This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

~~16. g. 14~~

Presented by
The Delegates

1867.

of the Press.

~~LSR 43 ADDS. G. 25~~

REP. M 207.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

LIBRI PSALMORUM

VERSIO ANTIQUA LATINA;

CUM

PARAPHRASI ANGLO-SAXONICA,

PARTIM SOLUTA ORATIONE, PARTIM METRICE COMPOSITA.

NUNC PRIMUM

E COD. MS. IN BIBL. REGIA PARISIENSI ADSERVATO

DESCRIPSIT ET EDIDIT

BENJAMIN THORPE, S.A.S.

SOC. LIT. ISL. HAFN. SOC. HON.

OXONII,

E TYPOGRAPHEO ACADEMICO.

MDCCCXXXV.

Digitized by Google

LIBRARY OF THE TAYLOR INSTITUTION
UNIVERSITY
11 FEB. 1942
OF OXFORD

Digitized by Google

PRÆFATIO.

ANGLO-SAXONICAM Psalmorum Versionem[a] superesse damno scriptis nostratium priscis, monasteriis extinctis, illato, latuerat etiam eruditos illos qui curam Europæ Barbaricæ litteris impenderent; donec perpaucis abhinc annis, per opusculum GERARDI GLEYI, Franco-Galli doctissimi[b], qui ob motus civiles solum mutare coactus, in Germaniam confugerat, ibique plures annos litteris antiquioribus Ger-

[a] Psalterii Latini, cum Glossemate Anglo-Saxonico interlineari, plures in bibliothecis nostris publicis extant Codd. MSS., nec non editio impressa, hunc titulum præ se ferens, "Psalterium Davidis Latino-Saxonicum vetus, a Johanne Spelmanno, D. Hen. fil. editum, Lond. 1640." 4to. In hac editione paranda, Codd. sunt aliqui, iique summi pretii, quos editor ille consulere neglexit. Glossemata talia, quippe quæ a Latinis secernenda non sint, nemini nisi philologis et lexicographis prodesse possunt: de iis in præfatione sua Spelmannus hæc scribit: "Monendus es, Lector, non hic reperiri integrum aut genuinum sermonis Saxonici contextum, sed ad singula verba Latina, verbales tantummodo versiones, in quibus a linguæ illius proprietate necessario sæpe disceditur."

[b] Hoc titulo, "Langue et Littérature des Anciens Francs, par Gerard Gley, Paris. 1814." 8vo. Hæc sunt quæ de Codice nostro dicit Gleyus: "On voit à la Bibliothéque du Roi à Paris un manuscrit Anglo-Saxon, in fol. max. qui renferme une paraphrase des Pseaumes de David. Il appartenait autrefois à Jean Duc de Berry: je pense qu'il venait antérieurement des Ducs de Normandie." p. 276. Gleyo etiam gratiæ habendæ sunt ob codicem Harmoniæ Evangeliorum, Bambergæ, in Bibliotheca Ecclesiæ Cathedralis, repertum, et nuper, Monachii, a doctissimo Schmellero, hoc titulo "HELIAND, Poema Saxonicum Seculi noni," &c. editum.

Digitized by Google

manorum colendis insumserat, tandem patuit, venerandum hoc Ecclesiæ nostræ primitivæ monumentum superstes esse.

Perlectis iis quæ de hoc codice narrat Gleyus, primo mihi dubitare succurrit utrum sermone vere Anglo-Saxonico scriptus esset, an cognata aliqua dialecto Teutonica, quæ ab extero homine qui nunquam sermoni nostro prisco dedisset operam, pro Anglo-Saxonica haberi facile posset. Visum est igitur a D. JOANNE BOWRING, LL.D., viro ornatissimo, mihique amicitia conjunctissimo, qui tunc temporis negotia publica Lutetiæ Parisiorum agebat, petere ut qualis esset codex me per litteras certiorem faceret. Hic pro humanitate singulari sua et benevolentia cito quidem, sed nullo sermonis adjecto specimine, petitioni meæ obsecutus est. Incertus itaque adhuc hærebam, quum D. CAROLUS PURTON COOPER, LL.D., Publicorum Magnæ Britanniæ Archivorum Curatoribus Regiis a Secretis,—qui quanto studio et successu ubique indagaverit quæcunque lucem annalibus nostris antiquis afferre viderentur, res notior est quam ut præconio meo indigeat,—duabus codicis paginis, prima scilicet et ultima, potitus est, accuratissime descriptis. Nullo jam loco dubitandi relicto quin codex esset, id quod dixerat Gleyus, Paraphrasis Psalmorum Anglo-Saxonica ; REVERENDIS Typographei Academici apud Oxonienses DELEGATIS operam meam ad eum describendum obtuli. Hi quum liberalissime conditionem a me oblatam accepissent, postea statuerunt ut me editore paraphrasis in lucem prodiret.

Quis fuerit ille cui debemus hanc primam Psalmorum in patrium sermonem versionem, res est de qua

Digitized by Google

vix quicquam verisimile conjectari possit. Memoriæ quidem proditum est Aldhelmum, Shirburnensem Episcopum, qui quum carminum laude inclaruisset, non Latino solum sed et patrio sermone conditorum, A.D. DCCIX. mortuus est, Psalmos Davidis Anglo-Saxonice primum reddidisse: et quum versio quam nos edendam suscepimus, etsi ab initio ad Psalmum quinquagesimum oratione soluta scripta est, inde usque ad finem versibus puris Anglo-Saxonicis constet, dicendi tamen genus seculum decimo superius non sapiat; erunt fortasse qui suspicentur eam aliam non esse quam Aldhelmi ipsius versionem a recentiore quodam refictam. Fatendum est nihilominus, indicia quæ sermo ipse suppeditat ad dijudicandum cujus sint ævi scripta quæque Saxonica, tam pauca tamque incerta esse, ut, iis solum freti, super hac re jus quicquam affirmandi pro certo minime habeamus.

Interpres noster ubique, in parte etiam illa quam oratione soluta reddidit, circumlocutiones adhibet, commentationibus[c] crebris interjectis, quibus Latini interpretis sententia plenius explicetur. Dicendi generi majestas inest et gravitas, et versus elegantia non vulgari concinnati sunt: sed, quod sæpius in Latinis Saxonice redditis factum est, de sententia Latinorum nonnunquam ita disceditur, ut magis fidum interpretem facile desideres. Hinc quidem minus verisimile fit hanc versionem opus fuisse viri doctrina eximia qualis fuerit Aldhelmus; etsi inter errores istos multi sunt quos aut incuriæ aut ignorantiæ librarii jure tribuas; cujus præter nomen, quod in notula ad calcem voluminis Latino-barbare

[c] Has, in parte soluta oratione reddita, uncinulis inclusimus.

Digitized by Google

adscripta indicatur Wulfwinus Cada fuisse, aliud nihil ad nos pervenit[d].

Codicis—de cujus fatis nihil compertum habemus, nisi quod olim fuerit penes Joannem Ducem Bituriæ[e], fratrem Caroli quinti Gallorum regis, cujus libri manuscripti Bibliothecæ Regiæ Parisiensis pars pretiosissima sunt—forma *in folio*, ut dicitur, est, duarum et viginti unciarum longitudinem et septem latitudinem habens. Scriptus est in membrana, picturis nullis ornata; sed littera initialis uniuscujusque versus aut coloribus distincta aut deaurata est. Corio rubro, quod Turcicum appellatur, compactus est, et exhibet impressa Ludovici XV. insignia. Desunt aliquot paginæ, quas barbarus nescio quis excidit seu potius evellit. Pagina quæque duabus constat columnis, Latina scilicet et Saxonica. Versio Latina nullam mihi cognitam omnino refert, sed ad "Versionem Antiquam Romanam[f]" proxime accedit. Ex rubricis Latinis plurimæ adeo scatent barbarismis, ut vix intelligi possint. Præter rubricas has Latinas, unusquisque Psalmus, primo excepto[g], in ea

[d] Non videtur omnino incredibile codicem nostrum eum non esse quem scripsit Wulfwinus ipse, sed descriptionem ejus a Monacho quopiam Gallo factam qui Saxonicæ linguæ prorsus ignarus esset; nec facile est animo concipere errores pæne innumeros quibus refertus est liber aliunde oriri potuisse: vix enim potuit ipse Wulfwinus in suo ipsius nomine scribendo tam negligens fuisse. Vide fac-sim. N°. 2.

[e] Autographon ejus—"Ce livre est au Duc de Berry—Jehan"—videndum est fac-sim. N°. 2. Mirandum est in opusculo cui titulus, "Bibliothéque Protypographique, ou Librairies des fils du Roi Jean, "Charles V., Jean de Berri, Philippe de Bourgogne et les siens." Paris, 1830. 4to., nullam hujus voluminis mentionem fieri.

[f] Ex hac versione lacunas textus Latini explevi.

[g] Verisimillimum est primam voluminis paginam primi Psalmi argumentum continuisse, et ob picturam qua ornata fuerit abreptam fuisse.

Digitized by Google

parte quæ oratione soluta reddita est, procemium habet quo indicantur et tempus quo cantatus fuerit a Davide aut ab Hezechia, et alia plura, partim ex scriptis Divi Hieronymi desumta, partim, ut videtur, ipsius interpretis ingenio excogitata. Codicem non esse seculo undecimo vetustiorem vel ex hoc patet, quod inter nomina Sanctorum invocatorum, quæ formulæ Kyrie eleison in fine voluminis subjuncta sunt, nomen invenimus Dunstani [h], cujus mors ante annum DCCCCLXXXVIII. non evenit. Nescio an Dunstanus unquam inter Sanctos rite relatus fuerit, sed apparet eum Canuto etiam regnante Sanctum habitum fuisse [i].

In hac versione, cujus sermo plerumque mendis vacat, quædam tamen sunt quæ cum normis inflectionis Saxonicæ usitatis parum conveniant; sed tam consulto dicta fuisse hæc videntur, ut barbarismi jure censeri nequeant. Errores quos apertum est ex incuria librarii provenisse corrigere non dubitavi, omnes locos ad finem voluminis notans quibus emendandis operam navavi. Ubicunque autem defectus consonantiæ initialium, sive alliterationis, ut dicitur, occurrit,—quo vitio nihil certius indicat versus Saxonicos corruptos esse,—labore medendi, utpote inutili, supersedendum esse duxi. Hic miniator turpius etiam quam librarius peccavit.

Academiæ Oxoniensi quæ diuturnæ oblivioni eripuerit hanc prope integram Psalmorum versionem, earumque quas præbeant sermones Europæ hodiernæ antiquissimam, omnium qui, vel inter nos vel inter

[h] E manu judicans, Codicem seculi duodecimi esse dixerim.

[i] Cf. Leges Canuti, XVII. edit. Wilkins, p. 131. Schmid, p. 145.

Digitized by Google

alias gentes, in litteras Teutonicas antiquiores incumbunt, nemo erit quin gratias agendas esse fateatur. Quam bene de his litteris merita sit illustris hæc Academia melius eloqui non possum quam verbis quibus utitur eximius philologus Jacobus Grimm, de fragmento loquens Psalterii nuper reperto, et sex tantum aut septem continente Psalmos, dialecto alia Teutonica scriptos: "Quanto plus dolendum est ob "eos qui perditi sunt, tanto magis merentur hi ut "publici juris fiant[k]."

[k] So bedauernswerth der verlust des übrigen ist, so sehr verdienten diese fragmente des zwölften oder elften jahrhunderts die herausgabe welche wir hier auf das genauigste bewerkstelligt sehen. Sie reichen von Ps. lxxxix. 17. bis xcv. 9. Jac. Grimm. Gött. Gel. Anz. für Merz 1833.

Digitized by Google

Digitized by Google

LIBER PSALMORUM.

PSALMUS I.

Joseph dicit, qui corpus Domini sepelivit.

1. BEATUS vir, qui non abiit in consilio impiorum, et in via peccatorum non stetit, et in cathedra pestilentiæ non sedit;

2. Sed in lege Domini fuit voluntas ejus, et in lege ejus meditabitur die et nocte.

3. Et erit tamquam lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum,

4. Quod fructum suum dabit in tempore suo, et folium ejus non decidet; et omnia quæcunque fecerit prosperabuntur.

5. Non sic impii, non sic, sed tamquam pulvis, quem projicit ventus a facie terræ.

1. EADIG byð se wer þe ne gæð on geþeaht unrihtwísra, ne on þam wege ne stent synfulra, ne on heora wôl-berendum setle ne sitt;

2. Ac his willa byð on Godes æ̂, and ymb his æ̂ he byð smeagende dæges and nihtes.

3. Him byð swa þam treowe, þe byð aplantod neah wætera rynum,

4. Þæt sylð his wæstmas to rihtre tide, and his leaf and his blæda ne fealwiað, ne ne seariað; [swa byð þam men þe we ær ymbspræcon] eall him cymð to gôde þæt þæt he deð.

5. Ac þa unrihtwísan ne beoð nâ swylce, ne him eac swa ne limpð; ac hi beoð duste gelicran, þonne hit wind toblæwð.

Digitized by Google

6. Ideo non resurgent impii in judicio, neque peccatores in consilio justorum.

6. Þy ne arisað þa unrihtwísan on domes dæg, ne þa synfullan ne beoð on geþeahte þæra rihtwísena.

7. Quoniam novit Dominus viam justorum, et iter impiorum peribit.

7. Forþam God wât hwylce weg þa rihtwísan geearnedon, ac þa unrihtwísan cumað to witum.

PSALMUS II.

Dæs æfteran sealmes capitul is gecweden Psalmus Dauid, þæt is on Englisc Dauides sealm; forþæm he ys sealm gecweden, forþi he seófode on þæm sealme, and mænde to Drihtne be his feondum, ægðer ge inlendum ge utlendum, and be eallum his earfoðum; and swa deð ælc þæra, þe þysne sealm sincgð, be his sylfes feondum, and swa dyde Crist be Iudeum.

Vox Christi de passione. Ad Lucam Evangelistam.

1. Quare fremuerunt gentes, et populi meditati sunt inania?

1. Hwy ryð ælc folc, and hwi smeagað hi unnytt?

2. Astiterunt reges terræ, et principes convenerunt in unum, adversus Dominum, et adversus Christum ejus.

2. And hwy arisað eorðcynincgas, and ealdormenn cumað to-somne wið Gode, and wið þam þe he to hlaforde geceas, and gesmyrede? [Hi cweðað,]

3. Dirumpamus vincula eorum, et projiciamus a nobis jugum ipsorum:

3. Utan tobrecan heora bendas, and aweorpan heora geocu óf us:

4. Qui habitat in cælis irridebit eos, et Dominus subsannabit eos.

4. [Hwæt forstent heora spræc, cwæð se witega, þeah hi swa cweðen]? Forþam se God, þe on heofonum ys, hig gehyspð, and Drihten hyg gescent.

Digitized by Google

5. Tunc loquetur ad eos in ira sua, et in furore suo conturbabit eos.

5. And he clypað to him on his yrre, and gedrefð heora geþeaht.

6. Ego autem constitutus sum rex ab eo super Sion, montem sanctum ejus, prædicans præceptum ejus.

6. And ic eam þeah cincg geset fram Gode ofer his ðone halgan munt Syon, to þam þæt ic lǽre his willan and his ǽ.

7. Dominus dixit ad me, Filius meus es tu, ego hodie genui te.

7. Forþan cwæð Drihten to me, þu eart min sunu, nu to-dæg ic ðe acende.

8. Postula a me, et dabo tibi gentes hereditatem tuam, et possessionem tuam terminos terræ.

8. Bide me, and ic þe sylle þeoda to agnum yrfe, and þinne anwald ic gebræde ofer ðeoda gemæro.

9. Reges eos in virga ferrea, et tamquam vas figuli confringes eos.

9. And ic gedo þæt þu heora wylst mid iserne gyrde, and hi miht swa eaðe abrecan, swa se crocc-wyrhta mǽg ænne croccan.

10. Et nunc, reges, intelligite; erudimini, qui judicatis terram.

10. Ongytað nu, kyningas, and leorniað, ge domeras, þe ofer eorðan demað.

11. Servite Domino in timore, et exultate ei cum tremore.

11. Þeowiað Drihtne, and ondrædað hine, blissiað on Gode, and ðeah mid ege.

12. Apprehendite disciplinam, nequando irascatur Dominus, et pereatis de via justa.

12. Onfoð lare, þy læs eow God yrre weorðe, and þy læs ge wendon of rihtum wege.

13. Cum exarserit in brevi ira ejus, beati omnes, qui confidunt in eo.

13. Forþam þonne his yrre byð onæled, þonne beoð eadige, þa þe nu on hine getrywað.

Digitized by Google

PSALMUS III.

Ðysne þriddan sealm Dauid sang þa he fleah Absalon his sunu, and seófode þa yrmðe to Drihtne: swa deþ ælc þæra manna þe þisne sealm singð, his sylfes earfoðu, ægðer ge modes ge lichaman, he seófað to Drihtne; swa dyde Crist, þonne he þysne sealm sang, be Iudeum he hine sang, and be Iudan Scarioth, þe hine læwde, he seófode to Drihtne.

Vox Christi ad Patrem, de Judæis.

1. Domine, quid multiplicati sunt qui tribulant me? multi insurgunt adversum me; multi dicunt animæ meæ, Non est salus illi in Deo ejus.

1. Eala, Drihten, hwi synt swa manige minra feonda, þara þe me swencað? for hwi arisað swa mænige wið me? Monige cweðað to minum mode, þæt hit næbbe nane hæle æt his Gode.

2. Tu autem, Domine, susceptor meus es, gloria mea, et exaltans caput meum.

2. Ac hit nis na swa hy cweðað; ac þu eart, butan ælcum tweon, min fultum, and min wuldor, and þu ahefst upp min heafod.

3. Voce mea ad Dominum clamavi, et exaudivit me de monte sancto suo.

3. Mid minre stemne ic cleopode to Drihtne, and he me gehȳrde of his þam halgan munte.

4. Ego dormivi, et somnum cepi, et resurrexi; quoniam Dominus suscepit me.

4. Þa ongan ic slapan and slēp, and eft aras; forðam þe Drihten me awehte, and me upp-árǽrde.

5. Non timebo millia populi circumdantis me: exurge, Domine, salvum me fac, Deus meus.

5. Forðam ic me nu na ondræde þusendu folces, þeah hi me utan ymb-þringen; ac ðu, Drihten, aris, and gedo me halne; forþam þu eart min God.

6. Quoniam tu percussisti

6. Forðam þu ofsloge

Digitized by Google

omnes adversantes mihi sine causa; dentes peccatorum conteruisti.

ealle þa ðe me wiðerwearde wæron butan gewyrhton, and þara synfulra mægen þu gebryttest.

7. Domini est salus; et super populum tuum benedictio tua.

7. Forþam on ðe ys eall ure hæl, and ure to-hopa, and ofer þin folc sy þin bletsuncg.

PSALMUS IV.

Þe feorða sealm ys gecweden Dauides sealm, and Dauides sang; forði ælc þæra sealma þe swa gecweden byð, þæt he sy ægðer ge Dauides sealm ge Dauides sancg, ælcne ðæra he sancg besone mid weorode: ac ða he þysne sealm sancg, þa gealp he and fægnode Godes fultumes wið his feondum; and swa deð ælc wel-willende man, þe þisne sealm singð, and swa dyde Ezechias, þa he wæs ahred æt his feondum, and swa dyde Crist, ða he wæs ahred æt Iudeum.

Vox Christi, in cruce quando positus fuit.

1. Cum invocarem te, exaudisti me, Deus justitiæ meæ; in tribulatione dilatasti mihi.

1. Þonne ic cleopode to þe, þonne gehŷrdest þu me, Drihten; forðam þu eart se ðe me gerihtwisast, and on minum earfoðum and nearonessum, þu me gerymdes.

2. Miserere mihi, et exaudi orationem meam.

2. Gemiltsa me, Drihten, and gehŷr min gebed.

3. Filii hominum, usquequo gravi corde? ut quid diligitis vanitatem, et quæritis mendacium?

3. Eala manna bearn, hu lange wylle ge beon swa heardheorte wið Gode? and hwi lufige ge idelnessa, and secað leasuncga?

4. Scitote quoniam magnificavit Dominus sanctum suum; Dominus exaudiet me, cum clamavero ad eum.

4. Wite ge þæt God gemyclade his ðone gehalgodan, and he me gehŷrð, þonne ic him to clypige.

Digitized by Google

5. Irascimini, et nolite peccare: quæ dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini.

5. Þeah hit gebyrige þæt ge on-woh yrsien, ne scule ge hit no þy hraþor þurhteon, þe læs ge syngien, and þæt unriht þæt ge smeagað on eowerum mode forlætað, and hreowsiað þæs.

6. Sacrificate sacrificium justitiæ, et sperate in Domino.

6. Offriað ge mid rihtwísnesse, and bringað þa Gode to lacum, and hopiað to Drihtne.

7. Multi dicunt, Quis ostendit nobis bona? Signatum est super nos lumen vultus tui, Domine.

7. Manig man cwyð, Hwa tæcð us teala, and hwa sylð us þa gód þe us man gehæt? and is þeah geswutelod ofer us þin gifu, þeah hi swa ne cweðen.

8. Dedisti lætitiam in corde meo: a tempore frumenti, vini, et olei sui multiplicati sunt.

8. Þæt ys þæt þu sealdest blisse minre heortan, and þin folc gemicladest, and him sealdest geniht hwætes, and wines, and eles, and ealra góda, þeah hi his ðe ne ðancien.

9. In pace in idipsum obdormiam et requiescam; quoniam tu, Domine, singulariter in spe constituisti me.

9. Ac gedo nu þæt ic mote on þam genihte, and on þære sibbe slapan, and me gerestan; forðam þu, Drihten, synderlice me gesettest on blisse and on tohopan.

Digitized by Google

PSALMUS V.

Đe fifta sealm ys gecweden Dauides sealm, ðone he sang be his sylfes frofre, and be herenesse ealra ðæra rihtwísena ðe secað yrfeweardnesse on heofon-rice, mid Criste, se ys énde ealra ðinga: and ælc mann þe þisne sealm singð, he hine singð be his sylfes frofre; and swa dyde Ezechias, þa he alysed wæs of his mettrumnesse; and swa dyde Crist, þa he alysed wæs fram Iudeum.

Vox Christi ad Patrem; et adorat in templum.

1. Verba mea auribus percipe, Domine; intellige clamorem meum; intende voci orationis meæ, Rex meus, et Deus meus.

1. Drihten, onfoh min word mid þinum earum, and ongyt mine stemne and min gehróp, and ðenc þara worda minra gebeda.

2. Quoniam ad te orabo, Domine; mane exaudies vocem meam.

2. Forðam ic gebidde on dæg-red to ðe; ac gedo þæt þu gehýre min gebed, Drihten.

3. Mane astabo tibi, et videbo; quoniam non volens Deus iniquitatem tu es.

3. Ic stande on ær-mergen beforan ðe æt gebede, and seo þe; [þæt is, þæt ic ongite þinne willan butan tweon, and eac þone wyrce] forðam þu eart se ylca God þe nan unriht nelt.

4. Non habitabit juxta te malignus, neque permanebunt injusti ante oculos tuos.

4. Ne mid þe ne wunað se yfel-willenda, ne þa unrihtwísan ne wuniað beforan þinum eagum.

5. Odisti, Domine, omnes, qui operantur iniquitatem, perdes eos, qui loquuntur mendacium.

5. Þu hatast ealle þa þe unriht wyrcað, and þæt ne forlætað, ne his ne hreowsiað; and þu fordest þa þe symle leasinga specað.

6. Virum sanguinum et dolosum abominabitur Dominus.

6. And þa man-slagan, and þa swicolan þu forsyhst.

7. Ego autem in multitudine misericordiæ tuæ, in-

7. Ic þonne hopiende to þinre þære myclan mild-

Digitized by Google

troibo, Domine, in domum tuam, adorabo ad templum sanctum tuum, in timore tuo.

heortnesse, ic gange to þinum huse, Drihten, and me gebidde to þinum halgan altare, on ðinum ege.

8. Deduc me, Domine, in tua justitia: propter inimicos meos, dirige in conspectu tuo viam meam;

8. Drihten, læd me on þine rihtwísnesse fram minra feonda willan; geriht minne weg beforan þinre ansyne; [se weg ys min weorc.]

9. Quoniam non est in ore eorum veritas, cor eorum vanum est.

9. Forðam on minra feonda muðe is leasuncg, and heora mod is swiðe idel.

10. Sepulcrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant; judica illos, Deus.

10. Heora mod and heora wilnuncg ys swa deop swa grundleas pytt, and heora tungan sprecað symle facn; ac dém him, Drihten.

11. Decidant a cogitationibus suis; secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos; quoniam exacerbaverunt te, Domine.

11. And gedo þæt hy næ gen don þæt yfel þæt hy þencað and sprecað; ac be þære andefne heora unrihtwísnesse fordrif hi; forðam hy ðe gremiað, and þine þeowas, Drihten.

12. Et lætentur omnes, qui sperant in te, in æternum exultabunt: et inhabitabis in eis; et gloriabuntur in te omnes, qui diligunt nomen tuum;

12. And blissian ealle, þa þe to ðe hopiað, and fægnian on ecnesse: and þu wuna on him; and fægnian þin ealle, þa þe lufiað þinne naman;

13. Quoniam tu, Domine, benedices justum; Domine, ut scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti nos.

13. Forþam þu eart se Drihten þe gebletsast and geblissast rihtwíse; þu us gecoronadest and geweorðadest, and us gescyldst mid þam scylde þinre wel-wilnesse.

Digitized by Google

PSALMUS VI.

Dauid sang þysne syxtan sealm be his mettrumnesse, and be his earfoðum, and eac be þam ege þæs domes on domes dæge; and swa deð ælc þæra þe hine singð; and swa dyde Crist, þa he on eorðan wæs, he hine sang be his earfoðum; and eac Ezechias be his untrumnesse.

Vox Christi ad Patrem, quando resurrexit Lazarus.

1. Domine, ne in ira tua arguas me, neque in furore tuo corripias me.

2. Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum; sana me, Domine, quoniam conturbata sunt omnia ossa mea, et anima mea turbata est valde.

3. Sed tu, Domine, usquequo? Convertere, Domine, et eripe animam meam; salvum me fac propter misericordiam tuam.

4. Quoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi?

5. Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum, lacrymis stratum meum rigabo.

6. Turbatus est præ ira oculus meus; inveteravi inter omnes inimicos meos.

1. Drihten, ne þrea þu me on þinum yrre, ne on þinre hat-heortnesse ne swenc me.

2. Ac miltsa me, Dryhten, forþam ic eom unhal, and gehæl me, forþam eall min mægn, and eal min ban synt gebrytt and gedrefed, and min sawl, and min mod ys swyðe gedrefed.

3. Eala, Drihten, hu lange wylt þu þæt hit on ðam sy? gehwyrf, la Drihten, to me, and alys mine sawle, and gedo me halne for þinre mildheortnesse.

4. Forðam þa deadan, þe on helle beoð, þin ne gemunan, ne ðe andetað, ne ne heriað, swa swa we doð.

5. Ic swince on minre gránunge, and ælce niht on minum bedde ic síce and wépe, and hwilum min bedd wǽte mid tearum.

6. Mine eagan synt gedrefede for yrre, and ic eom forealdod betweoh eallum minum feondum.

Digitized by Google

7. Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem; quoniam exaudivit Dominus vocem fletus mei: exaudivit Dominus deprecationem meam, Dominus orationem meam adsumpsit.

7. Gewitað fram me ealle þa þe unriht wyrcað; forðam þe Drihten hýrde mine wépendan stefne, and God gehýrde mine healsunge, and Drihten onfeng min gebed.

8. Erubescant, et conturbentur omnes inimici mei; avertantur et erubescant valde velociter.

8. Sceamian heora forði, and syn gedrefede ealle mine fynd; and gan hy on earsling, and sceamien heora swiðe hrædlice.

PSALMUS VII.

Þysne seofoðan sealm Dauid sang, þa he seófode his ungelimp to Drihtne; þæt wæs þa Absolon his sunu hine adrifen hæfde ofðam rice, þa hine teone wyrde Chus Geniminis sunu; þa seofode he þæt to Drihtne, and swa deð ælc mann þe þysne sealm singð, mænð his earfoðu to Drihtne; and swa dyde Crist, þa he on eorðan wæs.

Vox Christi ad Patrem, de Judæis; et Ezechias ab hostibus.

1. Domine, Deus meus, in te speravi; libera me ab omnibus persequentibus me, et eripe me.

1. Drihten, min God, to þe ic hopige; alys me fram eallum þam þe min ehtað, and gefriða me.

2. Nequando rapiat ut leo animam meam, dum non est qui redimat, neque qui salvum faciat.

2. Þæt næfre mine fynd ne grípen mine sawle swa swa leó; forþam ic nat ealles hwa me ahredde and gehæle, butan þu wylle.

3. Domine, Deus meus, si feci istud, si est iniquitas in manibus meis;

3. Drihten, min God, gif ic to þisum, þe me nu swencað, þæs geearnod hæbbe, þæt hi nu doð, oððe ænig unriht wið hi gedon hæbbe;

4. Si reddidi retribuenti-

4. Oððe furðum him

Digitized by Google

bus mihi mala, decidam merito ab inimicis meis inanis.

gulde yfel wið yfle, swa swa hi hit geworhton; þonne ofslean me mine fynd órwigne, næsþas þe mine frynd beon sceoldon.

5. Persequatur inimicus animam meam, et comprehendat, et conculcet in terra vitam meam, et gloriam meam in pulverem deducat.

5. And secan mine fynd mine sawle, and þa gefon, and oftreden on eorðan min líf, and minne weorðscipe to duste gewyrcen.

6. Exurge, Domine, in ira tua, et exaltare in finibus inimicorum meorum.

6. Aris, Drihten, of þinum yrre, and sær on minra feonda mearce, and geweorða þe sylfne þara.

7. Et exurge, Domine, Deus meus, in præcepto quod mandasti, et synagoga populorum circumdabit te:

7. Aris, Drihten, to þinum gehate, and dó swa swa þu gehete; [þæt wæs þæt þu woldest helpan unscyldegum] gif þu swa dest, þonne cymð swiðe mycel folc to þinum þeowdome.

8. Et propter hanc in altum regredere: Domine, judica populos.

8. And þu upp-astihst, and hi mid þe lætst to heofonum: Drihten, dém folcum, and dém mé.

9. Judica me, Domine, secundum justitiam meam, et secundum innocentiam manuum mearum.

9. Drihten, dém me æfter minum gewyrhtan, and dém me æfter minre unscæðfulnesse.

10. Consumetur nequitia peccatorum, et diriges justum, scrutans corda et renes, Deus.

10. Geenda nu þæt yfel þæra unrihtwísra, and gerece and geréd þa rihtwísan; þu, Drihten, þe smeast heortan, and ǽdra, and manna geþohtas.

Digitized by Google

11. Justum adjutorium meum a Domino, qui salvos facit rectos corde.

11. Mid rihte we secað fultum to þe, Drihten; forðam þu gehælst þa heortan rihtra geþohta.

12. Deus judex justus, fortis, et longanimis, numquid irascitur per singulos dies? Nisi convertimini, gladium suum vibrabit;

12. Þe Drihten, þe is rihtwīs dēma, and strang and geþyldig, hwæðer he yrsige ælce dæge? Bute ge to him gecyrren, se deofol cweċð his sweord to eow;

13. Arcum suum tetendit, et paravit illum; et in ipso paravit vasa mortis, sagittas suas ardentibus effecit.

13. And he bende his bogan, se is nu gearo to sceotanne; he teohað þæt he scyle sceotan þæt deaðes fæt, [þæt synt þa unrihtwīsan he gedeð his flan fyrena, þæt he mæge mid sceotan] and bærnan þa þe her byrnað on wrænnesse, and on unðeawum.

14. Ecce parturiit injustitiam, concepit dolorem, et peperit iniquitatem.

14. He cenð ælc unriht, and hit cymð him sare, and his geferum.

15. Lacum aperuit, et effodit eum, et incidit in foveam quam fecit.

15. He adylf þone pytt, and he hine ontynð, and on þone ylcan befylð.

16. Convertetur dolor ejus in caput ejus, et in verticem ipsius iniquitas ejus descendet.

16. Gehweorfe his sar on his heafod, and on his brægn astige his unriht.

17. Confitebor Domino, secundum justitiam ejus, et psallam nomini Domini altissimi.

17. Ic þonne andette Drihtne æfter his rihtwīsnesse, and herie his ðone hean naman, and lofige.

Digitized by Google

PSALMUS VIII.

Þysne eahteoðan sealm sang Dauid, þa he wundrade Godes wundra, se wylt eallum gesceaftum; and eac he witgode on ðam sealme be þære wulderlican acennednesse Cristes.

Ecclesia laudem dicit Christo, de fide omnium credentium. Lege ad Evangelium.

1. Domine, Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra!

2. Quoniam elevata est magnificentia tua super cælos; ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem,

3. Propter inimicos tuos; ut destruas inimicum et defensorem.

4. Quoniam videbo cælos tuos, opera digitorum tuorum, lunam et stellas, quæ tu fundasti.

5. Quid est homo, quod memor es ejus? aut filius hominis, quoniam visitas eum?

6. Minuisti eum paulo minus ab angelis, gloria et honore coronasti eum, Domine, et constituisti eum super opera manuum tuarum.

1. [He cwæð] Eala, Drihten ure God, hu wundorlic þin nama ys geond ealle eorðan!

2. Forþam ahefen ys þin myclung ofer heofonas; ge furðum, of ðæra cilda muðe, þe meolc sucað, þu byst hered,

3. Þæt he doð to bysmore þinum feondum; forðam þu towyrpest þine fynd, and ealle þa þe unrihtwísnesse ladiað and scyldað.

4. Ic ongite nu þæt weorc þinra fingra, þæt synd heofonas, and mona, and steorran, þa þu astealdest.

5. Drihten, hwæt is se mann, þe þu swa myclum amanst? oþþe hwæt is se mannes sunu, þe þu oft rædlice neosast?

6. Þu hine gedest lytle læssan þonne englas, þu hine gewuldrast and geweorðast, and him sylst heafod-gold to mærðe, and þu hine gesetest ofer þin handgeweorc.

Digitized by Google

7. Omnia subjecisti sub pedibus ejus, oves et boves universas; insuper et pecora campi;

7. Ealle gesceafta þu legst under his fēt, and under his anwald; sceap and hryðera, and ealle eorðan nytenu;

8. Volucres cæli et pisces maris, qui perambulant semitas maris.

8. Fleogende fuglas, and sǣ-fiscas, þa farað geond þa sǣ-wegas.

9. Domine, Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra!

9. Drihten, Drihten, ure God, hu wulderlic þin nama ys geond ealle eorðan!

PSALMUS IX.

On ðam nigoðan sealme Dauid hine gebǣd to Drihtne, and him þancode, þæt his sunu and eac oðre fynd him ne mihton eall þæt yfel don, þæt hi him geteohod hæfdon; and on þa ylcan gerad, hine singð ælc rihtwīs mann be his sylfes feondum; and be þam ylcan, hine sang Crist, þa Iudeas hine woldan don mare yfel ðonne hig mihton; and swa dyde eac Ezechias, ða his fynd hine ne meahton ateon swa hy woldon.

Ecclesia laudem dicit Christo. De Judæis; et de principe dæmoniorum.

1. Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo; narrabo omnia mirabilia tua.

1. Ic andette Drihtne on ealre minre heortan, and ic bodige ealle ðine wundra.

2. Lætabor, et exultabo in te; psallam nomini tuo, Altissime;

2. And ic blissige, and fægnige, and herige þinne naman, ðu hea God;

3. In convertendo inimicum meum retrorsum; infirmabuntur, et peribunt a facie tua.

3. Forðam ðu gehwyrfdest mine fynd under bæc, and hi wæron geuntrumode, and forwurdon beforan ðinre ansyne.

4. Quoniam fecisti judicium meum et causam meam:

4. Forðam þu dēmst minne dōm and mine spræce,

Digitized by Google

sedes super thronum, qui judicas æquitatem.

and eall for me dydest þæt ic don sceolde: ðu sitst on ðam hean setle, þu ðe symle dēmst swiðe rihte.

5. Increpasti gentes, et periit impius; nomen eorum delesti in æternum, et in seculum seculi.

5. Ðu ðreast and bregst þa ðeoda þe us ðreatigað, and ða unrihtwīsan forweorðað; and ðu adilgas heora naman on worulda woruld.

6. Inimici defecerunt frameæ in finem, et civitates eorum destruxisti.

6. Seo redelse, and þæt geþeaht urra feonda geleorode, ða hi hit endian sceoldan, and heora þu towurpe ealle.

7. Periit memoria eorum cum sonitu, et Dominus in æternum permanet.

7. And heora gemynd onweg gewat mid þam myclan hlisan, and Drihten þurhwunað on ecnesse.

8. Paravit in judicio sedem suam, et ipse judicabit orbem terræ in æquitate.

8. And he gearwað his dōm-setl, and he dēmð ealre eorþan swyðe emne.

9. Judicabit populos cum justitia, et factus est Dominus refugium pauperum:

9. He dēmð folcum mid rihte, he ys geworden friðstow ðearfendra.

10. Adjutor in opportunitatibus, in tribulatione; et sperent in te omnes qui noverunt nomen tuum;

10. And gefultumend þu eart, Drihten, æt ælcere ðearfe; forðy hopiað to þe, ealle þa ðe witan þinne naman;

11. Quoniam non derelinques quærentes te, Domine. Psallite Domino, qui habitat in Sion:

11. Forðam þu ne forlætst nanne þara þe ðe secð; heriað forði Drihten, þone ðe eardað on Sion;

12. Annuntiate inter gentes mirabilia ejus; quoniam

12. And bodiað betweoh folcum his wundru; forðam

Digitized by Google

requirens sanguinem eorum memoratus est, et non est oblitus clamorem pauperum.

he nis na ofergeotol þara gebeda his þearfena, ac he is swyþe gemyndig heora blód to wrecanne.

13. Miserere mihi, Domine, et vide humilitatem meam de inimicis meis; qui exaltas me de portis mortis, ut annuntiem omnes laudes tuas in portis filiæ Sion.

13. Gemiltsa me, Drihten, and geseoh mine eaðmetto, hu earmne me habbað gedon mine fynd; forðam þu eart se ylca God, þe me upp-ahofe fram deaðes gatum, to þam þæt ic bodade eall þin lóf on ðam geatum þære burge Hierusalem.

14. Exultabo in salutari tuo: infixæ sunt gentes in interitu, quem fecerunt; in laqueo isto, quem occultaverunt mihi, comprehensus est pes eorum.

14. Ic fægnie on þinre hælo, ðe þu me sylest; and ða ðeoda þe min ehtað syn afæstnode on ðam ylcan earfoðum, þe hi me geteohhod hæfdon, and heora fet synt gefangene mid þy ilcan gryne, þe hi me gehyd and gehealden hæfdon.

15. Cognoscetur Dominus judicia faciens: in operibus manuum suarum comprehensus est peccator.

15. Forþam byð Drihten on his rihtum domum, and on his hand-geweorce byð gefangen se synfulla.

16. Convertentur peccatores in infernum, omnes gentes quæ obliviscuntur Deum.

16. And þa unrihtwísan beoð gehwyrfede to helle, and ælc folc þæra ðe God forgyt.

17. Quoniam non in finem oblivio erit pauperis; patientia pauperum non peribit in finem.

17. Forþam God ne forgyt his ðearfan oð heora ende, ne heora geþyld ne forweorð oþ ende.

18. Exurge, Domine, non

18. Aris, Drihten, þy læs

Digitized by Google

prævaleat homo: judicentur gentes in conspectu tuo.

se yfel-willenda mæge dón þæt he wille; and gedo þæt eallum folcum sy gedémed beforan ðe.

19. Constitue, Domine, legislatorem super eos, ut sciant gentes quoniam homines sunt.

19. Gesete, Drihten, ofer hý sumne anwald, þæt hig geláére þæt hy witon þæt hi men synt.

20. Ut quid, Domine, recessisti longe, despicis in opportunitatibus, in tribulatione?

20. Drihten, hwi gewitst þu swa feor fram us, and hwi noldest þu cuman to us, to þære tíde þe us nyd-þearf wæs?

21. Dum superbit impius, incenditur pauper; comprehenduntur in cogitationibus suis quas cogitant.

21. Þonne se unrihtwísa ofermodegað, þonne byð se earma ðearfa onæled, and gedrefed, and eac geunrót-sod; ac weorðon þa unrihtwísan gefangene on þam geþohtum, þe hi geþoht habbað.

22. Quoniam laudatur peccator in desideriis animæ suæ, et qui inique agerit benedicitur.

22. Forþam se synfulla byð hered þær he his yfelan willan wyrcð, and hine bletsiað þa yfelan for his yfelan dædum.

23. Irritavit Dominum peccator, secundum multitudinem iræ suæ non quæret.

23. Se synfulla bysmrað Drihten, and for þære menigu his únrihtes, he ne geðencð þæt God hit mæg gewrecan.

24. Non est Deus in conspectu ejus; polluuntur viæ illius in omni tempore.

24. Forþam he ne deð gód beforan his modes ansyne; forþam beoð his wegas and his weorc eal neh uncláéne.

Digitized by Google

25. Auferuntur judicia tua a facie ejus; omnium inimicorum suorum dominabitur.

25. Forþam he næfð nan gemynd Godes doma beforran his ansyne, þæt he mæge rixian, and wealdan ealra his feonda, and dôn him to yfele þæt þæt he wylle.

26. Dixit enim in corde suo, Non movebor de generatione in generationem, sine malo.

26. And he cwyð on his mode, Ne wyrð þisses næfre nân wending, butan mycelre frecennesse minra feonda.

27. Cujus os maledictione et amaritudine plenum est, et dolo.

27. His múð byð symle full wyrignessa, and bitera worda, and facnes, and searuwa.

28. Sub lingua ejus labor et dolor; sedet in insidiis cum divitibus in occultis, ut interficiat innocentem.

28. And under his tungan byð ealne wég oþera manna sâr and geswinc; he syt symle on geþeahte mid þam welegum dygollice, to þam þæt he mæge fordôn þa unsceððendan;

29. Oculi ejus in pauperem respiciunt; insidiatur in occulto, quasi leo in cubili suo.

29. And þreatað þone earman mid his eagum, and settað his digollice, swa swa leo déð of his hole.

30. Insidiatur ut rapiat pauperem; rapere pauperem dum attrahit eum; in laqueo suo humiliabit eum: inclinabit se, et cadet dum dominabitur pauperi.

30. He sætað þæt he bereafige þone earman, and þæs wilnað; and þonne he hine gefangen hafað mid his gryne, þonne genæ̂t he hine, and þonne he hine hæfð gewyldne, þonne aginð he sylf sigan, oððe âfylð.

31. Dixit enim in corde suo, Oblitus est Deus, aver-

31. He cwæð ǽr on his mode, Ne geþencð God þyl-

tit faciem suam, ne videat in finem.

lices, ac ahwyrfð his eagan, þæt he hit næfre ne gesyhð.

32. Exurge, Domine, Deus meus, et exaltetur manus tua, ne obliviscaris pauperum in finem.

32. Aris, Drihten, min God, and ahefe upp þine hand ofer ða unrihtwísan, and ne forgit þone þearfan on ende.

33. Propter quid irritavit impius Dominum? Dixit enim in corde suo, Non requiret Deus.

33. Forþam bysmrað se unrihtwísa Drihten; forðam he cwyð on his mode, Ne recþ God, þeah ic þus do.

34. Vides; quoniam tu laborem et dolorem consideras, ut tradas eos in manus tuas; tibi enim derelictus est pauper, pupillo tu eris adjutor.

34. Gesyhst þu nu, [cwæð se witega to Drihtne] hwylc bróc, and hwylc sár we þoliað and þrowiað? Nu hit wære cyn þæt þu hit him wræce mid þinre handa. Ic þearfa eom, nu to ðe forlæten; þu eart fultumiend þara þe nabbað nawðer ne fæder ne modor.

35. Contere brachium peccatoris et maligni: requiretur delictum ejus, nec invenietur.

35. Þu forbrycst þone earm, and þæt mægen þæs synfullan; forþy, þeah hine hwa ahsode, forhwi he swa dyde? þonne ne mihte he hit na gereccan, ne geþafa beon nolde, þæt he untela dyde.

36. Regnabit Dominus in æternum, et in seculum seculi: peribitis gentes de terra ejus.

36. Drihten rixað on ecnesse, on þisse worulde ge on þære to-weardan; forþæm weorðað aworpene þa synfullan of ægðrum his rica.

37. Desiderium pauperum exaudivit Dominus; desideria cordis eorum audivit auris tua.

37. Drihten gehýrð þa wilnunga his þearfena, and heora modes gyrnesse gehýrað þine earan.

38. Judicare pupillo et humili, ut non apponat ultra magnificare se homo super terram.

38. Dém nu, Drihten, þearfe þæs earman, and þæs eaðmodan, þæt se awyrgeda ne ece, þæt he hine leng myclie ofer eorðan.

PSALMUS X.

Ðysne teoþan sealm Dauid sang, þa he wæs adrifen on þæt westen fram Sawle þam cynge, þa his geferan hine lærdon þæt he hine þær hydde, swa þes spearuwa; and swa ylce þa rihtwísan þe hine singað, hi seófiað be heora feondum, ægðer ge gesewenlicum ge ungesewenlicum; and swa dyde Crist be Iudeum, þa he þysne sealm sang.

Vox Christi est. Lege ad Genesim. Perditio Sodomæ.

1. In Domino confido: quomodo dicitis animæ meæ, Transmigra in montem sicut passer?

1. Hwy lǽre me þæt ic fleo geond muntas and geond westenu, swa spearwa; forþam ic getrywe Drihtne?

2. Quoniam ecce peccatores intenderunt arcum, paraverunt sagittas suas in pharetra, ut sagittent in obscuro rectos corde.

2. Ic wât þeah, forþam þe þa synfullan bendað heora bogan, and fyllaþ heora coceras mid flanum, to þam þæt hi magon sceotan þa unscyldigan heortan dygollice, þonan hi læst wenað.

3. Quoniam quæ perfecisti destruxerunt; justus autem quid fecit?

3. Forþam hi wilniað þæs þe hi magon, þæt hi toweorpen þæt God geteohhad hæfð to wyrcanne: hwæt dyde ic unscyldega wið hi, oþþe hwæt mæg ic nu dôn?

4. Dominus in templo

4. Drihten ys on his hal-

Digitized by Google

sancto suo, Dominus in cælo sedes ejus.

5. Oculi ejus in pauperem respiciunt; palpebræ ejus interrogant filios hominum.

6. Dominus interrogat justum et impium; qui autem diligit iniquitatem, odit animam suam.

7. Pluet super peccatores laqueos; ignis, et sulphur, et spiritus procellarum pars calicis eorum.

8. Quoniam justus Dominus, et justitias dilexit; æquitatem vidit vultus ejus.

gan temple, se Drihten se þæs setl ys on heofenum.

5. His egan lociað on his earman þearfan, his bræwas [þæt ys his rihta dōm] ahsað manna bearn.

6. Se ylca Drihten ahsað rihtwīse and unrihtwīse; [þæt heora ægðer secge hwæt he dyde, þæt he him mæge gyldan be heora gewyrhtum] forðam se þe lufað unriht, he hatað his agene sawle.

7. Drihten onsent manegra cȳnna witu, swa swa rēn, ofer ða synfullan; and hi gewyrpð mid grine, and he onsent fyr ofer hig, and ungemetlice hæto þære sunnan, and wōl-berende windas, mid þyllicum, and mid manegum þyllicum beoð heora drinc-fatu gefyldu.

8. Forþam God ys swyðe rihtwīs, and he lufað rihtwīsnesse, and heo byð symle swyðe emn beforan him.

Digitized by Google

PSALMUS XI.

Þa Dauid þisne endleftan sealm sang, þa seófode he on þam sealme, þæt on his dagum sceolde rihtwísnes and wísdom beon swa swiðe alegen; and swa deð ælc rihtwís mann, þonne he þysne sealm singð, þonne mænð he to Drihtne þæt unriht þæt on his dagum bið; and swa dyde Crist, þa he hine sang, þa mænde he to Drihtne Iudea ungeafful-nesse.

Christus pro passione suorum, de Judæis. Lege ad Lucan.

1. Salvum me fac, Domine, quoniam defecit sanctus; quoniam diminutæ sunt veritates a filiis hominum.

1. Gehæl me, Drihten, forþam haligdóm is nu on þisum tídum full neah asprungen, and soðfæstnes ys swyðe gelytlod.

2. Locuti sunt mala unusquísque ad proximum suum; labia dolosa, in corde et corde locuti sunt.

2. Idle spræca hi sprecað to heora nyhstum, facen hi sprecað mid heora weolorum; forþam hi nabbað on heora mode, þæt hi on heora muðe sprecað, ac þencað yfel, þeah hi hwílum tela cweðen.

3. Disperdat Dominus universa labia dolosa, et linguam maliloquam.

3. Ac Drihten towyrpð ealle þa facnes-fullan weoloras, and þa oferspræcan, and þa yfel-spræcan tungan.

4. Qui dixerunt, Linguam nostram magnificabimus, labia nostra a nobis sunt, quis noster dominus est?

4. Þa þe teohhiað þæt hi scylen hi sylfe weorðian mid idelre spræce; hy cweðað, Hwi ne synt we múð-freo, hu ne moton we sprecan þæt we wyllað, hwæt ondræde we hwylc hlaford mæg us forbeodan urne willan?

Digitized by Google

5. Propter miseriam inopum, et gemitum pauperum, nunc exurgam, dicit Dominus.

5. Ac Drihten cwyð, For yrmðum þæra wædlena, and for grânunge þæra þearfena, ic arise.

6. Ponam super salutare meum, fiducialiter agam in eo.

6. Ac hi sette on mine hælo, and ic do swyðe treowlice ymb hý́.

7. Eloquia Domini, eloquia casta, argentum igne examinatum, probatum terræ, purgatum septuplum.

7. Godes word [cwæð Dauid] beoð swiðe soð, and swiðe clænu; hy beoð swa hluttur swa þæt seolfor, þe byþ seofon siðon amered, syþþan se ôra adolfen byð.

8. Tu, Domine, servabis nos, et custodies nos a generatione hac in æternum.

8. Þu, Drihten, gehælst us, and gefreoðast fram heora yfle on ecnesse.

9. In circuitu impii ambulant; secundum altitudinem tuam multiplicasti filios hominum.

9. Ðeah þa unrihtwísan us utan began on ælce healfe, and heora sy mycle ma þonne ure; þeah þu us tobrædst ongean hý́, and wið hi gefriðast.

PSALMUS XII.

Ða Dauid þysne twelftan sealm sang, þa seófode he to Drihtne, on þam sealme, be his feondum, ægþer ge gastlicum ge lichamlicum; and swa deð ælc þæra þe hine singð; and swa dyde Crist be Iudeum, and be deoflum; and swa dyde Ezechias se cyng be Assiriam, þa hi hine ymbseten hæfdon, on þære byrig.

Vox Christi ad Patrem: de diabolo dicit.

1. Quousque, Domine, oblivisceris me in finem; usquequo avertes faciem tuam a me?

1. Hu lange wilt þu, Drihten, min forgitan, hwæðer þu oð minne ende wylle; oððe hu lange wilt þu ahwyrfan þinne andwlitan fram me?

Digitized by Google

2. Quamdiu ponam consilium in anima mea, dolorem in corde meo per diem?

2. Hu lange sceal ic settan on mine sawle þis sorhfulle geþeaht, and þis sar æt minre heortan; hwæþer ic ælce dæge scyle?

3. Usquequo exaltabitur inimicus meus super me? Respice, et exaudi me, Domine, Deus meus.

3. Hu lange sceal min feond beon upp-âhafen ofer me? Beseoh to me, Drihten, min God, and gehŷr me.

4. Illumina oculos meos, ne umquam obdormiam in morte.

4. Onliht mine eagan, þæt hi næfre ne slapan on swylcum deaðe.

5. Ne quando dicat inimicus meus, Prævalui adversus eum. Qui tribulant me exultabunt si motus fuero; ego autem in misericordia tua speravi.

5. Þy læs æfre min feond cweðe, Ic eom strengra þonne he. Þa þe me swencað hy fægniað gif ic onstyred beo; ac ic þeah on þine mildheortnesse gelyfe.

6. Exultabit cor meum in salutari tuo; cantabo Domino qui bona tribuit mihi, et psallam nomini Domini altissimi.

6. Min heorte blissað on þinre hælo, and ic singe þam Gode þe me eall gôd syleð, and lofie þinne naman, þu hehsta God.

PSALMUS XIII.

Ða Dauid þisne þreotteoðan sealm sang, þa seófode he to Drihtne on þam sealme, þæt æfre on his dagum sceolde gewurðan swa lytle treowa, and swa lytel wisdom wære on worulde; and swa deð ælc rihtwîs man, þe hine nu singð, he seófað þæt ylce be his tîdum; and swa dyde Crist be Iudeum, and Ezechias be Rapsace, Assiria cyninge.

Vox Christi ad divitem se interrogantem; et de populo Judaico.

1. Dixit insipiens in corde suo, Non est Deus. Corrupti sunt, et abominabiles

1. Se unrihtwîsa cwyð on his mode, Nis nan God þe þis wite, oððe wræce:

Digitized by Google

facti sunt in voluntatibus suis.

þonne byð þæt folc for þam cwyde gewemmed, and gescynded on heora won-willan.

2. Non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.

2. Nis nan þe eallunga wel do, no forðon anlepe.

3. Dominus de cælo prospexit super filios hominum, ut videat si est intelligens, aut requirens Deum.

3. Drihten locað of heofenum ofer manna bearn, and hawað hwæðer he geseo ænigne þæra, þe hine sece, oþþe hine ongite.

4. Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.

4. Ac hi hine fleoð ealle endemes, and secað and lufiað þæt hy syn idle and unnytte: nis heora furðum an, þe eallunga wel do.

5. Sepulcrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant, venenum aspidum sub labiis eorum:

5. Hi synt byrgenum gelice, seo byð utan fæger, and innan fûl; heora tungan wyrcaþ mycel facn: þeah hi fægere sprecon, heora geþeaht, and heora willa, and heora weorc, byð swylce þære wyrrestan nædran attor, þa mon aspis hæt:

6. Quorum os maledictione et amaritudine plenum est, et veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem:

6. Dara mûð byð symle full wyrignessa, and bitera worda, heora fet beoð swiðe hraðe blôd to ageotanne, unþearfes, for yflum willan;

7. Contritio et infelicitas in viis eorum, et viam pacis non cognoverunt.

7. And heora wegas beoþ symle gedrefede; hie wilniað ealle mægne oþera man-

na unsælþa, and him cymð sylfum þæt ylce: ne secað hi nane sibbe,

8. Non est timor Dei ante oculos eorum. Nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem,

8. Ne Godes ege ne byð beforan heora modes eagum. Hwi ne ongitað ealle, þe unriht wyrcað,

9. Qui devorant plebem meam sicut escam panis? Dominum non invocaverunt, illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor:

9. Þa þe wilniað fretan min folc swa ænne hlæf? Þa ne clypiað to Gode mid gódum weorcum: hwi ne ongitað hi, þæt him cymð, þonne hi læst wenað, ege and ungelimp?

10. Quoniam Dominus in generatione justa est. Consilium inopis confudistis; quia Dominus spes ejus est.

10. Hwy ne ongitað hi, þæt God byð mid þam rihtwísran folce? Hwi gedrefe ge mines yrminges geþeaht? forþam God ys min geþeaht.

11. Quis dabit ex Sion salutare Israel? Dum averterit Dominus captivitatem plebis suæ,

11. Hwa arist elles of Syon to þæm þæt he sylle Israelum hælo, butan þu, Drihten, þe afyrst hæft-nyd of þinum folce?

12. Lætetur Jacob, et exultet Israel.

12. Blissie nu, Iacobes cyn, and fægnian Israele.

Digitized by Google

PSALMUS XIV.

Dauid sang þysne feowerteoðan sealm, þa he adrifen wæs of his earde, wiscte þæt he moste eft to-cuman; and swa dyde Israela folc, þa hie on hæft-nyde gelædde wæron, of Hierusalem to Babilonia; and swa deð ælc rihtwís man, þonne he þysne sealm singð, wilnað him sumere rót-hwile on þissere worulde, and ec reste æfter þisum; and swa dyde Crist, þa he hine sang, seófode his earfoðum to Drihtne.

Verba populi in captivitate Babylonis. Reditum ad patriam.

1. Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo, aut quis requiescet in monte sancto tuo?

1. Drihten, hwa eardað on þinum temple, oððe hwa mot hine gerestan on þæm halgan munte?

2. Qui ingreditur sine macula, et operatur justitiam;

2. [Þa andswarode Drihten þæs wítgan mode, þurh onbryrdnesse þæs halgan gastes; and cwæð se wítga, Ic wat, þeah ic ahsige, Hwa þær eardað?] Se þe ingæð butan wamme, and wyrcð rihtwísnesse;

3. Qui loquitur veritatem in corde suo, et non egit dolum in lingua sua;

3. And se þe sprycð rihtwísnesse mid his tungan, and næfð nan facn on his mode;

4. Nec fecit proximo suo malum, et opprobrium non accepit adversus proximos suos.

4. Ne his nyhstan nan yfel ne deð, ne nan edwit ne underfehð wið his nyhstan.

5. Ad nihilum deductus est in conspectu ejus malignus, timentes autem Dominum magnificat;

5. And se þe þone awyrgdan for nawuht hæfð, and se þe þone rihtwísan weorþað, þone þe Godes ege hæfð;

6. Qui jurat proximo suo, et non decipit eum; qui pe-

6. Se þe his nyhstan swereð, and hine mid treo-

Digitized by Google

cuniam suam non dedit ad usuram, et munera super innocentes non accepit:

wum ne beswicð, and se þe his feoh to unrihtum wæstmsceatte ne syleð, ne nanes feos ne wilnað æt þam unscyldigan onfon:

7. Qui facit hæc, non movebitur in æternum.

7. Se þe þus deð, ne wyrð he næfre astyred, ne scynd, on ecnesse.

PSALMUS XV.

Þone fifteoðan sealm Dauid sang be his earfoðum, ægðer ge modes ge lichaman; and eft swa ilce Ezechias hine sang be his mettrumnesse, wilnode him to Gode sumre frofre; and swa deð ælc rihtwís mann, þe hine singð, on his earfoðum; and swa dyde Crist, þa he hine sang.

Vox Christi ad Patrem. Ezechias oravit Dominum in ægritudine.

1. Conserva me, Domine, quoniam in te speravi: dixi Domino, Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

1. Gehealde me, Drihten, forþam ic hopige to ðe: hu ne sæde ic þe, Drihten, þæt þu eart min God; forþam þu me eall þa góód sealdest þe ic hæbbe, and þe heora nan nyd-þerf nis eft on me to nimene.

2. Sanctis, qui in terra sunt ejus, mirificavit omnes voluntates meas inter illos.

2. Drihten gefylde ealne minne willan, and me forgeaf, þæt ic moste ofercuman þa þeoda, þe me ungeðwære wæron, and heora hergas toweorpan, æfter minum agnum willan.

3. Multiplicatæ sunt infirmitates eorum; postea acceleraverunt.

3. Heora unmiht, and heora untrymð is swiðe gemanifealdod; nu swyðe hraðe hi forwurðað.

Digitized by Google

4. Non congregabo conventicula eorum de sanguinibus; nec memor ero nominum eorum per labia mea.

4. Ne gaderie ic nan folc to unrihtum gewinne, swa swa hi doð; ne ic ne clypige to heora godum, ne to heargum ne gebidde mid mine muðe.

5. Dominus pars hæreditatis meæ, et calicis mei; tu es, qui restituisti mihi hæreditatem meam.

5. Forþam þu, Drihten, eart se dæl mines yrfes, and se calic minre blisse; and þu eart se þe me geedniwodest min rice.

6. Funes ceciderunt mihi in præclaris; etenim hæreditas mea præclara est mihi.

6. Þu gedydest þæt we mætan ure land mid rapum, and min hlyt gefeoll ofer þæt betste; forþam is min land nu fore-mære, and me swyðe unbleo.

7. Benedicam Dominum, qui mihi tribuit intellectum: insuper et usque ad noctem increpaverunt me renes mei.

7. Ic bletsige þone Drihten, þe me sealde andgit; ac þeah he me þara uterrena gewinna gefreode, þeah winnað wið me þa inran unrihtlustas, dæges and nihtes, þæt ic ne eom þeah eallunga orsorh.

8. Providebam Dominum in conspectu meo semper; quoniam a dextris est mihi, ne commovear.

8. Ic ongite Drihten, and he byð symle beforan þære ansyne mines modes; forþæm he bið simle on minum fultume, þæt ic ne beo eallunga oferswiðed.

9. Propter hoc delectatum est cor meum, et exultavit lingua mea; insuper et caro mea requiescet in spe.

9. For þæm þingum, min mod is gelustfullod, and ic cyðe þa blisse on minre tungan, and on þæm to-hopan ic me syððan gereste.

Digitized by Google

10. Quoniam non derelinques animam meam in inferno, nec dabis sanctum tuum videre corruptionem.

10. Forþæm þu ne forlætst mine sawle, ne min mod to helle; ne þinne gehalgodan ne lætst forrotian, ne forweorðan.

11. Notas mihi fecisti vias vitæ, adimplebis me lætitia cum vultu tuo; delectationes in dextera tua usque in finem.

11. Þu me gedydest lifes wegas cuðe, and gefylst me mid gefean, beforan þinre ansyne; for ælc riht lustbærnes cymð þurh þinne fultum, þæm þe heo cimð on ecnesse.

PSALMUS XVI.

Dauid sang þysne syxteoþan sealm, and hine geornfullice gebæd on þisum sealme to Drihtne, and hine unscyldigne cyðde wið þa his fynd, þe his ehton, butan scylde; and swa doð ealle þa rihtwísan, þe þisne sealm singað, ymb þæt ylce hi hine singað; and swa dyde Crist be Iudeum.

Christus de Judæis dicit ad Patrem.

1. Exaudi, Domine, justitiam meam; intende deprecationem meam.

1. Gehýr, Drihten, min gebed, and ongit mine rihtwísnesse.

2. Auribus percipe orationem meam, non in labiis dolosis: de vultu tuo judicium meum prodeat; oculi tui videant æquitatem.

2. And onfoh mid þinum earum min gebed; forþon þu wast þæt ic butan facne to þe cleopige: beforan þe sy se dóm betwuh me and him; geseon þine eagan þone rihtan dóm betwuh us.

3. Probasti cor meum, et visitasti nocte; igne me examinasti, et non est inventa in me iniquitas.

3. Þu hæfst afandod min mod, and þu come to me on niht, and me gemettest unrótne, and me sude mid þam fyre monegra earfoða, swa

Digitized by Google

swa gold oþþe seolfor; and þu ne fundest on me nan unriht wiþ hi.

4. Ut non loquatur os meum opera hominum; propter verba labiorum tuorum ego custodivi vias duras.

4. Ne ic furðum nanum menn ne sæde eal þa earfoða, þe hi me dydon; for þam wordum þinra weolora ic geþolode hearde wegas, and manigfeald earfoðu.

5. Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea.

5. Geriht, Drihten, mine stæpas on þine wegas, þæt ic ne aslide, þær þær ic stæppan scyle.

6. Ego clamavi, quoniam exaudisti me, Deus; inclina aurem tuam mihi, et exaudi verba mea.

6. Forþam ic clypige symle to þe, forþam þu symle me gehýrdest; onhyld nu þine earan to me, and gehýr min word.

7. Mirifica misericordias tuas, qui salvos facis sperantes in te.

7. Gewundra nu, and geweorða þine mildheortnesse on me, þu þe symle gehælst þa þe to ðe hopiað, and hi gehyldst wið þa þe winnað wið þinne willan.

8. A resistentibus dexteræ tuæ custodi me, Domine, ut pupillam oculi; sub umbra alarum tuarum protege me, a facie impiorum qui me afflixerunt.

8. Geheald me, Drihten, and beorh me, swa swa man byrhð þam æplum on his eagum mid his bræwum; gehyd me under þinra fiðera sceade, wið þara unrihtwísena ansyne, þe wilniað þæt hi me fordón.

9. Inimici mei animam meam circumdederunt; adi-

9. Mine fynd me ymbhringdon utan on ælce he-

Digitized by Google

pem suum concluserunt, os eorum locutum est superbiam.

alfe, and hi habbað ealle heora fætnesse, and heora to-hopan, and heora weolan, swiþe orsorhlice utan bewunden, and sprecað nu forþi swiðe ofermodlice.

10. Projicientes me nunc circumdederunt me; oculos suos statuerunt declinare in terram.

10. Hy habbað me swyðe forsewenlice utan ymbstanden; þa eagan heora modes habbað geteohhad, þæt hi me gebygen oð eorðan.

11. Susceperunt me sicut leo paratus ad prædam, et sicut catulus leonis habitans in abditis.

11. Hy sætiað min, and sittað swa gearwe swa seo leo deð to þam þe he gefon wyle, and swa swa his hwelp byð gehyd æt þære sæte.

12. Exurge, Domine, præveni eos, et subverte eos, eripe animam meam ab impio, frameam tuam ab inimicis manus tuæ.

12. Aris, Drihten, and cum to me ær hie cumen, and gehwyrfe hi fram me, and ahrede mine sawle æt þam unrihtan wísan, and of þære wræce minra feonda alys me, mid þinre handa, and mid þine mægene.

13. Domine, a paucis de terra divide eos in vita eorum; de absconditis tuis adimpletus est venter eorum.

13. Drihten, gedo þæt heora menigo sy læsse þonne ure feawena nu is, and tostencte hi geond eorþan libbende of þis lande; gefyl hie nu mid þære witnunga, þe þu lange gehyd hæfdest, and þeah him geteohhod.

14. Saturati sunt porcina, et reliquerunt quæ superfuerunt parvulis suis.

14. Weorþen hi swa geðræste mid hungre, þæt hi eton swynen-flæsc [þæt Iu-

deum unalyfedlic ys to etanne] and þæt þæt hi læfon healdan heora bearnum and heora bearna bearnum.

15. Ego autem cum justitia apparebo in conspectu tuo; satiabor dum manifestabitur gloria tua.

15. Ic þonne rihtwís me oðywe beforan þinre ansyne, and beo þonne gefylled ealles gṓódes, þonne me byð æteawed ðin wuldor.

PSALMUS XVII.

Dauid sang þysne seofonteoþan sealm lytle ær his ende, ymb swyðe lang þæs þe hine God alysed hæfde, ægðer ge æt Sawle ge æt eallum his feondum; and swa deð ælc þæra þe hine singð, þancað Gode his mundbyrde, þonne he hine of hwylcum earfoðum alysed hæfð, oþþe hine oððe þæne þe he hine fore singð, for þæm ylcan hine sang Crist, þonne he alysed wæs fram Iudea ehtnesse.

In passione, in inferno constituti, ad Patrem.

1. Diligam te, Domine, virtus mea; Dominus firmamentum meum, et refugium meum,

1. Ic þe lufige, Drihten, forþæm þu eart min mægen; Drihten, þu eart min trymenes, and min frið-stow;

2. Et liberator meus; Deus meus, adjutor meus, et sperabo in eum;

2. Þu eart min alysend, and min God, and min gefultumend, to þe ic hopige.

3. Protector meus, et cornu salutis meæ, et adjutor meus; laudans invocabo Dominum, et ab inimicis meis salvus ero.

3. Þu eart min scyldere, and se horn minre hælo, þu eart min fultumend; herigende ic clypige to þe, Drihten, and fram minum feondum ic weorðe ahredd.

4. Circumdederunt me gemitus mortis, et torrentes iniquitatis conturbaverunt me.

4. Me ymbhringdon sár, and sorga, and gránung, fúl neah oð deað; and geotende stream unrihtwísnessa

Digitized by Google

minra wiðerweardra me gedrefdon.

5. Dolores inferni circumdederunt me, prævenerunt me laquei mortis: in tribulatione mea invocavi Dominum, et ad Deum meum clamavi;

5. Me ymbhringdon sâr and manigfeald witu, ful neah anlic helle witum, and deaðes grynu me gefengon, and on eallum minum earfoðum ic clypige to Drihtne, and to minum Gode ic cige;

6. Et exaudivit de templo sancto suo vocem meam, et clamor meus, in conspectu ejus, introivit in aures ejus.

6. And he gehŷrde of his þam halgan temple mine stemne, and min gehrôp com beforan his ansyne, and eac on his earan hit eode.

7. Et commota est et contremuit terra; fundamenta montium conturbata sunt, et commota sunt, quoniam iratus est eis Deus.

7. And astyred wæs and acwacode seo eorðe minra feonda, and se grund-weall þara munta wæs tohrered; [þæt is þæt mægen minra ofermodena feonda] hy wæron astyrede, forþam him wæs God yrre.

8. Ascendit fumus in ira ejus, et ignis a facie ejus exarsit.

8. Forþam astah smec for his yrre, and fyr blysede beforan his ansyne.

9. Carbones succensi sunt ab eo; et inclinavit cælos, et descendit, et caligo sub pedibus ejus.

9. Gleda wæron onælde fram him; he onælde heofonas, and astah me on fultum; and seo eorðe wæs gesworcen and aðystrod under his fotum.

10. Et ascendit super cherubim, et volavit; volavit super pennas ventorum.

10. And he astah eft ofer cherubin, and he fleah; and he fleah ofer winda fiðeru.

11. Et posuit tenebras

11. And let betwux him

Digitized by Google

latibulum suum, in circuitu ejus tabernaculum ejus; tenebrosa aqua in nubibus aëris.

and minum feondum, þæt he næfre gesewen fram him, and he wæs þeah swiðe leoht on his temple; þa hangode swiðe þystru wæter on þam wolcnum, and on þære lyfte.

12. Præ fulgore, in conspectu ejus, nubes transierunt, grando, et carbones ignis.

12. And þa urnan swa swa ligetu beforan his ansyne, and he gemengde hagol and fyres gleda.

13. Et intonuit de cælo Dominus, et Altissimus dedit vocem suam.

13. And worhte þunorrada on heofonum, and se hyhsta sealde his stemne.

14. Misit sagittas suas, et dissipavit eos; fulgura multiplicavit, et conturbavit eos.

14. He sende his strælas, and hi tostencte, and gemanigfealdode his ligeta, and gedrefde hig mid þy.

15. Et apparuerunt fontes aquarum, et revelata sunt fundamenta orbis terrarum;

15. And eorðan wæter ut fleowan, and seo eorðe wæs astyred, and on manegum stowum gehropen;

16. Ab increpatione tua, Domine, ab inspiratione spiritus iræ tuæ.

16. For þinum þrean, and for þinum yrre.

17. Misit de summo et accepit me, et assumsit me de multitudine aquarum;

17. Drihten sende of his heannesse, and ahredde me æt þam ofermætum wæterum,

18. Eripuit me de inimicis meis fortissimis, et ab his qui oderunt me; quoniam confortati sunt super me.

18. And of minum strengestum feondum, and for eallum þam þe me hatedon; forþam hi wæron gestrangode ofer me.

19. Prævenerunt me in die afflictionis meæ, et fa-

19. Hie me bregdon swiðe swiðlice on þam dagum, þe

Digitized by Google

ctus est Dominus protector meus: et eduxit me in latitudinem, salvum me fecit, quoniam voluit me.

ic geþræsted wæs, and Drihten wæs geworden min scyld, and he me gelædde on rymet of minum nearonessum, and gedyde me halne, forþam he me wolde.

20. Et retribuit mihi Dominus secundum justitiam meam; et secundum puritatem manuum mearum retribuit mihi;

20. And he me geald æfter minre rihtwísnesse, and æfter þære unscæðfulnesse minra handa he me geald;

21. Quia custodivi vias Domini, nec impie gessi a Deo meo;

21. Forþam ic heold Godes wegas, and his bebodu, and ic ne dyde arleaslice, ne unhýrsumlice wið minne Drihten;

22. Quoniam omnia judicia ejus in conspectu meo sunt semper, et justitias ejus non repuli a me.

22. Forþam ealle his domas beoð symle beforan minre ansyne, and his rihtwísnessa ic ne awearp fram me.

23. Et ero immaculatus cum eo, et observabo me ab iniquitate mea.

23. Forði ic weorðe únwemme beforan him, and ic me behealde wið min unriht.

24. Et retribuit mihi Dominus secundum justitiam meam, et secundum innocentiam manuum mearum, in conspectu oculorum ejus.

24. And me gylt Drihten æfter minre rihtwísnesse, and æfter þære unscæðfulnesse minra handa beforan his eagum.

25. Cum sancto sanctus eris, et cum viro innocente innocens eris, et cum electo electus eris, et cum perverso subverteris;

25. Ac beo þu halig, Drihten, wið þa halgan, and unsceðfull wið þa unsceðfullan, and gecoren wið þa gecorenan, and hwyrf þe wið þa forhwyrfdan;

26. Quoniam tu populum humilem salvum facies, et oculos superborum humiliabis;

26. Forþam ic wat þæt þu symle eadmod folc gehælpst, and þa eagan þara ofermodena þu geeaðmetst;

27. Quoniam tu illuminas lucernam meam; Domine, Deus meus, illumina tenebras meas;

27. Forþam þu onælest min leoht-fæt; Drihten, min God, onlyht mine þystru;

28. Quoniam a te eripiar a tentatione, et in Deo meo transgrediar murum.

28. Forþam ic weorðe fram þe alysed æt costingum, and, þurh mines Godes fultum, ic utgange ofer minre burge-weall, þeah heo sy utan behringed mid minum feondum.

29. Deus meus, impolluta via ejus; eloquia Domini igne examinata; protector est omnium sperantium in se.

29. Drihten, min God, unwemme synt þine wegas: Godes word synt amered on fyre; he is gefriþiend ælces þara, þe him to-hopað.

30. Quoniam quis Deus præter Dominum? Aut quis Deus præter Deum nostrum?

30. Hwylc ys God butan uran Gode? oððe hwylc Drihten butan urum Drihtne?

31. Deus qui præcinxit me virtute, et posuit immaculatam viam meam.

31. Se God me gegyrde mid mægnum, and mid cræftum, and gesette mine wegas unwæmme.

32. Qui perfecit pedes meos tamquam cervi, et super excelsa statuit me.

32. He gedyde mine fet swa geræde swa swa heorotum, and me gesette ofer heanesse.

33. Qui docet manus meas ad prælium, et posuisti ut arcum æreum brachia mea.

33. He gelærde mine handa to gefeohte, and he gedyde mine earmas swa strange swa ærenne bogan.

Digitized by Google

34. Et dedisti mihi protectionem salutis tuæ, et dextera tua suscepit me, et disciplina tua ipsa me edocuit.

34. And þu, Drihten, sealdest me gescyldnesse þinre hælo, and þin swiðre hand me underfeng, and þin lár me getyde.

35. Dilatasti gressus meos subtus me, et non sunt infirmata vestigia mea.

35. Þu gebræddest mine stæpas under me, þæt mine fet ne slideredon.

36. Persequar inimicos meos, et comprehendam illos, et non convertar donec deficiant; adfligam illos, nec potuerunt stare, cadent subtus pedes meos.

36. Ic ehte minra feonda, and ic hie gefeng, and ic ne geswac, ær hie forwurdon; ic hie gebigde þæt hie ne mihton gestandan ongean me, ac feollon under mine fet.

37. Et præcinxisti me virtute ad bellum;

37. Þu me begyrdest mid mægenum, and mid cræftum to wige;

38. Supplantasti omnes insurgentes in me subtus me, et inimicorum meorum dedisti mihi dorsum, et odientes me disperdidisti.

38. Þu gedydest me underþeodde þa þe wið me úpp-árison, and minra feonda bæc þu onwendest to me, and me hine gesealdest, and þu tostenctest þa þe me hatedon.

39. Clamaverunt, nec erat qui salvos faceret; ad Dominum, nec exaudivit eos.

39. Hy clypodon, and næs þara þe hig gehælde; hy clypodon to heora godum, and hy noldon gehýran.

40. Et comminuam eos ut pulverem ante faciem venti, ut lutum platearum delebo eos.

40. Forþam ic hi todælde swa smæle, and swa swa dust beforan winde, and hi adilgode swa swa wind deð dust on here-strætum.

41. Eripies me de con-

41. Gefriða me, Drihten,

Digitized by Google

tradictionibus populi, constitues me in caput gentium.

wið þises folces unhŷrsumnesse; forþam þu me gesettest him to heafde, and eac oðrum ðeodum.

42. Populus, quem non cognovi, servivit mihi; in auditu auris obedivit mihi.

42. And þæt folc me þeowode, þæt ic næfre ne cuðe; hy onhyldan heora earan to minum wordum, and gehŷrdon me.

43. Filii alieni mentiti sunt mihi, filii alieni inveteraverunt, et claudicaverunt a semitis suis.

43. Ac þa ælðeodgan bearn me oflugon, and, þeah hi forealdedon on minum ðeowdome, hy healtodan on heora wegum. [forþam hi hyra willum ne heoldon Iudea æ̂.]

44. Vivit Dominus, et benedictus Deus meus, et exaltetur Deus salutis meæ.

44. Min Drihten leofað symle, and he byð symle gebletsad, and he is up-ahâfen, Drihten min Hælend.

45. Deus qui das vindictas mihi, et subdidisti populos sub me;

45. Þu eart soð God, þu þe me sealdest þæt ic meahte swylc wite dôn minum feondum, and me swylc folc underþydes;

46. Liberator meus Dominus de gentibus iracundis, et ab insurgentibus in me exaltabis me, a viro iniquo eripies me.

46. Þu eart min alysend fram þam þeodum þe wið me yrsiað, and me upp âhêfst ofer ða þe arison wið me, and fram þam unrihtwîsan were þu me alysdest.

47. Propterea confitebor tibi in populis, Domine, et nomini tuo psalmum dicam.

47. Forþam ic ðe andette, Drihten, beforan folcum, and on þinum naman ic singe sealmas.

Digitized by Google

48. Magnificans salutare regis ipsius, et faciens misericordiam christo suo David, et semini ejus usque in seculum.

48. Gemicla nu, and gemonigfealda þa hælo þæs cynges, ðe ðu gesettest ofer folcum; and do mildheortnesse þinum gesmyredan Dauide, and his cynne on ecnesse.

PSALMUS XVIII.

Ðysne eahtateoðan sealm Dafid sang, Gode to þancunga his mislicra and manigfealdra gesceafta ðe he gesceop, mannum to ðeowian; ne forðy þæt þa men sceoldon him ðeowian; be þæm he cwæð.

David dicit de adventu Christi.

1. Cæli enarrant gloriam Dei, et opera manuum ejus annuntiat firmamentum.

1. Heofonas bodiað Godes wuldor, and his handgeweorc bodiað þone rodor.

2. Dies diei eructat verbum, et nox nocti indicat scientiam.

2. Se dæg segð þam oðrum dæge Godes wundru, and seo niht þære nihte cyð Godes wisdom.

3. Non sunt loquelæ, neque sermones, quorum non audientur voces eorum.

3. Nis nan folc on eorðan, ne nan mennisc geþeode, þe ne gyre mistlica Godes gesceafta.

4. In omnem terram exivit sonus eorum, et in fines orbis terræ verba eorum.

4. Ofer ealle eorðan færð heora stemn, ofer ealle eorðan endas heora word.

5. In sole posuit tabernaculum suum; et ipse tamquam sponsus procedens de thalamo suo.

5. Drihten timbrede his templ on þære sunnan: seo sunne arist swiðe ær on morgen up, swa swa brydguma of his bryd-bure.

6. Exultavit ut gigas ad currendam viam, a summo cælo egressio ejus, et occur-

6. And heo yrnð swa egeslice on hyre weg, swa swa gigant yrnð on his weg;

sus ejus usque ad summum ejus; nec est qui se abscondat a calore ejus.

heo stihð oð þæs heofenes heanesse, and þanon astihð; and swa yrnð ymb-utan, oð heo eft þyder cymð; ne mæg hine nan man behydan wið hire hæto.

7. Lex Domini inreprehensibilis, convertens animas; testimonium Domini fidele, sapientiam præstans parvulis; justitiæ Domini rectæ, lætificantes corda; præceptum Domini lucidum, illuminans oculos;

7. Godes ǽ is swiðe unleahtorwyrðe, forþæm heo hwyrfð manna mód and heora sawla to Gode; Godes bebod is swiðe getrywe, Godes rihtwísnessa synt swiðe rihte, forðæm he geblissiað manna heortan; Godes bebod is swiðe leoht, hit onliht þa eagan; [ægþer ge modes ge lichaman.]

8. Timor Domini sanctus, permanens in seculum seculi; judicia Dei vera, justificata in semetipsa.

8. Godes ege is swiðe halig, he þurhwunað a worlda world; Godes domas synt swiðe soðe, hi synt gerihtwisode on him sylfum.

9. Desiderabilia super aurum et lapidem pretiosum multum, et dulciora super mel et favum.

9. Hy synt ma to lufianne þonne gold oððe deorwurðe gimmas, and hi synt swetran ðonne hunig oððe beobread.

10. Nam et servus tuus custodit illa; in custodiendis illis retributio multa.

10. Forþæm ðin ðeow hi hylt; on heora gehyldnesse is mænig edlean.

11. Delicta quis intelligit? ab occultis meis munda me, et ab alienis parce servo tuo.

11. Hwa ongyt his uncysta? from þæm ðe me beholen synt, geclænsa me, Drihten, and from ælðeodegum feondum spara me þinne ðeow, Drihten.

Digitized by Google

12. Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero, et emundabor a delicto maximo.

12. Gif mine fynd ne ricsiað ofer me, þonne beo ic unwemme, and beo geclænsod from þæm mæstum scyldum. [ac gif hi me abysgiað, þonne ne mæg ic smeagan mine unscylda, ne eac ðinne willan ne mæg smeagan to wyrcanne.]

13. Et erunt ut complaceant eloquia oris mei; et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper.

13. Gif ðu me þonne fram him alyst, þonne sprece ic þæt þe licað, and mines modes smeaung byð symle beforan ðinre ansyne.

14. Domine, adjutor meus, et Redemptor meus.

14. Drihten, þu eart min fultum, and min alysend.

PSALMUS XIX.

Dauid sang þysne nigonteoðan sealm, and sæde on ðæm sealme hu his folc him fore gebæde on his earfoðum; and eac Ezechias folc gebæd for hine, þa he wæs beseten mid his feondum on þære byrig; and swa doð ealle cristene men þe þysne sealm singað, hy hine singað for heora kyningas; and eac þa apostolas hine sungon be Criste, þa hine man lædde to rode.

Item Christo eunti ad crucem dicit Ecclesia.

1. Exaudiat te Dominus in die tribulationis, protegat te nomen Dei Jacob.

1. Gehýre ðe Drihten on þæm dæge þinra earfoða, gefriðie þe se nama Iacobes Godes.

2. Mittat tibi auxilium de sancto, et de Sion tueatur te.

2. And onsende þe fultum of his þam halgan temple, and of Sion gehæle ðe.

3. Memor sit Dominus omnis sacrificii tui, et holocaustum tuum pinguefiat.

3. Gemyndig sy Drihten ealra þinra offrunga, and þin ælmesse sy andfengu.

4. Tribuat tibi Dominus

4. Gylde þe Drihten æfter

Digitized by Google

secundum cor tuum, et omne consilium tuum confirmet.

ðinum willan, and eall ðin geðeaht he getrymie;

5. Lætabimur in salutari tuo, et in nomine Domini Dei nostri magnificabimur.

5. Þæt we moton fægnian on ðinre hælo, and on ðæm naman Drihtnes ures Godes we syn gemyclade.

6. Faciat Dominus omnes petitiones tuas; nunc cognovi quoniam salvum fecit Dominus christum suum; et exaudiet illum de cælo sancto suo, in potentatibus salus dexteræ ejus.

6. Gefylle, Drihten, eall þin gebedu: nu we ongitað þæt Drihten wile gehælan his þone gesmyredan, and ðone gehalgodan, and he hine gehŷrð of his þam halgan heofone: swiðe mihtig is seo hælo his ðære swyðran handa.

7. Hi in curribus, et hi in equis; nos autem in nomine Domini Dei nostri magnificabimur.

7. On ryne-wænum, and on horsum, ure fynd fægniað, and þæs gilpað; we þonne on þæm naman Drihtnes ures Godes us micliað.

8. Ipsi obligati sunt, et ceciderunt; nos vero surreximus et erecti sumus.

8. Hy synd nu gebundne, and hi afeollon, and we soðlice arison, and synt uppahâfene.

9. Domine, salvum fac regem, et exaudi nos in die, qua invocaverimus te.

9. Drihten, gehæl urne kyning, and gehŷr us on ðæm dæge, þe we ðe to clypiað.

PSALMUS XX.

Ðysne twentigoðan sealm Dauid sang be him sylfum, and eac witegode be Ezechie þæm kinge; and ælc folc þe hine singð for heora kyning, and ealra mæst Dauid, witegode on þæm sealme be Criste.

De Ezechia canitur, cæsis Assyriis, et infirmitate curata.

1. Domine, in virtute tua lætabitur rex, et super salutare tuum exultabit vehementer.

1. Drihten, on ðinum mægene nu blissað ure kyning, and for þinre hælo he fægnað swiðe swiðlice.

Digitized by Google

2. Desiderium animæ ejus tribuisti ei, et voluntate labiorum ejus non fraudasti eum.

2. Forðæm þu him sealdest his modes willan, and þæs þe he mid his weolorum wilnade, þæs þu him ne forwyrndest.

3. Quoniam prævenisti eum in benedictionibus dulcedinis; posuisti in capite ejus coronam de lapide pretioso.

3. Mid þære swetnesse þinra bletsunga þu wære hrædra to his fultume þonne he wende; þu sendest his heafod kyne-gold, mid deorwyrþum gimmum astæned.

4. Vitam petiit a te, et tribuisti ei longitudinem dierum in seculum, et in seculum seculi.

4. He bæd langes lifes, and þu hit him sealdest a worlda world.

5. Magna est gloria ejus in salutari tuo; gloriam et magnum decorem impones super eum.

5. Swiðe micel is his wul... * * * *

6. Quoniam dabis eum in benedictionem in seculum seculi, lætificabis eum in gaudio cum vultu tuo.

7. Quoniam rex sperat in Domino, et in misericordia Altissimi non commovebitur.

8. Inveniatur manus tua omnibus inimicis tuis; dextera tua inveniat omnes qui te oderunt.

9. Pones eos ut clibanum ignis in tempore vultus tui: Dominus in ira sua conturbabit eos, et devorabit eos ignis.

10. Fructum eorum de terra perdes, et semen eorum a filiis hominum.

11. Quoniam declinaverunt in te mala; cogitaverunt consilia, quæ non potuerunt stabilire.

12. Quoniam pones eos dorsum, in reliquiis tuis præparabis vultum illorum.

13. Exaltare, Domine, in virtute tua; cantabimus et psallemus virtutes tuas.

Digitized by Google

PSALMUS XXI.

* * * * *

Vox Christi ad Patrem in cruce elevati.

1. Deus, Deus meus, respice in me; quare me dereliquisti? longe a salute mea verba delictorum meorum.

2. Deus meus, clamabo per diem, nec exaudies; et nocte, et non ad insipientiam mihi.

3. Tu autem in sancto habitas, Laus Israël: in te speraverunt patres nostri, speraverunt, et liberasti eos.

4. Ad te clamaverunt, et salvi facti sunt; in te speraverunt, et non sunt confusi.

5. Ego autem sum vermis, et non homo; opprobrium hominum, et abjectio plebis.

1. Drihten, Drihten, min God, beseoh to me; hwi forlete þu me swa feor minre hælo?

2. Ic clypige dæges and nihtes to ðe, and andette mine scylda, and seofige min úngelimp, and þu hit ne gehýrst: ac ne understand þu hit me to unrihtwísnesse, forðæm ic þe nane oðwite, þæt þu me ne gehýrst, ac minum agnum scyldum ic hit wite.

3. Đu wunast on halgum stowum, Drihten, Israela lof: to þe hopedon ure fæderas, hi hopedon to þe, and þu hi alysdest.

4. Hy clypodon to ðe, and hi wurdon forði gehælde; hi hopedon, and hi þæs ne sceamode.

5. Ic eam wyrme gelicra ðonne men; forþam ic eom worden mannum to leahtrunge, and to forsewennesse, and ic eom ut-aworpen fram him of heorá gesomnunga, swa þes wyrm.

Digitized by Google

6. Omnes qui videbant me aspernabantur me, locuti sunt labiis et moverunt caput,

6. Ælc þæra þe me gesyhð, he me forsyhð and onscunað; hi sprecað mid heora welerum, and wecgað heora heafdu, and cweðað,

7. Speravit in Domino, eripiat eum; salvum faciat eum, quoniam vult eum.

7. He hopode to Drihtne, alyse he hine; nu he gealp, þæt he hine lufode.

8. Quoniam tu es qui abstraxisti me de ventre; spes mea ab uberibus matris meæ: in te jactatus sum ex utero, de ventre matris meæ Deus meus es tu.

8. Drihten, þu eart se þe me gelæddest of minre modor innoðe; þu wære min to-hopa, syþþan ic fram minre modor breoston gelæd wæs; þinre gymenne ic wæs beboden; syððan ic of hire innoðe eode, þu wære min God.

9. Ne discesseris a me, quoniam tribulatio proxima est, quoniam non est qui adjuvet.

9. Ne gewit þu fram me; forþam me synt earfoðu swyðe neh, and nis nan oþer þe wylle oððe mæge me gehelpan.

10. Circumdederunt me vituli multi, tauri pingues obsederunt me.

10. Me ymbhringdon swiðe mænige calfru, [þæt synt lytle and niwe fynd] and þa fættan fearas me ofsæton. [þæt synd strengran fynd.]

11. Aperuerunt in me os suum, sicut leo rapiens et rugiens: sicut aqua effusa sunt, et dispersa sunt omnia ossa mea.

11. Hi todydon heora mûð ongean me, swa swa leo, þonne he geonað, and grymetað, and gefehð þæt þæt he wyle: eall min mægen is tostenged, and to nauhte worden, swa swa þæt wæter, þæt byð utagoten.

Digitized by Google

12. Et factum est cor meum tamquam cera liquescens in medio ventris mei.

12. Min heorte and min mod is gemolten, swa þæt weax, on innan me.

13. Exaruit velut testa virtus mea, et lingua mea adhæsit faucibus meis, et in pulverem mortis deduxerunt me.

13. And min mægen ys forsearod, swa swa læmen crocca, and min tunge ys gecleofod to minum gomum, and to deadum duste ful neah mine fynd me geworhton.

14. Quoniam circumdederunt me canes multi, consilium malignantium obsedit me.

14. Forðan me ymbhringdon swiðe mænige hundas, and seo gegaderung þara awyrgedra me ofsæton.

15. Foderunt manus meas, et pedes meos, dinumeraverunt omnia ossa mea.

15. Hy þurhdulfon mine handa and mine fet, and gerimde eall min ban [þæt ys min mægn, and mine getrywan frynd, þam ic getruwode, swa wel swa minum agenum limum].

16. Ipsi vero consideraverunt et conspexerunt me; diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem.

16. Hy me hawodon and me beheoldon, and gedældan him min hrægl, and þæt tohlutan.

17. Tu autem, Domine, ne longe facias auxilium tuum a me; ad defensionem meam adspice.

17. Ac, la Drihten, ne afyr þinne fultum fram me, ac loca to minre generennesse.

18. Erue a framea, Deus, animam meam, et de manu canis unicam meam.

18. Ahrede mine sawle æt heora sweordum, and of þæs hundes handa, min lif.

19. Libera me de ore

19. Gefriða me of þæs

leonis, et a cornibus unicornuorum humilitatem meam.

20. Narrabo nomen tuum fatribus meis; in medio ecclesiæ laudabo te.

21. Qui timetis Dominum laudate eum; universum semen Jacob, glorificate eum:

22. Timeat eum omne semen Israel, quoniam non sprevit, neque despexit preces pauperum, neque avertit faciem suam a me; et dum clamarem ad eum, exaudivit me.

23. Apud te laus mea in ecclesia magna; vota mea Domino reddam coram timentibus eum.

24. Edent pauperes, et saturabuntur, et laudabunt Dominum qui requirunt eum.

25. Vivet cor eorum in seculum seculi; reminiscentur, et convertentur ad Dominum universi fines terræ;

26. Et adorabunt in conspectu ejus omnes patriæ

leon muðe, and of þam hornum þara anhyrna gefriða me yrming.

20. Ic þonne bodie þinne naman minum broðrum; on midre heora gesomnunge ic þe herie, and cweþe to him.

21. Se þe Drihten ondræde herie hine, eall Iacobes cynn:

22. Ondræde hine eall Israela cynn, forþam he na forsyhð, ne ne awyrpð earmra manna gebeda, ne he his andwlitan ne awende fram me; ac þonne ic clypode to him, þonne gehýrde he me.

23. Beforan þe byð min lof on þære myclan cyrcan; ic gylde min gehat Drihtne, beforan þam þe hine ondrædað.

24. Þonne etaþ þa þearfan, and hi beoð gefyllede, and heriað þonne Drihten þa þe hine secað.

25. And heora heortan onfoð mægene, and libbað â worlda world: þonne gemunan þæt eall eorð-gemæru, and gecyrrað ealle to Drihtne;

26. And gebiddað hy to him ealle þeoda, and ælc

Digitized by Google

gentium; quoniam Domini est regnum, et ipse dominabitur gentium.

27. Manducaverunt, et adoraverunt omnes divites terræ; in conspectu ejus procedunt universi, qui descendunt in terram.

28. Et anima mea ipsi vivet, et semen meum serviet illi.

29. Annuntiabitur Domino generatio ventura; et annuntiabunt cæli justitiam ejus populo qui nascetur, quem fecit Dominus.

cynn; forþam ðe Drihtnes synd þa ríce, and he wylt ealra þeoda.

27. Hy etað, and hy gebiddað ealle þa welegan, geond þas eorþan; beforan his ansyne cumað ealle þa þe on eorðan astigað.

28. And min sawl him leofað, and min sæd him þeowað.

29. And hy bodiað Drihten, ure cyn þæt æfter us cymð; and heofonas bodiað his rihtwísnesse þam folcum þe þonne beoð acende, þa worhte Drihten.

PSALMUS XXII.

Dauid sang þysne twa and twenteogeþan sealm, þa he witegode be Israela folces freodóme; hu hy sceoldon beon alæd of Babilonia þeowdome, and hu hi sceoldon Gode þancian þǽra ára þe hi be wege hæfdon hamweardes; and eac be his agenre gehwyrftnesse of his wræc-siðe: and ælc þæra ðe hine singð, he þancað Gode his alysnesse of his earfoðum; and swa dydon þa Apostolas, and eall þæt cristene folc, Cristes æriste; and eac þanciað cristene men, on þyson sealme, heora alysnesse of heora scyldum æfter fulluhte.

1. Dominus regit me, et nihil mihi deerit; in loco pascuæ ibi me collocavit.

2. Super aquam refectionis educavit me; animam meam convertit.

1. Drihten me rǽt, ne byð me nanes gódes wán, and he me geset on swyðe gṓód feoh-land;

2. And fedde me be wætera staðum, and min mod gehwyrfde of unrótnesse on gefean.

Digitized by Google

3. Deduxit me super semitas justitiæ, propter nomen suum.

3. He me gelædde ofer þa wegas rihtwísnesse, for his naman.

4. Nam, et si ambulem in medio umbræ mortis, non timebo mala; quoniam tu mecum es.

4. Þeah ic nu gange on midde þa sceade deaðes, ne ondræde ic me nán yfel; forþam þu byst mid me, Drihten;

5. Virga tua, et baculus tuus, ipsa me consolata sunt.

5. Þin gyrd and þin stæf me afrefredon. [þæt is þin þreaung and eft þin frefrung.]

6. Parasti in conspectu meo mensam, adversus eos qui tribulant me.

6. Þu gearwodest beforan me swiðe bradne beod, wið þara willan, þe me hatedon.

7. Impinguasti in oleo caput meum; et poculum tuum inebrians quam præclarum est!

7. Þu gesmyredest me mid ele, mín heafod: Drihten, hu mære þín folc nu is, ælce dæge hit symblað.

8. Et misericordia tua subsequatur me, omnibus diebus vitæ meæ;

8. And folgie me nu þin mildheortnes, ealle dagas mines lifes;

9. Ut inhabitem in domo Domini, in longitudinem dierum.

9. Þæt ic mæge wunian on þinum húse, swiþe lange tíid, oð lange ylde.

PSALMUS XXIII.

On þissum þreo and twentigoðan sealme, Dauid witegode, and rehte mid hwylcum geearnungum gehwylc man hine mæg alysan of his earfoðum; and eac he witgode be Cristes sigefæstnesse, þa þa he on heofonas astah, æfter his æriste; and eac he witgode be him sylfum, hu his ealdormenn sceoldon fægnian his cymes of his wræc-siðe.

Vox populi ad captivitatem Babylonis.

1. Domini est terra, et plenitudo ejus; orbis terra-

1. Drihtnes ys eorðe and eall þæt heo mid gefyld is;

rum, et universi qui habitant in eo.

2. Ipse super maria fundavit eum, et super flumina præparavit illum.

3. Quis ascendet in montem Domini? aut quis stabit in loco sancto ejus?

4. Innocens manibus et mundo corde, qui non accepit in vano animam suam, nec juravit in dolo proximo suo;

5. Hic accipiet benedictionem a Deo, et misericordiam a Domino, salutari suo.

6. Hæc est generatio quærentium Dominum, requirentium faciem Dei Jacob.

7. Tollite portas, principes, vestras, et elevamini postes æternales; et introibit rex gloriæ.

8. Quis est iste rex glo-

and eall man-cynn, þe þæron eardað, is Drihtnes.

2. He gesette þa eorþan ofer þære sǽ, and ofer ðam eam he hi gestaðelode.

3. Hwa is þær wyrðe, þæt astige on Godes munt? oþþe hwa mot standan on his halgan stowe?

4. He byð þæs wyrðe, þe unscæðfull byð mid his handum, and clæne on his heortan; se þe ne hwyrfð his mod æfter idlum geþohtum, and him mid weorcum fulgæð, þeah hi him on mód cumen; ne nænne áð ne swerað, to biswice his nyhstan;

5. Se þe swylc byð, he onfehð bletsunge fram Gode and miltse æt Drihtne Hælende.

6. Þyllic byð þæt cyn þe God secð, and þa þe secað þone andwlitan Iacobes Godes.

7. Undoð nu eowre geatu, ge ealdormen, and onhlidað þa écan geata; forþan þe ingæð se kyning, þe God gewuldrod hæfð, and geweorðod. [Þa andswarode þæt folc, and cwæð.]

8. Hwæt is þes wuldor-

Digitized by Google

riæ? Dominus fortis et potens, Dominus potens in prælio.

fæsta kyning? Hit is ure hlaford, strang and mihtig, se þe hæfde anweald on gefeohte.

9. Tollite portas, principes, vestras, et elevamini portæ æternales; et introibit rex gloriæ.

9. Gedoð nu, ealdormen, eowre geatu, and onhlidað eowre ēcan geatu; forþam þær inngæð se kyning, þe God gewuldrod hæfð, and geweorðod.

10. Quis est iste rex gloriæ? Dominus virtutum, ipse est rex gloriæ.

10. Hwæt is se gewuldroda kyning? Hit is se wuldorfæsta, se þe God fore wyrcð swylc wundru.

PSALMUS XXIV.

Dauid sang þysne feower and twentigoðan sealm, and hine þæron gebæd, þa he to þære reste becom, þe he ær wilnode; and eac he witegode on þam sealme be þæs folces gehwyrfnesse of heora hǣft-nyde, þa hi on Babilonia gehæfte wæron; and swa ylce bi ælcum rihtwīsum, þonne he ænige reste hæfð, æfter his earfoðum; and eac be Criste, be his æriste.

Vox David de adventu Christi.

1. Ad te, Domine, levavi animam meam; Deus meus, in te confido, non erubescam:

1. To þe ic hæbbe, Drihten, min mod and mine sawle; Drihten, min God, to þe ic hopige, and ic þæs nǣfre ne sceamige:

2. Neque irrideant me inimici mei; etenim universi, qui te expectant, non confūndentur.

2. Ne mine fynd me næfre forðy ne bysmrian; ne nan þæra, þe to þe hopað, ne wyrð gescended.

3. Confundantur inique facientes vana: vias tuas,

3. Scamien heora ealle þa unrihtwīsan, þe idelnesse

Digitized by Google

Domine, notas fac mihi, et semitas tuas edoce me.

wyrcað: Drihten, gedo me þine wegas cuðe, and lær me þine paðas.

4. Dirige me in veritate tua, et doce me; quia tu es Deus salutaris meus, et te sustinui tota die.

4. Gerǽd me, and gerece on þinre soðfæstnesse, and lær me, forþam þu eart Drihten min Hælend; ælce dæge ic anbidige þines fultumes.

5. Reminiscere misericordiæ tuæ, Domine, et misericordiarum tuarum, quæ a seculo sunt.

5. Gemun, Drihten, þinra miltsunga, and þinre mildheortnesse, þe fram fruman worlde wæs.

6. Delicta juventutis meæ, et ignorantiæ meæ, ne memineris, Domine: secundum magnam misericordiam tuam, memor esto mei, propter bonitatem tuam, Domine: dulcis et rectus Dominus:

6. Þa scylda mines iugoðhades ne gemun þu, Drihten, ne huru þa þe ic ungewisses geworhte; [þæt synt, þa þe ic wende þæt nan scyld nære] ac for þinre myclan mildheortnesse, beo þu min gemyndig, Drihten:

7. Propter hoc legem statuit delinquentibus in via; diriget mites in judicio, docebit mansuetos vias suas.

7. Forþam gesette God ǽ-scyldiendum on heora wegum, and geriht þa manðwæran on domum, and him getæceð his wegas.

8. Universæ viæ Domini misericordia et veritas, requirentibus testamentum ejus, et testimonia ejus.

8. For þinre gódnesse, Drihten, þu eart swete, and wynsum, and eac rihtwís. Ealle Godes wegas syndon mildheortnes, and rihtwísnes, ælcum þæra þe his ǽ secað, and his bebodu lufiað.

9. Propter nomen tuum,

9. Drihten, for þinum na-

Domine, propitiaberis peccato meo; copiosum est enim.

10. Quis est homo qui timeat Dominum? legem statuit ei in via, quam elegit.

11. Anima ejus in bonis demorabitur, et semen ejus hereditate possidebit terram.

12. Firmamentum est Dominus timentibus eum; et testamentum ipsius ut manifestetur illis.

13. Oculi mei semper ad Dominum; quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos.

14. Respice in me, et miserere mei; quoniam unicus et pauper sum ego.

15. Tribulationes cordis mei dilatatæ sunt, et de necessitatibus meis eripe me.

16. Vide humilitatem meam, et laborem meum, et dimitte universa delicta mea.

17. Respice inimicos meos,

man beo þu forgifende mine synna, forþy hi synt swyðe mycele.

10. Hwa hwylc mann swa Drihten ondræt, he him geset þa ǽ, and him sylð þæt geþeaht on þone weg, þe heora ægðrum licað. [ge Gode ge eac þam men.]

11. His sawl hi gerest softe on monegum gódum, and his sǽd on ece yrfeweardnesse gesit eorðan.

12. Drihten is mægen and cræftig ælces þæra þe hine ondræt, and he him getæcð eallum his willan.

13. Symle lociað mine eagan to Gode; forþam he alysð mine fet of gryne.

14. Geloca to me, Drihten, and gemiltsa me; forþam ic eom âna forlæten, yrming.

15. And þa earfoðu minre heortan synd swyðe tobræd, and gemanigfealdod; gedo forþi, Drihten, þæt þu me gefriðie æt minre nydþearfe.

16. Geseo mine eaðmetto, and mine earfoða, and forgif ealle mine scylda.

17. And geseoh eac mine

Digitized by Google

quoniam multiplicati sunt, et odio iniquo oderunt me.

fynd; forþam hi synt swyþe gemanigfealdode, and geseoh hu unrihtlice hi me hatiað.

18. Custodi animam meam, et eripe me; non erubescam, quoniam invocavi te.

18. Geheald mine sawle, and gefriða me, þæt me ne sceamie, þæs þe ic to þe clypige.

19. Innocentes et recti adhæserunt mihi, quoniam sustinui te, Domine.

19. Þa unsceðfullan, and þa rihtwísan, þa þe begangað, coman to me, wendon þæt me sceolde cuman sum fultum, and sum frofor fram þe; forþam ic symle þæs anbidode, and wilnode, and wende æt þe, Drihten.

20. Redime me, Deus Israël, ex omnibus angustiis meis.

20. Gefriða me, Drihten, Israela God, of eallum minum nearonessum.

PSALMUS XXV.

Dauid sang þisne fif and twentigoðan sealm be his unscyldignesse wið his sunu, and wið his geþeahteras, þe hine on-woh lærdan: and eac he witgode, on þam sealme, be þære unscyldignesse Israela folces wið Asirie, þa hi hy læddan on hæft-nyd to Babilonia; and eac swa ylce, ælc rihtwís man þe hine singð, he hine singð be him sylfum, and be þam þe hine unscyldigne dreccað; and swa dyde eac Crist be Iudeum.

Propheta de se testatur.

1. Judica me, Domine, quoniam ego in innocentia mea ingressus sum; et in Domino sperans non infirmabor.

1. Dém me, Drihten, forþam ic eom unscyldig wið þas mine fynd, and ic hopige to Drihtne, and ic ne weorðe forþi geuntrumod.

2. Proba me, Domine, et tenta me; ure renes meos, et cor meum;

2. Fanda min, Drihten, and smea mine geþohtas;

3. Quoniam misericordia tua ante oculos meos est, et complacui in veritate tua.

3. Forþan þin mildheortnes is beforan minum eagum, and ic symle tilode, mid rihtwísnesse, þe and him to licianne.

4. Non sedi cum consilio vanitatis, et cum iniqua gerentibus non introibo;

4. Ne sæt ic na on þære samnunge idelra manna, and unnytra; ne ic ineode on þæt geþeaht unriht-wyrcendra;

5. Odivi congregationem malignorum, et cum impiis non sedebo.

5. Ac ic hatode þa gesamnunge unrihtwísra; forþam ic næfre ne teolade sittan on anum willan mid þam arleasum.

6. Lavabo inter innocentes manus meas, et circumdabo altare tuum, Domine:

6. Ac ic wilnode symle þæt ic aðwoge mine handa betwuh þam unscæððigum; [þæt is þæt ic wære unscyldig betwuh him] þæt ic meahte hweorfan ymb þinne þone halgan alter, Drihten.

7. Ut audiam vocem laudis tuæ, et ut enarrem universa mirabilia tua.

7. And þær gehýran þa stemne þines lofes, and þæt ic mæge cyþan eall þin wundru.

8. Domine, dilexi decorem domus tuæ, et locum tabernaculi gloriæ tuæ.

8. Drihten, ic lufode þone wlite þines huses, and þa stowe þines wuldorfæstan temples.

9. Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam, et cum viris sanguinum vitam meam, in quorum manibus iniquitates sunt; dextera eorum repleta est muneribus.

9. Ac ne forleos mine sawle ongemang þam arleasum, ne min lif betwuh þam man-slagum, þæra handa and þæra weorc syndon fulle unrihtwísnesse.

Digitized by Google

10. Ego autem in innocentia mea ingressus sum: redime me, et miserere mei.

* * * * *

11. Pes meus stetit in directo; in ecclesiis benedicam te, Domine.

PSALMUS XXVI.

* * * * *

Ezechias Assyriorum morte lætior.

1. Dominus illuminatio mea, et salus mea; quem timebo?

2. Dominus protector vitæ meæ; a quo trepidabo?

3. Dum adpropiant super me nocentes, ut edant carnes meas: qui tribulant me inimici mei, ipsi infirmati sunt et ceciderunt.

4. Si consistant adversum me castra, non timebit cor meum; si exurgat in me prælium, in hoc ego sperabo.

5. Unam petii a Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini, omnibus diebus vitæ meæ; ut videam voluptatem Do-

1. Drihten is min onlyhtend, and min Hælend; hwæt þearf ic ondrædan?

2. Drihten is scyldend mines lifes; hwy sceal ic beon âfærd?

3. Þonne me to-geneahlæhton mine fynd, me to derianne, swylce hi woldon fretan min flæsc; þa þe me swencton, hi wæron sylfe geuntrumode, and gefeollon.

4. Þeah hi nu gyt wyrcen getruman, and scyldridan wið me, ne byð min heorte nawuht afæred; þeah hi arisan ongean me to feohtanne, to þam Gode ic hopie, þe me ær gefreode.

* * *
* *

and geseon Godes wil-

Digitized by Google

mini, et visitem templum ejus;

lan, and þone ongitan, and he me gefriðie on his þam halgan temple;

6. Quoniam abscondit me in tabernaculo suo; in die malorum protexit me, in abscondito tabernaculi sui; in petra exaltavit me.

6. Forþam he me gehydde on his temple, on þam yflum dagum he me gefriðode, on þam sceade his geteldes and his temples; and he me ahof uppon heanne stan.

7. Nunc autem exaltavit caput meum super inimicos meos: circuibo, et immolabo in tabernaculo ejus hostiam jubilationis; cantabo, et psalmum dicam Domino.

7. And huru nu hæfð min heafod úpp-ahâfen ofer mine fynd; forþæm ic ymbhweorfe þin þæt halige tempel, Drihten, and þær offrige, on þinum huse, þa offrunga; sangas ic singe, and secge Gode lóf.

8. Exaudi, Domine, vocem meam, qua clamavi ad te; miserere mei, et exaudi me.

8. Gehýr, Drihten, mine stefne, mid þære ic clypige to þe; gemiltsa me, and gehýr me.

9. Tibi dixit cor meum, Quæsivi vultum tuum; vultum tuum, Domine, requiram.

9. To þe cwyð min heorte, Ic sohte þine ansyne; ic sece gyt symle, Drihten.

10. Et ne avertas faciem tuam a me; ne declines in ira a servo tuo.

10. Ne awend þu þine ansyne fram me, ne þe næfre yrringa acyr fram þinum þeowe.

11. Adjutor meus es tu; ne derelinquas me, neque despicias me, Deus, salutaris meus.

11. Þu eart min fultumend, Drihten; ne forlæt me, ne ne forseoh me, Drihten, min Hælend.

12. Quoniam pater meus,

12. Forþam min fæder

Digitized by Google

et mater mea, dereliquerunt me; Dominus autem assumpsit me.

and min modor me forleton, ac Drihten me ne forlet.

13. Legem mihi constitue, Domine, in via tua; et dirige me in semitam rectam, propter inimicos meos:

13. Gesēte me ǣ, Drihten, on þinum wēge, and gerece me on rihtne pæð, fore minum feondum;

14. Ne tradideris me in animas tribulantium me; quoniam insurrexerunt in me testes iniqui, et mentita est iniquitas sibi.

14. And ne syle me to þara modes willan, þe min ehtað; forðam arison ongean me lease gewitnessa, and heora leasung wæs gecyrred to heom sylfum.

15. Credo videre bona Domini in terra viventium.

15. Ic gelyfe þæt ic geseo Godes gōōd on libbendra lande.

16. Expecta Dominum, et viriliter age; et confortetur cor tuum, et sustine Dominum.

16. Hopa nu, min mod, to Drihtne, and gebid his willan, and dō esnlice, and gestaþela, and gestranga þine heortan, and geþola Drihtnes willan.

PSALMUS XXVII.

Dauid sang þisne seofon and twentigoþan sealm; on þæm sealme he was cleopiende to Drihtne, wilnode þæt he hine arette, and gefriðode wiþ eallum earfoðum, ægðer ge modes ge lichaman; and wið ealle his fynd gescylde, ge wið gesewene ge wið ungesewene: and eac Ezechias, on þam ylcan sealme, hine gebæd, þæt hine God alysde, ægðer ge æt his mettrumnesse ge æt his feondum, swa he þa dyde; and þæs ylcan wilnað ælc þe hine singð, oþþe for hine sylfne, oððe for oþerne; and swa ylce dyde Crist, þa þa he þysne sealm sang.

Vox Christi ad Patrem, de Judæis.

1. Ad te, Domine, clamabo; Deus meus, ne sileas a me, nequando taceas a me,

1. To þe ic cleopige, Drihten, min God; ne swuga, ac dēm, and miltsa

Digitized by Google

et ero similis descendentibus in lacum.

me; gif þu swa ne dest, þonne beo ic gelicost þam þe afylð on pytt.

2. Exaudi, Domine, vocem deprecationis meæ, dum oro ad te, et dum extollo manus meas ad templum sanctum tuum.

2. Ac gehýr þa stemne mines gebedes; forþam ic nu to þe clypige, and mine handa úpp-hebbe to þinum þam halgan temple.

3. Ne simul tradas me cum peccatoribus, et cum operantibus iniquitatem ne perdas me;

3. Ne syle me, ne ne send mid þam synfullan, and mid þam unriht-wyrcendum, ne forleos me;

4. Cum his qui loquuntur pacem cum proximo suo, mala autem sunt in cordibus eorum.

4. Ne me ne fordó mid þam þe luflice sprecað to heora nyhstum, and habbað þeah facn on heora heortan.

5. Da illis secundum opera eorum, et secundum nequitiam studiorum ipsorum retribue illis; secundum opera manuum eorum tribue illis.

5. Ic wat þæt þu sylst him edlean be heora gewyrhtum, and æfter þam unrihte, þe hi answincað, þu heom gyldest.

6. Redde retributionem eorum ipsis; quoniam non intellexerunt in opera Domini, et in opera manuum ejus non considerant:

6. Ðu heom sylst edlean; forþam hy ne ongitað þin weorc, ne þa ne geseoð:

7. Destrues illos, nec ædificabis eos. Benedictus Dominus, quoniam exaudivit vocem deprecationis meæ.

7. Þu hi towyrpst, and hi eft getimbrast. Gebletsod sy Drihten, forþam þe he gehýrde þa stemne mines gebedes.

8. Dominus adjutor meus, et protector meus; et in ipso speravit cor meum, et

8. Drihten is min scyltumend, and min gescyldend; on hine gehyht mine

Digitized by Google

adjutus sum, et refloruit caro mea; et ex voluntate mea confitebor illi.

heorte, and he me gefultumað.

9. Dominus fortitudo plebis suæ; et protector salutarium Christi sui est.

9. Drihten is strengo his folces, and gescyldend þære hælo his gesmyredan.

10. Salvum fac populum tuum, Domine, et benedic hæreditati tuæ, et rege eos, et extolle illos in seculum.

10. Gehæl, Drihten, þin folc, and gebletsa þin yrfeland, and gerece þa þe þæron eardiað, and hi úpp-ahefe on ecnesse.

PSALMUS XXVIII.

Ðysne eahta and twentigoðan sealm Dauid sang, bebeodende þam folce þæt hi gelæston heora gehat, and heora ælmessan sealdon Gode, for swa myclum gifum swa he him geaf; and he witegode eac þæt ylce be Ezechie, þe lange æfter him wæs, þæt he sceolde þæt ylce dón, þonne he alysed wære æt Asírium, and eac æt his mettrumnesse; and eac swa ilce he witegode be eallum þam þe æfter him gebrocode wæron, and eft arette, þæt hi eac þæs Gode þancodon, æfter heora bysne; and eac he witegode be Criste, þæt he sceolde beon alysed æt Iudeum: he cwæð.

Consummatio tabernaculi.

1. Afferte Domino, filii Dei; afferte Domino filios arietum.

1. Ge Godes bearn, bringað eow sylfe Gode, and bringað him eac eowra ramma bearn.

2. Afferte Domino gloriam et honorem, afferte Domino gloriam nomini ejus.

2. And bringað eac Drihtne wuldor and weorðmynd, and bringað wuldor Drihtnes naman.

3. Adorate Dominum in aula sancta ejus: vox Domini super aquas; Deus majestatis intonuit: Dominus super aquas multas.

3. And gebiddað eow to Gode, on his halgan healle: ealle Godes word is ofer wætrum, and hy gehæft; he is mægen-þrymmes God, and

he þunrað ofer manegum wæterum, and mycelum.

4. Vox Domini in virtute; vox Domini in magnificentia.

4. Godes word is on mycelum mægene, and mycelu þing deð.

5. Vox Domini confringentis cedros, et confringet Dominus cedros Libani; et comminuet Dominus tamquam vitulum Libani, et dilectus sicut filias unicornuorum.

5. Þæs Godes word brycþ cedor-treowu, and symle se God brycð þa hean ceder on Libano, þam myclan munte: [þa treowa tacniað ofermodra manna anweald] Drihten forbrycð and forbryt þa myclan ceder-treowu, emne swa þa lytlan on wæstmas; þa ówæstmas beoð swa mycle, and swa fægere swa swa þæs deores bearn, þe unicornus hatte.

6. Vox Domini intercidentis flammam ignis; vox Domini concutientis desertum; et commovebit Dominus desertum Cades.

6. Godes word adwæscð fyres líg; Drihten ahrysode þa westan eorþan, and astyrede þa westan stowe, þe is gehaten Cades.

7. Vox Domini præparantis cervos, et revelabit condensa; et in templo ejus omnes dicent gloriam.

7. And he gedyde þæt þa fynd flugan swa heortas, and he onwreah þa eorðan, þe ær wæs oferþeaht mid feondum; cumon nu forþi ealle to his temple, and secgon him þæs lóf.

8. Dominus diluvium inhabitat; et sedebit Dominus rex in æternum.

8. Drihten us gedyde, þæt we moston buian æfter þam folce: se Drihten is ure kyning, se sitt on ecnesse ofer us.

Digitized by Google

9. Dominus virtutem populo suo dabit; Dominus benedicet populo suo in pace.

9. Drihten sylþ his folce mægen, and gebletsað his folc on sibbe.

PSALMUS XXIX.

Dauid sang þysne nigan and twentigoþan sealm þam Gode, þe hine alysde æt his feondum, and æt eallum earfoðum; and þæt ylce he witgode be Ezechie, þæt he sceolde þæt ylce dón þonne he alysed wære æt Assirium, and æt his mettrumnesse; and þæt ylce he witegode be ælcum rihtwísan men, þe þysne sealm singð, oþþe for hine sylfne, oþþe for oðerne, Gode to þancunge þære blisse, þe he þonne hæfð; and eac he witegode on þam sealme be Criste, hu he sceolde alysed beon, ægðer ge fram Iudeum ge of ðy deaðe.

Ecclesia orat cum laude.

1. Exaltabo te, Domine; quoniam suscepisti me, nec delectasti inimicos meos super me.

1. Ic fægnige, Drihten, and þe herige; forþam þu me gefriðadest, and þu ne lete mine fynd min fægnian.

2. Domine, Deus meus, clamavi ad te, et sanasti me: Domine, abstraxisti ab inferis animam meam; salvasti me a descendentibus in lacum.

2. Drihten, min God, ic clypode to þe, and þu me gehældest, and atuge mine sawle of neolnessum, and of helle, and me gehældest fram þæra geferscipe, þe feollon on pytt.

3. Psallite Domino sancti ejus; et confitemini memoriæ sanctitatis ejus.

3. Heriað nu Drihten, ealle his halige, and andetað þæt gemynd his halignesse.

4. Quoniam ira in indignatione ejus, et vita in voluntate ejus.

4. Forþam open wracu ys on his yrsunga, and soð lif on þam þæt man wrece his willan.

5. Ad vesperum demora-

5. Þeah we wepon on

bitur fletus, et ad matutinum lætitia.

6. Ego autem dixi in abundantia mea, Non movebor in æternum.

7. Domine, in bona voluntate tua, præstitisti decori meo virtutem. Avertisti faciem tuam a me, et factus sum conturbatus.

8. Ad te, Domine, clamabo; et ad Deum meum deprecabor. Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem?

9. Numquid confitebitur tibi pulvis, aut annuntiabit veritatem tuam?

10. Audivit Dominus, et misertus est mei; Dominus factus est adjutor meus.

11. Convertisti planctum meum in gaudium mihi; conscidisti saccum meum, et præcinxisti me lætitia, ut cantet tibi gloria mea, et non compungar:

æfen, he gedeð þæt we hlihhað on morgen.

6. Ic cwæð on minum wlencum, and on minre orsorhnesse, Ne wyrd þises næfre nan wendincg.

7. Forþam þu me sealdest, on ðinum gṓōdan willan, wlite and mægen; þa awendest þu þinne andwlitan fram me, þa wearð ic sona gedrefed.

8. Þa clypode ic eft to þe, and gebæd me to minum Drihtne, and cwæð, Drihten, hu nyt is þe min slæge, oþþe min cwalu, oððe min rotung on byrgenne?

9. Hwæðer þe þæt dust herige, on þære burgene; oþþe hwæðer hit cyðe þine rihtwísnesse?

10. Þa gehýrde Drihten þa word, and gemildsade me; he wearð me to fultume.

11. Drihten, þu gehwyrfdest minne heaf and mine seofunga me to gefean; þu totǽre min hwite hrægl, and þu me gebyrgdest mid gefean; forþam hit ys cyn þæt min wuldor, and min gylp þe herige, þæt ic ne wurðe gedrefed:

Digitized by Google

12. Domine, Deus meus, in æternum confitebor tibi.

12. Drihten, mīn God, on ecnesse ic þe herige.

PSALMUS XXX.

Dauid sang þysne þrittigoðan sealm, gebiddende to Drihtne for his hām-cyme of þam wræce, and of þam earfoðan, þa he þa on wæs; and eac he witgode be þære wræce, þe æfter him wurðan sceolde þæm folce; þæt wæs þa hi to Babilonia gelædde wæron: he witgode, þæt hi sceoldon gebiddan on þa ylcan wisan þe he dyde, and hyra ungelimp þær seófian swa he dyde; and eac he witegode be ælcum rihtwísan menn, þe sealmas singð, awþer oþþe for hine sylfne, oððe for oðerne mann, þara þe geswenced byð, awðer oþþe on mode, oþþe on lichaman; and he witegode eac be Criste, þæt he hine sceolde swa gebiddan wið þam earfoðum, þe Iudeas him dydon.

1. In te, Domine, speravi, non confundar in æternum; in tua justitia libera me, et eripe me.

1. To þe ic hopige, Drihten, ne gesceamað me næfre þæs; on þinre rihtwísnesse alys me, and gefriða me.

2. Inclina ad me aurem tuam, accelera ut eripias me.

2. Onhyld to me þine earan, and efste þæt þu me gefriðie.

3. Esto mihi in Deum protectorem, et in locum refugii, ut salvum me facias;

3. And beo min God, and min gefriðiend, and beo min frið-stów, and gedo me halne;

4. Quoniam fortitudo mea, et firmamentum meum es tu; et propter nomen tuum dux mihi eris, et enutries me;

4. Forþam þu eart min trymnes and min gebeorh, and on þinum naman ic þe healsige, þæt þu beo min lad-þeow, and me fede;

5. Et educes me de laqueo isto, quem occultaverunt mihi, quoniam tu es protector meus; in manus tuas, Domine, commendo spiritum meum.

5. And alæd me of þysum grynum, þe her gehydde synt beforan me, forþam þu eart min gescyldend; Drihten, an þine handa ic befæste mine sawle.

6. Redemisti me, Domine, Deus veritatis; odisti observantes vanitatem, supervacue.

6. Þu me ahreddest, Drihten, rihtwísnesse God; þu hatodest þa þe beeodon idelnesse, and eac þa þe unnyt worhton.

7. Ego autem in Domino sperabo, exultabo, et lætabor in tua misericordia;

7. Ic þonne symle hopige to Drihtne, and fægnie, and wynsumige, and blissige on þinre mildheortnesse;

8. Quia respexisti humilitatem meam, salvam fecisti de necessitatibus animam meam; nec conclusisti me in manibus inimici:

8. Forþam þu gesawe mine eadmodnesse, and þu gedydest hale æt nyd-þearfe mine sawle, and me ne démdest on minra feonda handa;

9. Statuisti in loco spatioso pedes meos: miserere mihi, Domine, quoniam tribulor.

9. Ac asettest míne fét on swyðe brad land: gemiltsa me nu, Drihten, forþam ic swince.

10. Conturbatus est in ira oculus meus, anima mea, et venter meus;

10. Mine eagan wæron gedrefede and afærde, for þínum yrre; and eac swa ilce, min mod and min maga;

11. Quoniam defecit in dolore vita mea, et anni mei in gemitibus.

11. Forþam full neah on þam sare geteorode and geendode min lif, and min gear wæron on sicetunga, and on gestæne.

12. Infirmata est in paupertate virtus mea, et ossa mea conturbata sunt.

12. And geuntrumod wæs for wædle, and for yrmðum, min mægen; and min ban wæron gedrefedu, and full neah forod.

13. Super omnes inimi-

13. Ofer ealle mine fynd

Digitized by Google

cos meos factus sum opprobrium vicinis meis nimium, et timor notis meis.

ic eom geworden to edwite, and minum neahgeburum swiðost; ic eom worden him to ege, and eallum þam þe me cunnon.

14. Qui videbant me, foris fugiebant a me; excidi, tamquam mortuus a corde, et factus sum sicut vas perditum;

14. Þa þe me gesawon, hi me flugon: ful neah ic afeoll, swa swa se þe byð dead on his heortan, and on his mode; and ic wæs swylce forloren fæt, and tobrocen;

15. Quoniam audivi vituperationem multorum circumhabitantium;

15. Forþam ic gehýrde manegra manna edwit, þe me ymbutan budon;

16. In eo dum congregarentur omnes simul adversum me; ut acciperent animam meam consiliati sunt:

16. And swa hwær swa hi hi gegaderodon ealle togædere, to þam þæt hy þeahtodon, hu hi mihton geniman mine sawle;

17. Ego vero in te speravi, Domine: dixi, Tu es Deus meus; in manibus tuis tempora mea.

17. And ic þeah, Drihten, to þe hopode, and sæde þæt þu wære min God: on þinum handum synd þa lenge minra tida.

18. Libera me, et eripe me de manibus inimicorum meorum, et a persequentibus me.

18. Alys me, and gefriða me of minra feonda handum, and fram þam þe min ehtað;

19. Illumina faciem tuam super servum tuum, et salvum me fac in tua misericordia: Domine, non confundar, quoniam invocavi te.

19. And onliht þinne andwlitan ofer þinne þeow, and gedo me halne for þinre mildheortnesse, and gedo þæt me ne gesceamige, forþam ic cleopode to þe:

Digitized by Google

20. Erubescant impii, et deducantur in infernum; muta efficiantur labia dolosa, quæ loquuntur adversus justum iniquitatem, in superbia, et in contemptu.

20. Ac þeah sceal gescamian þa unrihtwísan, and hi beoð gelæd to helle; and adumbiað þa facnfullan weoloras, þa þe sprecað wið þone rihtwísan unriht, on heora ofermettum, and on heora leahtrunga.

21. Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondisti timentibus te; et perfecisti eam sperantibus in te, in conspectu filiorum hominum.

21. Eala, Drihten, hu micel and hu manigfeald is seo mycelnes þinre swetnesse, þe þu hæfst gehyd and gehealden þam þe þe ondrædað: þa swetnesse þu him ne lætst næfre asprinngan, nanum þæra þe to þe hopiað, beforan manna bearnum.

22. Abscondes eos in abditu vultus tui, a conturbatione hominum.

22. Þu hi gehydst and gehyldst hale and orsorge, [ægðer ge modes ge lichaman,] butan ælcere gedrefednesse, þe menn þrowiað.

23. Proteges eos in tabernaculo tuo, a contradictione linguarum.

23. Þu hi gescyldst on þinum temple, wið ælcere tungan leahtrunge.

24. Benedictus Dominus; quoniam mirificavit misericordiam suam in civitate circumstantiæ.

24. Gebletsod sy Drihten; forþam he swa wuldorlice gecydde his mildheortnesse me, on þære fæstan byrig.

25. Ego autem dixi in pavore meo, Projectus sum a vultu oculorum tuorum;

25. Ic cwæð on minre fyrhto, þæt ic wære aworpen of þinra eagena ansyne;

26. Ideo exaudisti vocem

26. And þu þa forþi ge-

Digitized by Google

deprecationis meæ, dum clamarem ad te.

hŷrdest þa stemne minra gebeda, þa ic to þe cliopode.

27. Diligite Dominum omnes sancti ejus; quoniam veritatem requiret Dominus, et retribuet his qui abundanter faciunt superbiam.

27. Lufiaꝺ nu forþan Drihten ealle his halgan; forþam rihtwísnesse God lufaꝺ and secꝺ, and forgylt be fullan ælcum þe ofermetto doꝺ:

28. Viriliter agite, et confortetur cor vestrum, omnes qui speratis in Domino.

28. Ac doꝺ esnlice, and gestrangiaꝺ eowere heortan, and eower mod, ælc þæra þe to Gode hopige.

PSALMUS XXXI.

Dauid sang þisne an and þrittigoꝺan sealm wundriende þære unasecgendlican gesælignesse þæra manna, þe him God forgifꝺ ealle heora scylda, and him ælc geswinc aferþ, swa swa he him oft dyde; and he witgode eac be Ezechie, hu he sceolde wundrian þære myclan mildheortnesse, þe he him oft forgeaf, ægꝺer ge on his hælo ge on his alysnesse æt his feondum; and swa ylce he witgode be ælcum gódum men, þe him God swa ymb dyde; and he ætwat eac him sylfum, þæt he ne hreowsode his synna, ær he hæfde witnunga; and he witgode eac be Criste, þæt he swa ylce wolde herian swylce menn.

Oratio Ezechiæ post languorem.

1. Beati, quorum remissæ sunt iniquitates, et quorum tecta sunt peccata.

1. Eadige beoꝺ þa þe him beoꝺ heora unrihtwísnesse forgifene, and heora synna beoꝺ behelede.

2. Beatus vir, cui non imputavit Dominus peccatum, nec est in ore ejus dolus.

2. Eadig byꝺ se wer, þe him God ne oꝺwit his scylda, ne on his mode ne byꝺ facn.

3. Quoniam tacui, inveteraverunt omnia ossa mea, dum clamarem tota die;

3. Forþam þe ic sugode, and hæl mine scylda, eal mín bán, and min mægn forealdode; þa ongan ic clypian ealne dæg;

4. Quoniam die ac nocte gravata est super me manus tua; conversus sum in ærumna mea, dum configitur spina.

4. Forþam, ægðer ge on dæg ge on niht, wæs swyðe hefig ofer me þin hand, and þin yrre; ic wæs gehwyrfed on ælce yrmðe, swylce me wære se hrycg forbrocen.

5. Delictum meum cognitum tibi feci, et injustitias meas non operui.

5. Ic þa gedyde mine scylda þe swyþe cuðe, and min unriht ic na ne helede wið þe.

6. Dixi, Pronuntiabo adversum me injustitias meas Domino, et tu remisisti impietatem cordis mei:

6. Þa cwæð ic on minum mode, þæt ic wolde andettan, and stælan ongean me sylfne, mine scylda, and þa Gode andettan; and þu me þa forgeafe þæt unriht minra scylda;

7. Pro hac orabit ad te omnis sanctus, in tempore opportuno: verumtamen, in diluvio aquarum multarum, ad eum non approximabunt.

7. Forþæm gebiddað ealle halige to þe on tilne timan; forþæm þonne, and for eallum heora gódum dædum, ne genealæcð him na þæt flod þæra myclena wæterena; [þæt synt þas andweardan earfoþa and eac þa weardan.]

8. Tu es mihi refugium a pressura, quæ circumdedit me; exultatio mea, redime me a circumdantibus me.

8. Þu eart min gebeorhstow on minum earfoþum, þe me habbað utan behringed: ac þu þe eart min frefrend, ahrede me æt þam þe me habbað utan bestanden.

9. Intellectum dabo tibi,

9. [Þa andswarode God

Digitized by Google

et instruam te in via hac, qua ingredieris ; firmabo super te oculos meos.

þam witegan, þurh þæne halgan gast, and cwæð,] Ic þe sylle andgit, and þe getæce þone weg, þe þu onsteppan scealt; and ic locie to þe mid minum eagum.

10. Nolite fieri sicut equus et mulus, in quibus non est intellectus.

10. Ne beo ge na swylce hors and mulas, on þam nis nan andgit ;

11. In freno et camo maxillas eorum constringe, qui non adproximant ad te.

11. Þæra cin-ban þu scealt mid bridle, and mid caman, to þe geteon; [swa ylce þu scealt þa men, þe heora gelican beoð;] forþam hi elles ne genealæceað þinum willan.

12. Multa flagella peccatorum ; sperantes autem in Domino misericordia circumdabit.

12. Swiþe manifealde synt synfulra manna swingelan ; ac þa þe to Gode hopiað, beoð ymbhringde mid swyþe manegre mildheortnesse:

13. Lætamini in Domino et exultate, justi; et gloriamini omnes recti corde.

13. Blissiað forþæm on Gode, and wynsumiað, ge rihtwīsan; and fægniað, and wuldriað, ealra rihtwillenda heortan.

PSALMUS XXXII.

Dauid sang þisne twa and þrittigoþan sealm, herigende Drihten, and him þanciende, þæt he hine swa wunderlice of eallum his earfoþum gefriþode, and hine swa weorðlice gesette ofer his rice; and eac he lærde, on þam sealme, ealle menn, þæt hi sceoldon Gode þancian, ealra þæra gṓōda þe he him dyde; and he witgode eac be Ezechie, þæt he sceolde þæt ylce dōn, þonne he alysed wære of his earfoþum, and be ælcum þæra þe þysne sealm singð; and eac be Criste he witgode, þæt he sceolde, æfter his æriste, ealle men þæt ylce læran.

1. Gaudete, justi, in Do-

1. Blissiað, ge rihtwīsan,

mino; rectos decet collaudatio.

on Godes gifum; rihte hit gerist, þæt hine ealle rihtwillende emnlice herian.

2. Confitemini Domino in cithara; in psalterio decem chordarum psallite illi.

2. Heriað hine mid hearpum, and on þære tyn-strengean hearpan.

3. Cantate ei canticum novum; bene psallite ei in jubilatione.

3. Singað him niwne sang, and heriað hine swyþe wel mid heare stemne;

4. Quoniam rectus est sermo Domini, et omnia opera ejus in fide.

4. Forþæm his word synd swyþe rihte, and ealle his weorc synt getreowe.

5. Diligit misericordiam et judicium; misericordia Domini plena est terra: verbo Domini cæli firmati sunt, et spiritu oris ejus omnis virtus eorum.

5. He lufað mildheortnesse and rihte domas; mid his mildheortnesse he gefylð ealle eorðan, mid his worde synt getrymede heofonas; and þurh þone gast his muðes synt eall heofona mægn.

6. Congregans sicut in utrem aquas maris, ponens in thesauris abyssos.

6. He gegaderode eall sǣ-wætru to-somne, swylce hi wæron on anum cylle; he gesette þone garsecg on his gold-horde.

7. Timeat Dominum omnis terra; ab ipso autem commoveantur universi et omnes qui habitant orbem;

7. Ondræde hine eall eorðe; fram him beoð onstyred ealle gesceafta, and ealle þa þe on eorðan buiað;

8. Quia ipse dixit, et facta sunt; ipse mandavit, et creata sunt.

8. Forþæm he cwæð his willan, þa wæs he geworden; he bebead his willan, þa wæron ealle gesceafta gesceapene.

9. Dominus dissipat consilia gentium; reprobat au-

9. Se Drihten tostencð þa geþeaht yfel-willendra kyn-

tem cogitationes populorum, et reprobat consilia principum.

na, and he forsyhð þa geþohtas þara folca, and eac yfelra ealdormanna geþeaht he forsyhð.

10. Consilium vero Domini manet in æternum; cogitationes cordis ejus in seculum seculi.

10. Ac Godes geþeaht wunað on ecnesse, and geþoht his modes â weorulda weoruld.

11. Beata gens, cujus est Dominus Deus eorum; populus, quem elegit Dominus in hæreditatem sibi.

11. Eala, eadig byþ þæt kynn, þe swylc God byð heora God; and eadig byð þæt folc, þe se Drihten gecyst him to yrfe-weardnesse.

12. De cælo prospexit Dominus, et vidit omnes filios hominum; de præparato habitaculo suo respexit super omnes qui habitant orbem.

12. Drihten locað of heofonum, and gesiht eall manna bearn of his þam wlitegan temple; he wlit ofer ealle þa þe ealre eorðan ymbhwyrft buiað;

13. Qui finxit sigillatim corda eorum; qui intelligit omnia opera eorum.

13. Forþam he gesceop heora heortan, ælces synderlice; and he ongit heora ealra weorc.

14. Non salvabitur rex per multam virtutem suam; nec gigas salvus erit in multitudine fortitudinis suæ.

14. Ne wyrð nan kyning næfre gehæled þurh his agen mægen; ne se gigant ne wyrð na gehæled on þære mycelnesse his mægenes.

15. Falsus equus ad salutem; in abundantia autem virtutis suæ non erit salvus.

15. Þi byð swiðe dysig, se þe getruwað on his horses swiftnesse, forþæm hit is swiðe leas to-hopa; forþæm nawþer ne ðam horse, ne

Digitized by Google

þæm rædemen, ne wyrð geborgen of his agnum cræftum.

16. Ecce oculi Domini super timentes eum, et in eis, qui sperant super misericordia ejus; ut eripiat a morte animas eorum, et alat eos in fame.

16. Symle beoð Godes eagan open ofer þa ðe hine ondrædað, and ofer þa þe hopiað to his mildheortnesse; forþam þæt he gefriðie heora sawla fram deaðe, and hi fede on hungres tide.

17. Anima autem nostra sustinet Dominum; quoniam adjutor et protector noster est; quia in eo lætabitur cor nostrum, et in nomine sancto ejus speravimus.

17. Hopiað nu to Drihtne ure sawla; forþam he ys ure friðigend, and ure gescyldend, and on hine blissiað ure heortan, and to his halgan naman we hopiað.

18. Fiat, Domine, misericordia tua super nos, sicut speravimus in te.

18. Sy Drihten þin mildheortnes ofer us, swa swa we gehyhtað on þe.

PSALMUS XXXIII.

Dauid sang þysne þreo and þrittigoðan sealm, gehatende Drihtne þæt he hine symle wolde bletsian, for þæm gifum þe he him geaf; and he wilnode on þæm sealme, þæt him God sende his godcundne engel on his fultum; and he lærde eac, on þæm sealme, ælcne man þe æfter him wære, þæt he þæt ylce dyde; and he witgode eac, on þæm sealme, be Ezechie þam kincge, þæt he sceolde þæt ylce dőn æfter þam sige, þe he hæfde wið Assirium; and þæt ylce he witgode be Criste, þæt he þæt ylce dőn wolde, and eac oðre læran.

Ezechias victo Assyrio. Semper Dominum benedicere.

1. Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus ejus in ore meo.

1. Ic bletsige Drihten on ælce tid, symle byð his lof on minum muðe.

Digitized by Google

2. In Domino laudabitur anima mea; audiant mansueti, et lætentur.

2. On Gode byð geherod min sawl, gehýren þæt þa manþwæran, and blissien forþy.

3. Magnificate Dominum mecum, et exaltemus nomen ejus invicem.

3. Micliað Drihten mid me, and úpp-ahebben we his naman betwuh us.

4. Exquisivi Dominum, et exaudivit me, et ex omnibus tribulationibus meis eripuit me.

4. Ic sohte Drihten, and he me gehýrde, and of eallum minum earfoðum he me gefriðode.

5. Accedite ad eum, et illuminamini; et vultus vestri non erubescent.

5. Cumað nu to him, and genealæcað him, and he eow ônliht, and eowerne andwlitan na ne gesceamað.

6. Iste pauper clamavit, et Dominus exaudivit eum; et ex omnibus tribulationibus ejus liberavit eum.

6. Þes þearfa clepode to Drihtne, and Drihten hine gehýrde, and of eallum his earfoþum he hine alysde.

7. Immittet angelum Dominus in circuitu timentium eum, et eripiet eos.

7. Onsende he his engel ymbutan þa þe hine ondrædað, þæt he hi gefriðige, swa he me dyde.

8. Gustate, et videte quoniam suavis est Dominus; beatus vir qui sperat in eum.

8. Fandiað nu þonne; ongite ge þæt Drihten is swyðe softe; eadig byð se wer, þe to him cleopað.

9. Timete Dominum omnes sancti ejus; quoniam nihil deest timentibus eum.

9. Ondrædon hine ealle his halige, forþæm þæm ne byð nanes góódes wana, þe hine ondrædað.

10. Divites eguerunt et esurierunt; inquirentes autem Dominum non deficient omni bono.

10. Þa welegan wædledon, and eodon biddende, and hi hingrode; ac þa þe God seceað, ne aspringeð him nan góód.

Digitized by Google

11. Venite Filii, audite me; timorem Domini docebo vos.

11. Cumað nu, bearn, and gehýrað me; ic eow lære Godes ege.

12. Quis est homo qui vult vitam, et cupit videre dies bonos?

12. Se þe libban wylle, and wilnige þæt he geseo góóde dagas, gehýre hwæt ic secge.

13. Cohibe linguam tuam a malo, et labia tua ne loquantur dolum.

13. Forbeode his tungan ælc yfel, and his weolorum, þæt hi ne sprecon nan facn.

14. Diverte a malo, et fac bonum; inquire pacem, et persequere eam.

14. Onwende hine fram yfele, and wyrce góód; sece sibbe, and folgie þære.

15. Oculi Domini super justos, et aures ejus ad preces eorum.

15. Forþæm Godes eagan beoð ofer þa rihtwísan ontynde, and eac his earan to heora gebedum.

16. Vultus autem Domini super facientes mala; ut perdat de terra memoriam eorum.

16. Ac Godes andwlita and his yrre byð ofer þa þe yfel wyrcað, to þæm þæt he forleose heora gemynd ofer eorðan.

17. Clamaverunt justi, et Dominus exaudivit eos; et ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos.

17. Þa rihtwísan cleopodon, and Drihten hi gehýrde, and of eallum hiora earfoðum he hi alysde.

18. Juxta est Dominus iis, qui tribulato sunt corde; et humiles spiritu salvabit.

18. Swiþe neah is Drihten þam þe beoð gedrefede on heora heortum, and þa eaðmodan on heora gaste he gehælð.

19. Multæ tribulationes justorum, et de his omnibus liberabit eos Dominus.

19. Moniga synt earfoðu þara rihtwísena, and of eallum þæm hi alysð Drihten.

20. Dominus custodit om-

20. Drihten gehylt eall

Digitized by Google

nia ossa eorum; unum ex his non conteretur.

heora ban, [þæt ys eall heora mægen] þæt heora ne wyrð furðon an tobrocen.

21. Mors peccatorum pessima est; et qui oderunt justum delinquent.

21. Ac þæra synfullena deað byð se wyrsta, and þa þe þone rihtwīsan hatiað, þa agyltað.

22. Redimet Dominus animas servorum suorum; et non derelinquet omnes qui sperant in eo.

22. Drihten gefriðað þa sawla his þeowa, and ne forlæt nænne þæra þe him to hopað.

PSALMUS XXXIV.

Dauid sang þysne feower and þrittigoþan sealm, siófigende to Drihtne his yrmða; tealde his ungelimp, and hu he hine gebæd to Gode, þæt he him gearode: and eac he witegode, on þam ilcan sealme, þæt ylce be ælcum rihtwīsan menn, þe þysne sealm sunge, oððe for hine sylfne oþþe for oþerne mann, þæt he sceolde þæs ylcan wilnian; eac he witgode be Criste, þæt he wolde þæt ylce dōn, þonne he come ma witgiende, þonne wyrgende oððe wilniende.

Totus psalmus est ex persona Christi.

1. Judica, Domine, nocentes me; expugna impugnantes me.

1. Dēm me, Drihten, and þæm þe me swencað; feoht wið þa þe wið me feohtað;

2. Apprehende arma et scutum, et exurge in adjutorium mihi.

2. And gefo wæpn and scyld, and aris, me to fultume.

3. Effunde frameam, et conclude adversus eos, qui me persequuntur: dic animæ meæ, Salus tua ego sum.

3. Geteoh þin sweord, and cum ongean hy, and beluc heora wegas mid þinum sweorde, þara þe min ehtað: cweð to minre sawle, Ne ondræd þu þe; ic eom þin hælo, and ic þe gehealde.

Digitized by Google

4. Confundantur et revereantur inimici mei, qui quærunt animam meam.

5. Avertantur retrorsum, et erubescant, qui cogitant mihi mala.

6. Fiant tamquam pulvis ante faciem venti, et angelus Domini adfligens eos.

7. Fiant viæ eorum tenebræ et lubricum, et angelus Domini persequens eos.

8. Quoniam gratis absconderunt mihi interitum laquei sui; supervacue exprobaverunt animam meam.

9. Veniat illis laqueus quem ignorant; et captio, quam occultaverunt, adprehendat eos; et in laqueum incidant in ipsum.

10. Anima autem mea exultabit in Domino, et delectabitur super salutare ejus.

11. Omnia ossa mea dicent, Domine, quis similis tibi? Eripiens inopem de manu fortioris ejus; egenum et pauperem a rapientibus eum.

4. Geleahtrode syn mine fynd, and sceamien heora, þa þe secað mine sawle to fordonne.

5. Syn hi gecyrde on earsling, and scamien heora, þa þe me ðenceað yfeles.

6. Syn hi tostencte, swa swa dust beforan winde, and Godes engel hi geþræste.

7. Syn heora wegas þystre and slidore, and Godes engel heora ehte.

8. Forþam hi, butan gewyrhtum, teldedon gryne, and þa gehyddon, to þam þæt hi woldan me angefón; and idle hi wæron, þa hi me tældon.

9. Gefo hi þa grynu, þe wið hy beheled synt; and eac þa þe hi wið me beheled hæfdon.

10. Þonne blissað min sawl and min mod on Drihtne, and hit byð gelustfullod on his hælo.

11. Eall min ban [þæt is min mægen] cwyð, Eala Drihten, hwa is ðin gelica; forþam þu generest þone earman of þæs strengran anwealde, and þone wǽdlan, and þone þearfan, ahredst æt þæm þe hine swencað.

Digitized by Google

12. Exurgentes testes iniqui quæ ignorabam, interrogabant me; et retribuebant mihi mala pro bonis, sterilitatem animæ meæ.

12. Þonne wið me arison lease gewitan, and stældon on me, þæt ic nawþer ne nyste, ne ne worhte; ac guldon me yfel wið gǒde, and woldon me gedǒn unwæstmbærne, swa swa se þe butan ælcum yrfe-wearde byð.

13. Ego autem cum mihi molesti essent, induebam me cilicio: humiliabam in jejunio animam meam, et oratio mea in sinu meo convertetur.

13. Ic, þa þa hi me swa hefige weron, dyde me hwite hrægl an, and gebigde min mod to fæstenne, and min gebedo wendon eft to me, on minne agenne bosm; forþam heora nolde onfǒn se dĕma, þe ic him to sende.

14. Sicut proximum, et sicut fratrem nostrum, sic complacebam; quasi lugens et contristatus sic humiliabar.

14. And ic, þeah hi me swa hefige wæron, hy lufode, and him tilode to licianne, and to cwemanne, swa swa minum nyhstum, oððe minum breðer; and hy me gedydon swa unrǒtne, and swa wependne, swa se byð þone þe he lufað.

15. Adversum me lætati sunt; convenerunt et congregaverunt in me flagella, et ignoravi.

15. Hy wæron bliðe wið me on heora gebærum, and þeah on heora mode hi blissedon micle swyðor on minum ungelimpe, and hi comon ongean me, and gegaderodon swyðe manega swingellan ofer me, and ic nyste hwæt hi me witon.

Digitized by Google

16. Dissoluti sunt, nec compuncti sunt, tentaverunt me, et deriserunt derisu; striderunt in me, dentibus suis.

16. And hy wurdon þeah tostencte, and hy þeah þæs na ne hreowsedon, ac fandodon eft min, and bysmredon me, mid ælcere bysmrunga, and grisbitedon, mid heora toþum, ongean me.

17. Domine, quando respicies? Restitue animam meam a malefactis, et a leonibus unicam meam.

17. And þa cwæð ic, Drihten, hwænne gesyhst þu þis, oððe hwænne gefriðast þu mine sawle, wið heora yfelum dædum, oþþe hwænne ahredst mine angan sawle æt þæm leoum?

18. Confitebor tibi, Domine, in ecclesia magna; in populo gravi laudabo te.

18. Gif þu me æfre alyst, ic þe andette on mycelre gesamnunge, and þe þær herige.

19. Ut non insultent in me qui adversantur mihi inique; qui oderunt me gratis, et annuunt oculis.

19. Forþæm þæt mine fynd ne blissien æfter me; þa þe winnað mid unrihte ongean me, and me hatiað butan scylde, and wincettað mid heora eagum betwuh him.

20. Quoniam mihi quidem pacifice loquebantur; et super iram dolose cogitabant.

20. Þeah hi gesibsumlice hwilum wið me sprecen, hy þenceað þeah swiðe facenlice.

21. Dilataverunt in me os suum; dixerunt, Euge, euge, viderunt oculi nostri: vidisti, Domine, ne sileas; Domine, ne discedas a me.

21. Hy geopenodon ealle heora mūð for leahtre, to þæm þæt hi me bysmredon; and cwædon, Hit is la ful gōōd, þæt æfre ure eagan moston geseon þæt we wil-

Digitized by Google

nodon: nu þu gesyhst, Drihten, hwæt hy doð, ne geþafa þu hit leng, ne gewit fram me.

22. Exurge, Domine, et intende judicium meum, Deus meus, et Dominus meus, in causam meam.

22. Aris, Drihten, and beseoh to me, and geseoh hu unscyldig ic eom wið þa þe mín ehtað: Drihten, min God, aris to minum þinge, and to minre þearfe.

23. Judica me, Domine, secundum misericordiam tuam, Domine, Deus meus, ut non supergaudeant mihi inimici mei; nec dicant in cordibus suis, Euge, euge, animæ nostræ; nec dicant, Obsorbuimus eum.

23. Drihten, Drihten, min God, dém me æfter þinre mildheortnesse, þæt mine fynd ne gefeon mines ungelimpes; ne hy cweþan, on heora mode, Wel, la wel is urum modum; ne hy ne cweðen, We hine fræton.

24. Erubescant pudore, et revereantur simul, qui gratulantur malis meis; induantur confusione et reverentia, qui maligne loquuntur adversum me.

24. Ac sceamien hy heora, and him eac ondrædon, ægðer endemes, þa þe fægniað mines ungelimpes; beslepen hi on hy bysmor, and gegyrion hy mid sceame, þa oferspreccan þe me yfel cweðað.

25. Exultent et lætentur, qui volunt justitiam meam; et dicant semper, Magnificetur Dominus, qui volunt pacem servi ejus.

25. Fægnien þa and blissien, þa þe willon me þancian minre rihtwísnesse, and þa þe symle cweðað, Gemyclad sy Drihten, and þa þe willon sibbe wið his ðeow.

26. Sed et lingua mea meditabitur justitiam tuam, tota die laudem tuam.

26. Þonne smeað min tunge þine rihtwísnesse, and ealne dæg þin lóf.

Digitized by Google

PSALMUS XXXV.

Dauid sang þysne fif and þrittigoðan sealm, þa he wæs aflymed fram Sawle, on þa ylcan tiid þe he genam his ceac, and his spere, on his getelde, on niht, to tacne þæt he inne mid him slæpendum wæs; and swa deð ælc þæra þe þysne sealm singð, for his earfoþum; and swa dyde Crist, þa he hine sang, for ðam earfoðum þe Iudeas him dydon.

Propheta cum laude, opera ipsius Judææ dicit.

1. Dixit injustus, ut delinquat in semetipso; non est timor Dei ante oculos ejus.

2. Quoniam dolose egit in conspectu ejus; ut inveniret iniquitatem suam, et odium.

3. Verba oris ejus iniquitas, et dolus; noluit intelligere, ut bene ageret; iniquitatem meditatus est in cubili suo.

4. Astitit omni viæ non bonæ, malitiam autem non odivit.

5. Domine, in cælo misericordia tua, et veritas tua usque ad nubes.

6. Justitia tua sicut montes Dei, judicia tua abyssus multa.

1. Se unrihtwísa cwyð on his mode, þæt he wylle syngian; forþam Godes ege nis beforan his eagum.

2. Forþæm he deð swiðe facenlice beforan his ansyne, ac his unriht and his feoung wurð þeah swiðe open.

3. Þa word his muðes beoð unriht and facn; he nyle ongitan þæt he cunne wel dón; unriht he byð smeagende on his cliofan.

4. He stent on ælcum yflum wege, ne hatað he nán yfel.

5. Drihten, þin mildheortnes is on heofonum, and þin rihtwísnes is úpp oð þa wolcnu.

6. Þin rihtwísnes is swa heah swa þa heofonlican muntas, and þine domas synt swa deope swa swa æfgrynde, oþþe seo deoposte sǽ.

7. Homines et jumenta salvos facies, Domine; quemadmodum multiplicasti misericordias tuas, Deus!

7. Menn and nytenu þu gehælst, Drihten; hu wunderlice þu gemanigfealdodest þine mildheortnesse, Drihten!

8. Filii autem hominum, in protectione alarum tuarum sperabunt; inebriabuntur ab ubertate domus tuæ, et torrente voluntatis tuæ potabis eos;

8. Manna bearn soðlice symle hopiað to þæm sceade þinra fiðera, and hy beoð oferdrencte on þære genihte þines huses, and on þære ǣ þines willan þu hy drencst.

9. Quoniam apud te est fons vitæ, et in lumine tuo videbimus lumen.

9. Forþæm mid þe is lifes wylle, and of þinum leohte we beoð onlihte.

10. Prætende misericordiam tuam scientibus te, et justitiam tuam his, qui recto sunt corde.

10. Læt forð þine mildheortnesse, þam þe þe witon, and þine rihtwísnesse, þam þe synt rihtes modes.

11. Non veniat mihi pes superbiæ, et manus peccatorum non moveat me.

11. Ne læt þu me oftredan þa ofermodan under heora fotum, and þara synfullena handa me na ne styrien;

12. Ibi ciciderunt omnes, qui operantur iniquitatem; expulsi sunt, nec potuerunt stare.

12. Ac under heora fet, and under heora handa, gefeallen ealle þa þe unriht wyrcen; and him þæt licað, hy synt aworpene, þæt hi ne magon standan.

Digitized by Google

PSALMUS XXXVI.

Dauid sang þysne syx and þritigoðan sealm, on þæm he lærde ealle geleaffulle þæt hy ne onhýredon þam yfel-willendum, þeah him þuhte þæt hi gesælige and orsorge wæron; forþam hyra orsorgnes swiðie hraðe aspringð; and ælc þæra ðe gyt þysne sealm singð, be þam ylcan he hine singð; and eac Crist þæt ylce lærde and witgode, þonne he þysne sealm sang.

Hunc psalmum de sapientia Salomonis.

1. Noli æmulari inter malignantes, neque emulatus fueris facientes iniquitatem.

1. Ne wundrie ge þæra yfel-willendra, and þæra orsorgra, ne him na ne onhýriað; ne eow ne ofþince, þeah eow ne sy swa swa him, þa þe unriht wyrcað.

2. Quoniam sicut fœnum velociter arescent, et quemadmodum olera herbarum cito cadent.

2. Forþæm swyþe hraþe forseariað swa fileðe, and hy gefeallað swiðe hrædlice, swa swa wyrta leaf, oþþe blostman.

3. Spera in Domino, et fac bonitatem, et inhabita terram, et pasceris in divitiis ejus.

3. Ac þu hopa to Drihtne, and do gṓōd, and buwa eorðan, and fed þe on hyre welum;

4. Delectare in Domino, et dabit tibi petitionem cordis tui.

4. And blissa on Drihtne, þonne syleð he þe þæt þu bidst on þinum mode.

5. Revela Domino viam tuam, et spera in eum, et ipse faciet.

5. Onwreoh Gode þine wegas, and hopa to him; he þe gedeð fultum.

6. Et educet quasi lumen justitiam tuam, et judicium tuum sicut meridiem.

6. And he gedeð þine rihtwísnesse mannum swa sweotole swa sunnan, and þinne dṓm he gedeð swa sweotolne swa sunne byð to middes dæges.

Digitized by Google

7. Subditus esto Domino, et obsecra eum; ne emulatus fueris eum, qui prosperatur in via sua, in homine faciente iniquitatem.

8. Desine ab ira, et derelinque furorem; ne æmuleris, ut nequiter facias;

9. Quoniam qui nequiter agunt, exterminabuntur; qui vero expectant Dominum, ipsi hæreditatem possidebunt terram.

10. Pusillum adhuc, nec erit peccator; et quæres locum ejus, et non invenies.

11. Mansueti autem possidebunt terram, et delectabuntur in multitudine pacis.

12. Observabit peccator justum, et fremet super eum dentibus suis; Dominus autem irridebit eum, quoniam prospicit quod veniet dies ejus.

13. Gladium evaginaverunt peccatores, et tetenderunt arcum suum, ut dejiciant inopem et pauperem, ut trucident rectos corde.

7. Beo þu Gode underþyd, and halsa hine; and ne onhȳre þam þe byð orsorh on his wege, and wyrcð þeah unriht.

8. Forlæt yrre and hatheortnesse; ne bysna þe be nanum þæra þe yfel dōn;

9. Forþæm þa þe yfel doð, and þæt ne betað, hy beoð awyrtwalode of eorþan; ac þa þe to Gode hopiað, and his fultumes anbidiað, hy gesittað on yrfe-weardnesse eorþan.

10. Gebid ane lytle hwile, þonne ne byð se synfulla; þeah þu þonne sece his stowe, þonne ne findst þu hy.

11. Ac þa manþwæran gesittað eorþan, and fægniað þære myclan sibbe.

12. Se synfulla sætað þæs rihtwīsan, and gristbitað mid his toþum ongean hine; ac Drihten hine gebysmrað, forþam he gesyhð hu hraðe his ende cymð.

13. Þa synfullan teoð heora sweord, and bendað heora bogan, to þæm þæt hi mægon besyrian þone earman, and þone wædlan, and þurh-sceotan þa unscæðfullan heortan.

Digitized by Google

14. Gladius eorum intret in cor ipsorum, et arcus eorum conteratur.

14. Ac heora sweord gað inn on heora heortan, and heora bogan forberstað.

15. Melius est modicum justo, super divitias peccatorum multas;

15. Betere ys þam rihtwísan lytel, þonne þam synfullan mycel wela;

16. Quoniam brachia peccatorum conterentur; confirmat autem justos Dominus.

16. Forþam se earm and þæt mægen þæra synfulra byð forbrocen, ac Drihten gestrangað þa rihtwísan.

17. Novit Dominus vias immaculatorum, et hæreditas eorum in æternum erit.

17. Forþæm he wat þa wegas þæra unsceðfulra, and heora yrfe-weardnes byð on ecnesse.

18. Non confundentur in tempore malo, et in diebus famis saturabuntur; quoniam peccatores peribunt.

18. Ne gesceamað hy na on þære yflan tide; ac on hungres tide hy beoð gefyllede, þonne þa synfullan forweorðað.

19. Inimici autem Domini mox honorati et exaltati fuerint; deficientes, ut fumus deficient.

19. Þa Godes fynd swiþe hraðe, þæs þe hy beoð geárode and úpp-ahefene, beoð gedwæscte, swa ðer smec.

20. Mutuatur peccator, et non commodat; justus autem miseretur et tribuit.

20. Æfre borgiað þa synfullan, and næfre ne gyldað; þa rihtwísan syllað, ægþer ge to borge ge to gife.

21. Quoniam benedicentes eum possidebunt terram; maledicentes autem illum disperient.

21. Þa þe God bletsiað beoð eorðan yrfe-weardas, and þa þe hine wyrgeað forweorðað.

22. A Domino gressus hominis dirigentur, et viam ejus cupiet nimium.

22. Fram Gode byð gereht se weg þæs ríhtwisan, and hine lyst his wega and his weorca swiðe.

Digitized by Google

23. Cum ceciderit justus, non conturbabitur; quia Dominus firmat manum ejus.

23. And þeah se rihtwisa afealle, ne wyrð he gebrysed, ne his nan ban tobrocen; forþam God gefehð his hand, and hine upp-aræð.

24. Junior fui, etenim senui; et non vidi justum derelictum, nec semen ejus egens panem.

24. Ic wæs geo geong, and nu ic ealdige, and ne geseah ic næfre rihtwísne man forlætenne, ne his sæd þæt wære hlafes wædla.

25. Tota die miseretur et commodat, et semen ejus in benedictione erit.

25. Ac se rihtwísa ælce dæge miltsað, and sylleð oþrum to borge, and his sæd byð on bletsunge on genihte.

26. Declina a malo, et fac bonum, et inhabita in seculum seculi.

26. Gecyr forþæm fram yfele, and do góód, þonne wunast þu on weorulda weorld.

27. Quoniam Dominus amat judicium, et non derelinquet sanctos suos; in æternum conservabuntur.

27. Forþæm God .lufað ryhte domas, and ne forlæt næfre his halge, ac he gehylt hy on ecnesse.

28. Injusti autem punientur, et semen impiorum peribit.

28. He witnað þa scyldigan, and þæt sæd þæra unrihtwísra forwyrð.

29. Justi vero hæreditatem possidebunt terram, et inhabitabunt in seculum seculi super eam.

29. Þa rihtwísan gesittað eorðan on yrfe-weardnesse, and hy buiað on hyre a weorulda weoruld.

30. Os justi meditabitur sapientiam, et lingua ejus loquetur judicium.

30. Se múð þæs rihtwísan smeað wisdom, and his tunge sprycð rihte domas.

31. Lex Dei ejus in corde

31. Seo ǽ his Godes bið

Digitized by Google

ipsius, et non supplantabuntur gressus ejus.

on his heortan, and ne aslit his fót.

32. Considerat peccator justum, et quærit perdere eum; Dominus autem non derelinquet eum in manibus ejus, nec damnabit eum cum judicabitur illi.

32. Se synfulla hopaþ symle þæs rihtwísan, and secð hine to fordonne; ac Drihten hine ne forlæt on his handa, to þam þæt he hine mæge fordón; and Drihten démð hym bǽm.

33. Expecta Dominum, et custodi vias ejus, et exaltabit te, ut inhabites terram; cum pereant peccatores videbis.

33. Gebid Drihtnes, and heald his bebodu, and he þe úpp-ahefð, to þæm þæt þu bust eorðan; and þu gesyhst hwær þa synfullan forweorðað.

34. Vidi impium superexaltatum, et elevatum sicut cedros Libani;

34. Ic geseah þone unrihtwísan swiðe úp-ahafenne, swa swa sum ceder-treow on Libanus munte;

35. Et transivi, et ecce non erat; et quæsivi eum, et non est inventus locus ejus.

35. And ic þa þanon fór, and eft ðyder com, þonne næs he; and ic acsode æfter him, and hine sohte, and hine ne funde; ne furþum þa stowe, þe ic hine ær on geseah, gecnawan ne mihte.

36. Custodi innocentiam, et vide veritatem; quoniam sunt reliquiæ homini pacifico.

36. Heald forðy rihtwísnesse, and efnesse; forþæm se gesibsuma læfð symle yrfe-weard æfter hím.

37. Injusti autem disperient simul, reliquiæ impiorum peribunt.

37. Ac þa unrihtwísan symle forweorþað, ealle ætsomne, mid hyra yrfe-weardum.

38. Salus autem justorum

38. Ac seo hæl þæra

Digitized by Google

a Domino est, et protector eorum est in tempore tribulationis.

rihtwîsena cymeð symle fram Gode, and he byð heora gescyldend on geswinces tide.

39. Et adjuvabit eos Dominus, et liberabit eos, et eruet eos a peccatoribus, et salvos faciet eos; quoniam speraverunt in eum.

39. And Drihten him gefultumað, and hy alysð, and hy ahrět æt þam synfullum, and hy gedeð hâle; forþæm hy hopiað to him.

PSALMUS XXXVII.

Dauid sang þysne seofon and þrittigoðan sealm, andettende Drihtne his scŷlde, and seófigende his ungelimp, þæt he ær mid his scŷldum geearnode; and he eac healsode Drihten, on ðæm sealme, þæt he hine on swylcum earfeðum ne lete his lîf geendian; and he witegode eac be Ezechie, þam kyncge, þæt he sceolde þæt ylce dôn, on his earfoðum; and eac be ælcum þæra þe þysne sealm sunge, oþþe for hine sylfne, oððe for oðerne man, he witgode þæt he sceolde þæt ilce mænan, and eac þæt ylce gemetan; and eac be Criste he witegode, þæt he wolde þæt ylce dôn.

Ezechias ægrotans Domino supplicat.

1. Domine, ne in ira tua arguas me, neque in furore tuo corripias me;

1. Drihten, ne þrea þu me, ne ne þrafa, on þinum yrre; ne on þinre hat-heortnesse, ne witna ðu me;

2. Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi, et confirmasti super me manum tuam.

2. Forþam þine flana synt afæstnade on me, [þæt synt þa earfoðu þe ic nu þolie] and þu gestrangodes þine handa ofer me.

3. Nec est sanitas in carne mea a vultu iræ tuæ; non est pax ossibus meis, a facie peccatorum meorum.

3. Nis nan hælo on minum flæsce, for þære andweardnesse þines yrres; ne nan sib, ne nan rest nis minum banum, beforan þære ansyne minra synna.

Digitized by Google

17. Quoniam ego in flagella paratus sum, et dolor meus ante me est semper.

17. Forþæm ic eom nu to swingellan gearu, and min sar ys symle beforan me.

18. Quoniam iniquitatem meam ego pronuntio, et cogitabo pro peccato meo.

18. Forþæm ic andette Gode min unriht, and ic þence ymbe mine synna.

19. Inimici autem mei vivunt, et confortati sunt super me; et multiplicati sunt, qui oderunt me inique.

19. Gyt libbað mine fynd, and synt strengran þonne ic, and synt swiðe gemanigfealdode þa þe me mid unrihte hatiað.

20. Qui retribuebant mihi mala pro bonis, detrahebant mihi; quoniam subsecutus sum justitiam.

20. Þa þe me gyldað yfel mid gόόde, hy me lætað; forþy ic sece riht.

21. Ne derelinquas me, Domine, Deus meus; ne discesseris a me: intende in adjutorium meum, Domine, Deus salutis meæ.

21. Ne forlæt me, Drihten, min God, ne ne gewit fram me; ac beseoh me to fultume, Drihten God, min Hælend.

PSALMUS XXXVIII.

Dauid sang þysne eahta and þrittigoþan sealm, seόfigende to Drihtne, mid hu manegum unrόtnessum he wæs ofðrycced under Sawle. On þæm sealme he lǽrde and tælde ealle men, þe worulde welan gaderiað mid unrihte, and nytan hwam hi hine læfað; and eac he witgode þæt ælc þæra þæt ylce dόn sceolde, þe þysne sealm æfter him sunge; and eac he witgode be Criste, þæt he wolde seόfian swa ylce his nearonesse, þe he hæfde under Iudeum; and eac, on æfteweardum þæm sealme, he wilnode ealra swiðost, þæt him God sealde sume frofre, and sume rόthwile on þys andweardum life, ær his ende.

* * * * *

1. Dixi, Custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea; posui ori meo custodiam, dum consistit peccator adversum me.

Digitized by Google

2. Obmutui, et humiliatus sum, et silui a bonis; et dolor meus renovatus est.

3. Concaluit cor meum intra me, et in meditatione mea exardescit ignis.

4. Locutus sum in lingua mea, Notum fac mihi, Domine, finem meum, et numerum dierum meorum quis est; ut sciam quid desit mihi.

5. Ecce mensurabiles posuisti dies meos, et substantia mea tamquam nihilum ante te:

6. Verumtamen universa vanitas omnis homo vivens.

6. * * * ælces libbendes mannes mægen and anwald is idelnes;

7. Quamquam in imagine ambulet homo, tamen vane conturbatur.

7. And swa þeah ælc man hæfð Godes anlicnesse on him, þeah hit idel sy þæt hy midgedrefde synt.

8. Congregat, et ignorat cui congregabit ea.

8. Þæt ys þæt hy gaderiað feoh, and nyton hwam hy hyt gadriað.

9. Et nunc quæ est expectatio mea? nonne Dominus? et substantia mea tanquam nihil apud te est.

9. Hwæt ys þonne min to-hopa? hwæs anbidie ic, butan þin, Drihten? forþam mid þe is eall min æht.

10. Ab omnibus iniquitatibus meis eripe me: opprobrium insipienti dedisti me.

10. Ac of eallum minum unrihtwísnessum gefriða me; þu me sealdest to bysmrianne þam unrihtwísan.

11. Obmutui, et non aperui os meum, quoniam tu fecisti: amove a me plagas tuas; a fortitudine enim manus tuæ ego defeci in increpationibus.

11. Þa geswugode ic, and ne ondyde na minne múð; forþæm ic ongeat þæt þu hit geðafodest; ac awend nu fram me þine witnunga, forþam ic eom nu geteorod:

Digitized by Google

for þære strenge þinra handa, and þinre þreaunga, ic geteorode on þære þrowunga.

12. Propter iniquitatem corripuisti hominem, et tabescere fecisti sicut araneam animam ejus.

12. Ælcne man þu þreast for his agenre scylde, and gedest þæt he aswint on his mode, and wyrð swa tedre swa swa gangewifran nett.

13. Verumtamen universa vanitas omnis homo vivens.

13. Forþam byð ælc man gedrefed, and abysgod on idlum sorgum, and on ymbhogum.

14. Exaudi, Deus, orationem meam, et deprecationem meam; auribus percipe lacrymas meas: ne sileas a me.

14. Drihten, gehýr min gebed, and mine healsunga; onfoh, mid þinum earum, minne wóp, and mine tearas; ne swuga wið me, ac andswara me mid þine fultume.

15. Quoniam incola ego sum apud te in terra, et peregrinus, sicut omnes patres mei.

15. Forþam ic eom nifara hider on eorþan beforan ðe, and ælðeodig, swa swa ealle mine fæderas wæran.

16. Remitte mihi, ut refrigerer, prius quam eam, et amplius non ero.

16. Forlæt me nu, Drihten, to sumre rót-hwile on þisse weorulde, ær ic hire swa of-gewite, þæt ic eft an ne sy.

Digitized by Google

PSALMUS XXXIX.

Dauid sang þysne nigan and þritigoþan sealm, gylpende on þam sealme, þæt he nauht idel nære, þa he anbidode Godes fultumes; forþam he on þæm ærran sealme ahsode God, Hwæt his anbid wære? oððe hwæs he anbidode? And eac he witgode be þam gehæftan folce on Babylonia, þæt hy sceoldon þone ylcan sealm singan, and þæt ylce seófian, and eft fægnian, þonne hy on genere wæron, and þysne sealm singan, swa he dyde; and swa ylce gebyreð ælcum cristnum men, þas twegen sealmas to singanne; þone ærran, on his earfoðum, and þone æftran, syþþan he genered byð; and þæt ylce he witgode be Criste, þæt he wolde, be þam ylcan, þas sealmas singan, ægðer ge be þam earfoðum, þe hine Iudeas dydon, ge eft be his alysnesse.

Item de patientia Pauli, ubi Christus prior adnuntiat. Lege in Actus Apostolorum.

1. Expectans expectavi Dominum, et respexit me, et exaudivit deprecationem meam, et eduxit me de lacu miseriæ, et de luto fæcis.

1. Næs ic on nauht idlum anbide, þeah hit me lang anbid þuhte, þa ða ic anbidode Godes fultumes; forþam he beseah wið mín, and gehýrde min gebed, and alædde me fram þam pytte ælcra yrmða, and of þam duste, and of þam drosnum ælces ðeowdomes, and ælcere hæft-nyde.

2. Et statuit super petram pedes meos, et direxit gressus meos; et immisit in os meum canticum novum, hymnum Deo nostro.

2. And he asette mine fet on swiðe heanne stan, [þæt ys on swyðe heah setl and on swyðe fæstne anweald] and he gerihte mine stæpas, and sende on minne mûð niwne sang [þæt is lof-sang] urum Gode.

3. Videbunt multi et timebunt; et sperabunt in Domino.

3. Manege geseoð hu þu hæfst ymbe us gedon; and forþy to þe hopiað, and þe ondrædað.

Digitized by Google

4. Beatus vir, cujus est nomen Domini spes ejus; et non respexit in vanitates, et insanias falsas.

4. Eadig byð se wer, þe his to-hopa byð to swylcum Drihtne, and ne locað næfre to idelnesse, ne to leasungum, ne to dysige.

5. Multa fecisti tu, Domine, Deus meus, mirabilia tua; et cogitationibus tuis non est quis similis tibi.

5. Drihten, min God, þu gemanigfealdodest þine wundru, and þine geðohtas; [þæt ys þin weorc] nis nan þæra, þe þe gelic seo.

6. Annuntiavi, et locutus sum; multiplicati sunt super numerum: sacrificium et oblationem noluisti; corpus autem perfecisti mihi.

6. Ic spræc, and þæt sæde; forðam hy wæran gemanigfealdode ofer ælc gerim: noldest þu na ofrunga, and oflata nane, ac hýrsumnesse þu me bebude for ofrunga.

7. Holocausta etiam pro delicto non postulasti: tunc dixi, Ecce venio.

7. Ne bud þu me na ælmesan to syllan, ne for minum synnum, þa þa ic hy næfde; ac ic cwæð, Ic eom gearu, ic cume, and sylle þæt þu ær bebude [þæt ys hýrsumness.]

8. In capite libri scriptum est de me, ut faciam voluntatem tuam: Deus meus, volui et legem tuam in medio cordis mei.

8. On forewardre þyssere bec ys awriten be me, and eac on manegum oþrum, þæt ic sceolde þinne willan wyrcan, and swa ic eac wylle dón: Drihten, min God, ic hæfde geteohhod, and gyt hæbbe, þæt ic scyle healdan þine ǽ symle on minre heortan.

9. Bene nuntiavi justi-

9. Ic cyðe þine rihtwís-

Digitized by Google

tiam tuam in ecclesia magna; ecce labia mea non prohibebo: Domine, tu cognovisti.

nesse on micelre gesamnunge, and minum weolorum ic ne forbeode, ac bebeode þæt hy þæt sprecon symle.

10. Justitiam tuam non celavi in corde meo; veritatem tuam et salutare tuum dixi.

10. Drihten, þu wast þæt ic ne ahydde on minum mode þine rihtwîsnesse, ac þine soðfæstnesse, and þine hæle, ic sæde.

11. Non abscondi misericordiam tuam, et veritatem tuam, a synagoga multa.

11. Ne ahydde ic na þine mildheortnesse, and þine rihtwîsnesse on myclum gemotum.

12. Tu autem, Domine, ne longe facias misericordias tuas a me; misericordia tua, et veritas tua, semper susceperunt me.

12. Ac ne do þu, Drihten, þæt þin mildheortnes sy me afyrred; forþam þin mildheortnes, and þin soðfæstnes, me symle underfengon.

13. Quoniam circumdederunt me mala, quorum non est numerus; comprehenderunt me iniquitates meæ, et non potui ut viderem.

13. Forþam me ymbhringde manig yfel, þær nis nan rim; me gefengan mine agene unrihtwîsnessa, and ic hy ne meahte geseon, ne ongytan.

14. Multiplicati sunt super capillos capitis mei, et cor meum dereliquit me.

14. Mine fynd wæran gemanigfealdode, þæt heora wæs ma þonne hæra on minum heafde, and min heorte, and min mod, me forleton; to þam þæt ic me nyste nænne rǽd.

15. Complaceat tibi, Domine, ut eripas me: Domi-

15. Ac licige þe nu, Dryhten, ic þe bidde, þæt þu me

ne, in auxilium meum respice.

16. Confundantur et revereantur simul, qui quærunt animam meam, ut auferant eam.

17. Avertantur retrorsum et erubescant, qui cogitant mihi mala.

18. Ferant confestim confusionem suam, qui dicunt mihi, Euge, euge.

19. Exultent et lætentur, qui quærunt te, Domine, et dicant semper, Magnificetur Dominus, qui diligunt salutare tuum.

20. Ego vero egenus et pauper sum; Deus curam habet mei.

21. Adjutor meus, et liberator meus es tu; Domine, ne tardaveris.

arige, and ne lata þu to minum fultume.

16. Scamien hiora, and ondræden him endemes, þa þe ehtað mine sawle, and hy teohhiað me to awyrpanne.

17. Syn hy gehwyrfde underbæc, and ondræden him þa þe me yfeles unnon.

18. Beren hi swiþe raþe heora agene scame, þa þe cweþað be me, þonne me hwylc ungelimp becymð, Is þæt la well.

19. Blissien þa and fægnien, þa þe þinne willan seceað; and cweðen, þa þe hopiað to þinre hælo, Gemyclad sy se Drihten þe swylc deð.

20. Ic eom yrming and þearfa, and þeah Dryhten min gymð.

21. Þu, Drihten, eart min friðiend, and min gefultumend, and min gescyldend; Drihten, min God, ne yld nu þæt þu me arie.

Digitized by Google

PSALMUS XL.

Dauid sang þysne feowertigoðan sealm be his earfoðum, and eft be þam fultume þe he hæfde fram Gode; and he sæde eac on þam sealme, hu he hæfde afandod ægðer ge his frynd ge his fynd, on his earfoðum, and on his ungelimpe; and eac he witgode be Ezechie cincge, þe æfter him beon sceolde, þæt him sceolde þæt ylce beon; and eac be ælcum cristnum men he witgode þæt ylce, þara þe ærest on earfoðum byð, and eft on eðnesse; and eac be Criste he witgode, on þæm sealme, and be Iudeum, hu hy hine swencton, and hu hine God eft arette.

Vox Christi de passione sua, et de Iuda traditore.

1. Beatus qui intelligit super egenum, et pauperem; in die malo liberabit eum Dominus.

1. Eadig byð se þe ongyt þæs þearfan and þæs wædlan; [and him þonne gefultumað, gif hine to onhagað; gif hine ne onhagað, þonne ne licað him þeah his earfoðu] þone gefriþað Drihten, on swylcum dæge, swylce him swylc yfel becymð.

2. Dominus conservet eum, et vivificet eum, et beatum faciat eum, et emundet in terra animam ejus; et non tradat eum in manus inimici ejus.

2. Drihten hine gehylt, and hine geliffæst, and gedeð hine gesæligne on eorðan, and ne sylð hine na on his feonda anweald.

3. Dominus opem ferat illi super lectum doloris ejus; universum stratum ejus versasti in infirmitate ejus.

3. Drihten him bringð fultum to his bedde, þe he an lið, and eall his bedd he onwent of untrumnesse to trymðe.

4. Ego dixi, Domine, miserere mei; sana animam meam, quia peccavi tibi.

4. Ic cweðe, Drihten, to þe, gemildsa me, and gehǣl mine sawle; forðon ic gesyngode wið þe.

5. Inimici mei dixerunt mala mihi; Quando morietur, et peribit nomen ejus?

5. Mine fynd me cwædon yfel, and wilnodon, and spræcon betwuh him, and cwædon, Hwonne ær he beo dead, oþþe hwænne his nama aspringe?

6. Et si ingrediebantur ut viderent, vana locutum est cor eorum; congregaverunt iniquitatem sibi;

6. And þeah hy þæs lyste, þeah hy eodon in to me, and fandodon min, and seofodon min sar;

7. Et egrediebantur foras, et loquebantur simul.

7. And þonne hy ut eodon from me, þonne worhton hy heora gemot, and wæran ealle an-spræce, þonne hy me leahtrodon and læðdon.

8. In unum susurrabant omnes inimici mei, adversum me cogitabant mala mihi, verbum iniquum mandaverunt adversum me.

8. Ealle mine fynd hy þonne gegaderodon ongean me, and þohton me yfeles, and spræcon me yfeles, and spræcon unriht wið me, and cwædon on bysmor.

9. Numquid qui dormit non adjiciet ut resurgat? Etenim homo pacis meæ, in quo sperabam, qui edebat panes meos, ampliavit adversum me supplantationem.

9. Nis him nan lað, he rest hine eaðe, he mæg arisan, þeah he slape, and liccete untrymnesse: ge furðon, þa spræcon þæt ylce mid him þe ic betst truwode, and þa þe ær æton and druncon mid me.

10. Tu autem, Domine, miserere mei, et suscita me, et retribuam eis.

10. Þu þonne, Drihten, nu gemiltsa me, and aræere me, to þam þæt ic him mæge forgyldan þæs lean.

11. In hoc cognovi quia

11. Þonne ongyte ic on

Digitized by Google

voluisti me; quoniam non gaudebit inimicus meus super me.

þam þæt þu me lufast, gif nan minra feonda ne fægnað mines ungelimpes.

12. Propter innocentiam autem meam suscepisti me, et confirmasti in conspectu tuo in æternum.

12. Þu me underfenge for minre unsceðfulnesse, and me gestrangodest beforan þinre ansyne, on ecnesse.

13. Benedictus Dominus Deus Israel a seculo, et usque in seculum: fiat, fiat.

13. Gebletsod sy se Drihten, Israela God, on weorulda weoruld: sy swa.

PSALMUS XLI.

Dauid sang þysne an and feowertigoþan sealm, þa he wilnode to hys eðle to cumanne, of his wræc-siðe; and þæt ilce he witgode be Israela folce, gehæftum on Babilonia, þæt hy sceoldon þæt ylce dón; and eac he witgode be ælcum cristnum men, þara geswenced, oþþe on mode oððe on lichaman, and þonne wilnode ægðer ge þyses lifes frofre ge þæs toweardan; and eac be Criste and be Iudeum he witgode, hu he wilnode þæt he wurde gedæled wið hy, and wið heora yfelnesse.

Vox Christi ante baptismum.

1. Sicut cervus desiderat ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Deus.

1. Swa heort wilnað to wætre, þonne he werig byð oþþe ofþyrst, swa wilnað min sawl and min mod to þe, Drihten.

2. Sitivit anima mea ad Deum, fontem vivum: quando veniam et apparebo ante faciem Dei?

2. Mine sawle þyrst and lyst, þæt heo mæge cuman to Gode; forþam he is se libbenda wylle: eala Dryhten, hwænne gewyrð þæt, þæt ic cume and ætywe beforan Godes ansyne?

3. Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte;

3. Me wæran mine tearas for hlafas, ægþer ge on

Digitized by Google

dum dicitur mihi quotidie, Ubi est Deus tuus?

dæg ge on niht; þonne ic gehýrde mine cweþan, Hwær is þin God, þe þu to hopast?

4. Hæc recordatus sum, et effudi in me animam meam; quoniam ingrediar in locum tabernaculi admirabilis, usque ad domum Dei; in voce exultationis, et confessionis, sonus epulantis.

4. Ac þonne gemunde ic þine ærran gyfa, and gestaðelode on me mine sawle; forþy ic geare wiste þæt ic sceolde cuman, for Godes mildheortnesse, to þam wundorlican temple, [þæt ys Godes hus, þyder ic sceal cuman] mid mycelre wynsumnesse stemne, and mid andetnesse, swylce symblendra sweg byð, and bliðra.

5. Quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me?

5. For hwi eart þu þonne unrót, min sawl? and min mod, hwi gedrefe gyt me?

6. Spera in Deum, quoniam confitebor illi; salutare vultus mei, et Deus meus.

6. Hopa to Drihtne, forþam ic hine gyt andette; forþam he ys min Hælend, and min God.

7. A meipso anima mea turbata est; propterea memor ero tui, Domine, de terra Jordanis, et Hermonis a monte modico.

7. Wið me sylfne wæs min sawl and min mod gebolgen and gedrefed; forþæm ic eom gemyndig þin, Drihten, be Iordane staðe, and on þam lytlan cnolle, þe Ermon hatte.

8. Abyssus abyssum invocat, in voce cataractarum tuarum: omnia excelsa tua, et fluctus tui super me transierunt.

8. Seo neolnes cliopað to þære neolnesse, and heo oncwyð, for þære stemne eorðan wæter-ædra, [þæt ys þin yrre] eall heah-witu and

Digitized by Google

hefig coman to me, and þine yþa me oferfleowon.

9. In die mandavit Dominus misericordiam suam, et nocte declaravit.

9. On dæg bebead God his mildheortnesse cuman to me, me to gefriþianne wið þyssum yrmðum, and on niht he us bebead þæt we sceoldon singan his sang.

10. Apud me oratio Deo vitæ meæ; dicam Deo, Susceptor meus es.

10. Mid me beoð symle gearo gebedu to þam Gode, þe me libbendne þanon gelædde; ic cweðe to þam Gode, Þu eart min andfengend.

11. Quare me oblitus es, et quare me repulisti, et quare tristatus incedo, dum affligit me inimicus?

11. Hwy forgitst þu min, and hwi awyrpst þu me fram þe; oððe hwy lætst þu me gan þus unrôtne, þonne me mysceað mine fynd?

12. Dum confringuntur ossa mea, exprobraverunt me, qui tribulant me; dum dicitur mihi per singulos dies, Ubi est Deus tuus?

12. And þonne hy tobrecað eall min ban, and þonne me hyspað þa þe me swencað; and huru swiðost, þonne hy cweðað, ælce dæge, Hwær ys þin God?

13. Quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me?

13. For hwy eart þu unrôt, min mod, and min sawl, and hwy gedrefest þu me?

14. Spera in Deum, quoniam confitebor illi; salutare vultus mei, et Deus meus.

14. Hopa to Drihtne, forþam ic gyt hine andette; forþam he is min Hælend, and min God.

Digitized by Google

PSALMUS XLII.

Dauid sang þysne tu and feowertigoþan sealm, and healsode God on þyssum sealme, þæt he dēmde betwuh him and his feondum, þe nane ǣ Godes ne heoldon, and he eac witgode be þam gehæftan folce on Babylonia, þæt hy sceoldon þæt ylce dōn; and be ælcum cristnum menn, þe þysne sealm singð, he witgode, þæt hy hine sceoldan be þam ylcan singan; and eac Crist be Iudeum.

Vox Ecclesiæ.

1. Judica me, Deus, et discerne causam meam de gente non sancta; ab homine iniquo et doloso eripe me;

1. Dēm me, Dryhten, and do sum toscead betwuh me and unrihtwīsum folce, and from facenfullum menn, and unrihtwīsum, gefrīða me;

2. Quia tu es Deus meus, et fortitudo mea: quare me repulisti? et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

2. Forþam þu eart min God, and min mægen: forhwy awyrpst þu me, and hwi lætst þu me gan unrōtne, þonne mine fynd me drecceað?

3. Emitte lucem tuam et veritatem tuam; ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in monte sancto tuo, et in tabernaculo tuo.

3. Send þin leoht, and þine soðfæstnesse, þa me geo-geara læddon, þæt hy me nu gyt gelædan to þinum halgan munte, in on þin halge templ.

4. Introibo ad altare Dei; ad Deum, qui lætificat juventutem meam.

4. Þæt ic þonne gange to þinum altere, and to þam Gode, þe me bliðne gedyde, on minum geogoðhade.

5. Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus. Quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me?

5. Ic þe andette, Dryhten, mid sange, and mid hearpan. Hwy eart þu unrōt, min sawl, oþþe hwi gedrefest þu me?

6. Spera in Deum, quo-

6. Hopa to Drihtne, for-

niam adhuc confitebor illi; salutare vultus mei, et Deus meus.

þam ic hine gyt andette; forþam þu eart God, min Hælend, and min Dryhten.

PSALMUS XLIII.

Dauid sang þysne þreo and feowertigoðan sealm seófigende his earfoþa, and myngode þæra gyfa, þe he his fædrum and his foregengum sealde, and hiora eaforum gehet; and eac seófode þæt him þuhte þæt hy God, on ðam tidum, swa hrædlice ne gehýrde, swa he his foregengan dyde; and eac he witgode on þam sealme be Mathathia, and be his sunum, þa we Machabeas hatað, þæt hy sceoldon þæt ylce seófian, on hiora earfoðum, under Antiochus, þam kynge; and eac he witgode be ælcum cristnum men, þe to Gode hopað, þæt he sceolde þæt ylce dón; and eac be Criste, þæt he wolde þæt ylce dón be Iudeum.

Machabeorum pressuros et vox Apostoli.

1. Deus, auribus nostris audivimus, patres nostri annuntiaverunt nobis

1. Drihten, we gehýrdon mid urum earum, and ure fæderas hit us sædon

2. Opus, quod operatus es in diebus eorum, et in diebus antiquis.

2. Þa weorc þe þu worhtest on hiora dagum, and on hiora foregengena dagum.

3. Manus tua gentes disperdidit, et plantasti eos; afflixisti populos, et expulisti eos.

3. Þæt wæs þæt þin hand towearp þa elðeodegan folc, and plantode, and tydrede ure foregengan; þu stenctest þa elðeodgan folc, and hy awurpe.

4. Non enim in gladio suo possidebunt terram, et brachium eorum non salvabit eos;

4. Ne geeodon ure foregengan na ðas eorðan mid sweorda ecgum, ne hy mid þy ne geheoldon, ne heora earmas hy ne geheoldon, ne ne gehældon;

5. Sed dextera tua, et

5. Ac þin swiðre hand,

brachium tuum, et illuminatio vultus tui; quoniam complacuisti in illis.

and þin earm, and þæt leoht þines andwlitan; forþam hy þe þa licodon, and þe licode mid him to beonne.

6. Tu es ipse rex meus, et Deus meus, qui mandas salutem Jacob.

6. Hu ne eart þu min cyning and min Drihten, swa ylce swa þu hiora wære; þu þe bebude hælo cuman to Iacobes cynne?

7. In te inimicos nostros ventilabimus, et in nomine tuo spernemus insurgentes in nos.

7. Þurh þe we beþurscon ure fynd, and awindwedan, and for þinum naman we forsawan þa þe stodon ongean us.

8. Non enim in arcu meo sperabo, et gladius meus non salvabit me.

8. Ne getruwode ic næfre on minne bogan, ne min sweord me ne gefriðode, ne ne gehælde;

9. Liberasti enim nos ex affligentibus nos, et eos qui nos oderunt, confudisti.

9. Ac þu us ahreddest æt þam þe ure ehton; and þa ðe us hatedon, þu gebysmrodest.

10. In Deo laudabimur tota die, et in nomine tuo confitebimur in secula.

10. And we þa heredon God ælce dæge, and we wæron eac geherede fram oþrum þeodum, for his weorcum; and his naman we andettað a weoruld.

11. Nunc autem repulisti et confudisti nos, et non egredieris, Deus, in virtutibus nostris.

11. Þeah þu, Drihten, us nu adrifen hæbbe fram þe, and us gebysmrod, and mid us ne fare on fyrd, swa þu geo dydest;

12. Avertisti nos retrorsum præ inimicis nostris, et

12. Ac þu hæfst nu us gehwyrfde on bæclincg, and

Digitized by Google

eos qui oderunt nos, diripiebant sibi.

us forsewenran gedone þonne ure fynd; and þa þe us hatiað, hy us gegripað, and him sylfum gehrespað.

13. Dedisti nos tamquam oves escarum, et in gentibus dispersisti nos.

13. Þu us geþafodest him to metsianne, swa swa sceap, and þu us tostenctest geond manega þeoda.

14. Vendidisti populum tuum sine pretio, et non fuit multitudo in commutationibus eorum.

14. Þu us bebohtest, and bewrixledest, and nan folc mid us ne gehwyrfdest.

15. Posuisti nos opprobrium vicinis nostris, derisu et contemptu his, qui in circuitu nostro sunt.

15. Þu us gesettest to edwite, and to bysmre urum neahgeburum, and to hleahtre, and to forsewennesse eallum þam þe us ymbsittað.

16. Posuisti nos in similitudinem gentibus; commotationem capitis in plebibus.

16. Þu hæfst us gedon to eald-spræce, þæt oðre þeoda nyton hwæt hy elles sprecon, buton ure bysmer; and wecgeað heora heafod ongean us, on heora gesamnuncge.

17. Tota die verecundia mea contra me est, et confusio vultus mei operuit me,

17. Ælce dæge byð min sceamu beforan me, and ongean me; and mid minum bysmre ic eom bewrogen.

18. A voce exprobrantis et obloquentis, a facie inimici et persequentis.

18. For þara stemne þe me hyspað, and tælað, and for þara ansyne þe min ehtað.

19. Hæc omnia venerunt super nos, et obliti non su-

19. Eall þas earfoðu becoman ofer us, and ne for-

Digitized by Google

mus te, et inique non egimus in testamento tuo, et non recessit retro cor nostrum;

geate we þeah na þe, ne þæt woh ne worhton, þæt we þine ǣ forleten; ne ure mod ne eode on bæclincg fram þe;

20. Et declinasti semitas nostras a via tua; quoniam humiliasti nos in loco afflictionis, et operuit nos umbra mortis.

20. And þeah þu geþafodest, þæt ure stæpas wendon of þinum wege; forþam þu woldest us geeaðmedan, on þære stowe ure unrótnesse, þær we wæron bewrigene mid deaþes sceade.

21. Si obliti sumus nomen Dei nostri, et si expandimus manus nostras ad Deum alienum,

21. Gif we ofergeotole wæron Drihtnes naman, ures Godes, and gif we ure handa ûpp-hofon to oþrum Gode,

22. Nonne Deus requiret ista? ipse enim novit occulta cordis;

22. Hu ne wræce hit þonne God? forþan he wat ealle dygelnessa ælcere heortan;

23. Quoniam propter te morte afficimur tota die; æstimati sumus ut oves occisionis.

23. Forþam we beoð ælce dæge for ðe geswencte; hy teohhiað us him to snædincg-sceapum.

24. Exurge, quare obdormis, Domine? exurge, et ne repellas in finem.

24. Aris, Drihten, for hwi slæpst þu; aris, and ne drif us fram þe oð urne ende.

25. Quare faciem tuam avertis, oblivisceris inopiam nostram, et tribulationem nostram?

25. For hwi wendst þu þinne andwlitan fram us, oððe hwy forgytst þu ure yrmða, and ure geswînc?

26. Quoniam humiliata est in pulvere anima nostra,

26. Forþam synt nu full neah to duste gelæd ure

Digitized by Google

adhæsit in terra venter noster.

sawla, and ure wamb liꝺ on þære eorꝺan.

27. Exurge, Domine, adjuva nos; et libera nos, propter nomen tuum.

27. Aris, Drihten, and gefultuma us, and alys us for þinum naman.

PSALMUS XLIV.

Dauid witgode on þissum feower and feowertigoþan sealme, þa he wæs oferdrenct mid þy halgan gaste; and on eallum þam sealme he spræc ymb Fæder, and ymb Sunu, and ymb þa halgan gesamnuncga cristenra manna, geond ealle eorꝺan. Sona on þam forman ferse, se Fæder spræc, þurh Dauid, be Cristes acennesse, and cwæꝺ.

Propheta de Christo ad Ecclesiam dicit, de regina auri.

1. Eructavit cor meum verbum bonum; dico ego opera mea regi.

1. Min heorte bealcet góód word; [þæt ys góód Godes bearn] þæm cyncge ic befæste anweald ofer eall min weorc.

2. Lingua mea calamus scribæ velociter scribentis.

2. Min tunge ys gelicost þæs writeres feþere þe hraꝺost writ. [þæt ys Crist, se ys word and tunge God-Fæder; þurh hine synt ealle þincg geworht.]

3. Speciosus forma præ filiis hominum; diffusa est gratia in labiis tuis; propterea benedixit te Deus in æternum.

3. He ys fægrostes andwlitan ofer ealle manna bearn; geond-gotene synt þine weleras mid Godes gyfe; forþam he gebletsode God on ecnesse.

4. Accingere gladium tuum circa femur, Potentissime!

4. Gyrd nu þin sweord ofer þin þeoh, þu Mihtiga? [þæt ys gastlicu lár, seo ys on þam godspelle; seo ys scearpre þonne æni sweord.]

Digitized by Google

5. Speciem tuam, et pulcritudinem tuam intende; prospere procede, et regna;

5. Geheald nu þinne wlite, and þine fægernesse, and cum orsorg, and rixsa;

6. Propter veritatem, et mansuetudinem, et justitiam; et deducet te mirabiliter dextera tua.

6. For þinre soðfæstnesse, and for þinre ryhtwísnesse: þe gelæt swyþe wundorlice þin seo swyþre hand, and þin agen anweald to þæm.

7. Sagittæ tuæ acutæ, Potentissime; populi sub te cadent, in corda inimicorum regis.

7. Þine flana synt swyþe scearþe on þam heortum þinra feonda; folc gefeallað under ðe. [þæt ys þæt hy oþer twega, oþþe an andetnesse gefeallað, oþþe on helle.]

8. Sedes tua, Deus, in seculum seculi, et virga recta est virga regni tui.

8. Þin setl is, Drihten, on weorulda weoruld; swiðe ryht is seo cyne-gyrd þines rices. [seo gerecð ælcne mann, oþþe to þinum willan, oððe to wite.]

9. Dilexisti justitiam, et odisti iniquitatem; propterea unxit te Deus, Deus tuus, oleo lætitiæ, præ consortibus tuis.

9. Þu lufodest rihtwísnesse, and hatodest unryhtwísnesse; forþam þe gesmyrede Dryhten, þin God, mid þam ele blisse, ofer ealle oþre menn.

10. Myrrha, et gutta, et casia a vestimentis tuis, a domibus eburneis, ex quibus te delectaverunt filiæ regum, in honore tuo.

10. Myrre, and gutta, and cassia dropiað of þinum claðum, and of þinum elpan-bænenum husum, on þæm þe gelufiað cynincga dohtor þa þær wuniað, for þinre lufan, and for þinre

Digitized by Google

weorðunga. [þa wyrt-gemang tacniað mistlicu mægen Cristes, and þæt hrægl tacnað Cristes lichaman, and þa elpan-bænenan hus tacniað rihtwísra manna heortan, þara kynincga dohtor tacniað rihtwísra manna sawla.]

11. Adstitit regina a dextris tuis, in vestitu deaurato, circumamicta varietate.

11. And þær stent cwen þe on þa swyðran hand, mid golde getucode, and mid ælcere mislicre fægernesse gegyred. [þæt ys eall cristnu gesamnung.]

12. Audi, filia, et vide, et inclina aurem tuam, et obliviscere populum tuum, et domum patris tui;

12. Gehýr nu, min dohtor; [þæt ys seo gesamnuncg Cristnes folces] geseoh, and onhyld þin eare, and forgit, and alæt þin folc, [þæt synd yfel-willende menn and unðeawas] and þæt hus, and þone hired þines leasan fæder; [þæt ys deofol.]

13. Quoniam concupivit rex speciem tuam, quia ipse est Dominus Deus tuus; et adorabunt eum filiæ Tyri in muneribus.

13. Forþam se cyncg wilnað þines wlites, forþam he ys Drihten, þin God; gebidde þe to him, and weorþa hine: and swa ylce deð eac þa dohtor þære welegan byrig Tyrig, hi hine weorðiað mid gyfum. [þæt synt þa sawla, þe beoð gewelgode mid góódum geearnuncgum.]

Digitized by Google

14. Vultum tuum deprecabuntur omnes divites plebis: omnis gloria ejus filiæ regum ab intus,

14. Gif þu þus dest, þonne weorðiað þe ealle þa welegastan on ælcum folce, and habbað him þæt to mæstum gylpe, þæt hy geseon kyninga dohtra inne mid him,

15. In fimbriis aureis circumamicta varietate. Adducentur regi virgines post ea, proximæ ejus afferentur tibi.

15. Utan beslepte, and gegyrede mid eallum mislicum hrægla wlitum, and mid gyldnum fnasum. [þæt synt mistlice geearnunga fulfremedra manna.] Eala kyning, hwæt þe beoð broht manega mædenu, and æfter þam þære seo nyhste, þe we ǣr ymbe spræcon.

16. Afferentur in lætitia et exultatione, adducentur in templum regis.

16. Mid blisse and mid fægnuncge hy bioð gelædde in to þinum temple. [þæt synt þa sawla þe heora mægðhad gehealdað, and þa hreowsiendan, and þa þe gewitnode beoð for hiora scyldum; oþþe heora willum, oððe heora unwillum.]

17. Pro patribus tuis nati sunt tibi filii; constitues eos principes super omnem terram.

17. For þinum fædrum, þe bioð acennedu bearn, [þæt synt apostolas wið þam heah-fædrum and wið witgum] and þu hy gesetst to ealdormannum ofer ealle eorþan.

18. Memores erunt nominis tui, Domine, in omni generatione et progenie.

18. And hy beoð gemyndige þines naman, Dryhten, on ælcere cneoresse.

Digitized by Google

19. Propterea populi confitebuntur tibi in æternum, et in seculum seculi.

19. And þonne, for þy þe andett ælc folc on ecnesse, and on weorulda weoruld.

PSALMUS XLV.

Dauid sang þysne fif and feowertigoþan sealm, þanciende Gode þæt he hine oft alysde of manegum earfoðum; and eac he witgode þæt þæt ylce sceoldon dőn þa men, þa þe twa scira, (þæt ys Iude and Beniamin) þæt hy sceoldon þam Gode þancian, þe hy gefriðode fram þære ymbsetennesse, and fram þære herunge þara twega kynincga, Sacces, Rumeles suna, and Rasses, Syria cyncges: næs þæt na gedőn for þæs cynincges geearnuncga Achats, ac for Godes mildheortnesse, and for his yldrena gewyrhtum hit geweårð, þæt þa twegen kyningas wæron adrifene fram Assyria cynge; and eac þæt ylce he witgode be ælcum rihtwīsum menn, þe ærest geswenced byð, and eft gearod; and eac be Criste, and be Iudeum, he witgode þæt ylce.

Vox Apostoli in passione Christi.

1. Deus noster refugium, et virtus; adjutor in tribulationibus, quæ invenerunt nos nimis.

1. Dryhten ys ure gebeorh, and ure mægen, and ure fultumend on earfoðum, þe us swiðe swiðlice oft onbecomon.

2. Propterea non timebimus dum conturbabitur terra, et transferentur montes in cor maris.

2. Forþam we us ne ondrædað, þeah ealle eorðe sy gedrefedu, and þeah þa muntas syn aworpene on midde þa sǽ.

3. Sonaverunt, et turbatæ sunt aquæ ejus; conturbati montes in fortitudine ejus.

3. Ure fynd coman swa egeslice to us, þæt us ðuhte, for þam geþune, þæt sio eorþe eall cracode, and hy wæron þeah sona afærde fram Gode, swyþor þonne we; and þa up-ahafenan kynincgas, swa þær muntas, wæron eac gedrefde, for þæs Godes strenge.

Digitized by Google

4. Fluminis impetus lætificat civitatem Dei ; sanctificavit tabernaculum suum Altissimus ; Deus in medio ejus :

4. Þa wæs geblissod seo Godes burh on Hierusalem, for þam cyme þæs scures þe hy geclæsnode : se Hyhsta gehalgode his templ in on þære byrig ; for þam ne wyrð seo burh næfre onwend, þa hwile þe God byð unonwendedlic on hire midle :

5. Non commovebitur ; adjuvabit eam Deus vultu suo. Conturbatæ sunt gentes, et inclinata sunt regna; dedit vocem suam Altissimus, et mota est terra.

5. God hyre gehealp swyþe ǽr on morgen, and gedrefed wæron þa elðeodgan folc, and hiora rice wæs gehnæged: se Hyhsta sende his word, and gehwyrfed wæs ure land and ure folc to beteran; and hi and heora land to wyrsan.

6. Dominus virtutum nobiscum ; susceptor noster Deus Jacob.

6. Drihten, mægena God, ys mid us, and ure andfengend is Iacobes God.

7. Venite, et videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram ;

7. Cumað, and gesioð Godes weorc, and his wundru þe he wyrcð ofer eorðan ;

8. Auferens bella usque ad fines terræ ; arcum conteret, et confringet arma, et scuta comburet igni.

8. He afierð fram us ælc gefeoht ut ofer ure landgemæru, and forbrycð ura feonda bogan, and eall heora wæpn gebryt, and heora scyldas forbærnð. [Þa andswarode God þæs witgan mode, and cwæð eft þurh þone witgan,

9. Vacate, et videte, quoniam ego sum Deus; exaltabor in gentibus, et exaltabor in terra.

9. Geæmetgiað eow nu, and gesioð, þæt ic eom ana God, and me nu up-ahebbe ofer þa elðeodegan folc, and eac on þysum folce ic beo nu up-ahæfen.

10. Dominus virtutum nobiscum; susceptor noster Deus Jacob.

10. Dryhten, mægena God ys mid us, and ure andfengend ys Iacobes God.

PSALMUS XLVI.

Dauid sang þysne syx and feowertigoþan sealm, and lærde on þam sealme ealle þeoda, þæt hy heredon þone God mid him, mid ælcum þæra cræftum, þe man God mid herian mihte; þone God þe hine swa arlice gefriðode on eallum his earfoðum, and ealle his fynd gebrytte; and eac he witgode be Machabeum, þæt hy sceoldon þæt ylce dón, þa hy alysde wæron æt elðeodegum folcum; and eac he witgode be ælcum ryhtwísum geswenctum, and eft alysdum; and eac be Criste, and be Iudeum.

Vox Apostoli, postquam ascendit Christus ad Patrem.

1. Omnes gentes plaudite manibus; jubilate Deo in voce exultationis.

1. Wepað nu and heowað, eall orlegu folc, for þam ure God eow hæfð ofercumen; and eac ge, Israhela, hebbað upp eowre handa, and fægniað, and myrgað Gode, mid wynsumre stemne.

2. Quoniam Dominus summus, terribilis super omnes deos; Rex magnus super omnem terram.

2. Forþam he ys swyþe heah God, and swyþe andrysnlic, and swiþe micel Cynincg, ofer ealle oðre godas.

3. Subjecit populos nobis, et gentes sub pedibus nostris.

3. He us underþeodde ure folc, and orlege þeoda he alede under ure fet.

Digitized by Google

4. Elegit nobis hæreditatem sibi, speciem Jacob, quam dilexit.

4. He us geceas him to yrfe-weardnesse, and Iacobes cynn þæt he lufode.

5. Ascendit Deus in jubilatione, et Dominus in voce tubæ.

5. Drihten astah mid wynsume sange, and mid bymena stemne.

6. Psallite Deo nostro, psallite; psallite Regi nostro, psallite.

6. Ac singað urum Gode, and heriað hine; singað, singað, and heriað urne Cyning; singað, and heriað hine.

7. Quoniam Rex omnis terræ Deus; psallite sapienter.

7. Forþam he ys God, and Cynincg ealre eorðan; singað, and heriað hine wislice.

8. Regnabit Dominus super omnes gentes; Deus sedet super sedem sanctam suam.

8. Dryhten rixað ofer eall cynrynu; Drihten sit ofer his ðam halgan setle.

9. Principes populorum convenerunt cum Deo Abraham; quoniam dii fortes terræ nimium elevati sunt.

9. Þa ealdormen ealre eorðan becumað to Abrahames Gode, and beoð him underðydde; forþam he oferswiðde þa strangan kynincgas ofer eorðan, þa þe wæron up-ahæfene swa þas godas.

PSALMUS XLVII.

Dauid sang þysne seofon and feowertigoþan sealm, mycliende þone wunderlican sige Godes, þe he þa and oftor ær dyde; hu hrædlice he oferswiðde swa ofermode kyningas; and eac he lærde ælcne man þe geswære and ofercumen, and eft gefriðod byð, þæt he swa ylce Gode þancode, and his anweald herede; and þæt ylce he witgode be Criste, þæt he þæt ylce sceolde cweðan to his Fæder, æfter ðære æriste.

Ecclesiæ Hierusalem futuræ.

1. Magnus Dominus, et laudabilis nimis in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.

1. Mycel ys se Drihten, ure God, and swyþe to herianne, on þære byrig ures Drihtnes, and on his þam halgan munte.

2. Dilatans exultationes universæ terræ; mons Sion, latera aquilonis, civitas Regis magni.

2. He tobrædde blisse ofer ealle ure eorþan; sio mycle burh þæs myclan kyninges is aset on þa norð-healfe þæs muntes Syon.

3. Deus in gradibus ejus dignoscitur, dum suscipiet eam.

3. Se God ys cuð on þære byrig, forþam he hire symle fultumað.

4. Quoniam ecce reges terræ congregati sunt, et convenerunt in unum.

4. Eala hwæt ge sawon, hu egeslice gegaderode wæron eorð-kyningas, and hu hi to-gædere comon.

5. Ipsi videntes, tunc admirati sunt, conturbati sunt et commoti sunt; tremor apprehendit eos.

5. And sona swa hi gesawon Godes wundru, hy wæron wundriende, and wæran gedrefde, and wæran styriende, and onwende for þam ege, and fyrhto, þe hi gegripon.

6. Ibi dolores sicut parturientis, in spiritu vehe-

6. Forþam him com swa hrædlic sar and wracu, swa

Digitized by Google

menti conterens naves Tharsis.

þam cennendan wife cymð færlic sar; and hy wæron gebrytte swa hrædlice swa swa hradu yst windes scip tobrycð, on þam sandum, neah þære byrig þe Tarsit hatte. [seo is on þam lande þe Cilicia hatte.]

7. Sicut audivimus, ita et vidimus in civitate Domini virtutum, in civitate Dei nostri; Deus fundavit eam in æternum.

7. Swa swa we geo-geare hŷrdon, þæt God dyde be urum fæderum, swa we geseoð nu þæt he deð be us, on þæs Godes byrig, þe myclu wundru wyrcð, þæt ys on ures Godes byrig, þe he gestaþelode on ecnesse.

8. Suscepimus, Deus, misericordiam tuam, in medio templi tui.

8. We onfoð, Drihten, þinre mildheortnesse, on middum þinum temple.

9. Secundum nomen tuum, Deus, ita et laus tua in fines terræ; justitia plena est dextera tua.

9. Swa swa þin nama is tobræd and gemyclad geond ealle eorðan, swa ys eac þin lof; þin swiðre hand is full rihtwîsnesse.

10. Lætetur mons Sion, et exultent filiæ Judæ, propter judicia tua, Domine.

10. Blissie nu Syon se munt, and fægnie Iudea cyn, for þinum domum, Drihten.

11. Circumdate Sion, et complectimini eam, narrate in turribus ejus; ponite corda vestra in virtute ejus, et distribuite gradus ejus; ut enarretis in progenie altera.

11. Hweorfað ymb Sion, and gað ofer þone weall Hierusalem, and ymbutan heriað God, mid alces cynnes heringe, and lufiað hine, and secgað his wundru on þam torrum, and on þam

wig-husum þære byrig; and fæstniað eower mod on his wundrum, and dælað hire weorðias swiðe rihte, and secgað swylc wundru eowrum gingrum, þæt hy hy mægen eft secgan of cynne on cynn.

12. Quoniam hic est Deus, Deus noster in æternum, et in seculum seculi; et ipse reget nos in secula.

12. Forþam he is ure God on ecnesse, and on weorulda woruld; and he ræt us and recð, on weorulda weorld.

PSALMUS XLVIII.

Dauid sang þysne eahta and feowertigoðan sealm, on þam he lærde ealle menn, ge on his dagum ge æfter his dagum, þæt hy hy upp ne ahofen for heora welum, and þæt hy ongeaton, þæt hi ne mihton þa welan mid him lædan heonon of weorulde; and eac he lærde þæt þa ðearfan hy ne forðohton, ne ne wenden þæt God heora ne rohte; and eac he witgode þæt ealle rihtwīse menn sceoldon þæt ylce læran; and eac þæt Crist wolde þæt ylce læran, þonne he come.

Item vox Ecclesiæ super Lazaro, et divite purpurato.

1. Audite hæc, omnes gentes; auribus percipite, qui habitatis orbem:

1. Gehȳrað nu þas word, ealle þeoda, and onfoð heora mid eowrum earum, ealle þa þe eorðan buiað.

2. Quique terrigenæ, et filii hominum; simul in unum dives et pauper.

2. And ealle þa þe þæron acende synt, and eall manna bearn, ægðer ge welige ge heane.

3. Os meum loquetur sapientiam, et meditatio cordis mei prudentiam.

3. Min mûð wile sprecan wisdom, and seo smeaung minre heortan fore-þancolnesse.

Digitized by Google

4. Inclinabo ad similitudinem meam, aperiam in psalterio propositionem meam.

4. Ic onhylde min earan to þam bispellum, þæs ðe me innan lærð, and ic secge on þys sealme, hwæs ic wylle ascian.

5. Ut quid timebo in die mala? iniquitas calcanei mei circumdedit me.

5. And hwæt ic ondræde on þæm yflan dagum? þæt is unrihtwisnes minra hoa, and ealles mines flæsces, sio me hæfð utan behrincged.

6. Qui confidunt in virtute sua; quique multitudine abundantiarum suarum gloriabuntur.

6. Ongitan nu, þa þe truwiað heora agenum mægene, and þære mycelnesse hiora speda gylpað and wuldrað;

7. Frater non redimit, redimet homo; non dabit Deo placationem suam; et pretium redemtionis animæ suæ, nec laborabit in æternum, et vivet in finem.

7. Þæt nan broðor oþres sawle nele alysan of helle, ne ne mæg, þeah he wylle, gif he sylf nanwuht nyle, ne ne deð to goode, þa hwile þe he her byð. [Gylde forþy him sylf, and alyse his sawle, þa hwyle ðe he her sy; forþam se broðor oþþe nyle, oððe ne mæg, gif he sylf na ne onginð to tiliane, þæt he þæt weorð agife to alysnesse his sawle; ac þæt ys wyrse þæt full neah ælc mann þæs tiolað, fram þæm anginne his lifes, oþ þæne ende, hu he on ecnesse swincan mæge.]

8. Quoniam non videbit interitum, cum viderit sa-

8. And næfð nænne forðanc be his deaðe, þonne

pientem morientem: simul insipiens, et stultus peribunt,

he gesyhð þa welegan, and þa weoruld-wisan sweltan; se unwisa and se dysega forweorþað him ætsamne,

9. Et relinquent alienis divitias suas; et sepulcra eorum domus eorum in æternum.

9. And læfað fremdum heora ǽhte; [þeah hy gesibbe hæbben, hy beð him swyðe fremde, þonne hi nan gṓd æfter him ne doð;] ac heora byrgen byð heora hús on ecnesse;

10. Tabernacula eorum in generatione et progenie; et invocabunt nomina eorum in terris ipsorum.

10. And heora geteld of cynne on cynn; and hi nemnað hiora land, and hiora tunas, be heora naman.

11. Et homo, cum in honore esset, non intellexit; comparatus est jumentis insipientibus, et similis factus est illis.

11. Þa hwile þe mon on are, and on anwealde byð, næfð he full neah nan andgyt nanes gódes, ac onhýreð dysegum neatum; swa hi eac beoð him swyðe gelice.

12. Hæc via eorum scandalum ipsis; et postea in ore suo benedicent.

12. Ac þes weg, and þeos orsorgnes þyses andweardan lifes him set witu on þam toweardan; forþam heo on last tiliað to cwemanne Gode and mannum, mid wordum, næs mid weorcum; ne furþum gearone willan nabbað to þam weorce.

13. Sicut oves in inferno positi sunt, et mors depascet eos.

13. Mid swylcum monnum byð hell gefylled, swa swa fald mid sceapum; and se deað hy forswylcð on ecnesse.

Digitized by Google

14. Et obtinebunt eos justi in matutino, et auxilium eorum veterascet in inferno, et a gloria sua expulsi sunt;

14. And sona, on þam ylcan morgene, þa rihtwísan heora wealdað, and hyra fultum and hyra anweald forealdað on helle; forþæm hy beoð adrifene of heora wuldre.

15. Verumtamen Deus liberabit animam meam de manu inferi, dum acceperit me.

15. Ac God þeah alyst mine sawle of helle handa; þeah ic þyder cume, þonne he me underfehð.

16. Ne timueris cum dives factus fuerit homo, et cum multiplicata fuerit gloria domus ejus.

16. Ne wundrige ge, na ne andgiað on þone welegan, þeah he welig seo geworden, and þeah gemanigfealdod sy þæt wuldor his huses.

17. Quoniam non cum morietur accipiet hæc omnia; neque simul descendet cum eo gloria domus ejus.

17. Forþam þe he þyder ne læt þæt eall mid him, þonne he heonan færþ; ne hit him æfter þyder ne færeð.

18. Quoniam anima ejus in vita ipsius benedicetur; et confitebimur tibi dum benefeceris ei.

18. Forþæm he hæfde his heofon-rice her on eorðan, þa him nanes willan næs forwyrnd her, ne nanes lustes on þysse weorulde. [Forðam he nyste him nænne þanc, ne Gode ne mannum, þæs þe he him sealde, syððan he hit hæfde; butan þa ane hwile, þe hit him man sealde.]

19. Et introibit usque in progeniem patrum suorum,

19. Forþæm he færð þær his foregengan beoð, [þæt

et usque in æternum non videbit lumen.

is to helle] þær he næfre nan leoht ne gesyhð.

20. Et homo, cum in honore esset, non intellexit; comparatus est jumentis insipientibus, et similis factus est illis.

20. Ac þas spræce ne ongit na swylc mann, þonne he byð on welan, and on weorðscipe, and onhýreð þonne dysegum neatum, and byð him swiðe gelic geworden.

PSALMUS XLIX.

Dauid sang þysne nigen and feowertigoðan sealm be ægþrum to-cyme Cristes: on þam sealme he cydde hu egeslice Crist þreatode Iudeas, and ealle heora gelican þe þæt ylce doð þæt hy dydon; forþam hy sealdon ælmessan, and ofredon Gode heora nytenu, næs hy sylfe.

David dicit, ad increpandum peccatores.

1. Deus deorum Dominus locutus est, et vocavit terram.

1. Dryhtna Dryhten wæs sprecende, þæt he wolde cuman to eorðan, swa he eft dyde, and cliopode eorðlice menn to geleafan.

2. A solis ortu, usque ad occasum; ex Sion species decoris ejus.

2. Fram sunnan up-gange, oð hire setl-gang, of Sion aras se wlite his andwlitan.

3. Deus manifeste veniet; Deus noster, et non silebit.

3. And eft cymð se ylca God swiðe openlice, þæt ys ure God; and he þonne naht ne swugað.

4. Ignis in conspectu ejus ardebit, et in circuitu ejus tempestas valida;

4. Fyr byrnð for his ansyne, and ymb hine utan strange stormas;

5. Et vocabit cælum sursum; et terram, ut discerneret populum suum.

5. And he cleopað to þæm heofone, hæt hine þæt he hine fealde swa swa bóc;

Digitized by Google

and he bebyt þære eorðan, þæt heo todæle hyre folc:

6. Congregate illic sanctos ejus, qui ordinaverunt testamentum ejus super sacrificia.

6. And gegadrie on þa swyðran hand his halgan, þa þe heoldon his bebodu, ofer ælcere offrunga.

7. Adnuntiaverunt cæli justitiam ejus, quoniam Deus judex est.

7. Heofonas bodiað his rihtwísnesse, forþam se God is dēmend;

8. Audi, populus meus, et loquar; Israel, et testificabor tibi, Deus, Deus tuus ego sum.

8. [And þonne cwyð to him.] Gehȳrað nu, min folc; ic sprece to eow, Israelum, and ic eow secge; soðlice, forþam ic eom Drihten, eower God;

9. Non super sacrificia tua arguam te; holocausta autem tua in conspectu meo sunt semper.

9. Ne þreage ic eow na æfter offrunga; forðam eowre offrunga synt symle beforan minre ansyne.

10. Non accipiam de domo tua vitulos, neque de gregibus tuis hircos.

10. Ne onfo ic na of eowrum huse cealfas, ne of eowrum heordum buccan;

11. Quoniam meæ sunt omnes feræ silvarum; jumenta in montibus, et boves.

11. Forþam mín synt ealra wuda wildeor, and ealra duna; ceap, and nytenu, and oxan.

12. Cognovi omnia volatilia cæli, et species agri mecum est.

12. Ic can ealle heofones fugelas, and eall eorþan wlite is mid me.

13. Si esuriero, non dicam tibi; meus est enim orbis terræ, et plenitudo ejus.

13. Gif me hingreð, ne seófige ic þæt na to eow; forðam mín is eall eorðan ymbhwyrft, and eall hyre innuncg.

14. Numquid manducabo

14. Wene ge þæt ic ete

Digitized by Google

carnes taurorum, aut sanguinem hircorum potabo?

15. Immola Deo sacrificium laudis, et redde Altissimo vota tua.

16. Invoca me in die tribulationis; eripiam te, et magnificabis me.

17. Peccatori autem dixit Deus, Quare tu enarras justitias meas, et adsumis testamentum meum per os tuum?

18. Tu vero odisti disciplinam, et projecisti sermones meos postea.

19. Si videbas furem, simul currebas cum eo, et cum adulteris portionem tuam ponebas.

20. Os tuum abundavit nequitia, et lingua tua concinnavit dolum.

21. Sedens adversus fratrem tuum detrahebas, et adversus filium matris tuæ ponebas scandalum.

22. Hæc fecisti, et tacui: existimasti inique quod ero tui similis,

þæra fearra flæsc, oþþe þara buccena blod drince?

15. Ac ofriað Gode þa offrunge lofes, and gyldað þam Hyhstan eower gehat.

16. And cleopað to me, on þam dagum eowra earfoða; þonne gefriðie ic eow, and ge weorðiað me.

17. Ac to þam synfullan cwyð God, For hwy bodast þu mine rihtwísnesse? oððe for hwy onfehst þu on þinne fûlan mûð mine æ?

18. Forþæm þu hatodest symle leornunga, and forwurpe min word symle underbæc fram þe.

19. Gif þu gesawe þeof, þu urne mid him, næs na ongean hine; and þu dydest þe to þam woh-hæmendum.

20. Þin mûð wæs symle ful unrihtes, and þin tunge ontynde facn.

21. Þu sæte ongean þinne broþor, and tældest hine; and worhtest wrohte betwuh þe, and þinre modor suna oðrum.

22. Eall þis yfel þu dydest, and ic swugode and þolode, swylce ic hit nyste: þu ræswedest swiðe unryhte, þæt ic wære þin ge-

Digitized by Google

lica, swylce ic ne meahte þe forgyldan swylces edlean.

23. Arguam te, et statuam contra faciem tuam. Intelligite hæc omnes qui obliviscimini Deum; nequando rapiat, et non sit qui eripiat.

23. Ic þe þreage nu, and stæle beforan þe, and þe cyðe eal þas yflu. Gehýrað nu ðiss, and ongytað ealle þa þe Godes forgytað, þy læs he eow gegripe; forþam nys nan oþer þe eow mæge gefriðian of his handa.

24. Sacrificium laudis honorificabit me; et illic iter est, quo ostendam illi salutare Dei.

24. Seo ofrung lofes me licað swiðost, and me eac swyðost weorþað, and on þære offrunga is se rihtwísa weg, on þære ic getæce Godes hælo eallum þam þe swa doð.

PSALMUS L.

Dauid sang þysne fiftigoðan sealm, hreowsiende for ðam ærendum, þe Nathân, se witga, him sæde; þæt wæs, þæt he hæfde gesyngod wið Ureus, þone Cyðþiscan, þa he hine beswac for his wifes þingum, þære nama wæs Bersabe; and heac he witgode, on þam sealme, be Israela folce; hu hy sceoldon hreowsian hyra hæft-nyd on Babilonia, and eac be Sancte Paule þam Apostle, and be ælcum rihtwísum men he witgode; hu hy sceoldon syngian, and eft hreowsian: he cwæð.

Vox David ad pœnitentiam.

1. Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam;

1. Miltsa me, Drihten, æfter þinre mycelan mildheortnesse;

2. Et secundum multitudinem miserationum tuarum, dele iniquitatem meam;

2. And æfter þære menigu þinra mildheortnessa, adilega mine unrihtwísnessa,

3. Amplius lava me ab

3. And aðweah me clæn-

injustitia mea, et a delicto meo munda me;

ran from minum unrihtwı́snessum, þonne ic ær ðysse scylde wæs, and of þysse scamleasan scylde geclænsa me;

4. Quoniam iniquitatem meam ego agnosco, et delictum meum coram me est semper.

4. Forþam mine unrihtwı́snesse ic ongyte, and mine synna beoð symle beforan me, on minum gemynde.

5. Tibi soli peccavi, et malum coram te feci; ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas dum judicaris.

5. Wið þe ænne ic gesyngode, and ic dyde yfel beforan ðe; wið þe ænne ic sceal þæt betan; forþæm þu ana eart rihtwı́s, and oferswiðest ealle, þonne ðu dēmst.

6. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, et in delictis peperit me mater mea.

6. Nis hit nan wundor, þeah þu sy gōd, and ic yfel; forðam þu wast þæt ic wæs mid unrihtwı́snesse onfangen, and min modor me gebær mid synne.

7. Ecce enim veritatem dilexisti; incerta et occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

7. Ic wat þæt þu symle lufast rihtwı́snesse, and me sealdest mægena gyfa ðines wisdomes. [Þa gyfa synt behelede and uncuþe manegum oðrum.]

8. Asperges me hyssopo, et mundabor; lavabis me, et super nivem dealbabor.

8. Ac bespreng me nu mid þinum haligdome, swa swa mid ȳsopon, þæt ic beo geclænsod; and aðweah me, þæt ic sy hwitra þonne snaw.

9. Auditui meo dabis gau-

9. Syle minre gehȳrnesse

dium et lætitiam, et exultabunt ossa humiliata.

gefean and blisse; þæt ic gehȳre þæt ic wylle, and eac oðre gehȳron be me, þæt þæt ic wilnige; swa swa hy ær gehȳrdon þæt þæt ic nolde; þæt þonne mæge unrôte mod blissian.

10. Averte faciem tuam a peccatis meis, et omnes iniquitates meas dele.

* * * *

11. Cor mundum crea in me, Deus, et spiritum rectum innova in visceribus meis.

12. Ne projicias me a facie tua, et spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

13. Redde mihi lætitiam salutaris tui, et spiritu principali confirma me.

14. Doceam iniquos vias tuas, et impii ad te convertentur.

15. Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meæ; et exultabit lingua mea justitiam tuam.

16. Domine, labia mea aperies, et os meum annuntiabit laudem tuam.

17. Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique; holocaustis non delectaberis.

18. Sacrificium Deo spiritus contribulatus; cor contritum et humiliatum Deus non spernit.

19. Benigne fac, Domine, in bona voluntate tua, Sion; ut ædificentur muri Hierusalem.

20. Tunc acceptabis sacrificium justitiæ, oblationes, et holocausta; tunc imponent super altare tuum vitulos.

Digitized by Google

PSALMUS LI.

*   *   *   *   *

1. Quid gloriaris in malitia, qui potens es in iniquitate?

2. Tota die injustitiam cogitavit lingua tua; sicut novacula acuta fecisti dolum.

3. Dilexisti malitiam super benignitatem; iniquitatem magis quam loqui æquitatem.

4. Dilexisti omnia verba præcipitationis, in lingua dolosa.

5. Propterea destruet te Deus in finem; evellet te, et emigrabit te de tabernaculo tuo; et radicem tuam de terra viventium.

6. Videbunt justi, et timebunt, et super eum ridebunt, et dicent, Ecce homo, qui non posuit Deum adjutorem sibi; sed speravit in multitudine divitiarum suarum, et prævaluit in vanitate sua.

6. * * * fore ænigre
egesan næfde,
ne him fultum þær
fæstne gelyfde;
ac he on his welan spede
wræste getruwode,
and on idel gylp,
ealra geornost.

7. Ego autem, sicut oliva fructifera in domo Domini, speravi in misericordia Dei in æternum, et in seculum seculi.

7. Ic þonne swa ele-beam,
úp-weaxende,
on Godes húse,
ece gewene,
and on milde mod
mines Drihtnes,
and me þæt to worulde,
wat to helpe.

8. Confitebor tibi, Domine, in seculum quia fecisti, et expectabo nomen tuum; quoniam bonum est ante conspectum sanctorum tuorum.

8. Ic þe andette,
awa to feore,
on þære worulde,
ðe þu geworhtest hér;
forþan þu eart se góóda,
gleaw on gesyhðe,
þe þinne held curan,
þara haligra.

Digitized by Google

PSALMUS LII.

Increpat Judæos incredulos, negantes Deum.

1. Dixit insipiens in corde suo, Non est Deus. Corrupti sunt, et abominabiles facti sunt in voluntatibus suis.

1. On his heortan cwæð,
ûnhydig sûm,
ungleawlice,
þætte God nære.
Heo onsceoniendlice
syndon gewordene,
and heora willan
wraðe besmitene.

2. Non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.

2. Næs þa gód doend,
se þe God wiste,
ne an furðum
ealra wære.

3. Dominus de cælo prospexit super filios hominum; ut videat si est intelligens, aut requirens Deum.

3. Þa of heofenum beseah
halig Drihten,
ofer manna bearn,
hwæðer his mihta ða
andgyt ænig
ealra hæfde,
oððe God wolde
georne secan.

4. Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt; non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.

4. Ealle heo on ane
idelnesse
symle besegan,
þa wæs soc ne mann,
þe gód wolde
georne wyrcan,
ne an furþum
ealra wære.

5. Nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem, qui devorant plebem meam sicut escam panis?

5. Ac ge þæs ealle ne magon
andgyt habban,
þe unrihtes
elne wyrceað,

Deum non invocaverunt ; illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor.

and min folc fretað,
swa fælne hlâf,
ne hio God willað
georne ciegan,
þær hio forhtigað,
frecnes egesan,
* * *
æniges ne þurfon.

6. Quoniam Deus dissipat ossa hominum sibi placentium; confusi sunt, quoniam Deus sprevit eos.

6. Forþam manna ban
mihtig Drihten
lisne tosceadeð,
þa him liciað ;
beoð þa gehynede,
þe forhycggeað God.

7. Quis dabit ex Sion salutare Israel ? dum converterit Dominus captivitatem plebis suæ,

7. Hwylc Israela
ece hælu
syleð of Sione,
nymðe sylfa God ;
þonne he his folc
fægere alyseð
of hæft-nyde,
halig Drihten.

8. Exultabit Jacob, et lætabitur Israel.

8. Þonne Iacob byð
on glædum sælum,
and Israelas
ealle bliðe.

PSALMUS LIII.

Vox Christi ad Patrem.

1. Deus, in nomine tuo salvum me fac, et in virtute tua libera me.

1. On þinum þam haligan
naman,
gedo me halne, God,
alys me fram laðum,
þurh þin leofe mægen.

2. Deus, exaudi oratio-

2. God, min gebed

Digitized by Google

nem meam; auribus percipe verba oris mei.

gearuwe gehŷre,
and earum onfoh
min agen word.

3. Quoniam alieni insurrexerunt in me, et fortes quæsierunt animam meam; et non proposuerunt Deum ante conspectum suum.

3. Forþam me fremde oft
facne gestodon,
sohtan mine sawle,
swiðe strange,
and na heom God setton
gleawne on gesyhðe.

4. Ecce enim Deus adjuvat me, et Dominus susceptor est animæ meæ.

4. Efne me þonne God
gleawe fultumeð,
is andfenga
ece Drihten
sawle minre,
he me swican ne wile.

5. Averte mala inimicis meis, et in veritate tua disperde illos.

5. Afyr me fæcne yfel
feonda minra,
and hi soðfæst toweorp,
syððan wide.

6. Voluntarie sacrificabo tibi, et confitebor nomini tuo, Domine; quoniam bonum est.

6. Ic ðe lustum
lace cweme,
and naman þinne,
neode swylce,
geara andette,
forðon ic hine gôôdne wat.

7. Quoniam ex omni tribulatione eripuisti me; et super inimicos meos respexit oculus tuus.

7. Forþon þu me alysdest,
lifes Ealdor,
of earfoðum
eallum symble;
ealle mine fynd,
eagum ofersawe.

PSALMUS LIV.

Fidelis quispiam vitia carnis * * *

1. Exaudi, Deus, orationem meam, et ne despexeris deprecationem meam; intende in me, et exaudi me.

1. Gehŷr min gebed,
halig Drihten,
ne forseoh æfre
sariges bene,
beheald me holdlice,
and gehŷr me eac.

2. Contristatus sum in exercitatione mea; et conturbatus sum a voce inimici, et a tribulatione peccatoris.

2. Grimme ic eom begangen,
forðon ic gnornige,
and me forhtige
feondes stefne,
and fyrenfulra
fæcne niðas.

3. Quoniam declinaverunt in me iniquitates, et in ira molesti erant mihi.

3. Forðam me onsah
unrihtes feala,
wurdon me þa on yrre
yfele and hefige.

4. Cor meum conturbatum est in me, et formido mortis cecidit super me.

4. Ys me on hreðre heah
heorte gedrefed,
and me fealleð on
fyrhtu deaðes.

5. Timor et tremor venerunt super me, et contexerunt me tenebræ.

5. Egsa me and fyrhtu,
ealne forcwomon,
and me beþeahton
þeostru nið-grím.

6. Et dixi, Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, et volabo, et requiescam.

6. Ic þa on mode cwæð,
Hwa me sealde,
to fleogenne,
fiðeru swa culfran,
and ic þonne ricene
reste syððan.

7. Ecce elongavi fugiens, et mansi in solitudine; ex-

7. Efne íc feor gewite,
fleame dæle,

pectabam eum, qui me salvum faceret a pusillo animo, et tempestate.

and on westene,
wunode lange;
bide þæs beornes,
þe me bote eft,
min dom,
and mægenes hreoh.

8. Præcipita, Domine, et divide linguas eorum; quoniam vidi iniquitatem, et contradictionem in civitate, die ac nocte.

8. Hat nu todælan,
Drihten usser,
heora geðeode,
geond þas woruld wide;
forðon ic þær on unriht
oft locade,
and wiðer-cwyda
wearn gehȳrde,
drugon þæt on burgum,
dæges and nihtes.

9. Circumdabit eam super muros ejus iniquitas; et labor in medio ejus, et injustitia.

9. Þu me him gewinnes
wearn,
ofer wealles hrof,
and heom on midle wese
mân and inwit,
and unsoðfæstnys,
ealle wealde.

10. Et non defecit de plateis ejus usura, et dolus;

10. Næfre on his weorþige,
wea aspringe,
mearce ma scyte,
man inwides;

11. Quoniam si inimicus meus maledixisset mihi, subportassem utique.

11. Forþon gif me min feond
fæcne wyrgeð,
ic þæt abere,
bliðe mode.

12. Et si is, qui oderat me, super me magna locutus fuisset, absconderem me utique ab eo:

12. Þeah þe þa ealle,
ðe me âfeodon,
wordum wyrigen,
and wearn sprecan,

ic me wið heora hete,
hýde sneome.

13. Tu vero, homo unanimis, dux meus, et notus meus, qui simul mecum dulces capiebas cibos; in domo Dei ambulavimus cum consensu.

13. Þu eart se man þe me
wære on-an mede,
and æghwæs cuð latteow
lustum,
and wyt gelome eac
æton swetne mete,
samed æt-gædere,
and on Godes huse
gangan swylce,
mid geþeahtunge,
þine and mine.

14. Veniat mors super illos, et descendant in infernum viventes;

14. Hí ofercume
ûnþinged deað,
astigon heo on helle,
heonan lifigende;

15. Quoniam nequitia in hospitiis eorum, in medio eorum.

15. Forðam on heora
gast-husum is
gramlic inwit,
and on hiora midle,
mân inwit-stǽf.

16. Ego autem ad Dominum clamavi, et Dominus exaudivit me.

16. Ic soðlice to
sylfum Drihtne
cleopode on corðre,
and me cuðlice,
gehýrde,
Hælend Drihten.

17. Vespere, mane, et meridie, narrabo et annuntiabo, et exaudiet vocem meam.

17. Ic on æfenne,
eac on mergenne,
and on midne dæg,
mægene sæcge,
and bodie,
þæt þu bliðe me,
mine stefne,
stiðe gehýre;

Digitized by Google

18. Liberabit in pace animam meam ab his qui adpropiant mihi; quoniam inter multos erant mecum.

18. Þæt ðu symle
sawle mine
lustum alyse,
laðum wiðerige;
forðon me manige ymb
mægene syrewað.

19. Exaudiet Deus; et humiliabit illos, qui est ante secula, et manet in æternum;

19. Þæt gehýreð God,
and hi gehyneð eac,
þe ær worulde wæs,
and nu wunað ece.

20. Non enim est illis commutatio, et non timuerunt Deum. Extendit manum suam in retribuendo illis; contaminaverunt testamentum ejus, divisi sunt ab ira vultus ejus, et adpropiavit cor ejus.

20. Nis him onwendednes,
on woruld-life,
ne him Godes fyrhtu
georne ondrædað;
heo besmitað
swylce his sylfes
þa gewitnesse,
þær hi woh fremedon;
forðon hi synt on yrre
ut-adælde,
ne hi sylfe wel
geseon ǽfre;
forðon hit wæs his heortan
gehygde neah.

21. Mollierunt sermones suos super oleum; et ipsi sunt jacula.

21. Hí word híra
wel gesmyredon,
ele anlicast;
eft gewurdon,
on gescot-feohta,
scearpe garas.

22. Jacta in Deum cogitatum tuum, et ipse te enutriet; non dabit in æternum fluctuationem justo.

22. Sete on Drihten
þin soð gehygd,
he þe, butan fracoðum,
fedeð syððan:
ne syleð he soðfæstum,
syððan to feore,

Digitized by Google

þæt him yþende mod,
innan hreðre.

23. Tu vero, Deus, deduces eos in puteum interitus.

23. Ðu arlease
ealle gelædest
on seaðes forwyrd,
seaðes deopes.

24. Viri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos: ego vero in te sperabo, Domine.

24. Ne blod heora wér,
bealu-inwites,
fæcne gefylled,
he fæger líf,
on middum feore,
gemeteð áhwær:
ic me on minne Drihten
deorne getreowige.

PSALMUS LV.

Vox Christi ad Patrem.

1. Miserere mihi, Domine, quoniam conculcavit me homo; tota die bellans tribulavit me.

1. Miltsa me, Drihten,
forðon me man tredeð,
and me ealne dæg,
mid unrihte,
fynd onfeohtað,
þurh facn-searu.

2. Conculcaverunt me inimici mei tota die, ab altitudine diei;

2. And me fæcne tredað
feondas mine,
doð þæt ealne dǽg,
fram ǽr-mergene.

3. Quoniam multi qui bellant me timebunt; ego vero in te sperabo, Domine.

3. Forðon monige synd,
þe to me feohtað,
wene ic me wraðe to ðe,
wuldres Drihten.

4. In Deo laudabo sermones meos; tota die in Deo sperabo; non timebo quid faciat mihi homo.

4. Ic wealdend God
wordum herige,
and on God swylce
georne gelyfe,

þæt minre spræce
spéd folgie,
æghwæs ealne dæg;
eac ic swylce,
on God Drihten
gearewe gewene;
nis me ege mannes
for ahwæðer.

5. Tota die verba mea execrabantur; adversum me omnia consilia eorum, in malum.

5. Hwæt me ealne dæg,
mine agen word
sylfne socon,
swyþe oncuðon,
and wiðer me
wæran georne,
and yfel heora geðeaht
ealle onwende.

6. Inhabitabunt et abscondent; ipsi calcaneum meum observabunt: sicut expectavit anima mea, pro nihilo salvos facies eos; in ira populos confringes.

6. Oneardiað þa ðe
swa þenceað,
þæt heo gehyden
hælun mine:
swa min sawl bad,
þæt ðu swylce heo,
for na hwæðer
nowiht hæle:
on yrre þu folc,
eall geðreatast.

7. Deus, vitam meam nuntiavi tibi; posui lacrymas meas in conspectu tuo, sicut in promissione tua:

7. Ic nu leofum Gode
líf min secge,
sette on ðinre gesyhðe
sarige tearas,
swa ic ðe on gehate
hæfde geneahhige.

8. Convertentur inimici mei retrorsum: in quacumque die invocavero te: ecce,

8. Þonne on hinderling
hweorfað mine
feondas fæcne,

Digitized by Google

agnovi, quoniam Deus meus es tu.

ðonne ic me freoðu to ðe,
wordum wilnige;
ic wat and can,
þæt þu min God
gleawe wære.

9. In Deo laudabo verbum, et in Domino laudabo sermonem, tota die in Deo sperabo; non timebo quid faciat mihi homo.

9. Ic on God min word
georne herige,
and on God swylce
georne gelyfe,
and ic ealne dǽg,
ecne Drihten
wordum weorðige;
ne me wiht ansiteð
egesan awiht,
æniges mannes.

10. In me sunt, Deus, vota tua, quæ reddam laudationes tibi;

10. On me synd, mihtig God,
þæt ic þe min gehat,
on herenesse,
hyldo gylde;

11. Quoniam eripuisti animam meam de morte, oculos meos a lacrymis, et pedes meos a lapsu; ut placeam coram Domino in lumine viventium.

11. Forþon þu mine sawle,
of swylt deaðes,
laþum wiðlæddest,
dydest lóf stunde,
aweredest mine eagan
wraðum tearum,
and mine fet
fæle beweredest,
þæt ic gearewe
Gode licode,
on lifgendra
leohte eallum.

Digitized by Google

PSALMUS LVI.

Vox David quando fugierat a facie Saul.

1. Miserere mei, Deus, miserere mei, quoniam in te confidit anima mea: et in umbra alarum tuarum spero, donec transeat iniquitas.

1. Miltsa, min God,
and me milde weorð,
forþon min sawel on þe
swyðe getryweð,
and ic on fægerum scuan
fiðera ðinra,
gewicie,
oð þæt gewite forð,
and unriht mē
eall beglide.

2. Clamabo ad Deum altissimum, et ad Dominum qui benefecit mihi.

2. Heonan ic cleopige,
to heah Gode,
and to wealdend Gode,
ðe me wel dyde.

3. Misit de cælo, et liberavit me, dedit in opprobrium conculcantes me.

3. He þa of heofenum,
hider onsende,
þe me alysde,
laþum wiðferede,
sealde on edwit,
þe me ær trædan.

4. Misit Deus misericordiam suam, et veritatem suam; eripuit animam meam de medio catulorum leonum: dormivi conturbatus.

4. Sende mihtig God
his milde gehigd,
and his soðfæst mod,
samod ætgædere,
and mine sawle
sona alysde
of leon-hwelpum,
reðe gemanan:
wæs ic slæpende,
sare gedrefed.

Digitized by Google

5. Filii hominum dentes eorum arma et sagittæ, et lingua eorum machæra acuta.

5. Synd me manna bearn
mihtigum toðum,
wæpen-strælas,
þa me wundedon,
wæron hyra tungan getale
teonan gehwylcre,
and to yfele gehwam
ungemet scearpe.

6. Exaltare super cælos, Deus, et in omnem terram gloria tua.

6. Ahefe þe ofer heofenas,
halig Drihten,
is wuldur ðin
wide and side,
ofer ðas eorþan
ealle mære.

7. Laqueos paraverunt pedibus meis, et incurvaverunt animam meam.

7. Fotum heo minum
fæcne grine
grame gearwodon,
and geornlice,
mine sawle
swyðe onbigdon.

8. Foderunt ante faciem meam foveam, et ipsi inciderunt in eam.

8. Hi deopne seað
dulfon widne,
þær ic eagum
onlocade,
and hi on ðone ylcan
eft gefeóllan.

9. Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum; cantabo, et psalmum dicam Domino.

9. Gearo is min heorte,
þæt ic God cweme,
gearo is min heorte,
þæt ic Gode swŷlce
sealmas singe,
soð-word sprece.

10. Exurge, gloria mea, exurge, psalterium et cythara; exurgam diluculo.

10. Aris, wuldur min,
wyn-psalterium,
and ic on ær-mergene,

Digitized by Google

eac aríse,
and min hearpe
herige Drihten.

11. Confitebor tibi in populis, Domine; et psalmum dicam tibi inter gentes.

11. Ic þe on folcum
frine, Drihten,
ecne andete,
eac geond þeode
sealmas singe,
swið-geneahhige.

12. Quoniam magnificata est usque ad cælos misericordia tua, et usque ad nubes veritas tua.

12. Forðon þin mild-
heortnes is
mycel wið heofenas,
is ðin soðfæstnes
swylce wið wolcnum.

13. Exaltare super cælos, Deus, et super omnem terram gloria tua.

13. Ahafen þu eart ofer
heofenas,
halig Drihten,
is ofer ealle
eorðan swylc
þines wuldres wlite,
wíde and síde.

PSALMUS LVII.

Propheta de senioribus Judæorum dicit.

1. Si vere utique justitiam loquimini, justa judicate filii hominum.

1. Gif ge soð sprecan
symble wyllen,
déemað, manna bearn,
domum rihtum.

2. Etenim in corde iniquitates operamini in terra; iniquitatem manus vestræ concinnant.

2. Eft ge on heortan
hogedon inwit,
worhton wraðe;
forþan ðæs wite eft,
on eowre handa,
hefige geeode.

Digitized by Google

3. Alienati sunt peccatores ab utero, erraverunt a ventre, locuti sunt falsa.

3. Ge firenfulle
fremde wurdon,
syððan hi on worulde
wæron acende,
and heo on life
lyge-word spæcon.

4. Ira illis secundum similitudinem serpentis; sicut aspidis surdæ, et obturantis aures suas, quæ non exaudiet vocem incantantium, et venefici incantantis sapienter.

4. Yrre heom becume,
anlic nædran,
ða aspide
ylde nemnað,
seo hi deafe deð,
dytteð hyre earan,
þæt heo nele gehȳran
heah-galdor sum,
þæt snotre men
singað wið attrum.

5. Deus conteret dentes eorum in ore ipsorum; molas leonum confringet Dominus.

5. God heora toðas
grame gescæneð,
þa hi on muðe
mycle habbað;
tolyseð leona mægen,
lungre Drihten.

6. Ad nihilum devenient, velut aqua decurrens; intendit arcum suum donec infirmentur.

6. Ac hi forweorðan,
wætere gelicost,
þonne hit yrnende,
eorðe forswelgeð;
swa his bogan bendeð,
oð þæt bitere eft
adl ónseteð,
swa his geearnuncg byð.

7. Sicut cera liquefacta, auferentur; supercecidit ignis, et non viderunt solem.

7. Swa weax melteð,
gif hit byð wearmum neah
fyre gefæstnad,
swa heo feallað on þæt:
hi sunnan ne geseoð,
syððan æfre.

Digitized by Google

8. Priusquam producant spinæ vestræ rhamnos; sicut viventes, sic in ira absorbet eos.

8. Ærðon eowre treowu
telgum blowe,
wæstmum weaxe,
ær him wôl becimeð,
þæt heo beoð on yrre
ealle forswelgene.

9. Lætabitur justus cum viderit vindictam impiorum; manus suas lavabit in sanguine peccatorum.

9. Soðfæst blissað,
þonne he sið ongan,
hu þa arleasan
ealle forweorðað,
and his handa ðwehð,
on hæþenra,
and þæra fyrenfulra
fæcnum blode.

10. Et dicet homo, Si utique est fructus justo; utique est Deus judicans eos in terra.

10. And þonne man cweþeð,
on his mod-sefan,
Ðis is wæstm
wises and gôôdes,
þe his soðfæst weorc
symble læste:
hī on eorðan God,
ealle gedemeð.

PSALMUS LVIII.

Vox Christi ad Patrem de Judæis.

1. Eripe me de inimicis meis, Deus meus; et ab insurgentibus in me libera me.

1. Ahrede me, halig God,
hefiges niðes
feonda minra,
ðe me feohtað to;
alys me fram laðum,
þe me lungre on
risan willað,
nymð þu me rǽd geofe.

Digitized by Google

2. Eripe me de operantibus iniquitatem, et de viris sanguinum salva me.

2. Genere me fram niþe
naht fremmendra,
þe her unrihtes
ealle wyrceað,
and me wið blod-hreowes
weres
bealuwe gehæle.

3. Quia ecce occupaverunt animam meam; irruerunt in me fortes; neque iniquitas mea, neque peccatum meum, Domine.

3. Þi nu mine sawle
swiþe bysige
feondas mine,
fæcne ofþryhtum,
and me strange eac
stundum ongunnon;
ne me unrihtes on
awiht wistan,
ne ic firene eac
fremde Drihtne.

4. Sine iniquitate cucurri, et dirigebar: exurge in occursum mihi, et vide; et tu, Domine, Deus virtutum, Deus Israel,

4. Gif ic on unriht bearn,
ic þæs eft geswâc:
on minne gean-ryne,
aris ðu, Drihten, nu,
and ðu sylfa gesyhst;
þæt ic swa dyde:
þu eart mægena God,
mihtig Drihten,
and Israela God,
ǣghwær æt þearfe;

5. Intende ad visitandas omnes gentes; non miserearis omnibus, qui operantur iniquitatem.

5. Beheald holdlice,
hu þu hraðe wylle
geneosian
niða bearna,
ealra ðeoda,
æghwær landes;
ne þu hweðere on mode,
milde weorðest,

Digitized by Google

eallum ðe unriht
elne wyrceað.

6. Convertentur ad vesperum, et famem patientur ut canes, et circuibunt civitatem.

6. Hí æt æfene eft
ín-gecyrrað,
þonne hy heardne
hungor þoliað,
swa hundas ymb-gað
hwommas ceastre.

7. Ecce ipsi loquentur in ore suo, et gladius in labiis eorum,

7. Efne hi habbað on
muðe
milde spræce,
is him on welerum
wrað sweord and scearp.

8. Quoniam quis audivit? Et tu, Domine, deridebis eos, pro nihil habebis omnes gentes.

8. Þonne gehýreð hwylc
hwæt hyra hyge seceð?
and ðu hi, Drihten, dest
deope to bysmre,
nafast þu for awiht
ealle þeoda.

9. Fortitudinem meam ad te custodiam, quia tu, Deus, susceptor meus es: Deus meus, misericordia ejus præveniet me.

9. Ic mine strengðe on ðe
strange gehealde;
forðon þu me, God, eart,
geara andfencgea;
and mildheortnes
mines Drihtnes
me fægere becom,
þær me wæs freondes þearf.

10. Deus meus, ostende mihi bona inter inimicos meos: ne occideris eos, nequando obliviscantur legis tuæ.

10. Min se góda God,
ætyw me þin agen góód,
for minum feondum,
þe me feale syndun:
ne do hy to deadan,
þy læs hi dollice
þinre ǽ-geban
anforlæton.

Digitized by Google

11. Disperge illos in virtute tua, et destrue eos, Protector meus, Domine.

11. Ac þu hi wide todrif,
þurh þines wordes mægen,
and hi wraðe toweorp,
Wealdend min, Drihten.

12. Delicta oris eorum, sermo labiorum ipsorum; et comprehendantur in superbia sua: et de execratione et mendacio compellantur, in ira consummationis; et non erunt.

12. Ys hyra muðes scyld
mân-worda feala,
ða hi mid welerum
wraðe aspræcan:
wærun hi on oferhygde
ealle gescende,
þa hî on lige
lange feredon;
forðon hi on ende
yrre forgripeð,
and hi syþþan ne beoð
samod ætgædere.

13. Et scient quia Deus dominabitur Jacob, et finium terræ.

13. Syððan hi wisslice
witon,
þætte wealdeð God
ofer middan-geard,
manna cynnes,
and ealra eac
eorðan gemæru.

14. Convertentur ad vesperam, et famem patientur ut canes; et circuibunt civitatem.

14. Hi on æfenne
eft gecyrrað,
and heardne eac
hungor ðoliað;
swa hundas ymb-gað
hwommas ceastre.

15. Ecce ipsi dispergentur ad manducandum; si vero non fuerint saturati, et murmurabunt.

15. Efne hi to æ̂te
ut-gewitað,
þær hi towrecene
wide hweorfað,
gif hi fulle ne beoð,
fela gnorniað.

Digitized by Google

16. Ego autem cantabo virtutem tuam, et exaltabo mane misericordiam tuam;

16. Ic þonne þine strengþu stundum singe,
and ðin milde mod,
morgena gehwylce;

17. Quia factus es susceptor meus, et refugium meum, in die tribulationis meæ.

17. Forðon þu min andfengea
æghwær wære,
and ic helpe æt þe
hæfde symble,
þonne me costunge
cnysedon geneahhige;
þu eart fultum min,
ic ðe fela singe.

18. Adjutor meus, tibi psallam, quia, Deus, susceptor meus es; Deus meus, misericordia mea.

18. Forðon þu me, God, eart
geara andfengea,
and mildheortnes,
mihtig Drihten.

PSALMUS LIX.

Vox Apostoli quando Christus passus est.

1. Deus repulisti nos, et destruxisti nos; iratus es, et misertus es nobis.

1. Þu us todrífe,
Drihten user,
and us towurpe
geond wer-þeoda,
yrre us wurde,
and eft milde.

2. Commovisti terram, et conturbasti eam; sana contritiones ejus, quia commota est.

2. Eorðan ðu onhrerdest,
ealle gedrefdest;
hæl hyre wunde,
nu heo ahrered is.

3. Ostendisti populo tuo dura, potasti nos vino compunctionis.

3. Eala ðu ætywdest
folce ðinum
heardra wisan,

Digitized by Google

and hi hraþe æfter,
mid wynsume
wine drenctest.

4. Dedisti metuentibus te significationem; ut fugiant a facie arcus, ut liberentur dilecti tui.

4. Þu becnuncge
beorhte sealdest,
þam þe ege ðinne
elne healdað;
þæt hi him gebeorgen
bogan and stræle,
and wæron alysede
leofe þine.

5. Salvum me fac dextera tua, et exaudi me. Deus locutus est in sancto suo, Lætabor et dividam Sichimam, et convallem tabernaculorum metibor.

5. Do me þin seo swyðre
hand
symble halne;
gehýr me, halig God.
Hwæt ðu holdlice,
on ðinre halignesse,
her aspræce,
And ic blissie
bá gedǽle,
Siciman et conuallem,
ða samod wæron,
on Metibor is
mihtum spedige.

6. Meus est Galaad, et meus est Manasses; et Effrem fortitudo capitis mei.

6. Min is Galaad,
gleaw Mannases;
and Effrem ys
æðele strengþu
heafdes mines,
hér on foldan.

7. Juda rex meus, Moab olla spei meæ, in Idumæam extendam calceamentum meum, mihi allophyli subditi sunt.

7. Cyninc ýs me Iuda,
cuð * *
is me Moab
mines hyhtes hwér,
and ic aðenige eac

on Idumea,
min gescy sende;
and me syððan gedo
allophilas
ealle gewylde.

8. Quis deducet me in civitatem munitam, aut quis deducet me usque in Idumæam?

8. Hwylc gelædeð me
leofran on ceastre,
weallum beworhte;
hwa wyle swylce me
in Idumea
eac gelædan?

9. Nonne tu, Deus, qui repulisti nos; et non egredieris, Deus, in virtutibus nostris?

9. Ac ne eart þu se sylfa God,
ðe us swa drife;
ne ga ðu us on mægene,
mihtig Drihten?

10. Da nobis auxilium de tribulatione; et vana salus hominis.

10. Syle us nu on earfoðum
æðelne fultum,
forðon hælu byð;
her on eorðan,
manna gehwylces
mægene idel.

11. In Deo faciemus virtutem; et ipse ad nihilum deducet tribulantes nos.

11. Us sceal mægenes gemet
mihtig Drihten
soðfæst syllan;
and he sona mæg
ure fynd gedôn
fracoþe to nahte.

PSALMUS LX.

Ex persona populi in Babylonia.

1. Exaudi, Deus, deprecationem meam, intende orationi meæ: a finibus ter-

1. Gehŷr, halig God,
hraþe mine bene,
beheald min gebed

ræ ad te clamavi; dum anxiaretur cor meum, in petra exaltasti me.

holde mode:
nu ic of eorðan
ut-gemærum,
cleopige to þe;
nu me caru beateð,
heard æt heortan,
help min nu þa,
ahefe me holdlice,
on halne stan.

2. Deduxisti me, quia factus es spes mea; turris fortitudinis a facie inimici.

2. Þu me gelæddest
mid lufan hyhte,
wære me stranga tor,
stið wið feondum.

3. Inhabitabo in tabernaculo tuo in secula; protegar in velamento alarum tuarum.

3. Ic eardige,
awa to feore,
on ðinum sele-gesceote,
þær me softe byð,
þær ic beo fægere beþeaht
fiðerum ðinum.

4. Quoniam tu, Deus meus, exaudisti orationem meam; dedisti hæreditatem timentibus nomen tuum.

4. Forðon ðu gehȳrdest,
halig Drihten,
hu min gebed to ðe
beorhte eode;
yrfe þu sealdest
anra gehwylcum,
se þe naman ðinne
þurh neod forhtað.

5. Dies super dies regis adjicies; annos ejus usque in diem seculi et secula; permanebit in æternum in conspectu Dei.

5. Dǣg byð ofer dæge þær,
byð gedefe cynincg,
beoð his winter eac
wynnum iced,
oð þone dæg,
þe he on Drihtnes sceal,
on ansyne,
andweard gangan,

	and þær to worlde wunian ece.
6. Misericordiam et veritatem quis requiret eorum? Sic psallam nomini tuo, Deus, in seculum seculi; ut reddam vota mea de die in diem.	6. Hwylc seceð, þæt þe soðfæst byð. Swa ic naman ðinum neode singe, þæt ic min gehât, hêr agylde, of dæge on dǽg, swa hit gedefe wese.

PSALMUS LXI.

Vox Christi de passione.

1. Nonne Deo subdita erit anima mea? ab ipso enim salutare meum.	1. Ic mine sawle symble wylle, full gleawlice, Gode underþeodan, æt him is hælu min her eall gelancg.
2. Etenim ipse est Deus meus, et salutaris meus, adjutor meus; non movebor amplius.	2. Hwæt he is God mîn, and gearu Hælend, is he fultum mîn, ic ne forhtige wiht.
3. Quousque irruitis in homines? interficitis universi vos, tamquam parieti inclinato et maceriæ impulsæ.	3. Đonne ge mid mâne men ongunnon, ealle ge ða to deadan, dædum sona, swa ge awurpon wah ofstofne.
4. Verumtamen honorem meum cogitaverunt repellere; cucurri in sitim: ore suo benedicebant, et corde suo maledicebant.	4. Swa ge mine are ealle þohton, wraðe to weorpan, wide urnon; þurstige muðe,

Digitized by Google

þæne bletsadan,
and ðone wyrgedan
wraðe mid heortan.

5. Verumtamen Deo subdita erit anima mea, quoniam ab ipso est patientia mea.

5. Hwæðere ic me soðe
sawle mine
to Gode hæfde
georne geðeoded,
he minre geðylde,
þingum wealdeð.

6. Etenim ipse est Deus meus, et salutaris meus, adjutor meus; non emigrabo.

6. Hwæt he is God mīn,
and gleaw hældend,
and fultum is;
ne mæg ic hine ahwær befleon.

7. In Deo salutare meum, et gloria mea; Deus auxilii mei; et spes mea in Deo est.

7. On Gode standeð mīn
gearu hæle,
and wuldor min,
and wyn mycel,
me is halig hyht
on hine swylce.

8. Sperate in eum, omnis conventus plebis; effundite coram illo corda vestra; quia Deus adjutor noster est.

8. Hycge him halig folc,
hælu to Drihtne,
doð eowre heortan hige
hale and clæne;
forðon eow God standeð,
georne on fultum.

9. Verumtamen vani filii hominum, mendaces filii hominum in stateris; ut decipiant ipsi de vanitate in id ipsum.

9. Hwæðere ge, manna bearn,
mânes unlyt
wyrceað on wægum,
and woh doð,
and eow beswicað,
sylfe oftast,
þær ge idel gylp
on þam fremmað.

10. Nolite sperare in ini-

10. Nellað ge gewenan

Digitized by Google

quitatem, et in rapinis nolite concupiscere,

welan unrihte,
oþþe to reaflace
ræda þencean.

11. Divitiæ si affluant, nolite cor apponere: semel locutus est Deus; duo hæc audivi;

11. Þeah þe eow wealan to
wearmum flowen,
nyllan ge eow on heortan þa
híge staðelian,
æne ic God spræcan
gearuwe gehýrde,
and þæt treowe ongeat,
tidum gemeldad;

12. Quia potestas Dei est, et tibi, Domine, misericordia; quia tu reddis singulis, secundum opera eorum.

12. Miht is Drihtnes
ofer middan-geard,
and him þæs to worlde
wuldor stande,
and mildheortness;
þæt he manna gehwam,
æfter his agenum
earnung démeð,
efne swa he wyrceð,
on world-life.

PSALMUS LXII.

Ex persona eorum canitur.

1. Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo: sitivit in te anima mea quam multipliciter, et caro mea.

1. God mín, God mín,
ic þe gearuwe to,
æt leohte gehwam,
lustum wacie:
min sawl on ðe
swyðe þyrsteð,
and min flæsc on ðe
fæste getreoweð.

2. In deserto et in invio, et in aquoso, sic in sancto, apparui tibi; ut viderem

2. On westene,
and on wege swylce,
and on wæter-flodum,

virtutem tuam, et gloriam tuam;

wene ic swiðe,
þæt ic ðe on halgum,
her ætywe,
þæt ic þin wuldur and mægen,
wís sceáwige.

3. Quia melior est misericordia tua super vitam: labia mea laudabunt te.

3. Ys þin milde mod
micele betere
þonne þis læne líf,
þe we lifiað ón:
weleras ðe mine
wynnum herіað.

4. Sic benedicam te in vita mea, et in nomine tuo levabo manus meas.

4. Swa ic ðe on minum life,
lustum bletsige,
and ic on naman þinum
neode swylce,
mine handa þwea
halgum gelome.

5. Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea, et labia exultationis laudabunt nomen tuum.

5. Ys sawl min
swetes gefylled,
swa seo fætte gelynd
fægeres smeoruwes,
weleras mine,
wynnum swylce,
þinne naman nu ða
neode heriað.

6. Sic memor fui tui super stratum meum; in matutinis meditabor in te, quia fuisti adjutor meus.

6. Swa ic þin gemynd,
on mód-sefan,
on minre reste,
rihte begange,
and on ær-mergen,
on ðe eac gewene,
forðon þu me on fultum,
fæste gestode.

Digitized by Google

7. Et in velamento alarum tuarum exultabo: adhæsit anima mea post te; me suscepit dextera tua.

7. Ic beo fægere beþeaht
fiðerum þinum,
and hiht on ðon
hæbbe georne;
forðon min sawl on ðe
soðe getreoweð,
me ðin seo swiðre onfencg
symble æt ðearfe.

8. Ipsi vero in vanum quæsierunt animam meam; introibunt in inferiora terræ, tradentur in manus gladii, et partes vulpium erunt.

8. Forðon hi on idel,
ealle syððan,
sohton synlice
sawle mine,
and geond eorð-scræfu,
eodon geneahhe;
nu hí wæran geseald,
under sweordes hand,
synd on fracuðe nu
foxes dælas.

9. Rex vero lætabitur in Domino; laudabuntur omnes qui jurant in eo; quia obstructum est os loquentium iniqua.

9. Kynincg sceal on
Drihtne
clæne blisse,
hluttre habban,
and hine herigað eac
ealle þa ðe on hine
áðas sweriað;
forþon synt gemyrde
muðas ealle,
þa unriht sprecað,
ahwær landes.

PSALMUS LXIII.

Vox martyrum Christi.

1. Exaudi, Deus, orationem meam cum tribulor; a

1. Gehýr min gebed,
halig Drihten,

Digitized by Google

timore inimici eripe animam meam.

nu me costuncg
cnyssað geneahhe,
and wið egesan
yfeles feondes,
mine sawle gescyld,
symle æt þearfe.

2. Protexisti me a conventu malignantium, a multitudine operantium iniquitatem.

2. Þu me oft aweredest
wyrigra gemotes,
and fram þære menegeo,
þe mân woldon,
and unrihte,
æghwær fremman.

3. Quia exacuerunt ut gladium linguas suas; intenderunt arcum, rem amaram, ut sagittent in occultis immaculatum.

3. Þa heora tungan teoð
teonan gehwylce,
sweorde efen-scearpe,
and heora swiðne bogan,
and unscyldige mid þy
scotian þenceað.

4. Subito sagittabunt eum, et non timebunt; firmaverunt sibi verbum malum; disputaverunt ut absconderent laqueos; dixerunt, Quis videbit eos?

4. Hi hine samnuncga,
scearpum strelum,
ónscotiað,
egsan ne habbað;
ac hi mid wraðum
wordum trymmað,
and sare sprecað,
Hwa gesyhð usic?

5. Scrutati sunt iniquitatem; defecerunt scrutantes scrutinio.

5. Swa hi smeagað oft,
swiðost unriht,
and on þam ilcan
oft forweorðað,
þær hi mamriað
mân and únriht.

6. Accedit homo ad cor altum; et exaltabitur Deus.

6. Gangeð man manig,
modig on heortan,
oð þæt hine ahefeð
Hælend Drihten.

7. Sagittæ parvulorum factæ sunt plagæ eorum, et pro nihilo habuerunt; contra eos linguæ ipsorum.

7. Syndon hyra wita
scytelum cilda
æghwæs onlicost,
ne him awiht þon ma,
heora tungan nū
teonan onsittað.

8. Conturbati sunt omnes qui videbant eos, et timuit omnis homo; et annuntiaverunt opera Dei, et facta ejus intellexerunt.

8. Ealle synd gedrefede,
þe hi onsioð,
sceal him manna gehwylc
mān ondrædan,
and weorc Godes
wide mærsian,
and his weorc ongitan,
mid wisdome.

9. Lætabitur justus in Domino, et sperabit in eo, et laudabuntur omnes recti corde.

9. Se soðfæsta
symble on Drihten
blissað baldlice,
bote gewenеð,
and hine herіað eac,
heortan clǣne.

PSALMUS LXIV.

Vox Ecclesiæ ante baptismum.

1. Te decet hymnus, Deus, in Sion; et tibi reddetur votum in Hierusalem.

1. Þe gedafenað,
Drihten user,
þæt þe man on Sion
swyðe herige,
and on Hierusalem
gylde and gehate.

2. Exaudi orationem meam; ad te omnis caro veniet.

2. Gehȳr min gebed,
halig Drihten,
for ðe sceal ælc flæsc
forð siðian.

3. Verba iniquorum prævaluerunt super nos; et im-

3. Synfulra word
swyþe ofer usic

Digitized by Google

pietatibus nostris tu propitiaberis.

fræcne foran;
þu gefultuma,
urum misdædum,
mihta Wealdend.

4. Beatus quem elegisti, et adsumsisti; inhabitabit in tabernaculis tuis.

4. He weorðeð eadig,
se þe hine ece God
cystum geceoseð,
and hine clæne hafað,
and on his earduncg-stowum
eardað syððan.

5. Replebimur in bonis domus tuæ; sanctum est templum tuum, mirabile in æquitate.

5. Ealle we þin hús
ecum gódum
fægere fyllað;
fæste is þin templ,
ece and wræclic,
awa to feore.

6. Exaudi nos, Deus, salutaris noster, spes omnium finium terræ, et in mari longe.

6. Gehýr us, Hælend God,
þu eart hyht ealra,
þe on ðysse eorðan
utan syndon,
oþþe feor on sǽ,
foldum wuniað.

7. Præparans montes in virtute tua, accinctus potentia; qui conturbas profundum maris, sonum fluctuum ejus.

7. Þinre mihte sculon
muntas hýran,
swylce þu gedrefest
deope wælas;
þæt byð ormætum
yþa hlúde,
and hi uneaðe mǽg
ænig aræfnan.

8. Turbabuntur gentes, et timebunt omnes qui habitant fines terræ, a signis tuis.

8. Þeoda him ondrædað
þinne egesan,
þe eard nymað
utan landes,

Digitized by Google

for þinum wundrum,
forhte weorðað.

9. Exitus matutini et vespere delectaberis; visitasti terram, et inebriasti eam; multiplicasti locupletare eam.

9. Ær morgenes gancg,
wið æften-tíd,
ealle þa deman,
Drihten healdeð;
eorðan ðu gefyllest
eceum wæstmum,
þæt heo welig weorþeð
wera cneorissum.

10. Flumen Dei repletum est aqua, parasti cibum illorum; quoniam ita est præparatio tua:

10. Beoð Godes streamas
góde wætere
fæste gefylde,
þanan feorh-nere findað
fold-buend,
swa him fægere oft
gegearewadest
God lifigende.

11. Rivos ejus inebrians, multiplicæ generationes ejus; in stillicidiis suis lætabitur dum exorietur.

11. Wæter yrnende
wæstme tyddrað:
mænige on moldan
manna cynnes,
on cneorisse,
cende weorðað,
and blissiað,
blowað and growað,
þurh dropunge
deawes and renes.

12. Benedices coronæ anni benignitatis tuæ, et campi tui replebuntur ubertate.

12. Þonne þu geares hríng
mid gyfe bletsast,
and þine fremsumnesse wylt
folcum dælan,
þonne beoð þine feldas
fylde mid wæstmum.

13. Pinguescent fines de-

13. Þonne on wæstmum,

serti, et exultatione colles accingentur.

weorðað mæsted,
and mid wýnn-grafe
weaxað geswiru.

14. Induti sunt arietes ovium, et convalles abundabunt frumento; etenim clamabunt, et hymnum dicent.

14. Hi beoð gegyrede
gôdre wulle,
eowde sceapum;
cumað eadîlic
wæstm on wangas,
weorðlic on hwætum,
þonne hi cynlice to ðe
cleopiað sona,
and þe þonne lustum
lofe þanciað.

PSALMUS LXV.

Vox Christi et Apostolorum ad populum.

1. Jubilate Deo, omnis terra, psalmum dicite nomini ejus, date gloriam laudi ejus.

1. Ealle eorð-buend,
ecne Drihten,
wordum wíslicum,
wide herian,
and his naman secgeað
neode mid sealmum,
and him wuldres lôf
wide syllað.

2. Dicite Deo, Quam terribilia sunt opera tua; in multitudine virtutis tuæ mentientur tibi inimici tui.

2. And Gode secgeað,
hu his þa gôôdan weorc
syndon wundorlice,
wide geond eorðan,
and eac on menigeo
mægenes þines,
þine feondas þe
fæcne leogað.

3. Omnis terra adoret te,

3. Geweorðie

Digitized by Google

Deus, et psallat tibi; psalmum dicam nomini tuo.

wuldres Ealdor
eall ðeos eorðe,
ecne Drihten,
and þe singe eac,
secge geneahhie,
þæt þin nama is,
ofer eall niða bearn,
se hehsta
hæleþa cynnes.

4. Venite, et videte opera Domini; quam terribilis in consiliis super filios hominum.

4. Cumað nu and geseoð,
hu cŷme weorc
Drihten worhte;
synt his domas eac
swiþe egeslice,
ofer eall ylda bearn.

5. Qui convertit mare in aridam, et flumina pertransivit pede; ibi lætabimur in id ipsum.

5. He mæ̂g onwendan
wætera ðryðe,
þæt þas deopan sæ̂
dri geweorðað,
and þa strangan mæg
streamas swylce
gefeterian,
þæt þu mid fote miht
on-treddian,
eorðan gelice.

6. Qui dominatur in virtute sua in æternum, oculi ejus super gentes respiciunt; qui in ira provocant non exaltentur in semetipsis.

6. His mægen wealdeð
ofer eall manna cyn,
on ecnesse,
âwa to feore,
and hê ofer ealle þeode
eagum wliteð;
þa hine on yrre
æghwær gebringað,
ne beoð þâ on him sylfum
syððan ahafene.

Digitized by Google

7. Benedicite, gentes, Deum nostrum, et obedite vocem laudis ejus,

7. Bletsigen, þeoda,
bliþe mode,
ealle eorð-buend,
ecne Drihten,
and mid stefne lóf
strang asecgean.

8. Qui posuit animam meam ad vitam, et non dedit commoveri pedos meos.

8. He mine sawle
sette to life,
ne læteð mine fet
laðe hreran.

9. Quoniam probasti nos, Deus; igne nos examinasti, sicut examinatur argentum.

9. Ure costade God,
clæne fyre,
soðe dome,
swa man seolfor deð,
þonne man hit aseoðeð
swyðe mid fyre.

10. Induxisti nos in laqueum, posuisti tribulationes in dorso nostro, imposuisti homines super capita nostra.

10. Þu us on grame swylce
gryne gelæddest,
and us bealuwa fela
on bæce standeð,
settest us mænige eac
men ofer heafod.

11. Transivimus per ignem et aquam, et eduxisti nos in refrigerium.

11. We þuruh fyr farað,
and þuruh floda þrým,
and ðu us on cólnesse
clæne gelæddest.

12. Introibo in domum tuam in holocaustis, reddam tibi vota mea, quæ distinxerunt labia mea.

12. Ic on þin hús
halig gange,
and þær tidum þe
tifer onsecge,
þær ic min gehát
mid hyge gylde,
þæt mine weleras ǽr
wise gedældan.

Digitized by Google

13. Hæc locutum est os meum, in tribulatione mea, Holocausta medullata offeram tibi cum incensu et arietibus; offeram tibi boves cum hircis.

13. þas ic mid muðe aspræc
mine æt þearfe,
þær me costunge
cnyssedan geneahhe,
þæt ic ðe on tifrum
teala forgulde
ealle þa gehât,
þe ic æfre her,
mid minum welerum,
wîs todælde.

14. Venite, et audite me, et narrabo vobis qui timetis Dominum, quanta fecit animæ meæ.

14. Gehŷrað me,
and her cumað,
ic eow mid soþe
secgean wylle,
gif ge Godes egesan
georne habbað,
hu mycel he dyde
minre sawle.

15. Ad ipsum ore meo clamavi, et exaltavi sub lingua mea.

15. þuruh his mihte ic
muðe cleopige,
oþ þa mine tungan
tidum blissade.

16. Iniquitatem si conspexi in corde meo, non exaudiet Dominus.

16. Gif ic me unrihtes
oncneow,
âwiht on heortan,
ne wîte me þæt,
wealdend Drihten.

17. Propterea exaudivit me Deus, et attendit voci deprecationis meæ.

17. Forðon me gehŷrde
Hælend Drihten,
and minre stefne beheold,
strange bene.

18. Benedictus Dominus, qui non amovit deprecatio-

18. Drihten sî gebletsad,
þe he ne dyde æfre,

Digitized by Google

nem meam, et misericordiam suam a me.

nymðe he mine bene
bealde gehýrde,
ne his milde mód
me dyde fremde.

PSALMUS LXVI.

Sacerdotes populo benedicebant ex * * *

1. Deus misereatur nostri, et benedicat nobis; illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostri.

1. Miltsa us, mihtig Drihten,
and ús on mode eac
gebletsa nú,
beorhte leohte
þinne andwlitan,
and us on mode weorð,
þuruh þine mycelnesse,
milde and bliðe.

2. Ut cognoscamus in terra viam tuam, in omnibus gentibus salutare tuum.

2. And we þæs on eorðan
andgyt habbað
ure wegas wide geond
þas wer-þeode,
and on þinre hælo
healdan motan.

3. Confiteantur tibi populi, Deus, confiteantur tibi populi omnes.

3. Folc þe andette,
þu eart fæle God,
and þe andetten
ealle þeoda.

4. Lætentur et exultent gentes; quoniam judicas populos in æquitate, et gentes in terra dirigis.

4. Hæbbe þæs gefean
folca æghwylc,
and blissien
bealde þeoda,
þæs þe þu hí on rihtum
rædum démest,
and eorð-buende
ealle healdest.

Digitized by Google

5. Confiteantur tibi populi, Deus, confiteantur tibi populi omnes:

5. Folc þe andetten
fælne Drihten,
and þe andetten
ealle þeoda.

6. Terra dedit fructum suum: benedicat nos Deus, Deus noster, et benedicat nos Deus; et metuant eum omnes fines terræ.

6. Ge him eorðe syleð
æþele wæstme:
gebletsige us,
bliðe Drihten,
and user God,
eac bletsige;
hæbbe his egesan eall
eorþan gemæru.

PSALMUS LXVII.

Prophetæ resurrectionem Christi.

1. Exurgat Deus, et dissipentur inimici ejus, et fugiant a facie ejus, qui oderunt eum.

1. Arise God,
ricene weorðe
his feonda gehwylc
fæste toworpen,
fleoð his ansyne,
þa þe hine feodan ǽr.

2. Sicut deficit fumus, deficiant; sicut fluit cera a facie ignis, sic pereant peccatores a facie Dei; et justi epulentur;

2. Rece hí gelicast
ricene geteoriað,
swa fram fyre weax
floweð and mylteð,
swa þa fyrenfullan
frecne forweorðað;
habbað soðfæste
symbel ece.

3. Exultent in conspectu Dei, et delectentur in lætitia.

3. Hí ansyne
ecean Drihtnes
habbað beorhtlice,
blisse and sibbe.

4. Cantate Deo, psalmum dicite nomini ejus; iter fa-

4. Singað soðum Gode
sealmas geneahhige,

Digitized by Google

cite ei, qui ascendit super occasum; Dominus nomen est ei.

and his naman swylce
neode heriað,
doð siðfæt þǽs
seftne and rihtne,
þe he sylfa astah,
ofer sunnan ûp,
þam is to naman
nemned Drihten.

5. Gaudete in conspectu ejus: turbabuntur a facie ejus, patris orphanorum, et judicis viduarum.

5. Wesað ge on his gesyhþe
symble bliðe;
and on his ansyne wesan
ealle gedrefde,
þa þe wydewum syn
wraðe æt dome,
oþþe steop-cildum wesen
strange fæderas.

6. Deus in loco sancto suo; Deus qui inhabitare facit unianimes in domo;

6. Drihten is on his stowe
déma halig,
se þe eardian deð
anes modes,
and on hiora huse
healdeð blisse.

7. Qui educit vinctos in fortitudine, similiter et eos qui in ira provocant, qui habitant in sepulcris.

7. Se þe on his mægenes
mihte gelædeð,
þæt he þa gehæftan
hæleð sniome,
and þa to yrre beoð
ealle gecigde,
and eardiað
on eorð-scræfum.

8. Deus, dum egredereris coram populo tuo, dum transgredieris per desertum,

8. Þonne God gangeð
for his þæt gleawe folc,
oððe geond westena
wide ferað,

Digitized by Google

þanon eorðe byð
eall onhrered.

9. Terra mota est; etenim cæli distillaverunt a facie Dei; mons Sina, a facie Dei Israel.

9. For ansyne
ecean Drihtnes
heofonas droppetað,
hrusan forhtiað,
for Israela Godes
egesan þrymme.

10. Pluviam voluntariam segregabis, Deus, hæreditati tuæ; etenim infirmata est, tu vero perfecisti eam.

10. Wilsumne regn
wolcen brincgeð,
and þonne ascaceð God
sundor-ŷrfe;
eall þu þa gefremest,
þurh þine fæste miht.

11. Animalia tua habitabunt in ea; parasti in dulcedine tua pauperi, Deus.

11. Þine wihte
on þam wynnum lifiað,
þu þin swete gŏŏd
sealdest þearfum.

12. Dominus dabit verbum evangelizantibus, virtutes multas; Rex virtutum dilecti; et species domus dividere spolia.

12. God gifeð gleaw word
godspellendum,
syleð him modes mægen,
se þe is mihtig kyningcg,
and wlites wealdend;
oft weorðlic reaf
on huse men
her gedælað.

13. Si dormiatis inter medios cleros, pennæ columbæ deargentatæ, et posteriora dorsi ejus in specie auri.

13. Gif ge slæpað
samod ŏn clĕro,
fiðera beoþ culfran
fægeres seolfres,
and hire bæc scineð
beorhtan golde.

14. Dum discernit cælestis reges super eam, nive dealbabuntur in Selmon,

14. Þonne hi se heofonlica
kyningcg her toscadeð,

Digitized by Google

	syþþan hi on Selmon snawe weorðað.
15. Montem Dei, montem uberem; mons coagulatus, mons pinguis.	15. Gebeorh Godes bringeð to genihte wæstme weorðlice, and wel þicce.
16. Ut quid suscepistis montes uberes, mons in quo beneplacitum est Deo habitare in eo? etenim Dominus habitabit usque in finem.	16. Forþon ge onfoð fægerum beorge, þær ge to genihte geniomað wæstme; se is wealdend Gode wel-liciendlic, on þam wið ende eardað Drihten.
17. Currus Dei decem millibus multiplex, millia lætantium.	17. Wærun Godes cræta gegearwedra tyn þusendo, geteled rime, mænigfeald þusend mod-blissiendra.
18. Dominus in illis in Sina in sancto: ascendens in altum, capitivam duxit captivitatem; dedit dona hominibus:	18. Drihten is on þam dædum spedig, on heanesse astah, hæft-ned lædde þa onhæftnede, hwile micele, lange lifdon, and lâc-geofa, ofer middan-geard, manna bearnum.
19. Etenim qui non credunt inhabitare in eo: Dominus Deus benedictus, benedictus Dominus de die in diem.	19. Ne magon þær eard niman ungeleafe menn: wese of dæge on dæg Drihten user,

Digitized by Google

se gôda God,
georne gebletsad.

20. Prosperum iter faciet nobis Deus, salutaris noster: Deus noster, Deus salvos faciendi; et Domini exitus mortis.

20. Sylle us sundne
siðfæt, Drihten,
ure Hælend God,
helpe usser,
and us æt deaðe eac,
Drihten, gehealde.

21. Verumtamen Deus conquassabit capita inimicorum suorum; verticem capilli perambulantium in delictis suis.

21. Hwæðere wealdend God
wiðhycgendra
heafdas feonda
her gescæneð,
and he tofylleð
feaxes scadan,
þe her on scyldum
swærum eodon.

22. Dixit Dominus, Ex Basan convertam, convertam in profundum maris; ut intinguatur pes tuus in sanguine:

22. Of Basan cwæð
bealde Drihten,
Ic me on sǽ deopre
sniome onwende,
oþþæt þin fot weorðe
fæste on blode.

23. Lingua canum tuorum ex inimicis, ab ipso: visi sunt gressus tui, Deus, ingressus Dei mei; Regis qui est in sancto ipsius.

23. Hundes tungan
habbað feondas,
from þam þine gangas
wæron gesewene;
wærun Godes mines
gangas rihte,
soðes kynincges,
symble on halgum.

24. Prævenerunt principes conjuncti psallentibus, in medio juvenum tympanistriarum: in ecclesiis be-

24. Þyder ealdormen
ofstum coman,
and gegaderade,
gleowe sungon,

Digitized by Google

nedicite Dominum Deum, de fontibus Israel.

on þæra manna
midle geongra,
on tympanis,
togenum strengum:
and on ciricean,
Crist Drihten God,
bealde bletsige
bearn Israela.

25. Ibi Benjamin adolescentior in pavore; principes Juda, duces eorum; principes Zabulon, et principes Neptalim.

25. Þær Benniamines sŷnt
bearn on geogoðe,
and ealdormenn
eac of Iudan,
þe latteow wǣs forð
þara leoda,
and ealdras eác
of Zabulone,
and Neptalim,
mode swylce.

26. Manda, Deus, virtuti tuæ; confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis: a templo sancto tuo quod est in Hierusalem, tibi offerent reges munera.

26. Bebeod þinum mægene,
þu eart mihtig God,
and þin weorc on us,
mid wisdome,
getryme on þinum temple,
tidum gehalgod,
þæt ys on Hierusalem,
þyder ðe gyfe lædað,
of feor-wegum,
foldan kynincgas.

27. Increpa feras silvarum, concilium taurorum inter vaccas populorum; ut non excludantur hi, qui probati sunt argento.

27. On wuda þu wildeor
wordum þreatast,
and fearra gemot,
under folcum;
ne beoð ut fram þe
æfre atynde,

Digitized by Google

þa þe seolfres beoð,
since gecoste.

28. Dissipa gentes, quæ bella volunt: venient legati ex Ægypto; Æthiopia præveniet manus ejus Deo.

28. Toweorp þu þa ðeoda,
* * *

29. Regna terræ, cantate Deo; psallite Domino, psallite Deo, qui ascendit super cælos cælorum, ad orientem.

30. Ecce dabit vocem suam, vocem virtutis suæ: date honorem Deo super Israel; magnificentia ejus, et virtus ejus in nubibus.

31. Mirabilis Deus in sanctis suis; Deus Israel ipse dabit virtutem et fortitudinem plebi suæ; benedictus Deus.

PSALMUS LXVIII.

Vox Christi cum pateretur.

1. Salvum me fac, Deus; quoniam introierunt aquæ usque ad animam meam; infixus sum in limo profundi et non est substantia.

1. Đo me halne, God,
forþon hreoh wæter,
to minum feore inn,
floweð and gangeð,
eom ic on lame oflegd,
hafað lytle sped.

2. Veni in altitudinem maris; et tempestas demersit me.

2. Com ic on sæs hricg,
þær me sealt wæter,
hreoh and hopig,
holme besencte.

3. Laboravi clamans, raucæ factæ sunt fauces meæ; defecerunt oculi mei, dum spero in Deum meum.

3. Þær ic werig-mod
wann and cleopode,
þæt me grame syndan
goman hase,
byð me æt þam earon
eagon wiðgangen,
hwæðere ic on God minne
gearewe gewene.

Digitized by Google

4. Multiplicati sunt super capillos capitis mei, qui oderunt me gratis.	4. Hiora ís mycle mâ þonne ic me hæbbe, on heafde nû hæra feaxes, þe me earwunga ealle feogeað.
5. Confortati sunt super me qui me persequuntur, inimici mei injuste; quæ non rapui, tunc exolvebam.	5. Ofer me syndon þa þe me ehton, fæstum folmum, forð gestrangad, feondas mine, and ic forð agef, unrihtlice, þa þe ic ne reafude ǽr.
6. Deus, tu seis insipientiam meam, et delicta mea a te non sunt abscondita.	6. Þu wast, wuldres God, þæt ic eom unwís hyges, ne wæren þe bimiðene mine scylde.
7. Non erubescant in me, qui expectant te, Domine, Domine Deus virtutum; non revereantur super me, qui requirunt te, Deus Israel.	7. Ne sceolon æt me ænige habban sceame sceandlice, þe þines siðes hêr ful bealdlice biddað, Drihten; þu eart mægena God, ne sceal æt me ǽnige unare ahwær findan, þe ðe Israela God ahwær seceað.
8. Quoniam propter te supportavi improperium; operuit reverentia faciem meam; exter factus sum	8. Forþon ic edwit for þe oft aræfnade, and me hleor-sceame hearde becwoman,

Digitized by Google

fratribus meis, et hospes filiis matris meæ.

and ic fram þe wearð,
fæderen broðrum,
wæs unmæge gyst
modor-cildum.

9. Quoniam zelus domus tuæ comedit me, et opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me.

9. Forþon me þines huses
heard ellen-wōd
æt ormæte,
and me eac fela
þinra edwita
ōn gefeollon.

10. Et operui in jejunio animam meam, et factum est mihi in opprobrium.

10. Þonne ic minum feore
fæsten gesette,
eall hi me þæt on edwit
eft oncyrdan.

11. Et posui vestimentum meum cilicium, et factus sum illis in parabolam.

11. Gif ic mine gewæda
on wite-hrægl
cyme cyrde,
cwǣdan hi syþþan,
þæt ic him wǣfer-syn
wære eallum.

12. Adversum me exercebantur qui sedebant in porta; et in me psallebant qui bibebant vinum.

12. Me wiðerwearde
wæron ealle,
þa him sæton
sundor on portum,
spræcon me wraðe,
þa þe win druncon.

13. Ego vero orationem meam ad te, Domine, tempus beneplaciti, Deus: in multitudine misericordiæ tuæ exaudi me, in veritate salutis tuæ.

13. Ic þonne min gebed
to þe,
mihtig Drihten,
tidum sende,
teala liciendlic,
and þu me þonne on mænigeo
miltsa þinra,

gehŷre me hlutre,
hælu þine.

14. Eripe me de luto, ut non inhæream; libera me ex odientibus me, et de profundo aquarum.

14. Alys me of lame,
þe læs ic weorþe lange fæst,
and me feondum afyrr,
Frea ælmihtig;
ado me of deope
deorces wæteres,
þe læs me besencen
sealte flodas.

15. Ne me demergat tempestas aquæ, neque obsorbeat me profundum; neque urgeat super me puteus os suum.

15. Ne me huru forswelge
sǣ-grundes deop,
ne me se seað
sûpe mid muðe.

16. Exaudi me, Domine, quoniam benigna est misericordia tua; secundum multitudinem miserationum tuarum, respice in me.

16. Gehŷr, Drihten, me,
forþon gedefe is
þin milde mod,
mannum fremsum;
and for mænigeo
miltsa þinra,
geseoh on me
swylce, Drihten.

17. Ne avertas faciem tuam a puero tuo, quoniam tribulor; velociter exaudi me.

17. Ne acyr þu æfre fram
þinum cnihte
þin clæne gesihð,
forþan me feondas to
feohtað geneahhe;
gehŷr me hrædlice,
and me help freme.

18. Intende animæ meæ, et libera eam; propter inimicos meos eripe me.

18. Beheald mine sawle,
and hi hrædlice
alys, and wiðfere
laþum feondum.

Digitized by Google

19. Tu enim scis improperium meum, confusionem meam, et verecundiam meam.

19. * * *

.... ar scame.

20. In conspectu tuo sunt omnes tribulantes me; improperium expectavit cor meum, et miseriam.

20. For þinre ansyne
ealle syndon,
þe feondas me
fæcne wurdon.

21. Et sustinui qui simul mecum contristaretur, et non fuit; consolantem me quæsivi, et non inveni.

21. Min heorte gebad
hearm-edwit feala,
and yrmðu mænig
eac aræfnede,
næfde eorla þæs
ænige sorge;
frefrend ic sohte,
findan ic ne mihte.

22. Et dederunt in escam meam fel; et in siti mea potaverunt me aceto.

22. Hi minne mete
mengde wið geallan,
and þa gedrugadne
drenctan mid ecede.

23. Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, et in retributionem, et in scandalum.

23. Wese heora beod fore him
wended on grine,
and on edlean yfel,
and on æwisce.

24. Obscurentur oculi eorum ne videant, et dorsum illorum semper incurva.

24. Syn hiora eagan
eac adimmad,
þæt hi geseon ne magon
syþþan awiht,
weorðe heora bæc swylce
abeged eac.

25. Effunde super eos iram tuam, et indignatio iræ tuæ adprehendat eos.

25. Ageot ofer hi
þin þæt grame yrre,
and æbylignes eac

Digitized by Google

yrres þines
hi forgripe,
gram-hicgende.

26. Fiat habitatio eorum deserta; et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.

26. Wese wic heora
weste and idel,
ne on heora eðele ne sy
þinc on-eardiendes.

27. Quoniam quem tu percussisti, ipsi persecuti sunt me; et super dolorem vulnerum meorum addiderunt.

27. Forþon hi ealra
ehtan ongunnon,
ðe þu him earfoðu
ænig geafe,
and me wean
minra wunda sâr.

28. Appone iniquitatem super iniquitatem ipsorum; et ut non intrent in justitiam tuam.

28. Asete hîm þa unriht to,
þe hi geearnedan,
and mid unrihte
ær geworhton,
and hi on þin soðfæst weorc
syþþan ne gangan.

29. Deleantur de libro viventium, et cum justis non scribantur.

29. Syn hi adilgad
of gedefra,
eac þæra lifigendra,
leofra bocum,
ne wesen hi mid soðfæstum
syþþan awritene.

30. Pauper et dolens ego sum, et salus vultus tui, Deus, suscepit me.

30. Ic me sylfa eam
sarig þearfa,
and me andwlita onfeng
ecean Drihtnes,
se me holdlice
hælde sona.

31. Laudabo nomen Dei mei cum cantico, et magnificabo eum in laude:

31. Nu ic naman Drihtnes
neode herige,
and hine mid lôf-sange
læde swylce.

Digitized by Google

32. Et placebit Deo super vitulum novellum, cornua producentem, et ungulas.

32. Ic þam leofan Gode
licie swyþor
þonne æðele cealf,
þeah þe him ûpp-agâ
horn on heafde,
oððe hearde cleô.

33. Videant pauperes et lætentur; quærite Dominum, et vivet anima vestra;

33. Geseoð þæt and gefeoð,
sarie þearfan;
seceað Drihten,
and eower sawl leofað.

34. Quoniam exaudivit pauperes Dominus; et vinctos suos non sprevit.

34. Forþam þa þearfendan
þriste Drihten
gehŷreð holdlice,
nyle he gehæfte eac,
on heora neode,
na forhycgan.

35. Laudent eum cæli et terra, mare, et omnia quæ in eis sunt.

35. Herige hine swylce
heofen and eorðe,
side sǽ-flodas,
and þa him syndon on.

36. Quoniam Deus salvam faciet Sion, et ædificabuntur civitates Judæ, et inhabitabunt ibi.

36. Forþon Sione God
symble hæleð,
beoð mænige
byrig mid Iudeum
eft getimbrade,
þær hi eard nimað.

37. Et hæreditatem acquirent eam; et semen servorum ejus possidebit eam, et qui diligunt nomen ejus, inhabitabunt in ea.

37. Þær hi yrfe-stôl
eft gesittað,
and hiora eþel begytað
esnas Drihtenes,
and his naman
neode lufiað,
þær eardiað
awa to feore.

Digitized by Google

PSALMUS LXIX.

Vox Christi ad Patrem.

1. Domine Deus, in adjutorium meum intende; Domine ad adjuvandum me festina.

1. Wes, Drihten God,
deore fultum,
beheald, Drihten, me,
and me hraðe syþþan
gefultuma,
æt feorh-þearfe.

2. Confundantur, et revereantur inimici mei, qui quærunt animam meam.

2. Þonne beoð gescende,
and scame dreogað,
þa þe mine fynd
fæcne wæron,
and mine sawle
sohton mid niðe.

3. Avertantur retrorsum, et erubescant, qui cogitant mihi mala.

3. Hi on hinderlincg
hweorfað and cyrrað;
ealle hiora scamien,
þe me yfel hogedon.

4. Avertantur statim erubescentes, qui dicunt mihi, Euge, euge.

4. And heora æfstu eac
ealle sceamien,
þe me word cwædon,
Wegla, wegla.

5. Exultent et lætentur qui quærunt te, Domine, et dicant semper, Magnificetur Dominus, qui diligunt salutare tuum.

5. Habban þa mid wynne
weorðe blisse,
þa þe secean
symble Drihten,
and symble cweðen,
Sy þin miht, Drihten;
and þine hælu
holde lufigean.

6. Ego vero egenus, et pauper sum; Deus adjuva me.

6. Ic eom wædla,
and world-þearfa,
gefultuma me, God,
Frea ælmihtig.

7. Adjutor meus, et liberator meus es tu; Domine ne tardaveris.

7. Þu me fultum eart
fæste, Drihten,
eart Alysend mîn,
ne lata þu awiht.

PSALMUS LXX.

Vox Christi ad Patrem.

1. Deus, in te speravi, Domine, non confundar in æternum; in tua justitia libera me, et eripe me.

1. Ic on þe, God Drihten,
gearuwe gewene,
ne weorðe ic on ealdre
æfre gescended;
þu me sniome alys,
þuruh þine þa swiþeran miht.

2. Inclina ad me aurem tuam, et libera me; esto mihi in Deum protectorem, et in locum munitum; ut salvum me facias;

2. Ahyld me þin eare to,
holde mode,
and me lustum alys;
and me lungre weorð
on God Drihten
georne þeccend,
and on trume stowe,
þær þu me teala hæle;

3. Quoniam firmamentum meum, et refugium meum es tu: Deus meus, eripe me de manu peccatoris, et de manu contra legem agentis, et iniqui;

3. Forþon þu me, God, wære
geara trymmend,
freoða fultumiend:
alys me feondum nu,
and me of folmum afere
firen-wyrcendra,
þe þine ǣ
efnan nellað,
syndon unrihtes
ealle wyrcende.

4. Quoniam tu es patientia mea, Domine; Domine, spes mea a juventute mea.

4. Forþon þu me eart fæle
geþyld,
fæste Drihten,
wære me on geoguðe hyht
gleaw æt frymðe.

Digitized by Google

5. In te confirmatus sum ex utero; de ventre matris meæ tu es meus protector; in te decantatio mea semper.

5. Ic of modur-hrife,
mundbyrd on þe
þriste hæfde;
þu eart þeccend min,
on þe ic singge nu,
symble and geneahhie.

6. Tamquam prodigium factus sum multis, et tu adjutor fortis.

6. Ic eom swa fore-beacen
folce manegum,
and þu me eart fultum strang,
fæste æt þearfe.

7. Repleatur os meum laude tua, ut possim cantare gloriam tuam; tota die magnitudinem tuam.

7. Sy min mūð and min mōd
mægene gefylled,
þæt ic þin lōf mæge
lustum singan,
and wuldur þin
wide mærsian,
and þe ealne dæg
æghwær herian.

8. Ne projicias me in tempore senectutis; dum defecerit virtus mea, ne derelinquas me.

8. Ne aweorp þu me,
wuldres Ealdor,
þonne me ylde tid
ōn-gesige;
þonne me mægen and mod
mylte on hreðre,
ne forlæt þu me,
lifiende God.

9. Quia dixerunt inimici mei mala mihi; et qui custodiebant animam meam, consilium fecerunt in unum,

9. Oft me feala cwædon
feondas yfele,
and sætendan
sawle minre,
and on anre geþeaht,
eodan togædere;

10. Dicentes, Deus dere-

10. Cweðað cuðlice,

liquit eum, persequimini, et comprehendite eum; quia non est qui eripiat eum.

Wuton cunnian,
hwænne hine God læte,
swa swa gymeleasne,
þonne we hine forgripen,
and his geara ehtan;
syþþan he ne hæbbe
helpend ænne.

11. Deus, ne elonges a me; Deus meus, in auxilium meum respice.

11. Ne ofgif þu me huru,
God ælmihtig,
beseoh þu me, soð God,
symble on fultum.

12. Confundantur, et deficiant detrahentes animæ meæ; operiantur confusione et pudore, qui quærunt mala mihi.

12. Beoð gedrette,
eac gescende,
þa mine sawle ǽr
swyþust tældun,
byð þam scand and sceamu þe me
syrwedan yfel.

13. Ego autem semper in te sperabo, Domine; et adjiciam super omnem laudem tuam.

13. Ic me symble on God
swiðost getreowige,
ofer eall þin lóf
lengest hihte.

14. Os meum pronuntiabit justitiam tuam, tota die salutare tuum.

14. Min múð sægeð
þine mægen-spede,
and þin soðfæst weorc
swyþust mæreð,
sægeð þe ealne dæg
ece hælu.

15. Quia non cognovi negotiationes, introibo in potentias Domini.

15. Forþon ic ne ongeat
grame ceapunga,
ac ic on þine þa myclan
mihte gange.

16. Domine, memorabor justitiæ tuæ solius: Deus, docuisti me a juventute

16. Ic þine soðfæstnesse geman
symble, Drihten:

Digitized by Google

mea, et usque nunc pronuntiabo mirabilia tua, et usque in senectam et senium; Deus; ne derelinquas me,

þu me ara, God,
ærest lærdest,
of geoguð-hade;
nu ic eom gomel
wintrum, â ic wundor þin
weorðlic sægde,
and ic þæt wið or-yldu
awa fremme;
ne forlæt þu me,
lifigende God;

17. Donec annuntiem brachium tuum generationi omni, quæ ventura est;

17. Oððæt ic þines earmes
eall asecge
stiþe strencðe
þisse cneorisse;
eallum þam teohhe,
þe nu toweard ys,

18. Potentiam tuam, et justitiam tuam, Deus, usque in altissima, quæ fecisti magnalia: Deus, quis similis tibi?

18. Þines mihtes þrym,
and þæt mære soð,
þæt ðu on heofenum, God,
heah geworhtest,
wundur wræclicu:
nis þe, wuldres Cyning,
ænig æfre gelic,
ece Drihten.

19. Quantas ostendisti mihi tribulationes multas, et malas? et conversus vivificasti me, et de abyssis terræ iterum reduxisti me.

19. Oft þu me ætywdest
earfoðes feala,
on costunge
cuðra manna,
and me yfela feala
oft oncnyssedest;
þonne þu yrre þin
eft oncyrdest,
and me of neowelnesse eft
neoðan alysdest

Digitized by Google

þysse eorðan,
þe we on-buiað.

20. Multiplicasti justitiam tuam, et conversus exhortatus es me: nam et ego confitebor tibi in vasis psalmorum veritatem tuam; Deus, psallam tibi in cithara, sanctus Israel.

20. Ðær þu þin soðfæst
weorc
sniome tobræddest,
þonne þu gehwyrfdest,
and hulpe mín,
and me getrymedest,
þæt ic teala mihte;
forþon ic þe andette,
ece Drihten,
and þe on sealm-fatum,
singe be hearpan,
Israela God,
ece and halig.

21. Gaudebunt labia mea dum cantavero tibi; et anima mea, quam redemisti.

21. Mine weleras gefeoð,
wynnum lofiað,
þonne ic þe singe,
sigora Wealdend,
and min sawl eac,
þa þu sylf lysdest.

22. Sed et lingua mea tota die meditabitur justitiam tuam; dum confusi et reveriti fuerint, qui quærunt mala mihi.

22. Swylce min tunge
tidum mærde
þin soðfæst weorc;
scende wæron ealle,
þe me yfel to
ǽr gesohton.

PSALMUS LXXI.

Vox Ecclesiæ de Christo, ad Dominum.

1. Deus, judicium tuum regi da; et justitiam tuam filio regis;

1. Syle dóm þinne,
Drihten, kyninge,
suna cynincges syle,
þæt hé soð healde.

Digitized by Google

2. Judicare populum tuum in tua justitia, et pauperes tuos in judicio.

2. Dém þu þin folc
deore mid soðe,
heald þine þearfan
holde mid dome.

3. Suscipiant montes pacem populo, et colles justitiam.

3. Onfon beorgas eac
beorhtre sibbe,
on þinum folce
fægere blisse,
and geswyru eac,
soþum dædum.

4. In sua justitia judicabit pauperes hujus populi, et salvos faciet filios pauperum;

4. On his soðfæstnesse
swylce demeð
on folce
fyrhte þearfan,
swylce he þearfena bearn
þriste hæleð.

5. Et humiliabit calumniatorem, et permanebit cum sole, et ante lunam, in seculum seculi.

5. He þa herm-cweðend
hyneð and bygeð,
se mid sunnan wunað,
swylce mid monan,
þurh ealra worulda woruld
wunað hím ece.

6. Et descendet sicut pluvia in vellus, et sicut stillicidia stillantia super terram.

6. He þonne astigeð,
swa se stranga rén
fealleð on flys hér,
and swa fæger dropa,
þe on þas eorðan
upon dreopað.

7. Orietur in diebus ejus justitia, et abundantia pacis, donec extollatur luna.

7. On his agenum dagum,
ypped weorðeþ
syb soðfæstnes,
swiðe genihtsum,
oþþæt byð ahafen
hluttor móna.

8. Et dominabitur a mari

8. He þonne wealdeð

usque ad mare, et a flumine usque ad terminos orbis terræ.

wera cneorissum,
be sǽ tweonum,
sidum ricum,
and fram stream-racum,
styreð him eallum,
oþ þysse eorðan
ût-gemæru.

9. Coram illo procident Æthiopes, et inimici ejus terram lingent.

9. Hine Sigelwearas
seceað ealle,
and his feondas
foldan liccigeað.

10. Reges Tharsis, et insulæ munera offerent; reges Arabum et Saba dona adducent:

10. Cumað of Tharsis
tires eadige,
and of ea-landum
utan kynincgas,
þa him eard-gyfu
æðele bringað,
of Arabia,
eác of Saba,
ealle him leoda
lacum cwemað.

11. Et adorabunt eum omnes reges terræ, omnes gentes servient ei;

11. Hine weorðiað
worulde kyningas,
þa on eorð-wege
ealle syndan,
ealle þeoda hine
weorðiað georne;

12. Quia liberavit pauperem a potente, et inopem, cui non erat adjutor.

12. Forþon he alyseð
lungre þearfan,
þæt him se welega ne mæg
wiht onsittan,
and þæne wædlan,
þe on worulde næfð,
ahwær elles,
ænigne fultum.

Digitized by Google

13. Parcet pauperi et inopi, et animas pauperum salvas faciet.

13. He helpeð þearfan,
swylce eac wædlan,
and he þearfigendra
sawla gehæleð.

14. Ex usuris et iniquitate liberabit animas eorum; et præclarum nomen eorum coram ipso.

14. He of mân-sceatte,
and of mâne eac,
sniome hiora sawle
softe alysde;
ys his nama for him
neode gebyrhted.

15. Et vivet, et dabitur ei de auro Arabiæ, et adorabunt de ipso semper; tota die benedicent ei.

15. Hy lyfað leodum,
him byð hungre seald,
of Arabia gold,
eorlas læðað;
hine weorþiað
wera cneoressa,
and hine ealne dǽg
eac bletsiað.

16. Et erit firmamentum in terra, in summis montium, superextolletur super Libanum fructus ejus; et florebunt de civitate sicut fœnum terræ.

16. Þonne æðele getrym
eorðan weardað,
bið se beorht ahafen
ofer beorgas,
us ofer Libanum
licgeað his yþa,
and on byrgum beoþ
blostmum fægere,
swa on eorðan hég,
ute on lande.

17. Et erit nomen ejus benedictum in secula; ante solem permanebit nomen ejus, et ante lunam sedes ejus.

17. Þonne byð his nama,
ofer ealle niða bearn,
and to widan feore,
weorðeð gebletsod;
ǽr sunnan his nama
soðfæst standeð,
byð his setl ǽr
swylce þonne mona.

Digitized by Google

18. Et benedicentur in eo omnes tribus terræ; omnes gentes magnificabunt eum.

18. And him byð eorþan
cynn
eall gebletsad,
ealle hine þeoda
þriste herigað.

19. Benedictus Dominus Deus Israel, qui facit mirabilia magna solus; et benedictum nomen majestatis ejus in æternum, et in seculum seculi;

19. Wese Israhela
ece Drihten,
and hiora sylfra God,
symble gebletsad,
se þe wundor mycel
wyrceð ana;
si his mihta nama
mode gebletsad,
on ecnesse,
awa to worlde.

20. Et replebitur majestate ejus omnis terra: fiat, fiat.

20. And þeos eorðe si
eall gefylled,
þurh his wuldres miht:
wese swa, wese swa.

PSALMUS LXXII.

Vox Christi ad Patrem de Judæis.

1. Quam bonus Deus Israel his, qui recto sunt corde! Mei autem pene moti sunt pedes; pene effusi sunt gressus mei.

1. Hu gód is ece God
mid Israhelum,
þam þe mid heortan
hycgeað rihte!
Me for-nean syndon
losode nu ða,
ealle on foldan,
fota gangas.

2. Quia zelavi in peccatoribus, pacem peccatorum videns.

2. Forþon ic fæstlice
fyren-wyrcende
oft elnade,
noldun earme mid him
sibbe secean,
sohton fyrene.

3. Quia non est declinatio morti eorum, nec firmamentum in plaga eorum.

3. Forþon hira deaðes byð
deorc ende-stǽf,
ne heora wites bið
wislic trymnes.

4. In laboribus hominum non sunt, et cum hominibus non flagellabuntur;

4. Ne synd hi on miclum
manna gewinnum,
and hi mid manna ne beoð
mægene beswungene.

5. Ideo tenuit eos superbia, operti sunt iniquitate, et impietate sua.

5. Forþon hi oferhygd
nam,
ungemete swyþe,
þurh þæt hira unriht wearð
eall untyned.

6. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum; transierunt in dispositionem cordis; cogitaverunt, et locuti sunt nequitiam; iniquitatem in excelso locuti sunt.

6. Þanon-forð becóm
fæcne unriht,
swa swa hit of gelynde
lungre cwome;
and hi on heortan
hogedon and þohton,
hu hi fyrmest
facen and unriht,
on hean huse,
hraðost acwædon.

7. Posuerunt in cælum os suum; et lingua eorum transivit super terram.

7. Hwæt hí on heofon
setton
hyge hyra muþes,
and hira tungan
tugon ofer eorðan.

8. Ideo revertetur huc populus meus; et dies pleni invenientur in eis.

8. Forþon min folc hider
fægere hweorfeð,
þær hí fulle dagas
findað sona.

9. Et dixerunt, Quomodo scivit Deus, et si est scientia in Excelso?

9. And þonne cwædon, Hú
weorðeð þis cuð Gode,
oþþe þeos gewitness
weorðe þon heagum?

Digitized by Google

10. Ecce ipsi peccatores, et abundantes in secula, obtinuerunt divitias.

10. Þi nu fyrenfulle
foldan æhta,
and þysse worulde welan
wynnum namon.

11. Et dixi, Ergo sine causa justificavi cor meum, et lavi inter innocentes manus meas; et fui flagellatus tota die, et index meus in matutino.

11. Þa ic on mode cwæð
minum sona,
Ðeah þe ic on ingcan
ænigne wiste,
hu íc mine heortan
heolde mid soðe,
and mine handa þwoh,
þær ic hete nyste;
and ic wæs ealne dæg
eac geswungen,
wæs me leaw finger
be leohtne dæg.

12. Si dicebam, Narrabo sic; ecce natio filiorum tuorum quibus disposui.

12. Gif ic sylf cwæde,
and sæcge eac,
swa þe bearn weorðað
geboren syþþan,
þa ylcan ic
ǽr fore-teode.

13. Existimabam ut cognoscerem hoc, labor est ante me; donec intrem in sanctuarium Dei, et intelligam in novissima eorum.

13. Ic þæs wende þæt ic,
mid wisdome,
full gleawlice,
ongitan mihte,
hu þis gewinn
wolde gangan;
oþ þæt ic on his hus
halig gange,
and ic þa nehstan ongite
neode syþþan.

14. Verumtamen propter dolos disposuisti eis mala; dejecisti eos dum allevarentur.

14. Hwæðere þu him for inwite,
yfel befæle;
awurpe hi wraðe,

Digitized by Google

þa hi wendan ǽr,
þæt hi wæron alysde,
laðum wiðferede.

15. Quomodo facti sunt in desolatione? subito defecerunt, et perierunt propter iniquitatem suam, velut somnium exurgentis;

15. Nu syndon hi gewordene
wraðe tolysde,
and semninga
sneome forwurdon,
for unrihte,
þe hi ær dydon,
swa fram slæpe hwylc
swærum arise;

16. Domine, in civitate tua ad imaginem ipsorum ad nihilum rediges.

16. And hí on byrig Drihtnes
bealde habbað
hiora ansyne,
and þu hí eaðe miht
to nawihte
forniman sneome

17. Quia delectatum est cor meum, et renes mei resoluti sunt; et ego ad nihilum redactus sum, et nescivi.

17. Ys minre heortan hige
hluttor and clæne,
wærun mine ædra
ealle tolysde;
and ic to nawihte eom
nyde gebiged,
swa ic þæt be owihte
ǽr ne wiste.

18. Ut jumentum factus sum apud te, et ego semper tecum.

18. Ic eom anlic mid þe
anum neate,
and ic symble mid þe
syþþan hwæðere.

19. Tenuisti manum dexteram meam, et in voluntate tua deduxisti me, et cum gloria sumsisti me.

19. Þu mine swyþran hand
sylfa gename,
and me mid þinon willan
wel gelædde

and me þa mid wuldres
welan gename.

20. Quid enim mihi restat in cælo? et a te quid volui super terram?

20. Hwæt mæg me wiðer-
habban,
on heofon-rice?
hwæt wolde ic fram þe
wyrcean ofer eorþan?

21. Defecit cor meum, et caro mea; Deus cordis mei, et pars mea Deus in secula.

21. Me is heorte and flæsc
hearde geteorad,
ys me heortan gehygd
hyldu Drihtnes,
and ece dǣl,
awa to worulde.

22. Quia ecce, qui elongant se a te, peribunt: perdes omnes, qui fornicantur abs te.

22. Forþan þa forweorþað,
þe hira wynne to þe
habban noldan,
ne heora hyge settan;
huru þu forleosest
þa forhealdað þe.

23. Mihi autem adhærere Deo bonum est; ponere in Domino Deo spem meam;

23. Min ís ætfele,
mihtigum Drihtne;
góód is swylce,
þæt íc on God Drihten
minne hiht sette,
healde fæste.

24. Ut annuntiem omnes laudes tuas, in portis filiæ Sion.

24. And ic eall þin lóf
eft asecge
Sione dohtrum,
on hire sylfre durum.

PSALMUS LXXIII.

Machabæorum pericula narrantur.

1. Ut quid repulisti nos, Deus, in finem; iratus est furor tuus super oves gregis tuæ?

1. For hwan þu us, ece
God,
æfre woldest,
æt ende fram þe,

Digitized by Google

ahwær drifan;
is þin yrre strang,
and egesa mycel,
ofer þin agen
eowde sceapa.

2. Memento congregationis tuæ, quam creasti ab initio.

2. Gemun þin mann-weorod,
þæt þu, mihtig God,
æt fruman ærest,
fægere geworhtest.

3. Liberasti virgam hæreditatis tuæ; mons Sion, in quo habitas in idipsum.

3. Þu þines yrfes,
æþele gyrde,
sylfa alysdest,
and Sione byrig,
on þam ilcan þu
eard gename.

4. Leva manum tuam in superbiam eorum in finem; quanta malignatus est inimicus in sanctis! Et gloriati sunt qui oderunt te, in medio solemnitatis tuæ.

4. Hefe þu þine handa,
and hyn hiora oferhygd:
feala wyrgnessa
wraðe feondas
þinum þam halgum
hefige brohtan:
gylpað gram-hydige,
þa þin geo ehtan,
and on þinra wica
wuniað midle.

5. Posuerunt signa sua signa; et non cognoverunt sicut in via supra summum; quasi in silva lignorum,

5. Settan hiora tacen,
soþe ne ongeaton;
swa hi on wege
wyrcean sceoldon
wundor-beacen,
swa hi on wudu dydan.

6. Securibus exciderunt januas ejus in idipsum; bi-

6. Hi mid æxum duru
elne curfan,

Digitized by Google

penne et ascia dejecerunt eam.

and mid twy-ecgum
teoledan georne,
þæt hi mid adesan
ealle towurpan.

7. Incenderunt igni Sanctuarium tuum; in terra polluerunt tabernaculum nominis tui.

7. Þa hi þæt þin fægere
hús
fyre forbærndan,
and on eorð-stede
eac gewemdað,
þæt þinum naman gewearþ
mode cenned.

8. Dixerunt in corde suo cognatio eorum inter se, Venite, comprimamus omnes dies festos Domini a terra.

8. Cwædan on heortan,
Wutan cuman ealle,
and ure magas mid ús,
wutun þyder habban,
and symbel-dagas
swylce Drihtnes,
on eorð-wege,
ealle towurpan.

9. Signa nostra non vidimus, jam non est propheta; et nos non cognoscet amplius.

9. Ne we sweotul tacen us
geseoð ænig,
ne we on ænige wisan
witegan habbað,
þæt us andgytes má
æfre secgen.

10. Usquequo, Deus, improperabit inimicus; irritat adversarius nomen tuum in finem?

10. Wilt þu hu lange,
wealdend Drihten,
edwit þolian
yfelum feondum,
and naman þinne
nu bysmriað,
þa wiþerweardan
wraþe wið ende?

11. Ut quid avertis fa-

11. For hwan awendest þu

Digitized by Google

ciem tuam, et dexteram tuam, de medio sinu tuo in finem?

wuldres ansyne
æfre fram ús,
eac þa swyðran hand
of þinum sceate,
sylfa wið ende?

12. Deus autem rex noster ante secula; operatus est salutem in medio terræ.

12. Usser God kynincg,
geara þu worhtest,
ær woruld wære,
wise hælu,
on þisse eorþan
efen midre.

13. Tu confirmasti in virtute tua mare; tu contribulasti capita draconum super aquas.

13. Þu on þines mægenes
mihte spedum
sǽ gesettest;
swylce gebræce
þæt dracan heafod,
deope wætere.

14. Tu confregisti caput draconis magni, et dedisti in escam populo Æthiopum.

14. Þu þæs myclan dracan
mihtum forcome,
and his þæt hearde
heafod gescændest,
sealdest Sigelwearum
syððan to mose.

15. Tu dirupisti fontes et torrentes; tu exsiccasti fluvios Ethan.

15. Þu sylfa eac
toslite wyllas,
and hlynnende
hlude streamas,
on Æthane,
ealle adrigdest.

16. Tuus est dies, et tua est nox; tu fecisti solem et lunam; tu fecisti omnes terminos terræ; æstatem et ver tu plasmasti ea.

16. Þu dæg settest,
and deorce niht,
swylce þu gesettest
sunnan and monan,
ealle þu geworhtest
eorðan gemæru,

Digitized by Google

sumor þu and lencten
swylce geworhtest.

17. Memor esto creaturæ tuæ hujus: inimicus exacerbavit Dominum, et populus insipiens incitavit nomen tuum.

17. Wes þu gemyndig
manna bearna,
þæra gesceafte,
þe þu gesceope ðe:
fynd ætwitað
fæcne Drihtne,
unwís folc ne wat
þinne wyrðne naman.

18. Ne tradas bestiis animas confitentes tibi, et animas pauperum tuorum ne obliviscaris in finem.

18. Ne syle þu unscyldigra
sawla deorum,
þe þe andettað,
earme þearfan,
þara þu on ealdre ne forgit,
ece Drihten.

19. Respice in testamentum tuum; quia repleti sunt, qui obscurati sunt terræ domorum iniquitatum.

19. Geseoh nu, sylfa God,
soð is gecyðed,
hu þin gewitnes ys
wel gefylled;
hu deorce beoð
dagas on eorðan,
þam þe unrihtes
æghwær wyrceað.

20. Ne avertatur humilis factus confusus; pauper et inops laudabunt nomen tuum.

20. Ne byð se eadmoda
æfre gecyrred,
þeah þe wædla
and þearfa he wyle
naman þinne
neode herian.

21. Exurge, Deus, judica causam tuam; memor esto improperiorum tuorum, eo-

21. Aris, Drihten God,
dém þine nú
ealde intingan,

rum quæ ab insipiente sunt tota die.

eac wes gemyndig,
hu þe unwise
edwita fela,
þurh ealne dæg,
oft aspræcon.

22. Ne obliviscaris voces quærentium te; superbia eorum in finem, qui te oderunt, ascendat semper ad te.

22. Ne forgit huru,
gódra manna
soðra stefna,
þa þe seceað þe;
fyll þa oferhydigan,
ða ðe feogeað þe,
and eft to þe
ealle stigað.

PSALMUS LXXIV.

Vox Christi de judicio futuro.

1. Confitebimur tibi, Deus; confitebimur, et invocabimus nomen tuum.

1. We þe andettað,
ecne Drihten,
and þe andettað
ealle þeoda,
and naman þinne
neode ciegen.

2. Narrabo omnia mirabilia tua; dum accepero tempus, ego justitiam judicabo.

2. Ic þin wundur eall
wræclic sæcge,
swa ic fæstlicast mǽg
befón wordum;
and eac soð
symble deme.

3. Liquefacta est terra, et omnes inhabitantes in ea; nam et ego confirmavi columnas ejus.

3. Eorðe is gemolten,
and hire eardend mid;
ic þonne hire swyre
symble getrymme.

4. Dixi iniquis, Nolite inique agere; et delinquen-

4. Ic to yflum cwæð,
oft nalæs seldan,

Digitized by Google

tibus, Nolite exaltare cornu.

Nelle ge unriht
ænig fremman,
and agyltan,
þæt hī ne gulpan þæs.

5. Nolite extollere in altum cornu vestrum; et nolite loqui adversus Deum iniquitatem;

5. Ne ahebbað ge to hea
eowre hyge-þancas,
ne ge wið Gode æfre
gram word sprecan;

6. Quia neque ab oriente, neque ab occidente, neque a desertis montibus; quoniam Deus judex est.

6. Forþon eastan ne cymeð
gumena ænig,
ne of west-wegum,
wera cneorissa,
ne of þissum westum
widum morum;
forþon him is dēma
Drihten sylfa.

7. Hunc humiliat, et hunc exaltat; quia calix in manu Domini vini meri plenus est mixto.

7. Sumne he gehyneð,
sumne ahefeð sniome;
forþon se wines steap,
on Waldendes handa,
fægere gefylled is,
þæs onfehð þe he ann.

8. Et inclinavit ex hoc in hoc; verumtamen fæx ejus non est exinanita; bibent ex eo omnes peccatores terræ: ego autem in seculo gaudebo Deo Jacob.

8. Þonne he of þysum on þæt,
þonne oncerreð,
nyle he þa dærstan him
dōn unbryce;
forþam sculon ealle
drincan synfulle,
þa on þysse foldan
fyrene wyrceað:
ic þonne worulde gefean
wynnum healde,
and Iacobes Gode
georne singe.

Digitized by Google

9. Et omnia cornua peccatorum confringam; et exaltabuntur cornua justi.

9. Ealra fyrenfulra
fyhte hornas
ic bealdlice
gebrece sniome;
swyþe beoð ahafene
þa soðfæstan.

PSALMUS LXXV.

Vox Ecclesiæ ad Christum.

1. Notus in Judæa Deus; in Israel magnum nomen ejus.

1. God wæs geara cuð
mid Iudeum,
and his æþele nama
mid Israelum.

2. Et factus est in pace locus ejus, et habitatio ejus in Sion.

2. Is on sibbe his stow
soþe behealden,
and he on Sione
swylce eardað.

3. Ibi confregit cornua arcuum, scutum, gladium, et bellum.

3. Þær he horn-bogan
hearde gebendeð,
and sweord and sceld,
æt gescot-feohta.

4. Illuminans tu mirabiliter a montibus æternis; turbati sunt omnes insipientes corde; dormierunt somnum suum, et nihil invenerunt omnes viri divitiarum in manibus suis.

4. Þu wræclice
wundrum onlyhtest,
fram þam eceum hider
æðelum beorgum:
ealle synt yrre,
þa þe unwise,
heora heortan hige
healdað mid dysige:
hi slæp hiora
sylfum unmurne,
ne þær wiht fundan,
þa þe welan sohtan,
þæs þe hi on handum
hæfdan gódes.

5. Ab increpatione tua, Deus Jacob, dormitaverunt qui ascenderunt equos; tu terribilis es, et quis resistet tibi, ab ira tua?

5. For þinre þrea,
þriste ongunnon,
Iacobes God,
georne slepan,
þa þe on horsum
hwilon wæron:
is þin egesa mycel,
hwylc mæg æfre þe,
gif þu yrre byst,
ahwær wiðstandan?

6. De cælo judicium jaculatum est; terra tremuit et quievit; dum exurgeret in judicio Deus, ut salvos faceret omnes quietos corde.

6. Þonne þu of heofenum dóm,
hider on eorþan,
mid gescote sendest,
þonne hio swyþe beofað;
ðonne to dome
Drihten ariseð,
þæt he on eorðan do
ealle hale,
þe he mildheorte
meteð and findeð.

7. Quia cogitatio hominis confitebitur tibi; et reliquiæ cogitationum diem festum agent tibi.

7. Forþon ðe mannes geþoht
mægen andetteð;
and þonne þa lafe
lustum þence,
þæt ic þe symble dæg
sette and gyrwe.

8. Vovete, et reddite Domino Deo vestro; omnes qui in circuitu ejus sunt, offertis munera

8. Gehatað nu Drihtne,
and him hraðe gyldað,
eowrum þam gódan
Ġode georne;
ealle þe on ymbhwyrfte
ahwær syndan,
him gyfe bringen,
góde and clæne.

Digitized by Google

9. Terribili, et ei qui aufert spiritum principum, terribili apud reges terræ.

9. To þam egsan sceal
æghwylc habban,
þe wera gastum
wealdeð and healdeð,
eorð-cynincgum
se ege standeð.

PSALMUS LXXVI.

Vox Christi ad Patrem.

1. Voce mea ad Dominum clamavi, voce mea ad Deum, et intendit mihi.

1. Ic mid stefne ongann
styrman to Drihtne,
and he me gehýrde,
and beheold sona.

2. In die tribulationis meæ Deum exquisivi, manibus meis et nocte coram te; et non sum deceptus.

2. Ic on earfoð-dæge,
ecne Drihten
sohte mid handum,
swyþe geneahhe,
and ic on niht for him
neode eode;
næs ic on þam siðe
beswicen awiht.

3. Negavi consolari animam meam, memor fui Dei, et delectatus sum.

3. And ic swiðe wiðsoc
sawle minre
fælre frofre,
þa ic fæste
God gemyndgade,
þær ic hæfde mæstne hiht.

4. Exercitatus sum, et defecit paulisper spiritus meus; anticipaverunt vigilias oculi mei; turbatus sum, et non sum locutus.

4. Swyðe ic begangen wæs,
and min sylfes gast
wæs hwonlice
ormod worden;
wæron eagan mine
eac mid wæcceum
werded swyþe;
ne spræc ic worda feala.

Digitized by Google

5. Cogitavi dies antiquos, et annos æternos in mente habui.

5. Þa ic ealde dagas
eft geþohte,
hæfde me ece gear
ealle on mode.

6. Et meditatus sum nocte cum corde meo, et exercitabar, et ventilabam in me spiritum meum.

6. Ic þa mid heortan
ongann hycggean,
nihtes wæs min gast on me
georne gebysgad.

7. Et dixi, Numquid in æternum projiciet Deus, aut non apponet ut beneplacitum sit adhuc? aut in finem misericordiam suam abscindet, a seculo et generatione?

7. Þa ic sylfa cwæð,
Ic to soðe wat,
nele þis éce God
æfre toweorpan,
ne us witnian,
for his wel-dædum,
oððe wiþ ende,
æfre to worulde,
his milde mod
mannum afyrran,
on woruld-life,
wera cneorissum?

8. Numquid obliviscetur misereri Deus? aut continebit in ira sua misericordiam suam?

8. Ne byð æfre God
ungemyndig,
þæt he miltsige
manna cynne?
oþþe on yrre,
æfre wille
his milde mod
mannum dyrnan?

9. Et dixi, Nunc cœpi; hæc immutatio dexteræ Excelsi: memor fui operum Domini; quia memor ero ab initio mirabilium tuorum.

9. And ic sylfa cwæð,
Nu ic sona ongann
þeos geunwendnes
wenan ærest,
þara hean handa
haligan Drihtnes,
weorca wræclicra,

Digitized by Google

worda gemyndig,
þæt he æt fruman wundor
fæger geworhte.

10. Et meditatus sum in omnibus operibus tuis; et in observationibus tuis exercebor.

10. Þa ic metegian ongan
mænigra weorca,
hu ic me on eallum þam
eaðust geheolde:
on eallum þinum weorcum
ic wæs smeagende,
swylce ic on þinum gehylde
sylf begangen.

11. Deus, in sancto via tua: quis Deus magnus sicut Deus noster? tu es Deus qui facis mirabilia solus.

11. Ys weruda God
on wege halgum;
hwylc is mihtig God,
butan ure se mæra God?
Þu eart ana God,
þe æghwylc miht
wundor gewyrcean,
on woruld-life.

12. Notam fecisti in populis virtutem tuam; redemisti in brachio tuo populum tuum, filios Israel, et Joseph.

12. Eft þu þine mihte
mænige cyðdest,
folcum on foldan;
þu wið fæderas eac,
Israhela bearn,
of Ægyptum,

13. Viderunt te aquæ, Deus, viderunt te aquæ, et timuerunt; et turbatæ sunt abyssi; multitudo sonitus aquarum.

13. Hwæt þe, wuldres God,
wæter sceawedon,
and þe gesawon
sealte yþa;
fórhte wurdan
flodas gedrefde,
wæs swég micel
sealtera wætera.

14. Vocem dederunt nubes: etenim sagittæ tuæ

14. Sealdon weorðlice
wolcnes stefne,

Digitized by Google

pertransierunt ; vox tonitrui tui in rota.

þurh þine stræle ;
strange foran wæs
þunur-rad stefn,
strang on hweole.

15. Illuxerunt coruscationes tuæ orbi terræ ; vidit, et commota est terra.

15. Þonne ligette
lixan cwoman,
ealle ymbhwyrft
eorðan onhrerdan.

16. In mari viæ tuæ, et semitæ tuæ in aquis multis ; et vestigia tua non cognoscentur.

16. Wærun wegas þine
on widne sǽ,
and þine stige
ofer strang wæter ;
ne bið þær eþe þin spor,
on to findanne.

17. Deduxisti sicut oves populum tuum, in manu Moysi et Aaron.

17. Folc þin ðu feredest,
swa fæle sceap,
þurh Moyses
mihtige handa,
and Áarones,
ealle gesunde.

PSALMUS LXXVII.

Vox Christi de Judæis.

1. Attendite, popule meus, legem meam ; inclinate aurem vestram in verba oris mei.

1. Geheald þu, min folc,
mine fæste ǽ,
ahyldað eowre earan,
þæt ge holdlice
mines muðes word
mihte gehýran.

2. Aperiam in parabolis os meum ; loquar propositiones ab initio seculi ;

2. Ic on anlicnessum
ærest ontyne
mines sylfes múð,
secggean onginne,
þa on world-ricum
wæron æt frymðe ;

Digitized by Google

3. Quanta audivimus et cognovimus ea; et patres nostri narraverunt nobis.

3. Ealle þa we oncneowan,
cuð ongeaton,
and ure fæderas us
æror sægdon.

4. Non sunt occultata a filiis hominum, in generatione altera.

4. Noldan hi þa swiþe
heora synna dyrnan,
ac ylda gehwylc
oðrum cyðde.

5. Narrantes laudes Domini, et virtutes ejus, et mirabilia ejus quæ fecit.

5. Sægdon lóf symble
leofum Drihtne,
and his þa myclan miht,
mænigu wundur,
þe he geworhte
wera cneorissum.

6. Et suscitavit testimonium in Jacob, et legem posuit in Israel.

6. He aweahte
gewítnesse
on Iacobe,
góóde and strange,
and Israhelum
ǽ gesette.

7. Quam mandavit patribus nostris ut notam faceret eam filiis suis; ut cognoscat generatio altera;

7. Þa he fæste bebead
fæderum ussum,
þæt hi heora bearnum
budun and sægdun,
and cinn oðrum
cyðden and mærden;

8. Filii qui nascentur, et exurgent; et narrabunt eam filiis suis;

8. Fif bearn wære
geboren þam fæder,
him sceolde se yldra
eall gesæcgan;

9. Ut ponant in Deo spem suam, et non obliviscantur operum Dei sui; et mandata ejus exquirant.

9. Þæt hi gleawne hiht
to Gode hæfdan,
and his weorðlicu
weorc gemundon,
and Godes bebodu
georne heoldan.

Digitized by Google

10. Ne fiant sicut patres eorum, genus pravum et peramarum, genus quod non direxit cor suum, et non est creditus cum Deo spiritus ejus.

10. Ne wesen hi on facne
fæderum gelice,
þæt wæs earfoð cynn,
yrre and reðe,
næfdon heora heortan
hige gestaðelod;
nis to wenanne,
þætte wolde God
hiora gasta mid him
gyman awiht.

11. Filii Effrem intendentes et mittentes sagittas suas; conversi sunt in die belli.

11. Effremes bearn
ærest ongunnan
of bogan stræle
bitere sendan;
þæs hi ón wiges dæge
wendon æfter.

12. Non custodierunt testamentum Dei sui; et in lege ejus noluerunt ambulare.

12. Ne heoldan hi
halgan Drihtnes
gewitnesse,
ne his weorca ǽ
awiht wíslice
woldan begangan.

13. Et obliti sunt benefactorum ejus, et mirabilium ejus quæ ostendit eis, coram patribus eorum.

13. Ealra gód-dæda hi
forgiten hæfdon,
and þara wundra,
þe he worhte ær,
þara heora yldran
on-locadan.

14. Fecit mirabilia in terra Ægypti, in campo Taneos.

14. He on Ægypta
agenum lande,
worhte fore
wundur mære,
and on Campotanea
eac mid soðe.

15. Interrupit mare, et

15. He sǽ toslat,

Digitized by Google

perduxit eos; et statuit aquas quasi in utrem.

sealte yþa
gefæstnade,
and hi foran þurh.

16. Et deduxit eos in nube diei; et tota nocte in illuminatione ignis.

16. Him wisode
wolcen unlytel,
daga æghwylce;
swa hit Drihten het;
and him ealle niht,
oðer beacen,
fyres leoma,
folc nede heold.

17. Interrupit in eremo petram, et adaquavit eos velut in abysso multa.

17. He on westene,
wide ædran him,
of stane let,
strange burnan.

18. Et eduxit aquam de petra, et eduxit tamquam flumina aquas.

18. Of þam wæter cwoman,
weorude to helpe,
swyþe wynlice,
wætera þryðe.

19. Et apposuerunt adhuc peccare ei; in iram concitaverunt Deum excelsum in siccitate.

19. Þa hi hira firene
furþur ehtan,
and hine on yrre
eft gebrohtan,
heora heafod-weard
holdne on lande.

20. Et tentaverunt Deum in cordibus suis, ut peterent escas animabus suis; et male locuti sunt de Deo, et dixerunt, Numquid poterit Deus parare mensam in deserto?

20. Hi þa on heortan
hogedon to niðe,
and geornlice
Godes costadan,
bædan hiora feorum
foddur-geafe,
and gramlice
be Gode spræcan,
Ac we þæs wenað,

Digitized by Google

þæt us witig God
mæge bringan to
beod gegearwod,
on þisum westene
widum and sidum.

21. Quoniam percussit petram, et fluxerunt aquæ, et torrentes inundaverunt;

21. Þeah þe he of stane
streamas lete,
wæter on willan
wynnum flowan;

22. Numquid et panem poterit dare, aut parare mensam populo suo?

22. Ne we hwæðere wenað,
þæt he wihte mæge
mid hlafe þis folc
her afedan.

23. Ideo audivit Dominus, distulit et superposuit, et ignis accensus est in Jacob, et ira ascendit in Israel;

23. Syþþan þæt gehýrde
halig Drihten,
he ylde þa gyt,
and eft gespræc,
wæs gegleded fyr
on Iacobe,
and his yrre barn
on Israhelas;

24. Quia non crediderunt in Deum suum, nec speraverunt in salutare ejus.

24. Forþon þe hi ne woldon
wordum Drihtnes
lustum gelyfan,
lare forhogedon.

25. Et mandavit nubibus desuper, et januas cæli aperuit; et pluit illis manna manducare, panem cæli dedit eis; panem angelorum manducavit homo, frumentationem misit in abundantia.

25. Het he þa widan duru
wolcen ontynan,
hea of heofenum,
and hider rignan,
mannum to mose,
manna cynne;
sealde him heofenes hláf,
hider on foldan,
and engla hláf
æton man-cynn,

and hwætenne,
hæfdon to genihte.

26. Et excitavit austrum de cælo, et induxit in virtute sua africum.

26. And awehte þa
windas of heofenum,
auster ærest,
and þa affricum.

27. Et pluit super eos sicut pulverem carnes, et sicut arenam maris volatilia pennata.

27. Him þa eac feoll ufan
flæsc to genihte;
swa sand sǽs,
oððe þiss swearte dust,
coman gefriðade
fugelas swylce.

28. Et ceciderunt in medio castrorum eorum, circa tabernacula eorum.

28. And on middan þa wíc,
manige feollan,
and ymb hiora sele-gescotu,
swiðe geneahhe.

29. Et manducaverunt et saturati sunt nimis, et desiderium eorum attulit eis; et non sunt fraudati a desiderio suo.

29. Swiðe ætan,
and sade wurdan,
and hiora lusta
lifdan hwile;
næron hi bescyrede
sceattes willan.

30. Adhuc esca erat in ore ipsorum, et ira Dei ascendit super eos: et occidit plurimos eorum, et electos Israel impedivit.

30. Þa gyt hí on muðe heora
mete hæfdon,
þa him on becwóm
yrre Drihtnes;
and heora mænige
mane swultan,
æðele Israhela
eac forwurdan.

31. In omnibus his peccaverunt adhuc, et non crediderunt in mirabilibus ejus.

31. In eallum hi þissum,
ihtan synne,
and noldan his wundrum
wel gelyfan.

Digitized by Google

32. Et defecerunt in vanitate dies eorum, et anni eorum, cum festinantia.

32. Hí heora dagena tid,
dædum idle,
and heora geara gancg,
eac unnytte.

33. Cum occideret eos, tunc inquirebant eum, et convertebantur, et ante lucem veniebant ad eum.

33. Þonne he hí sâre sloh,
þonne hí sohton hine,
and ær leohte to him
lustum cwoman.

34. Et memorati sunt quia Deus adjutor eorum est, et Deus excelsus liberator eorum est.

34. Syððan hí ongeaton,
þæt wæs God heora
fæle fultum,
freond æt þearfe,
wæs hea God
heora alysend.

35. Et dilexerunt eum in ore suo, et lingua sua mentiti sunt ei.

35. Hi hine lufedan
lease muðe,
ne þæs on heortan
hogedan awiht.

36. Cor autem eorum non erat rectum cum eo; nec fides habita est illis in testamento ejus.

36. Næs him on hreðre
heorte clæne,
ne hí on gewitnesse
wísne hæfdon,
on hiora fyrhþe,
fæstne geleafan.

37. Ipse autem est misericors, et propitius fit peccatis eorum, et non disperdet eos.

37. He þonne is mildheort,
and manðwære
hiora fyren-dædum;
nolde hi to flymum gedôn.

38. Et multiplicavit ut averteret iram suam ab eis, et non accendit omnem iram suam.

38. He þa manige fram him
mân-gewyrhtan
yrre awende,
eall ne wolde
þurh-hatne hyge
hæleðum cyþan.

Digitized by Google

39. Et memoratus est quia caro sunt, spiritus vadens, et non rediens;

39. And he gemunde
þæt
hi wæron molde and flæsc,
gast gangende,
næs se geomær eft.

40. Quoties exacerbaverunt eum in deserto, in ira concitaverunt eum in terra sine aqua?

40. Hi hine on westenne,
wordum and dædum,
on yrre mod
eft gebrohtan,
aweahtan hine on eorðan
oft butan wætere.

41. Et conversi sunt, et tentaverunt Deum, et Sanctum Israel exacerbaverunt.

41. Oft hi grimlice
Godes costodan,
and Israhela God
eac abulgan.

42. Non sunt recordati manum ejus, qua die liberavit eos de manu tribulantis:

42. Na gemynd hæfdan,
hu his seo mycle hand,
on gewin-dæge,
werede and ferede.

43. Sicut posuit in Ægypto signa sua, et prodigia sua in campo Taneos.

43. He Ægypti
egesan geþywde,
mid feala tacna,
and fore-beacna,
in Campotaneos;
þæt wæs cuð werum.

44. Convertit in sanguinem flumina eorum, et pluviales aquas eorum, ne biberent.

44. Þær he wæter-streamas
wende to blode,
ne meahte þær drincan
wihta ænig.

45. Immisit in eos muscam caninam, et comedit eos; ranam, et exterminavit eos.

45. Sette him heard wite,
hundes fleogan,
and hi ætan eac
yfle tostan;
hæfdan hi eallunga
ut-aworpen.

Digitized by Google

46. Et dedit ærugini fructus eorum, et labores eorum locustæ.

46. Sealde erucan,
yfelan wyrme,
lēt hiora wyrta
wæstme forslitan,
and hiora gram gewinn
hæfdan gærs-hoppan.

47. Occidit in grandine vineas eorum, et moros eorum in pruina.

47. Heora win-geardas,
wraþe hægle,
nede fornamon;
nænig moste
heora hrorra
hrim æpla gedigean.

48. Tradidit grandini jumenta eorum, et possessiones eorum igni.

48. Sealde heora neat
eac swylce hæglum,
and heora æhta
ealle fyre.

49. Immisit in eos iram indignationis suæ; indignationem, et iram, et tribulationem; immissiones per angelos malos.

49. He abyligde on hi
bitter and yrre,
sârlic sende,
oð sawl-hord,
and þæt wið yfele
englas sende.

50. Viam fecit semitæ iræ suæ, et non pepercit a morte animabus eorum; et jumenta eorum in morte conclusit.

50. He him weg worhte
wraðan yrres,
ne he heora sawlum deað
swiðe ne swarude,
and heora neat
nið-cwealm forswealh.

51. Et percussit omne primogenitum in terra Ægypti, primitias omnis laboris eorum in tabernaculis Cham.

51. He þa on þam folce,
frum-bearna gehwylc,
on Ægiptum,
eall acwealde,
and frum-wæstme,
folce Châmes.

52. Et abstulit sicut oves

52. Þa he his folc genam,

Digitized by Google

populum suum, et perduxit eos tamquam gregem in deserto.

swa fæle sceap
lædde gelicast,
leofe eowde,
þurh westenas
wegas uncuðe.

53. Et deduxit eos in spe, et non timuerunt; et inimicos eorum operuit mare.

53. And he hi on hihte,
holdre lædde,
næs him on fyrhtu
feondes egsa;
ac ealle þa,
yþa fornamon.

54. Et induxit eos in montem sanctificationis suæ; montem hunc, quem acquisivit dextera ejus.

54. He hi þa gelædde
on leofre byrig,
and haligre,
ða his hand begeât.

55. Et ejecit a facie eorum gentes, et sorte divisit eis terram in funiculo distributionis.

55. And he manige for him
mære þeode
awearp of wícum;
sealde him weste land,
þæt hi mid tane
getugan rihte.

56. Et habitavit in tabernaculis eorum tribus Israel; et tentaverunt, et exacerbaverunt Deum excelsum, et testimonia ejus non custodierunt.

56. Þa Israelas
æhte gesætan
hrores folces;
þa hi heanne God
gebysmredan,
noldon his bebodu
fæste healdan.

57. Et averterunt se, et non observaverunt pactum; quemadmodum patres eorum, conversi sunt in arcum perversum.

57. Hi awendan aweg,
nalǽs wel dydan,
swa heora fæderas
beforan heoldan,
and on wiðer-mede
wendan and cyrdan.

58. In ira concitaverunt

58. Swa hi his yrre

Digitized by Google

eum in collibus suis, et in sculptilibus suis emulati sunt eum.

oft aweahtan,
þonne hi oferhydig
ûp-ahofan,
and him woh-godu
worhtan and grofun.

59. Audivit Dominus, et sprevit, et ad nihilum redegit nimis Israel.

59. Þa þæt gehŷrde
halig Drihten,
he hi forhogode,
and hraðe syþþan,
Israhela cynn
egsan gedyde.

60. Et repulit tabernaculum Silon, tabernaculum suum, in quo habitavit inter homines.

60. And he þa swa gelome wiðsôc
snytruhuse,
wæs his agen hûs,
þær he eard genam,
ǽr mid mannum,
mihtig hæfde.

61. Et tradidit in captivitatem virtutes eorum, et pulcritudinem eorum in manus inimici.

61. He hi þa on hæft-nyd
hean gesealde,
and heora fæger folc,
on feondes hand.

62. Et conclusit in gladio populum suum; et Israel, hæreditatem suam, sprevit.

62. Sealde þa his swæs folc
sweordes under ecge,
and his yrfe eac
eall forhogode.

63. Juvenes eorum comedit ignis, et virgines eorum non sunt lamentatæ.

63. Heora geoguðe eac
grimme lîge,
fyr fæðmade;
fæmnan ne wæran
geonge begrette,
þeah ðe hi grame swultan.

64. Sacerdotes eorum in gladio ceciderunt, et vi-

64. Wæran sacerdas heora
sweordum abrotene,

Digitized by Google

duæ eorum non plorabantur.	ne þæt heora widwan wepan mostan.
65. Et excitatus est tamquam dormiens Dominus, quasi potens crapulatus a vino.	65. Þa wearð aweaht wealdend Drihten, swa he slæpende, softe reste, oððe swa weorð man wine druncen.
66. Et percussit inimicos suos in posteriora, opprobrium sempiternum dedit illis.	66. He þa his feondas sloh, and him ætfæste eac ece edwit, awa to feore.
67. Et repulit tabernaculum Joseph, et tribum Effrem non elegit; sed elegit tribum Juda, montem Sion, quem dilexit;	67. And he georne wiðsóc Iosepes huse, ne þon ǽr geceas Effremes cynn, ac he geceas Iudan him, geswæs frum-cynn, on Sione byrig, þær him wæs symble leof.
68. Et ædificavit sicut unicornuorum sanctificationem suam in terra; fundavit eam in secula.	68. He þa onhornan ealra gelicast, his halige hús, her on eorðan, getimbrade; het ðæt teala syððan, on world-rice, wunian ece.
69. Et elegit David servum suum, et tulit eum de gregibus ovium; de post fœtantes accepit eum,	69. And him ða Dauid geceas, deorne esne, and genam hine æt eowde, ute be sceapum, fostur feormade; he him onfencg hraðe.

P 4

Digitized by Google

70. Pascere Jacob servum suum, et Israel hæreditatem suam;

70. He þonne fedeð
folc Iacobes,
and Israhela
yrfe-lafe.

71. Et pavit eos sine malitia cordis sui; et in sensu manuum suarum deduxit eos.

71. And he hi þonne butan facne
fedeð syþþan,
and his folmum
syþþan lædeð.

PSALMUS LXXVIII.

Vox Apostolorum post passionem Christi.

1. Deus, venerunt gentes in hæreditatem tuam, coinquinaverunt templum sanctum tuum;

1. Comon on ðin yrfe,
ece Drihten,
fremde þeode,
þa þin fǽle hus,
heah haligne,
yfele gewemdan.

2. Posuerunt Hierusalem velut pomorum custodiam; posuerunt mortalia servorum tuorum escas volatilibus cæli; carnes sanctorum tuorum bestiis terræ.

2. Settan Hierusalem
samod anlicast,
swa hi æppel-bearu,
ane cytan;
swylce hi setton
swylt þinum esnum,
sealdon flæsc heora
fuglum to mose,
haligra lic
hundum and deorum.

3. Effuderunt sanguinem eorum sicut aquam in circuitu Hierusalem, et non erat qui sepeliret.

3. Hi þara bearna blod
on byrig leton,
swa man gute wæter
ymb Hierusalem;
blodige lagan,
nahtan byrgendas.

4. Facti sumus in oppro-

4. We synd gewordene

Digitized by Google

brium vicinis nostris; derisum et contemtum his, qui in circuitu nostro sunt.

wera cneorissum,
eallum edwit-stæf
ymb-sittendum,
þe us ahwær neah
nu ðа syndon.

5. Usquequo, Domine, irasceris in finem; accendetur velut ignis zelus tuus?

5. Hu lange wilt þu,
wuldres God,
wrað yrre þin,
on ende fram us
æfre oncyrran?
is nu onbærned
biter þin yrre,
on ðinum folce,
fyre hatre.

6. Effunde iram tuam in gentes, quæ te non noverunt; et in regna, quæ non invocaverunt nomen tuum;

6. Ageot yrre þin
on þæt rice,
and on cneow-magas,
þe ne cunnan ðe,
ne naman þinne
neode cigeað.

7. Quia comederunt Jacob, et locum ejus desolaverunt.

7. Forþon hi Iacob
geara ætan,
and his wic-stede,
westan gelome,

8. Ne memineris iniquitates nostras antiquas, cito anticipet nos misericordia tua; quia pauperes facti sumus nimis.

8. Ne gemune þu to oft,
mihta Wealdend,
ealdra unrihta,
þe we oft fremedon,
ac we hraðe begytan
hyldo ðine;
forþon we ðearfende
þearle syndon.

9. Adjuva nos, Deus, salutaris noster; et propter honorem nominis tui, Do-

9. Gefultuma us,
Frea ælmihtig,
and alys us,

Digitized by Google

mine, libera nos; et propitius esto peccatis nostris, propter nomen tuum:

lifigende God;
weorð urum synnum
sefte and milde,
for naman þinum,
neode and ááre.

10. Nequando dicant in gentibus, Ubi est Deus eorum? et innotescant in nationibus coram oculis nostris.

10. Þy læs æfre cweðan
oðre þeoda,
hæðene herigeas,
Hwær com eower halig God?
and us þæt on eagum
oftust worpen,
þær manna wese
mæst ætgædere.

11. Vindica sanguinem servorum tuorum, qui effusus est; intret in conspectu tuo gemitus compeditorum.

11. Wrec agen blod
esna þinra,
þæt wæs sárlice agoten,
þær þu gesawe to;
geonge for ðe,
gnornendra care,
þara þe on feterum
fæste wæran.

12. Secundum magnitudinem brachii tui, posside filios morte punitorum.

12. Æfter ðines earmes
æðelum mægene,
gegang þa deaða bearn,
þe hí demað nu.

13. Redde vicinis nostris septuplum, in sinu eorum, improperium ipsorum, quod exprobaverunt tibi, Domine.

13. Gyld nu gram-hydigum,
swa hi geearnedan,
on sceat hiora,
seofonfealde wrace,
forþon hi edwit on þe
ealle hæfdon.

14. Nos autem populus tuus, et oves gregis tui, confitebimur tibi in secula; et

14. We þin folc wærun,
and fæle sceap
eowdes þines,

in seculum seculi narrabimus laudem tuam.

we ðe andettað,
and þe to worulde
wuldur sæcgeað,
and þe on worulda woruld,
wordum heriað.

PSALMUS LXXIX.

Vox Apostolorum pro Ecclesia, et Christi ad Patrem.

1. Qui regis Israel, intende; qui deducis velut ovem Joseph.

1. Þu þe Israela,
æðelum cynne,
reccest and rædest,
ðu nu recene beheald;
þu ðe Ioseph swa sceap
gramum wiðlæddest.

2. Qui sedes super cherubim, appare coram Effrem, Benjamin, et Manasse.

2. Ðu ðe sylfa nu
sittest ofer cherubin,
æteow for Effraim,
eac Mannasse,
and Beniamin,
nu we biddað þe.

3. Excita potentiam tuam, et veni; ut salvos facias nos.

3. Awece þine mihte,
and mid wuldre cum,
and us hale do,
her on eorðan.

4. Domine Deus virtutum, converte nos, et ostende faciem tuam; et salvi erimus.

4. Gehweorf us, mægena God,
and us mildne æteow
þinne andwlitan;
ealle we beoð hale.

5. Domine Deus virtutum, quousque irasceris in orationem servi tui; cibabis nos pane lacrymarum, et potum dabis nobis in lacrymis in mensura?

5. Eala ðu, mægena God,
mære Drihten,
hu lange yrsast þu,
on þines esnes gebed,
tyhstð us and fedest
teara hlafe,

Digitized by Google

and us drincan gifest,
deorcum tearum,
manna gehwylcum,
on gemet rihtes?

6. Posuisti nos in contradictionem vicinis nostris; et inimici nostri deriserunt nos.

6. Þu us asettest
on sâr-cwide
urum neah-mannum;
nu we cunnion hu,
us mid fraceðum,
fynd bysmriað.

7. Domine Deus virtutum, converte nos, et ostende faciem tuam; et salvi erimus.

7. Gehweorf us, mægena God,
and us mildne æteow
þinne andwlitan;
ealle we beoð hale.

8. Vineam ex Ægypto transtulisti; ejecisti gentes, et plantasti eam.

8. Þu of Ægyptum,
út-alæddest
wræstne win-geard;
wurpe þeode,
and þone ylcan ðær
eft asettest.

9. Viam fecisti in conspectu ejus, et plantasti radices ejus, et repleta est terra.

9. Þu him weg beforan
worhtest rihtne,
and his wyrtruman
wræstne settest,
þanon eorðe wearð
eall gefylled.

10. Operuit montes umbra ejus, et arbusta ejus cedros Dei.

10. His se brada scua
beorgas þeahte,
and his tanas astigun
Godes ceder-beam.

11. Extendisti palmites ejus usque ad mare, et usque ad flumen propagines ejus.

11. Ealle þa telgan,
ðe him ofhlidað,
þu æt sǽ-streamas
sealte gebrædest,

and hĭt flodas
forð aweaxað.

12. Ut quid deposuisti maceriam ejus; et vindemiant eam omnes, qui transeunt viam?

12. Forhwan þu towurpe
weall-fæsten his,
wealdeð his win-byrig eall,
þæt on wege færð?

13. Exterminavit eam aper de sylva, et singularis ferus depastus est eam.

13. Hine utan of wuda
eoferas wrotað,
and wilde deor
westað and frettað.

14. Domine Deus virtutum, converte nunc; respice de cælo, et vide, et visita vineam istam, et dirige eam, quam plantavit dextera tua; et super filium hominis, quem confirmasti tibi.

14. Gehweorf nu, mægena God,
milde and spedig,
þine ansyne,
ufan of heofenum,
gewite and beseoh
win-geard þisne;
þæt he mid rihte
ræde gange,
þæne ðin seo swiðre
sette æt frymðe;
and ofer mannes sunu,
þe þu his mihte ær,
under ðe getrymedest,
tires Wealdend.

15. Incensa igni, et effosa manu, ab increpatione vultus tui peribunt.

15. Fyr onbærneð,
folm þurh-delfeð;
fram ansyne
egsan ðines,
ealle þa on ealdre
yfele forweorðað.

16. Fiat manus tua super virum dexteræ tuæ, et super filium hominis, quem

16. Si þin seo swiðre hand
ofer soðne wer,

Digitized by Google

confirmasti tibi; et non discedimus a te.	and ofer mannes sunu; þu his mihta ðe geagnadest, ealle getrymedest, weoruda Drihten; ne gewitað we fram ðe.
17. Vivificabis nos, et nomen tuum invocabimus.	17. Ac þu us wel cwica, Wealdend mihtig; we naman þinne neode cigeað.
18. Domine Deus virtutum, converte nos, et ostende faciem tuam; et salvi erimus.	18. Gehweorf us mægena * * * *

PSALMUS LXXX.

* * * * *

1. Exultate Deo, adjutori nostro; jubilate Deo Jacob.

2. Sumite psalmum, et date tympanum; psalterium jucundum cum cithara.

3. Canite in initio mensis tuba, in die insigni solemnitatis vestræ.

4. Quia præceptum in Israel est, et judicium Deo Jacob.

5. Testimonium in Joseph posuit eum, dum exiret de terra Ægypti;

6. Linguam, quam non noverat, audivit: divertit ab oneribus dorsum ejus; manus ejus in cophino servierunt.

7. In tribulatione invocasti me, et liberavi te; exaudivi te in abscondito tempestatis, probavi te ad aquas contradictionis.

8. Audi, populus meus, et loquar, et testificabor tibi,	8. * * * gif þu, Israhela, wylt elne gehȳran.

Digitized by Google

9. Israel, si me audieris; non erit in te deus recens, neque adorabis deum alienum.

9. Gif þu, Israhel, me
anum gehȳrest;
ne byð god on þe
niwe gemeted,
ne þu fremedne God
sylfa gebiddest.

10. Ego enim sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Ægypti.

10. Ic eom þin God,
ðe geara þe
of Ægypta
eorþan alædde.

11. Dilata os tuum, et ego implebo illud: et non audivit populus meus vocem meam, et Israel non intendit mihi.

11. Ontyn þinne mûð
and ic
hine teala fylle:
nele min folc mine stefne
æfre gehȳran,
ne me Israhel behealdan,
holde mode.

12. Et dimisi eos secundum desideria cordis eorum; ibunt in voluntatibus suis.

12. Ac hi lifian het
lustum heortena,
swa him leofust wæs,
leode þeodum,
æfter hiora willum,
wynnum miclum.

13. Si plebs mea audisset me; Israel, si in viis meis ambulasset, ad nihilum inimicos eorum humiliassem; et super tribulantes eos immisissem manum meam.

13. Þær min agen folc,
Israhela cynn,
me mid gehygde
hȳran cuðan,
oþþe on wegas mine
woldan gangan;
þonne ic hiora fynd
fylde and hynde,
and þæt mycle mægen
minra handa,
heora ehtendas
ealle fornam.

Digitized by Google

14. Inimici Domini mentiti sunt ei, et erit tempus eorum in æternum.

14. Him fynd Godes
fæcne leogað,
byð hiora yfele tid
awa to feore.

15. Cibavit eos ex adipe frumenti; et de petra, melle saturavit eos.

15. He hī fedde mid
fætre lynde,
hwæte and hunige,
þæt him halig God
sealde of stane,
oþ þæt hi sæde wæron.

PSALMUS LXXXI.

Psalmus Asaph. Vox Ecclesiæ ad Judæos.

1. Deus stetit in synagoga deorum; in medio autem Deus discernit.

1. God mihtig stod
godum on gemange,
and he hī on midle
mægene tosceadeð.

2. Quousque judicatis iniquitatem, et facies peccatorum sumitis?

2. Hu lange deme ge
domas ūnrihte,
and ge onfoð ansyna
synn-wyrcendra?

3. Judicate pupillo, et egeno, humilem, et pauperem justificate.

3. Demað steop-cildum
domas soðe,
and eadmedum
eac þæt sylfe,
wædlum and ðearfum,
wel soðfæstum.

4. Eripite pauperem; et egenum de manu peccatorum liberate.

4. He of firenfulra
fæcnum handum,
þearfan and wædlan
þriste alysað.

5. Nescierunt, neque intellexerunt; in tenebris ambulant: movebuntur omnia fundamenta terræ.

5. Ne ongeatan hī,
ne geara wistan,
ac hī on ðystrum
þrage eodan,

Digitized by Google

ealle abeofedan
eorðan staþelas.

6. Ego dixi, Dii estis, et filii Excelsi omnes.

6. Ic ærest cwæð,
Ge synd uppe godu,
ealle úp-hea,
and æðele bearn.

7. Vos autem sicut homines moriemini; et sicut unus de principibus cadetis.

7. Ge þonne sweltað,
samod mid mannum,
swa ealdormann
ân gefealleð.

8. Exurge, Deus, judica terram; quoniam tu hæreditabis in omnibus gentibus.

8. Aris, Drihten, nu,
dêm eorðware;
forþan þu eart erfe-weard
ealra ðeoda.

PSALMUS LXXXII.

Vox Ecclesiæ ad Dominum de Judæis.

1. Deus, quis similis erit tibi? ne taceas, neque compescaris, Deus;

1. Hwylce is þe gelic,
ece Drihten?
ne swiga ðu ne þe
sylfne bewere;

2. Quoniam ecce inimici tui sonaverunt; et qui oderunt te, extulerunt caput.

2. Forþon þine feond
fæcne forwurdan,
þa ðe fæste ær
feodan, Drihten,
and heora heafod wið þe
hofan swiðe.

3. In plebem tuam astute cogitaverunt consilium, et cogitaverunt adversus sanctos tuos.

3. Hi on ðinum folce
him,
facen-geswipere,
syredan and feredan,
and to swice hogedon,
and ehtunga
ealle hæfdon,

hu hi þine halgan
her yfeladan.

4. Dixerunt, Venite, et disperdamus eos ex gente; et non memorabitur nomen Israel amplius.

4. Cwædan cuðlice,
Wutun cuman ealle,
and hi towyrpan,
geond wer-þeoda;
þæt ne sy gemyndig
manna ænig,
hu Israhela naman
ænig nemne.

5. Quoniam cogitaverunt consensum in unum; adversum te testamentum disposuerunt,

5. Forþon hi an geþeaht,
ealle ymbsætan,
and gewitnesse wið þe
wise gesettan;

6. Tabernacula Idumæorum et Ismahelitum; Moab, et Agareni, Gebal, et Ammon, et Amalec; et alienigenæ cum habitantibus Tyrum.

6. Sele-gesceotu synd
onsægd in Idumea,
and Ismæhelita;
eac synt Moabes,
Ammon and Ammaleth,
Agareni, Gebal;
and grame manige
fremde þeoda,
mid eardiendum
folce on Tyrum.

7. Etenim Assur simul venit cum illis; facti sunt in susceptionem filiis Loth.

7. Cwom samod mid ðam
swylce Assur,
ealle on wegum;
æghwær syndon,
on leod-stefnum,
Loðes bearnum.

8. Fac illis sicut Madian et Sisaræ; sicut Jabin in torrente Cisson: disperierunt in Endor, facti sunt sicut stercus terræ.

8. Do him nu swa ðu
dydest,
dagum Madiane,
and Sisare,
swylce Iabin;

ealle þa namon
Ændor-wylle,
and Cisone
clæne hlimme;
wurðan þa earme
eorþan to meohxe.

9. Pone principes eorum sicut Oreb, Zeb, et Zebee, et Salmana; omnes principes eorum, qui dixerunt, Hæreditate possideamus nobis sanctuarium Dei.

9. Sete heora ealdormenn,
swa ðu Oreb dydest,
Zeb and Zebee,
and Salmanaa;
and heora ealdrum
eallum swylce;
ealle þa on ân
ær gecwædon,
þæt hi halignesse Godes
her gesettan.

10. Deus meus, pone illos ut rotam, et sicut stipulam ante faciem venti; et sicut ignis, qui comburit sylvas, velut flamma incendat montes.

10. Sete hi nu, min God,
samod anlice,
swa se wægnes hweol,
oþþe windes healm;
and swa færincga
fyr wudu byrneð,
oððe swa lîg freteð
lungre mor-hæð.

11. Ita persequeris illos in tempestate tua; et in ira tua conturbabis eos.

11. Swa þu hi on yrre,
ehtest and drefest,
þæt hi on hrernesse
hraþe forweorðað.

12. Imple facies eorum ignominia; et quærent nomen tuum, Domine.

12. Gedo þæt hiora ansyn
awa sceamige,
þonne hî naman þinne
neode seceað.

13. Confundantur, et conturbentur in seculum seculi; et revereantur, et pereant,

13. Ealle beoð georette,
eac gescende,
and on weoruld-life,

Digitized by Google

et cognoscant quia nomen tibi Dominus.	weorþað gedrefde, þonne hi naman þinne neode seceað.
14. Tu solus Altissimus super omnem terram.	14. Þu ana eart, ofer ealle heah eorð-buende, ece Drihten.

PSALMUS LXXXIII.

Vox Christi ad Patrem, de his qui eidem sunt consecuti.

1. Quam amabilia sunt tabernacula tua, Domine virtutum! concupivit, et defecit anima mea in atria Domini.	1. Synd me wic þine weorðe and leofe, mægena Drihten! â ic on mode þǽs willum hæfde, þæt ic him wunude onn.
2. Cor meum, et caro mea, exultaverunt in Deum vivum.	2. Heorte min and flæsc hyhtað georne, on þone lifgendan leofan Drihten.
3. Etenim passer invenit domum, et turtur nidum sibi, ubi reponat pullos suos;	3. Him eac spedlice spearuwa hûs begyteð, and tidlice turtle nistlað, þær hio afedeð fugelas geonge;
4. Altaria tua, Domine virtutum, Rex meus, et Deus meus.	4. Wærun wig-bedu þin, weoruda Drihten, þu eart Drihten min, and deore Cynincg.
5. Beati qui habitant in domo tua, Domine; in seculum seculi laudabunt te.	5. Eadige weorðað, þa þe eardiað on þinum husum, halig Drihten,

Digitized by Google

and þe, on worulda woruld,
Wealdend, heriað.

6. Beatus vir, cujus est auxilium abs te, Domine; ascensus in corde ejus disposuit; in convalle lacrymarum in locum quem disposuisti eis.

6. Þæt byð eadig wer,
se þe him oðerne
fultum ne seceð,
nymþe fælne God;
and þæt on heortan hige
healdeð fæste,
geseteð him þæt sylfe,
on ðisse sargan dǽne,
þær hi teara
teonan cnysseð,
on þam sylfan stede,
þe þu him settest hér.

7. Etenim benedictionem dabit qui legem dedit; ambulabunt de virtute in virtutem; videbitur Deus deorum in Sion.

7. Brohte him bletsunge,
se ðe him beorhte
ǽ soðe sette;
syþþan eodan
of mægene on mægen;
þær wæs miht gesawen
on Sion-beorge,
soðes Drihtnes.

8. Domine Deus virtutum, exaudi precem meam; auribus percipe, Deus Jacob.

8. Gehýr min gebed,
halig Drihten,
þu eart mære God,
mildum earum,
and Jacobes
God se mæra.

9. Protector noster, aspice, Deus; et respice in faciem christi tui;

9. Beseoh, Drihten, nu,
Scyldend usser,
oncnaw onsyne
cristes þines.

10. Quia melior est dies una in atriis tuis super millia.

10. Betere is micle
to gebidanne
anne dæg mid þe,

Digitized by Google

þonne oðera,
on þeod-stefnum,
þusend mæla.

11. Elegi abjectus esse in domo Dei mei, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

11. Ic me þæs wyrce,
and wel ceose,
þæt ic hean gange
on hûs Godes,
þonne ic on fyrenfulra
folce eardige.

12. Quoniam misericordiam et veritatem diligit Dominus; gratiam, et gloriam dabit Deus.

12. Forþon God lufað
geornast ealles,
þæt man si mildheort,
mode soðfæst;
þonne him God gyfeð
gyfe and wuldur.

13. Dominus non privabit bonis ambulantes in innocentia; Domine Deus virtutum, beatus homo, qui sperat in te.

13. Nele God æfre
góde bedælan,
þa ðe heortan gehygd
healdað clæne;
þæt bið eadig mann,
se þe him ecean Godes,
to mundbyrde,
miht gestreoneð.

PSALMUS LXXXIV.

Vox apostolica de novello populo, ad Dominum.

1. Benedixisti, Domine, terram tuam; avertisti captivitatem Jacob.

1. Þu bletsadest,
bliðe Drihten,
foldan fæle,
and afyrdest eac,
of Iacobe,
þa graman hæft-ned.

2. Remisisti iniquitatem plebis tuæ, operuisti omnia peccata eorum.

2. Unriht þu forlete
eallum þinum folce,
and heora fyrene
fæste hæle.

Digitized by Google

3. Mitigasti omnem iram tuam; avertisti ab ira indignationis tuæ.

3. Eall þu þin yrre
eðre gedydest;
na ðu ure gyltas
egsan gewræce.

4. Converte nos, Deus salutaris noster; et averte iram tuam a nobis;

4. Gehweorf us hraðe,
Hælend Drihten,
and þin yrre fram us
eac oncyrre;
þæt ðu us ne weorðe
wrað on mode.

5. Ut non in æternum irascaris nobis, neque extendas iram tuam a progenie in progeniem: Deus, tu convertens vivificabis nos; et plebs tua lætabitur in te.

5. Ne wrec þu þine yrre,
wraðe mode,
of cynne on cynn,
and on cneorisse:
gecyr us georne to ðe,
Crist ælmihtig,
and ðin folc on ðe
gefeo swiðe.

6. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam; et salutare tuum da nobis.

6. Æteow us milde mod,
mihtig Drihten,
and us þine hæle syle
her to genihte.

7. Audiam quid loquatur in me Dominus Deus; quoniam loquetur pacem in plebem suam, et super sanctos suos, et in eos qui convertuntur ad ipsum.

7. Syþþan ic gehȳre
hwæt me halig God,
on minum mod-sefan,
mælan wille:
sybbe he his folces
seceð geornast,
and swiðust to þam,
þe hine seceað.

8. Verumtamen prope timentes eum salutare ipsius; ut inhabitet gloria in terra nostra.

8. Hwæðere he ís mid
soðe
forswiðe neah
ââ þe egsan his
elne healdað,

hæleð mid hyldo;
and him her syleð
ure eorðan
æðele wuldor.

9. Misericordia et veritas obviaverunt sibi; justitia et pax complexæ sunt se.

9. Him gangað ongean
gleawe cræftas,
mildheortnesse mod,
and mihte soð;
and hine sybbe lufu
swylce clyppeð.

10. Veritas de terra orta est; et justitia de cælo prospexit.

10. Up of eorðan cwom
æþelast soða;
beseah soðfæstnes
samod of heofenum.

11. Etenim Dominus dabit benignitatem; et terra nostra dabit fructum suum.

11. Syleð us fremsum gód
fægere, Drihten;
þonne us eorðe syleð
æðele wæstmas.

12. Justitia ante eum ambulabit; et ponet in via gressus suos.

12. Hine soðfæstnes
symble foregangeð;
and on weg setteð
wise gangas.

PSALMUS LXXXV.

Vox Christi ad Patrem. Oratio ipsi David.

1. Inclina, Domine, aurem tuam ad me, et exaudi me; quoniam egenus et pauper sum ego.

1. Ahyld me þin eare,
halig Drihten;
forðon ic eom wædla,
þu me wel gehýr,
and ic sylfa eom
sorhfull þearfa.

2. Custodi animam meam, quoniam sanctus sum; salvum fac servum tuum, Deus meus, sperantem in te.

2. Geheald mine sawle,
forðon ic halig eom;
hæl þinne scealc,
forþon ic ðe hihte to.

Digitized by Google

3. Miserere mihi, Domine, quoniam ad te clamavi tota die; lætifica animam servi tui, quia ad te, Domine, animam meam levavi.

3. Miltsa me, Drihten,
þonne ic mægene to ðe,
þurh ealne dǽg,
elne cleopade;
do þines scealces
sawle bliðe,
forðon ic hi to ðe
hebbe genehhige.

4. Quoniam tu, Domine, suavis, ac mitis, et copiosus misericordia omnibus invocantibus te.

4. Forðon þu eart wynsum,
Wealdend Drihten,
is þin milde mod
mycel and genihtsum
eallum þam þe þe
elne cigeað.

5. Auribus percipe, Domine, orationem meam; et intende voci deprecationis meæ.

5. Þu mid earum onfoh,
ece Drihten,
mín agen gebed,
and eac beheald,
hu ic stefne to ðe
stundum cleopige.

6. In die tribulationis meæ clamavi ad te; quoniam exaudisti me.

6. Þonne me on dæge,
deorc earfoðe
carelice cnyssedan,
þonne ic cleopode to ðe;
forþon þu me gehýrdest,
holde mode.

7. Non est similis tibi in diis, Domine; et non est secundum opera tua.

7. Nis þe goda ænig,
on gum-rice,
ahwær efne gelic,
ece Drihten;
ne ðe weorc magon,
wyrcean anlic.

8. Omnes gentes, quascumque fecisti, venient, et adorabunt coram te, Do-

8. Ealle þu geworhtest
wera cneorissa,
þa þe weorðiað

Digitized by Google

mine; et honorificabunt nomen tuum.

wuldres Aldor;
and naman Drihtnes
neode cigeað.

9. Quoniam magnus es tu, et faciens mirabilia; tu es Deus solus.

9. Forðan ðu eart se mycla
mihtiga Drihten,
þe wundor miht
wyrcean ana.

10. Deduc me, Domine, in via tua, et ambulabo in veritate tua.

10. Gelǽd, Drihten, me,
on þinne leofne wég,
and ic on þinum soðe
syþþan gancge.

11. Lætetur cor meum ut timeat nomen tuum: confitebor tibi, Domine, Deus meus, in toto corde meo, et honorificabo nomen tuum in æternum;

11. Heorte min ahlyhheð,
þonne ic ðinne halgan naman
forhtige me on ferhðe;
forð andette,
mid ealre heortan hyge,
þæt þu eart, halig God,
nemned Drihten,
and we naman þinne,
on ecnesse,
á weorðien.

12. Quoniam misericordia tua magna est super me; et eripuisti animam meam ex inferno inferiori.

12. Ys þin mildheortnes
mycel ofer me, Drihten,
and þu mine sawle
swylce alysdest,
of helwarena
hinder-þeostrum.

13. Deus, injusti insurrexerunt in me, et synagoga potentium quæsierunt animam meam; et non proposuerunt te ante conspectum suum.

13. God min se leofa,
gram-hydige me,
mid unrihte,
oft onginnað,
and gesamnincga
swið-mihtigra
sohton mine sawle

swyþe geneahhe;
ne doð him for áwiht,
egsan Drihtnes.

14. Et tu, Domine, Deus meus, miserator, et multum misericors, patiens, et multæ misericordiæ, et verax,

14. Hwæt þu eart
min Drihten God,
dædum mildheort,
þenden geðyldig,
þearle soðfæst.

15. Respice in me, et miserere mei; da potestatem tuam puero tuo, et salvum fac filium ancillæ tuæ,

15. Beseoh nú on mé,
and me syþþan weorð
milde on mode,
mihtig Drihten;
geseoh hrore meaht
hysse þinum,
dó þinre þeowan sunu,
Drihten, halne.

16. Fac mecum, Domine, signum in bono; ut videant qui oderunt me, et confundantur;

16. Do gedefe mid me,
Drihten, tacen;
and þæt gód ongitan,
þa me georne ǽr
fæste feodan,
habban forð sceame.

17. Quoniam tu, Domine, adjuvisti me, et consolatus es me.

17. Forþon þu me wære
fultum
fæste, Drihten;
and me frefredest,
Frea ælmihtig.

PSALMUS LXXXVI.

In finem filiis Chore. Psalmus cantici. Vox apostolica de Ecclesia.

1. Fundamenta ejus in montibus sanctis: diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Jacob.

1. Healdeð his staðelas
halige beorgas,
lufude Sione duru
symble Drihten,

Digitized by Google

ofer Iacobes wíc,
góóde ealle.

2. Gloriosa dicta sunt de te, civitas Dei: memor ero Rahab et Babylonis scientibus te.

2. Wærun wuldurlice
wið þe,
wel acweðene,
þæt þu si cýmast
ceastra Drihtnes;
eac ic gemyndige
þa mæran Rááb,
and Babilonis,
begea gehwæðeres.

3. Ecce alienigenæ, et Tyrus, et populus Æthiopum, hi fuerunt in ea.

3. Efne fremde cynn
foran of Tyrum,
folc Sigelwara
naman þær fæstne eard.

4. Mater Sion dicet, Homo; et homo factus est in ea, et ipse fundavit eam Altissimus.

4. Modor Síon
man cwæð ærest;
and hire mære gewearð
mann on-innan,
and he hí þa hehstan
her staðelade.

5. Dominus narrabit in scripturis populorum suorum, et principum eorum, qui fuerunt in ea.

5. Drihten þæt on gewritum,
dema sægde,
þam þe frum-sprecend
folces wæron,
eallum swylce
þe hire on wæron.

6. Sicut lætantium omnium nostrum habitatio est in te.

6. Swa ure ealra bliss,
eard-hæbbendra,
on anum þe
ece standeð.

PSALMUS LXXXVII.

Vox Christi de passione sua, ad Patrem.

1. Domine, Deus salutis meæ, in die clamavi, et nocte coram te.

1. Þu eart me, Drihten
God,
dyre Hælend,
ic on dæge to ðe
dygle cleopode,
and on niht fore þe,
neode swylce.

2. Intret oratio mea in conspectu tuo; inclina aurem tuam ad precem meam, Domine;

2. Gange mîn în-gebed
on þin gleawe gesihð,
ahyld eare þin,
and gehŷr min gebed;

3. Quia repleta est malis anima mea; et vita mea in infernum appropinquavit.

3. Forðon is sawl min,
sares and yfeles
fæste gefylled,
is min feorh swylce,
to hell-dore
hylded geneahhe.

4. Æstimatus sum cum descendentibus in lacum; factus sum sicut homo sine adjutorio, inter mortuos liber;

4. Wenað þæs sume,
þæt ic on wraðne seað,
mid fyren-wyrhtum,
feallan sceolde;
ic eom man gelic
mære geworden,
þe mid dædum bið,
betweox deaðe freo.

5. Sicut vulnerati dormientes projecti in monumentis, quorum non meministi amplius; et quidem ipsi de manu tua expulsi sunt.

5. Swa gewundade,
wraðe slæpe,
syn þonne geworpene
on widne hlæw,
þær hiora gemynde
men nê wenan;

Digitized by Google

swa he sŷn fram þinre handa
heane adrifene.

6. Posuerunt me in lacu inferiori, et in tenebris, et in umbra mortis.

6. Hí me asetton
on sceaꝺ hinder,
þær wæs deorc þeostru,
and deaþes scua.

7. In me confirmata est ira tua; et omnes elationes tuas super me induxisti.

7. Þær me wæs yrre þin
on-acyþed,
and þu me oferhige on
ealle gelæddest.

8. Longe fecisti notos meos a me; posuerunt me in abominationem sibi; traditus sum, et non egrediebar.

8. Feor ꝺu me dydest
freondas cuþe,
settan me symble
þær me unswæsost wæs;
eam ic swære geseald
þær íc ut-swican ne mæg.

9. Oculi mei infirmati sunt præ inopia: clamavi ad te, Domine, tota die; expandi manus meas ad te.

9. Eagan me syndon
ûnhale nû
geworden for wædle:
ic me to wuldres Gode,
þuruh ealne dǽg,
elne clypige,
and mine handa to þe
hebbe and ꝺenige.

10. Numquid mortuis facies mirabilia; aut medici suscitabunt, et confitebuntur tibi?

10. Ne huru wundur
wyrceaꝺ deade;
oþþe hi listum
læceas weccean,
and hí andettan þe
ealle syþþan.

11. Numquid enarrabit aliquis in sepulcro misericordiam tuam; et veritatem tuam in perditione?

11. Ne on ꝺeostrum ne
mæg,
þances gehygdum,
ænig wislicu
wundur oncnawan;

Digitized by Google

oððe þin soðfæstnes
sī on þam lande,
þe ofergytnes
on-eardige.

12. Numquid cognoscentur in tenebris mirabilia tua; aut justitia tua in terra oblivionis?

12. Cwist þu oncnawað hi
wundru þine,
on ðam dimmum
deorcan ðystrum;
oððe ðine rihtwīsnesse
recene gemeteð,
on ofergytolnesse,
manna ænig?

13. Et ego ad te, Domine, clamavi; et mane oratio mea præveniet te.

13. Ic me þonne to ðe,
ece Drihten,
mid mod-gehygde,
mægene clypade;
and min gebed,
morgena gehwylce,
fore sylfne þe
soðfæst becume.

14. Ut quid, Domine, repellis orationem meam; avertis faciem tuam a me?

14. Forhwan ðu min gebed
æfre woldest,
soð God, wiðsacan,
oððe þinre gesihðe me,
on þissum ealdre,
æfre wyrnan?

15. Egens sum ego, et in laboribus a juventute mea; exaltatus autem, humiliatus sum et conturbatus.

15. Wædla ic eom on gewinne,
worhte swa on geoguðe;
ahafen ic wæs and gehyned,
hwæðere næs gescended.

16. In me transierunt iræ tuæ; et terrores tui conturbaverunt me;

16. Oft me þines yrres
egsa geðeowde,
and me broga þin
bitre gedrefde.

17. Circumdederunt me sicut aqua tota die; circumdederunt me simul.

17. Hi me ealne dæg
utan ymbsealdan,
swa wæter-flodas
wæron ætsomne.

18. Elongasti a me amicum et proximum, et notos meos a miseria.

18. Þu me afyrdest
frynd þa nyhstan,
and mine cuðe eac
cwicu geyrmdest.

PSALMUS LXXXVIII.

Vox Christi ad Patrem de Judæis.

1. Misericordias tuas, Domine, in æternum cantabo; in generatione et progenie pronuntiabo veritatem tuam in ore meo.

1. Mildheortnesse þine,
mihtig Drihten,
ic on ecnesse
awa singe;
fram cynne on cynn,
and on cneorisse,
ic þine soðfæstnesse
secge geneahhe,
on minum muþe,
manna cynne.

2. Quoniam dixisti, In æternum misericordia ædificabitur in cælis; præparabitur veritas tua.

2. Forþon þe ðu cwæde,
cuðe worde,
þæt on ecnesse,
awa wære
þin milde mod
micel getimbrad,
heah on heofenum,
hæleða bearnum;
and þin soðfæstnes
symble gearwað.

3. Disposui testamentum electis meis, juravi David servo meo; usque in æter-

3. Ic minum gecorenum
cuðe gesette,
hu min gewitnes

num præparabo semen tuum, et ædificabo in seculum seculi sedem tuam.

wolde gangan:
ic Dauide,
dyrum esne,
on áð-sware,
ær benemde;
þæt ic his cynne,
and cneow-magum,
on ecnesse,
a geworhte
ful sefte seld,
þæt hi sæton ón.

4. Confitebuntur cæli mirabilia tua, Domine; et veritatem tuam in ecclesia sanctorum.

4. Heofenas andettað,
halig Drihten,
hu wundor þín
wræclic standeð;
and þa halgan eac
hergeað on cyricean
þine soðfæstnesse,
secgeað geneahhige.

5. Quoniam quis in nubibus æquabitur Domino; aut quis similis erit Deo inter filios Dei?

5. Nis under wolcnum,
weoroda Drihtne
ænig anlíc,
ne ðe ænig byð,
betweox Godes bearnum,
gyt gelicra.

6. Deus, qui glorificatur in consilio sanctorum, magnus et metuendus super omnes qui in circuitu ejus sunt.

6. Þu bist gewuldrad God,
þær bið wísra geðeaht,
and haligra
heah gemetincg;
micel and egeslic,
ofer eall manna bearn,
ða ðe on ymbhwyrfte,
ahwær syndon.

7. Domine Deus virtutum, quis similis tibi? po-

7. Þu eart mægena God,
mihtig Drihten,

tens es, Domine, et veritas tua in circuitu tuo.

nis þe ealra gelic,
ahwær on spedum;
is þin soðfæstnes
symble æghwær.

8. Tu dominaris potestati maris; motum autem fluctuum ejus tu mitigas.

8. Þu wide sæs
wealdest mihtum;
þu his yþum miht
ana gesteoran,
ðonne hi on wæge,
wind onhrereð.

9. Tu humiliasti sicut vulneratum superbum; et in virtute brachii tui dispersisti inimicos tuos.

9. Þu miht oferhydige
eaðe mid wunde
heane gehnægean;
hafast ðu heah mægen
þines earmes sped
wið ealle fynd.

10. Tui sunt cæli, et tua est terra; orbem terrarum et plenitudinem ejus tu fundasti:

10. Heofonas þu wealdest,
hrusan swylce;
eorðan ymbhwyrft
eall þu gesettest.

11. Aquilonem et mare tu creasti; Thabor et Hermon in nomine tuo exultabunt; tuum brachium cum potentia.

11. Þu norð-dæl and sǽ
mode gesceope;
Tabor and Hermon,
on naman ðinum,
hi mid strencgðe eac
ûpp-ahebbað;
þinne swiþran earm,
swylce, Drihten.

12. Firmetur manus tua, et exaltetur dextera tua; justitia et judicium præparatio sedis tuæ.

12. Wesan hea mihte
handa þinre
ahafen ofer hæleðas;
halig seo swyðre is
þines setles dôm,
soð gegearwod.

13. Misericordia et veri-

13. Mildheortnes and soð-
fæstnes

Digitized by Google

tas præibunt ante faciem tuam: et beatus populus, qui scit jubilationem.

mægene forgangað
þinne andwlitan:
þæt bið eadig folc þe can
naman ðinne
neode herigean.

14. Domine, in lumine vultus tui ambulabunt, et in nomine tuo exultabunt tota die, et in tua justitia exaltabuntur; quoniam gloria virtutis eorum tu es; et in beneplacito tuo exaltabitur cornu nostrum.

14. Þa on ðinum leohte
lifigeað and gangað,
þe him ansyn þin
ær onlihte,
and on naman þinum,
neode swylce,
beoð ealne dæg,
eac on blisse,
and þine soðfæstnesse,
symble æghwær;
forþon þu heora mægenes eart
mærost wuldor,
and we þinum wel-dædum
wurdan ahafene.

15. Quoniam Domini est assumtio nostra, et sancti Israel Regis nostri.

15. Us ânnimeð
ece Drihten,
and Israhela Cyning
eac se halga.*

16. Tunc locutus es in aspectu filiis tuis, et dixisti, Posui adjutorium super potentem, et exaltavi electum de plebe mea.

16. Þonne ðu ofer ealle,
undearnunga,
þine bearn sprecest,
and bealde cwyst,
Ic me on þyssum folce
fultum sette,
ofer mihtigne,
þone ic me ǽr geceas.

17. Inveni David servum meum; oleo sancto meo unxi eum;

17. Ic me deorne sceale,
Dauid gemette,
and hine halige,

Digitized by Google

handum smyrede;

18. Manus enim mea auxiliabitur ei, et brachium meum confortabit eum.

18. Heo him fultumeð,
and min fæle earm,
and hine mid mycle
mægene geswyðeð.

19. Nihil proficiet inimicus in eo, et filius iniquitatis non nocebit ei.

19. Ne mæg him ænig facen
feond æteglan,
ne unrihtes bearn
ænig sceððan.

20. Et concidam inimicos ejus a facie ipsius; et odientes eum in fugam convertam.

20. Of his ansyne,
ealle ic aceorfe,
þa ðe him feondas
fæcne syndon;
and his ehtendas
ealle geflyme.

21. Et veritas mea, et misericordia mea cum ipso; et in nomine meo exaltabitur cornu ejus.

21. Hine soðfæstnes min,
samod ætgædere,
and mildheortnes min,
mægene healdeð;
and on naman minum,
neode swylce,
his horn ahafen,
heane on mihtum.

22. Et ponam in mari manum ejus, et in fluminibus dexteram ejus.

22. And ic his swiðran hand
settan þence,
þæt he sǣ-streamum
syþþan wealde.

23. Ipse invocabit me, Pater meus es tu, Deus meus, et Susceptor salutis meæ.

23. He me him to fælum
fæder gecygde,
Wæs me andfencge God
ecere hælu.

24. Et ego primogenitum ponam illum, excelsum præ regibus terræ.

24. And ic þonne frumbearn
forð asette,

ofer eorð-cyningas,
ealra heahstne.

25. In æternum servabo illi misericordiam meam, et testamentum meum fidele ipsi.

25. Ac him to widan feore,
wille gehealdan
min milde mod,
and him miht syllan,
mine gewitnesse,
weorðe and getreowe.

26. Et ponam in seculum seculi semen ejus, et thronum ejus sicut dies cæli.

26. Ic to widan feore,
wyrce syððan
þin heah-setl,
hrôr and weorðlic,
swa heofones dagas,
hêr mid mannum.

27. Si autem dereliquerint filii ejus legem meam, et in judiciis meis non ambulaverint;

27. Gif mine bearn nellað
mine bebodu efnan,
ne mine domas
dædum healdan;

28. Si justificationes meas profanaverint, et mandata mea non custodierint;

28. Gif hi mine rihtwîs-nessa
fracoðe gewemmað,
and hi mine bebodu
bliðe ne healdað;

29. Visitabo in virga iniquitates eorum, et in verberibus peccata eorum.

29. Þonne ic heora unriht gewrece
egsan gyrde,
and hiora synne
swinglum forgylde.

30. Misericordiam autem meam non dispergam ab eo, neque nocebo in veritate mea, neque profanabo testamentum meum; et quæ procedunt de labiis meis non faciam irrita.

30. Ne ic him mildheortnesse
mine wille
fægere afyrran;
ac him forð swa þeah,
mine soðfæstnesse
syllan þence.

Digitized by Google

31. Semel juravi in sancto meo, si David mentiar; semen ejus in æternum manebit, et sedes ejus sicut sol in conspectu meo, et sicut luna perfecta in æternum; et testis in cælo fidelis.

31. Ic ænne swor
âð on halgum,
þæt ic Dauide
dæda ne leoge;
þæt on ecnesse
his agen cynn
wunað on wicum,
bið him weorðlic setl,
on minre gesihðe,
sunnan anlic,
and swa mona meahte;
on heofenum þe
is ece gewita,
æhwær getreowe.

32. Tu vero repulisti et sprevisti, et distulisti christum tuum; avertisti testamentum servi tui, profanasti in terra sanctitatem ejus.

32. Þu þonne wiðsoce
soþum criste,
and hine forhogodest,
hwile yldest;
and awendest fram him
and gewitnesse;
esnes þines;
ealle gewemdest
his halignesse,
her on eorðan.

33. Destruxisti omnes macerias ejus; posuisti munitiones ejus in formidinem.

33. Ealle þu his weallas
wide todældest;
towurpe fæsten his,
for folc-egsan.

34. Diripuerunt eum omnes transeuntes viam; factus est in opprobrium vicinis suis.

34. Hine þa towurpon
weg-ferende,
and he on edwit wearð
ymb-sittendum.

35. Exaltasti dexteram inimicorum ejus, lætificasti omnes inimicos ejus.

35. Handa þu ahofe
heah-ehtendra,
gebrohtest his feondas
fæcne on blisse.

Digitized by Google

36. Avertisti adjutorium gladii ejus, et non es auxiliatus ei in bello.

36. Fultum þu him afyrdest
fagan sweordes,
nafað æt gefeohte
fælne helpend.

37. Dissolvisti eum ab emundatione, et sedem ejus in terra collisisti.

37. Þu hine of clænnesse
clæne alysdest,
setl his gesettest
sorglic on eorðan.

38. Minorasti dies temporis ejus; perfudisti eum confusione.

38. Þu his dagena tíd
deorce gescyrtest,
and mid sarlicre
sceame onmeltest.

39. Usquequo, Domine, irasceris in finem; exardescet sicut ignis ira tua?

39. Wilt þu hu lange,
Wealdend Drihten,
yrre þin acyðan,
swa onæled fýr?

40. Memorare, Domine, quæ mea substantia; non enim vane constituisti filios hominum.

40. Gemune, mære God,
hwæt si min lytle sped;
ne huru ðu manna bearn,
on middan-geard,
to idelnesse,
æfre geworhtest.

41. Quis est homo, qui vivet, et non videbit mortem; aut quis eruet animam suam de manu inferi?

41. Hwylc is manna þæt
feores neote,
and hwæþere on ende,
deað ne gesceawige;
oððe hwylc manna is,
þæt his agene,
fram helle locum,
sawle generige?

42. Ubi sunt misericordiæ tuæ antiquæ, Domine; sicut jurasti David in veritate tua?

42. Hwær is seo ealde nu,
ece Drihten,
micel mildheortness,
þe þu man-cynne,

Digitized by Google

and Dauide,
deope âðe,
þurh þines sylfes
soð benemdest?

43. Memor esto, Domine, opprobrii servorum tuorum (quod continui in sinu meo) multarum gentium.

43. Gemune þinra esna
edwit-spræce,
þa him fracuðlice
fremde þeode
utan atywað,
oðre mægðe.

44. Quod exprobraverunt inimici tui, Domine; quod exprobraverunt commutationem christi tui.

44. Cweþað him þæt edwit,
ece Drihten,
feondas þîne,
fæste ætwitað;
and þæt þinum criste
becweþað swiðe.

45. Benedictus Dominus in æternum: fiat, fiat.

45. A sy gebletsad
ece Drihten,
to widan feore:
wese swa, wese swa.

PSALMUS LXXXIX.

Vox apostolica ad Dominum.

1. Domine, refugium factus es nobis, a generatione et progenie.

1. Þu eart frið-stôl us
fæste, Drihten,
of cynne on cynne,
and on cneorisse.

2. Priusquam fierent montes, aut formaretur orbis terræ; a seculo et usque in seculum tu es, Deus.

2. Ær ðon munta gesceaft,
ofer middan-geard,
oððe ymbhwyrft
eorðan wære,
oþþe world wære;
þu eart, wuldres God.

Digitized by Google

3. Ne avertas hominem in humilitate; et dixisti, Convertimini filii hominum.

3. Ne ahwyrf þu fram menn
heah eadmedu,
and þu cuðlice
cwæde sylfa,
Ic manna bearn
mod onwende.

4. Quoniam mille anni ante oculos tuos, sicut dies hesterna, quæ præteriit;

4. For þinum eagum,
ece Drihten,
þusend wintra bið
þon anlicast,
swa geostran dæg
gegan wære;

5. Et sicut custodia in nocte, quæ pro nihilo est, habentur anni eorum.

5. And swa hi on niht hyrdnesse
neode begangað,
ne heora winter-rim
for wiht ne doð.

6. Mane sicut herba transeat, mane floreat, et pertranseat, vespere decidat, induret, et arescat;

6. Morgen gewiteð,
swa gemolsnad wyrt,
oðre morgene,
eft gebloweð,
and geefneð swa,
oþþæt æfen cymeð;
þonne forwisnað,
weorðeð to duste;

7. Quia defecimus in ira tua, et in furore tuo conturbati sumus.

7. Forþon we on þinum yrre
ealle forwurdon,
wæron on þinum hat-hige
hearde gedrefde.

8. Posuisti iniquitates nostras, in conspectu tuo, seculum nostrum in illuminatione vultus tui;

8. Þu ure unriht
eall asettest,
þær þu sylfa to
eagum locadest,

and ure worulde þu
eac gestaðelodest,
on alihtincge
andwlitan þines.

9. Quoniam omnes dies nostri defecerunt; et nos in ira tua defecimus.

9. Forþam ðe ure dagas
ealle geteorudun;
and we on þinum yrre synt
swiðe gewæhte.

10. Anni nostri sicut aranea meditabuntur; dies annorum nostrorum in ipsis, septuaginta annis:

10. Wæran anlicast
ure winter
geongewifran,
þonne hio geornast bið,
þæt heo afǽre
fleogan on nette;
beoð ure gear-dagas
gnorn-scendende,
þeah þe heora hundred seo,
samod ætgædere:

11. Si autem in potentatibus ejus, octoginta anni; et plurimum eorum, labor et dolor.

11. Gif on mihtigum
mannum geweorðeð,
þæt hi hund-ehtatig
ylda gebiden,
ealle þe þær ofer beoð
æfre getealde,
wintra on worulde,
þa beoð gewínn and sár.

12. Quoniam supervenit nos mansuetudo, et corripiemur.

12. Us manðwærnes becwóm
micel ofer ealle,
and we on þam gefean
forhte gewurdan.

13. Quis novit potestatem iræ tuæ, aut præ timore tuo iram tuam dinumerare?

13. Hwa ðæs soð ne cann
sæcgean ænig,
hu þines yrres
egsa standeð,

Digitized by Google

and seo micle miht?
nis þæt mann ænig,
þe þa ariman
rihte cunne.

14. Dexteram tuam, Domine, notam fac nobis, et eruditos corde in sapientia.

14. Do us þa þine swið-
ran hand,
Drihten, cuðe,
þam þe on snytrum syn
swyðe getyde,
and þa heora heortan
healdað clæne.

15. Convertere, Domine, aliquantulum, et deprecabilis esto super servos tuos.

15. Gehweorf us hwæt-
hwiga,
halig Drihten,
wes þinum scealcum
wel eað-bede.

16. Repleti sumus mane misericordia tua; exultavimus, et delectati sumus in omnibus diebus nostris.

16. We synd gefyllede
fægere on mergenne
þinre mildheortnesse;
þæs we on mode nu,
habbað ealle dagas
æþele blisse.

17. Delectati sumus pro diebus, quibus nos humiliasti; annis, in quibus vidimus mala.

17. We gefeoð swylce,
for þon fægerum dagum,
on þam þu ús tó eadmedum,
ealle gebrohtest;
and for ðam gearum þe we
gesawon yfela feala.

18. Respice in servos tuos, et in opera tua, Domine; et dirige filios eorum.

18. Beseoh on þine sceal-
cas,
swæsum eagum,
and on þin agen weorc,
ece Drihten;
and heora bearn gerece,
bliðe mode.

Digitized by Google

19. Et sit splendor Domini Dei nostri super nos, et opera manuum nostrarum dirige super nos; et opus manuum nostrarum dirige.

19. Wese us beorhtnes ofer
bliðan Drihtnes ures,
þæs gódan Godes,
georne ofer ealle;
gerece ure hand-geweorc,
heah ofer usic.

PSALMUS XC.

Ubi tentatur Christus. Vox Ecclesiæ ad Dominum.

1. Qui habitat in adjutorio Altissimi, in protectione Dei cæli commorabitur.

1. Me eardað æt
æþele fultum
þæs hehstan
heofon-riçes Weard,
þe me æt-wunað,
awa to feore.

2. Dicet Domino, Susceptor meus es tu, et refugium meum, Deus meus; sperabo in eum.

2. Ic to Drihtne cwæð,
Þu me dyre eart,
fæle fultum;
hæbbe ic freond on him,
min se góda God;
and ic on ðe geare hycge.

3. Quoniam ipse liberavit me de laqueo venantium, et a verbo aspero.

3. Forðon he me alysde
of laðum grine,
huntum unholdum,
hearmum worde.

4. Scapulis suis obumbrabit tibi; et sub pennis ejus sperabis.

4. He me mid his gesculdrum,
sceade beþeahte;
forþon ic under fiðrum,
fæle hihte.

5. Scuto circumdabit te veritas ejus; non timebis a timore nocturno,

5. Hwæt me soðfæstnes mín
scylde wið feondum;
ne ðu þe niht-egsan
nede ondrædest.

Digitized by Google

6. A sagitta volante in die, a negotio perambulante in tenebris, a ruina, et dæmonio meridiano.

6. Ne forhtast þu ðe on dæge
flân on lyfte,
þæt þu þuruh gangan
gâras on ðeostrum;
oððe on midne dæg,
mæ̂re deoful.

7. Cadent a latere tuo mille, et decem millia a dextris tuis; tibi autem non appropiabunt hic et ubique.

7. Fealleð þe on þa wynstran,
wergra þusend,
and eac geteledra
tŷn þusendo,
on þine þa swiðran;
and þe ne sceaðeð ænig.

8. Verumtamen oculis tuis considerabis, et retributionem peccatorum videbis.

8. Hwæðere þu ðæs eagan,
eall sceawadest,
gesege fyrenfulra
frecne wite.

9. Quoniam tu es, Domine, spes mea; Altissimum posuisti refugium tuum.

9. Þu me eart se hehsta hyht,
halig Drihten;
þu me frið-stôl on ðe,
fæstne settest.

10. Non accedent ad te mala, et flagella non appropiabunt tabernaculo tuo.

10. Ne mæg þe ænig yfel
egle weorðan,
ne heard sweopu
huse þinum,
on neaweste,
nahwær sceþþan.

11. Quoniam angelis suis mandavit de te; ut custodiant te in omnibus viis tuis.

11. Forþon he his englum bebead,
þæt hî mid earmum þe,
on heora handum,
heoldan georne;
þæt þu wil-wega
wealdan mostest.

Digitized by Google

12. In manibus portabunt te, ne umquam offendas ad lapidem pedem tuum.

12. And þe on folmum
feredan swylce,
þe læs þu fræcne on stan,
fote spurne.

13. Super aspidem et basiliscum ambulabis, et conculcabis leonem et draconem.

13. Þu ofer aspide miht
eaðe gangan,
and bealde nu
basiliscan tredan,
and leon and dracan
liste gebygean.

14. Quoniam in me speravit, liberabo eum; protegam eum, quoniam cognovit nomen meum.

14. Forðon he hyhte to
mē,
ic hine hraðe lyse,
mode hine scylde nu,
he cuðe naman minne.

15. Invocavit me, et ego exaudiam eum; cum ipso sum in tribulatione.

15. He cigde me and
ic hine cuðlice,
hold gehýrde,
and hine hraðe syþþan,
of earfoðum
ut-alysde.

16. Eripiam eum, et glorificabo eum; longitudine dierum replebo eum, et ostendam illi salutare meum.

16. Ic hine generige,
and his naman swylce,
gewuldrige
geond ealle wer-ðeoda;
and him líf-dagas
lange sylle,
swylce hím mine hælu
holde ætywe.

PSALMUS XCI.

Vox Ecclesiæ.

1. Bonum est confiteri Domino, et psallere nomini tuo, Altissime;

1. Gód is þæt man Drihtne
geara andette,
and neodlice his

Digitized by Google

	naman asinge, þone heahestan hæleða cynnes.
2. Ad annuntiandum mane misericordiam tuam, et veritatem tuam per noctem,	2. And þonne on morgene, mægene sæcge, hu he milde wearð manna cynne, and his soðe sæcge nihtes,
3. In decachordo, psalterio, cum cantico, et cithara; quia delectasti me, Domine, in factura tua; et in operibus manuum tuarum exultabo.	3. Hwæt ic on tyn strengum getogen hæfde, hu íc þe on psalterio singan mihte, oððe þe mid hearpan hlyste cweman; forðon þu me on þinum weorcum wisum lufadest; hihte ic to þinra handa halgum dædum.
4. Quam magnificata sunt opera tua, Domine! nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuæ.	4. Hu micle synt þine mægen-weorc, mihtig Drihten! wærun þine geðancas þearle deope.
5. Vir insipiens non cognoscet; et stultus non intelliget hæc.	5. Wonhydig wér þæs wiht ne cann; ne þæs andgit hafað ænig dysigra.
6. Cum exorientur peccatores sicut fœnum, et apparuerint omnes, qui operantur iniquitatem; ut intereant in seculum seculi;	6. Þonne forðcumað fyrenfulra ðreat, heap synnigra, hige onlic; ealle þær ætywað,

Digitized by Google

þa ðe unrihtes on
weoruld-life
worhtan geornast;
þæt hī forwordene
weorðen syþþan,
on worulda woruld,
and to widan feore.

7. Tu autem Altissimus in æternum, Domine.

7. Þu on ecnesse
awa, Drihten,
hea hehsta bist,
heofon-rices Weard.

8. Quoniam ecce inimici tui, Domine, peribunt; et dispergentur omnes qui operantur iniquitatem.

8. Þi nu ðine feond
fæcne, Drihten,
on eorð-wege,
ealle forweorþað;
and weorðað towrecene,
wide ealle,
þa þe unrihtes
æror worhtan.

9. Et exaltabitur sicut unicornis cornu meum; et senectus mea in misericordia uberi.

9. Þonne anhorna
ealra gelicost,
min horn weorðeð
ahafen swiðe,
and mine yldo beoð
æghwær genihtsum.

10. Et respexit oculus meus inimicos meos; et insurgentes in me malignantes audivit auris tua.

10. And eage þin
eac sceawode,
hwær fynd mine
fæcne wæran;
and mine wergend
wraðe gehȳrde,
efne þin agen
eare swylce.

11. Justus ut palma florebit, et sicut cedrus Libani multiplicabitur.

11. Se soðfæsta,
samed anlicast,
beorht on blædum,

Digitized by Google

blowe𝔡 swa palma,
and swa Libanes beorh,
lideð and groweð.

12. Plantati in domo Domini, in atriis domus Dei nostri florebunt.

12. Settað nu georne
on Godes hûse,
þæt ge on his wicum,
wel geblowan.

13. Adhuc multiplicabuntur in senecta uberi; et bene patientes erunt;

13. Nu gyt syndan manige
manna swylce,
þe hiom yldo gebidan,
ær to genihte;
and þa mid geþylde
þenden sægdan;

14. Ut annuntient, quoniam justus Dominus Deus noster, et non est iniquitas in eo.

14. Cwædon þæt wære soðfæst
sylfa Drihten,
and hine unrihtes
awyht ne heolde.

PSALMUS XCII.

Vox populi. Reditum de Babylonia.

1. Dominus regnavit, decorem induit; induit Dominus fortitudinem, et præcinxit se virtute.

1. Drihten hine gegyrede
góde strengðe,
and hine þa mid micle
mægene begyrde;
Drihten rixað,
Dema usser,
and hine mid weorðlice
wlite gegyrede.

2. Etenim firmavit orbem terræ, qui non commovebitur.

2. And þa ymbhwyrft
eorþan getrymede,
swa folde stod
fæste syþþan.

Digitized by Google

3. Parata sedes tua, Deus, ex tunc; a seculo tu es.	3. Gearu is þin setl, and þu, ece God, ær worulde fruman, wunast butan ende.
4. Elevaverunt flumina, Domine; elevaverunt flumina voces suas, a vocibus aquarum multarum.	4. Hofan heora stefne streamas Drihten; hofan and hlynsadan, hludan reorde, fram wæter-stefnum, widra manigra.
5. Mirabiles elationes maris; mirabilis in excelsis Dominus.	5. Wræclice syndon wæg-ea-gangas, þonne sǽ-streamas swiðust flowað; swa is wundorlic Wealdend usser, halig Drihten, on heanessum.
6. Testimonia tua, Domine, credibilia facta sunt nimis;	6. Þin gewitnes is weorcum geleafsum, and mid soðe is swiðe getreowed;
7. Domum tuam decent sancta, Domine, in longitudinem dierum.	7. Huse þinum halig gedafenað, Drihten usser, and dagas lange.

PSALMUS XCIII.

Vox Ecclesiæ ad Dominum, de Judæis.

1. Deus ultionum Dominus; Deus ultionum libere egit.	1. Þu eart wracena God, and þu miht wrecan, swylce ana gefreogan, æghwylcne mann.
2. Exaltare qui judicas	2. Ahefe þe on ellen,

Digitized by Google

terram; redde retributionem superbis.

eorþan Dema;
gyld oferhydigum,
swa hī ær grame worhton.

3. Usquequo peccatores, Domine, usquequo peccatores gloriabuntur;

3. Hu lange fyren-wyrhtan
foldan wealdað;
oþþe mân-wyrhtan
morðre gylpað?

4. Pronuntiabunt, et loquentur iniquitatem; loquentur omnes, qui operantur injustitiam?

4. Hi oftust sprecað,
unnyt sæcgeað,
and woh meldiað,
wyrceað unriht.

5. Populum tuum, Domine, humiliaverunt, et hæreditatem tuam vexaverunt.

5. Folc hi þin, Drihten,
fæcne gehyndan,
and yrfe þin
eall forcoman.

6. Viduam et advenam interfecerunt, et pupillos occiderunt.

6. Ælðeodige men,
earme wydewan,
steop-cilda feala,
stundum acwealdon.

7. Et dixerunt, Non videbit Dominus, nec intelliget Deus Jacob.

7. Sægdan and cwædan,
þæt ne gesawe
Drihten æfre,
dyde swa he wolde,
ne þæt Iacobes God
ongitan cuðe.

8. Intelligite nunc, qui insipientes estis in populo; et stulti aliquando sapite.

8. Onfindað þæt and ongeotað,
þe on folce nu,
unwiseste
ealra syndon;
dysige hwæt-hwygu
deope þæt oncnawan.

9. Qui plantavit aurem,

9. Seðe ærest ealdum

non audiet? aut qui finxit oculum, non considerat?

earan worhte,
hu se ofer-hleoður
æfre wurde?
and him eagena gesyhð
eallum sealde,
and he scearpe ne mæge
gesceawian?

10. Qui corripit gentes, non arguet; qui docet hominem scientiam?

10. And se þe ege healdeð
eallum þeodum,
and his þrea ne sî
þær for awiht,
se þe men læreð
micelne wisdom?

11. Dominus novit cogitationes hominum, quoniam vanæ sunt.

11. God ealle cann
guman geðancas,
eorð-buendra,
forðon hi ídle synt.

12. Beatus homo, quem tu erudieris, Domine, et de lege tua docueris eum; ut mitiges eum a diebus malis, donec fodiatur peccatori fovea.

12. Þæt bið eadig mann,
þe þu hine, ece God,
on þinre soðre ǽ,
sylfa getyhtest,
and hine þeodscipe
ðinne lærest;
and him yfele dagas
ealle gebeorgest,
oð þæt bið frecne seað,
þam fyrenfullan,
deop adolfen,
deorc and ðystre.

13. Quia non repellet Dominus plebem suam; et hæreditatem suam non derelinquet.

13. Næfre wiðdrifeð
Drihten ure
his agen folc;
ne his yrfe þon ma,
on ealre tide wile
æfre forlætan.

Digitized by Google

14. Quoadusque justitia convertatur in judicium; et qui tenent eam, qui recto sunt corde.

14. Hwylc þonne gēna
gehwyrfed byð,
þæt he on unriht
eft ne cyrre?
oððe hwylc nymeð me,
þæt ic mān fleo,
and mid riht-heortum
rædes þence?

15. Quis exurget mihi adversus malignantes? aut quis stabit mecum adversus operantes iniquitatem?

15. Hwylc ariseð mid mē,
þæt ic riht fremme,
and wið awyrgedum
winne and stande,
þe unrihtes
ealle wyrceað?

16. Nisi quia Dominus adjuvasset me, paulominus habitaverat in inferno anima mea.

16. Nymðe me Drihten,
Dema usser,
gefultumede
fægere æt þearfe,
wenincga min sawl
sohte helle.

17. Si dicebam, Motus est pes meus; misericordia tua, Domine, adjuvabat me.

17. Gif ic þæs sægde,
þæt min sylfes fōt,
ful sarlice,
asliden wære;
þa me mildheortnes
mihtigan Drihtnes
gefultumede,
þæt ic feorh ahte.

18. Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuæ lætificaverunt animam meam.

18. Æfter þære menigeo
minra sara,
þe me ǣr on ferhðe
fæste gestodan,
þa me þine frofre
fægere, Drihten,
gesibbedan
sawle mine.

Digitized by Google

19. Numquid adhæret tibi sedes iniquitatis, qui fingis laborem in præcepto?

19. Ne ætfyligeð þé ahwær
facn ne unriht;
ðu gefæstnast
facen sares.

20. Captabunt in animam justi, et sanguinem innocentem condemnabunt.

20. Hi soðfæste
sneome gehæftað,
and heora sawle
ofslean þenceað;
blód soðfæstra
bitere ageotan.

21. Et factus est mihi Dominus in refugium, et Deus meus in auxilium spei meæ.

21. Forðon me is geworden
Wealdend Drihten
to frið-stóle;
fæst and gestaðelad
is me fultum his,
fæst on Drihtne.

22. Et reddet illis Dominus iniquitates ipsorum; et in malitiis eorum disperdet illos Dominus Deus noster.

22. þonne him gyldeð
God ælmihtig
ealle þa unriht,
ðe hí geearnedan;
and on heora facne
fæste todrifeð
Drihten eallmihtig,
Dema soðfæst.

PSALMUS XCIV.

Vox Ecclesiæ.

1. Venite, exultemus Domino; jubilemus Deo salutari nostro.

1. Cumað nu togædere,
wutun cweman Gode,
wynnum Drihten,
Wealdend herigean,
urum Hælende
hyldo gebeodan.

Digitized by Google

2. Præoccupemus faciem ejus in confessione; et in psalmis jubilemus ei.

2. Wutun his ansyne
ærest secean,
þæt we andettan
ure fyrene,
and we sealmas him
singan mid wynne.

3. Quoniam Deus magnus Dominus, et Rex magnus super omnes deos;

3. Forðon is se micla God
mihtig Drihten,
and se micla Cynincg
ofer eall manna godu;

4. Quoniam non repellet Dominus plebem suam; quia in manu ejus sunt omnes fines terræ, et altitudines montium ipse conspicit.

4. Forðon ne wiðdrifeð
Drihten usser
his agen folc
æfre æt þearfe;
he þas heah-beorgas,
healdeð swylce.

5. Quoniam ipsius est mare, et ipse fecit illud; et aridam fundaverunt manus ejus.

5. Eac he sæs wealdeð,
and he sette þone;
worhte his folme eac
foldan drige.

6. Venite, adoremus, et procidamus ante Dominum; ploremus coram Domino, qui fecit nos.

6. Cumað him fore,
and cneow bigeað,
on ansyne
ures Drihtnes;
and him wepan fore,
ðe us worhte ǽr.

7. Quia ipse est Dominus Deus noster; nos autem populus ejus, et oves pascuæ ejus.

7. Forðon he is Drihten
God,
Dema usser;
wærun we his fæle folc,
and his fægere sceap,
þa he on his edisce
ǽr afedde.

8. Hodie si vocem ejus

8. Gif ge to-dæge

audieritis, nolite obdurare corda vestra;

Drihtnes stefne
holde gehŷran,
næfre ge heortan geþanc,
deorce forhyrden,
Drihtnes willan.

9. Sicut in exacerbatione, secundum diem tentationis in deserto; ubi tentaverunt me patres vestri, probaverunt, et viderunt opera mea.

9. Swa on grimnesse,
fyrn-geara dydan,
on þam wraðan dæge,
and on westenne;
þær min, ðurh facen,
fæderas eowre,
þisse cneorisse,
cunnedan georne;
þær hī cunnedan,
cuð ongeaton,
and min sylfes weorc
gesawon mid eagum.

10. Quadraginta annis proximus fui generationi huic, et dixi, Semper hi errant corde;

10. Nu ic feowertig,
folce þyssum,
wintra rimes,
wunade neah,
ââ and symble cwæð,
and eac swa oncneow,
þæt hī on heortan
hyge dysegedan.

11. Ipsi vero non cognoverunt vias meas; quibus juravi in ira mea, Si introibunt in requiem meam.

11. Hi wegas mine
rihte ne oncneowan;
þæt ic ær on yrre
âðe benemde,
gif hī on mine reste
ricene eodon.

Digitized by Google

PSALMUS XCV.

Vox Ecclesiæ.

1. Cantate Domino canticum novum; cantate Domino omnis terra.

1. Singað nu Drihtne
sangas neowe;
singe þeos eorðe eall
eceum Drihtne.

2. Cantate Domino, et benedicite nomini ejus; bene nuntiate de die in diem salutare ejus.

2. Singað nu Drihtne,
and his soðne naman
bealde bletsiað;
beornas sæcgeað,
fram dæge to dæge,
Drihtnes hælu.

3. Annuntiate inter gentes gloriam ejus; in omnibus populis mirabilia ejus.

3. Secgeað his wuldor,
geond sige-þeode,
and on eallum folcum,
his fægere wundor.

4. Quoniam magnus Dominus, et laudabilis nimis; terribilis est super omnes deos.

4. He is se mycla God,
forþon hine men sculon
elne herian;
he is egeslic God,
ofer ealle godu
eorð-buendra.

5. Quoniam omnes dii gentium dæmonia; Dominus autem cælos fecit.

5. Syndon ealle hæþene godu
hilde deoful;
heofonas þænne worhte
halig Drihten.

6. Confessio et pulcritudo in conspectu ejus; sanctitas et magnificentia in sanctificatione ejus.

6. Ys on þinre gesihðe
soð andetnes,
fæger halignes,
fæste gebletsad,
and weorðlic wlite
wuldres þines.

Digitized by Google

7. Afferte Domino, patriæ gentium, afferte Domino gloriam et honorem, afferte Domino gloriam nomini ejus.

7. Bringað nu Drihtne,
bû ætsomne,
wlite and âre,
wuldor ðridde;
and þæt of hiora eðele don,
ealle þeode,
þæt hi naman Drihtnes
neode herigean.

8. Tollite hostias, et introite in atria ejus; adorate Dominum in aula sancta ejus.

8. Genimað eow arlice lâc,
and îngangað
on his wic-tunas;
weorðiað Drihten,
on his þære halgan
healle geneahhige.

9. Commoveatur a facie ejus universa terra: dicite in gentibus, quia Dominus regnavit a ligno; etenim correxit orbem terræ, qui non commovebitur.

9. For his ansyne sceal
eorðe beofian:
secgað nu on cynnum,
and on cneorissum,
þæt from treowe becwom
tirfæst rice,
Drihten ûre;
dome he syþþan,
eorðan ymbhwyrft
ealle gesette.

10. Judicabit populos in æquitate, et gentes in ira sua.

10. He ferhtlic riht
folcum demeð,
and on his yrre,
ealle þeoda.

11. Lætentur cæli, et exultet terra, commoveatur mare, et plenitudo ejus;

11. Heofenas blissiað,
hrusan swylce
gefeoð fæstlice,
and floda þrym;
sealte sǣ-streamas
sælðe habbað.

Digitized by Google

12. Gaudebunt campi, et omnia, quæ in eis sunt; tunc exultabunt omnia ligna sylvarum ante faciem Domini, quia venit; quoniam venit judicare terram.

12. Habbað feldas eac
fægere blisse,
and ealle þa þe on hîm
eard weardiað;
wærun wudu-bearuwas,
on wŷn-dagum,
for andwlitan
ecean Drihtnes;
forðon he cwôm,
on cyne-ðrymme,
þæt he þas eorðan
ealle dêmde.

13. Judicabit orbem terræ in æquitate, et populos in veritate sua.

13. Þonne he ymbhwyrft
eorðan folca,
soðe and rihte,
syþþan demeð.

PSALMUS XCVI.

Alleluia. Vox Ecclesiæ ad adventum Christi.

1. Dominus regnavit, exultet terra; lætentur insulæ multæ.

1. Rixað nu mid rihte
rice Drihten,
is eorðe nu
eac on blisse;
and þæs fægerne
gefean habbað
ea-landa mænig,
ût on garsæcge.

2. Nubes, et caligo in circuitu ejus; justitia, et judicium correctio sedis ejus.

* * * *

3. Ignis ante eum præibit, et inflammabit in circuitu inimicos ejus.

4. Illuxerunt fulgura ejus orbi terræ; vidit, et commota est terra.

5. Montes, sicut cera, fluxerunt a facie Domini; tremuit omnis terra.

6. Annuntiaverunt cæli justitiam ejus, et viderunt omnes populi gloriam ejus.

7. Confundantur omnes, qui adorant sculptilia, et qui gloriantur in simulacris suis.

8. Adorate eum omnes angeli ejus: audivit et lætata est Sion; et exultaverunt filiæ Judæ, propter judicia tua, Domine.

9. Quoniam tu es Dominus altissimus super omnem terram; nimis exaltatus es super omnes deos.

10. Qui diligitis Dominum, odite malum: custodit Dominus animas servorum suorum; de manu peccatoris liberabit eos.

11. Lux orta est justo, et rectis corde lætitia.

12. Lætamini, justi, in Domino; et confitemini memoriæ sanctitatis ejus.

PSALMUS XCVII.

* * * * *

1. Cantate Domino canticum novum; quia mirabilia fecit Dominus.

2. Salvavit eum dextera ejus, et brachium sanctum ejus.

3. Notum fecit Dominus salutare suum; ante conspectum gentium revelavit justitiam suam.

4. Memor fuit misericordiæ suæ Jacob, et veritatis suæ domui Israel.

5. Viderunt omnes fines terræ salutare Dei nostri: jubilate Deo, omnis terra; cantate, et exultate, et psallite;

6. Psallite Domino nostro in cithara, in cithara et voce psalmi; in tubis ductilibus, et voce tubæ corneæ, jubilate in conspectu Regis Domini.

7. Moveatur mare, et plenitudo ejus; orbis terrarum, et universi qui habitant in eo.

8. Flumina plaudent manibus in id ipsum, montes	8. * * * stundum onginnaδ

Digitized by Google

exultaverunt ante faciem Domini; quoniam venit judicare terram.

fægnian mid folmum,
on gefean ælcne;
beorgas blissiað,
beacen oncnawað,
for ansyne
ecean Drihtnes;
forþon he eadig cōm
eorþan to demanne.

9. Judicabit orbem terræ in justitia, et populos in æquitate.

9. He ymbhwyrft
eorþan demeð,
soðe and rihte,
and his syndrig folc,
on rihtnesse,
ræde gebringeð.

PSALMUS XCVIII.

Vox Apostolorum ad populum.

1. Dominus regnavit, irascantur populi; qui sedet super cherubim, moveatur terra.

1. Rixað Drihten,
and he reðe folc
healdeð on yrre,
ungemete swiðe;
sitteð ofer cherubin,
se þe sona mæg
ana eorðware
ealle onstyrian.

2. Dominus in Sion magnus, et excelsus super omnes populos.

2. Drihten is on Sion,
Dema se mæsta,
heah and mære
ofer eall hæleða folc.

3. Confiteantur nomini tuo magno et terribili, quoniam sanctum est; et honor regis judicium diligit.

3. We andetað þinum þam
ecean naman,
þæt he mid mannum is
mycel and egeslic,
halig on helpe

Digitized by Google

hæleþa bearnum;
ááre cyninges dóm
æghwær lufade.

4. Tu parasti æquitatem; judicium et justitiam in Jacob tu fecisti.

4. Þu gegearwadest
geara ærest,
þæt þu recene, God,
rihte beeodest;
þu on Iacobe
góde domas,
æt fruman worlde,
fægere settest.

5. Exaltate Dominum, Deum nostrum, et adorate scabellum pedum ejus; quoniam sanctum est.

5. Ahebbað haligne
heofena Drihten,
usserne God,
ellen-cræfte,
and his fota sceamul
forð weorþiað;
forþon he halig is
hæleða bearnum.

6. Moyses et Aaron in sacerdotibus ejus, et Samuel inter eos, qui invocant nomen ejus;

6. Moyses and Aaron,
mære gebroðor,
soðe sacerdas,
Samuhel ðridda,
þa Gode his naman
neode cigdan;

7. Invocabant Dominum, et ipse exaudiebat eos; in columna nubis loquebatur ad eos.

7. Hi cymlice
cigdon Drihten,
and he hi gehýrde,
holde mode;
spræc him wordum to,
þurh wolcnes swyr.

8. Custodiebant testimonia ejus, et præcepta ejus quæ dederat illis.

8. Hi þa gewitnesse
wel geheoldon,
and his bebodu
beorhte efnedan,

Digitized by Google

þa he him sealde,
and sylfa bebead.

9. Domine, Deus noster, tu exaudiebas eos; Deus, tu propitius fuisti illis, et vindicans in omnia studia eorum.

9. Þu gehȳrdest hig,
halig Drihten,
and him meahtig God
milde wurde,
and heora æfþancan
ealle gewræce.

10. Exaltate Dominum, Deum nostrum, et adorate in monte sancto ejus; quoniam sanctus Dominus, Deus noster.

10. Hebbað urne God,
Hælend Drihten,
and hine on halgum,
her weorðiað,
mærum beorge;
forðon his meahte synt,
and halig is
heofon-rices Weard.

PSALMUS XCIX.

Vox Apostolorum.

1. Jubilate Deo, omnis terra; servite Domino in lætitia.

1. Nu ge mycle gefean
mihtigum Drihtne,
eall þeos eorðe,
elne hȳre;
and blisse Gode,
bealde þeowie.

2. Introite in conspectu ejus, in exultatione; scitote quod Dominus ipse est Deus; ipse fecit nos, et non ipsi nos;

2. Gangað on ansyne,
ealle bliðe,
witað wislice,
þæt he is wealdend God;
he us geworhte,
and we his syndon.

3. Nos autem populus ejus, et oves pascuæ ejus: intrate portas ejus in con-

3. We his folc syndan,
and his fæle sceap,
ða he on his edisce

fessione, atria ejus in hymnis confessionum.

ealle afedde;
gað nu on his doru,
God andettað,
and hine weorðiað,
on wic-tunum,
mid lôf-sangum,
lustum myclum.

4. Laudate nomen ejus, quoniam suavis est Dominus; in æternum misericordia ejus, et usque in seculum seculi veritas ejus.

4. Heriað naman Drihtnes,
forþon hê îs niðum swæs;
is þin milde mod
ofer manna bearn.

PSALMUS C.

Vox Christi ad Patrem.

1. Misericordiam, et judicium cantabo tibi, Domine: psallam, et intelligam in via immaculata, quando venies ad me.

1. Ic mildheortnesse and dôm
mihtigan Drihtnes,
singe and secge,
and soð ongyte,
on unwemmum wege,
hwænne þu me wylle to.

2. Perambulabam in innocentia cordis mei, in medio domus meæ.

2. Ic mid unbealuwe
ealre heortan,
þurh ðin hûs middan,
halig eode.

3. Non proponebam ante oculos meos rem malam; facientes prævaricationes odivi; et non adhæsit mihi cor pravum.

3. Ne sette ic me fore eagum
yfele wisan,
ealle ic feode
facnes wyrcend;
næs me wŷn-gesið
wiðerweard heorte.

4. Declinantes a me malignos non agnoscebam; detrahentem adversus proxi-

4. Ic awyrgde fram me
wende and cyrde,
nolde ic hiora andgit

Digitized by Google

mum suum, occulte hunc persequebar.

ænig habban,
þe tǽlnessa,
teonan geneahhige,
wið heora þam nehstan
nið ahofan;
þara ic ehte
ealra mid niðe.

5. Superbo oculo, et insatiabili corde, cum hoc simul non edebam.

5. Oferhydegum eagum,
unsædre heortan,
nolde ic mid þæm men minne
mete ðicgean.

6. Oculi mei super fideles terræ, ut sedeant hi mecum: ambulans in via immaculata, hic mihi ministrabat.

6. Ofer geleaffulle
eorð-bugende,
eagan mine
georne sceawedun,
hwær ic tirfæste
treowe funde;
þa me symble mid
sæton and eodon;
he me holdlice
her ðegnade.

7. Non habitabit in medio domus meæ qui facit superbiam; qui loquitur iniqua, non dirigetur in conspectu oculorum meorum.

7. Ne eardað on midle
mines huses,
þe oferhygd
up-ahebbe,
oþþe unriht cweþan
elne wille.

8. In matutino interficiebam omnes peccatores terræ; ut disperdam de civitate Domini omnes qui operantur iniquitatem.

8. Ic on morgenne ofsleah
mânes wyrhtan,
ealle þe unriht
elne worhtan,
and fyrena fela
gefremed habbað;
ealle ic þa of Drihtnes
drife ceastre.

Digitized by Google

PSALMUS CI.

Vox Christi ad Patrem.

1. Domine, exaudi orationem meam ; et clamor meus ad te perveniat.

1. Đu min gebed,
mære Drihten,
gehŷr, heofenes Weard,
and gehlyde mîn
to ðe becume,
þeoda Reccend.

2. Ne avertas faciem tuam a me ; in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam ; in quacumque die invocavero te, velociter exaudi me.

2. Na þu andwlitan
æfre þinne
awend fram me,
wuldres Ealdor ;
gif ic geswenced sy,
þu swæs to me
þin eare onhyld ;
and me ofestlice
gehŷr, heofenes Weard,
helpys benan.

3. Quia defecerunt sicut fumus dies mei ; et ossa mea sicut in frixurio confrixa sunt.

3. Forðon dagas mine
gedroren syndan,
smece gelice,
and forspyrcende synd
mine mearh-cofan,
þæs þe me þinceð,
swylce hi on cocer-pannan
cocas gehyrstan.

4. Percussus sum sicut fœnum, et aruit cor meum ; quia oblitus sum manducare panem meum ; a voce gemitus mei adhæserunt ossa mea carni meæ.

4. Ic eom hege gelic,
þam þe hraðe weornað,
ðonne hit byð amawen
mannes folmum,
is min heorte eac
hearde geswenced ;

Digitized by Google

forðon ic ær forgeat,
þæt ic etan sceolde
minne swetne hláf;
forðon me is swære stefne,
hefig gnorniende,
heortan getenge;
ætfeolen eac min ban,
flæsce minum.

5. Similis factus sum pellicano in solitudine; factus sum sicut nycticorax in domicilio; vigilavi, et factus sum sicut passer unicus in ædificio.

5. Ic geworden eom
pellicane gelic,
se on westene wunað;
wat ic eac swiðe geare,
þæt ic genemned eam
niht-hrefne gelic,
þe on scræfe eardað;
and ic spearuwan swa some
gelice gewearð,
anlicum fugele.

6. Tota die exprobrabant me inimici mei; et qui me laudabant, adversum me jurabant.

6. Hwæt me ealne dæg,
edwit-spræce on
mine feondas
fæste brohtan;
and ða me heredan,
hi me hraþe æfter,
full swyþe eft
swerigean ongunnon.

7. Quia cinerem sicut panem manducabam, et potum meum cum fletu temperabam;

7. Forðon ic anlic ætt
æscean hlafe,
and ic minne drinc
mengde mid tearum;

8. A facie iræ et indignationis tuæ; quia elevans allisisti me.

8. For andwlitan
yrres þines;
feor þu me ahofe,
and gehnæctest eft.

9. Dies mei sicut umbra

9. Dagas mine gedruran,

Digitized by Google

declinaverunt; et ego sicut fœnum arui.

swa se deorca scua,
and ic hege gelic,
swa hit hraðe weornað.

10. Tu autem, Domine, in æternum permanes; et memoriale tuum in seculum seculi.

10. Þu on ecnesse wunast,
awa, Drihten;
wunað þin gemynd
þenden woruld standeð.

11. Tu exurgens, Domine, misereberis Sion; quia venit tempus miserendi ejus;

11. Aris nu, mihtig God,
miltsa Sione;
nu is hire helpe
heah sǣl cumen;

12. Quia beneplacitos habuerunt servi tui lapides ejus; et terræ ejus miserebuntur.

12. Forþon þæs þancunga
þine scealcas,
ambyht-mæcgas,
ealle hæfdan;
forðon þe þu stiðlice,
stanum and eorðan,
eallum ætgædere,
ǣr miltsadest.

13. Et timebunt gentes nomen tuum, Domine; et omnes reges terræ gloriam tuam.

13. Forþon neodlice,
on naman ðinum,
ealle eorð-buend
egsan habbað,
and þin wuldor ongitað
woruld-cyningas.

14. Quoniam ædificavit Dominus Sion; et videbitur in majestate sua.

14. Eft timbrade
ece Drihten,
and gesette Sion,
þurh his sylfes miht;
ðær wæs gesyne
his seo soðe sped.

15. Et respexit in orationes pauperum, et non sprevit preces eorum.

15. Oft he þearfendra bene
þance gehȳrde,
and he ne forhogode
heora hold gebed.

Digitized by Google

16. Scribantur hæc in generatione altera; et populus, qui creabitur, laudabit Dominum;

16. Ða wîslice
awriten standað,
and on cneoressum
cyðed syndan,
þæt he folc gesceop
fægere Drihten,
herað holdlice
hrore geþance;

17. Quoniam prospexit de excelso sancto suo; Dominus de cælo in terram aspexit;

17. Forðon he fæstlice
forð locade,
of his þam hean
halgan setle;
Drihten geseah of heofenum,
hêr on eorðan;

18. Ut audiret gemitum vinculatorum, et solvat filios interemtorum;

18. He þa gehŷrde
heah gnornunge,
þæra þe gebundene
bitere wæron,
and ða bealdlice
bearn alysde,
þara ðe ofslegene
sliþe wæran;

19. Ut annuntient in Sion nomen Domini; et annuntietur laus ejus in Hierusalem;

19. Þonne byð on Sione
sægd
soð nama Drihtnes,
and his lôf swylce,
leoda bearnum,
on Hierusalem,
gleawast and mærust.

20. In conveniendo populos in unum, et regna ut serviant Domino.

20. Cumað folc syððan
feorran togædere,
and ricu eac,
þæt hraðe Drihtne,
ful holdlice,
hŷran syþþan.

21. Respondit ei in via virtutis suæ, Paucitatem dierum meorum enuntia mihi; et ne revoces me in dimidio dierum meorum, in seculum seculi anni tui.

21. He him andwyrdeð,
eallum sona,
on wege worulde,
þær his gewis mægen
fæste standað,
Ic þe feawe dagas,
minra mættra,
mode secge,
þæt þu me meaht on midle
minra dagena,
sona gecigean,
gif þu sylfa wylt;
earon þines anes gear
awa to feore.

22. Initio terram tu fundasti, Domine; et opera manuum tuarum sunt cæli.

22. Æt fruman þu,
Drihten, geworhtest
eorþan frætwe,
and up-heofen;
þæt is heah geweorc
handa þinra.

23. Ipsi peribunt, tu autem permanebis; et omnia sicut vestimentum veterascent, et sicut opertorium mutabis ea, et mutabuntur;

23. Sweotule þa forweorðað,
and ðu sylf wunast;
eall forwisnað,
wædum anlice,
and ðu hi onwendest,
swa man wrigels deð;
and hi beoð to worulde
wended syþþan;

24. Tu autem idem ipse es, et anni tui non deficient.

24. Þu þonne byst se ilca,
se þu ǣr wære,
ne beoð winter þin
wiht ðe sǣmran.

25. Filii servorum tuorum inhabitabunt ibi; et

25. Bearn þinra scealca
her bū namon,

semen eorum in seculum seculi.

and þær eardedan,
ealle þrage,
and heora sylfra cynn,
syððan to feore,
on worulda woruld,
well gerehtest.

PSALMUS CII.

Vox Ecclesiæ ad Patrem suum.

1. Benedic, anima mea, Dominum; et omnia interiora mea, nomen sanctum ejus.

1. Bletsa mine sawle
bliðe, Drihten,
and eall min inneran his
þæne ecean naman.

2. Benedic, anima mea, Dominum; et noli oblivisci omnes retributiones ejus,

2. Bletsige mine sawle
bealde, Dryhten;
ne wylt þu ofergeottul
æfre weorðan
ealra góda,
þe he þe ǽr dyde;

3. Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis, qui sanat omnes languores tuos;

3. He þinum mán-dædum
miltsade eallum,
and þine adle
ealle gehælde.

4. Qui redimit de interitu vitam tuam, qui satiat in bonis desiderium tuum;

4. He alysde þin líf
leof of forwyrde,
fylde þinne willan
fægere mid gode.

5. Qui coronat te in miseratione, et renovabitur sicut aquilæ juventus tua.

5. He þe gesigefæste
soðre miltse,
and ðe mildheorte
mode getrymede;
eart þu edneowe,
earne gelicast,
on geogoðe nú
gleawe geworden.

Digitized by Google

6. Faciens misericordias Dominus, et judicium omnibus injuriam patientibus.

6. Hafast þu milde mod,
mihta strange,
Drihten, domas,
eallum þe deope hêr,
and ful treaflice,
teonan þolian.

7. Notas fecit vias suas Moysi; filiis Israel, voluntates suas.

7. He his wegas dyde
wise and cuðe
Moyse þam mæran,
on mænige tîd;
swylce his willan eac,
werum Israhela.

8. Misericors, et miserator Dominus; patiens, et multum misericors.

8. Mildheort þu eart and mihtig,
mode geþyldig,
ece Drihten,
swa þu â wære;
is þin milde mod
mannum cyðed.

9. Non in finem irascetur, neque in æternum indignabitur.

9. Nelle þu oð ende
yrre habban,
ne on ecnesse ðe
awa belgan.

10. Non secundum peccata nostra fecit nobis, neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis.

10. Na þu be gewyrhtum,
Wealdend, urum,
wommum wyrhtum,
woldest us dôn;
ne æfter urum unryhte,
ahwær gyldan.

11. Quia secundum altitudinem cæli a terra, confirmavit misericordiam suam super timentes eum.

11. Forðon þu æfter heahweorce
heofenes þines,
mildheortnysse,
mihtig Drihten,
lustum cyðdest,
þam þe lufedan þe.

Digitized by Google

12. Quantum distat ortus ab occasu, elongavit a nobis iniquitates nostras.

12. Swa þas foldan
fæðme bewindeð
þes east rodor,
and æfter west,
he betweonan þam,
teonan and unriht
us fram afyrde,
æghwær symble.

13. Sicut miseretur pater filiis, ita misertus est Dominus timentibus se; quia ipse scit figmentum nostrum.

13. Swa fæder ðenceð
fægere his bearnum
milde weorðan,
swa us mihtig God
þam þe hine lufiað
liðe weorðeð;
forðan he ealle can
ure þearfe.

14. Memento, Domine, quod pulvis sumus: homo, sicut fœnum dies ejus, tamquam flos agri, ita florebit;

14. Gemune, mihtig God,
þæt we synt moldan and dust:
beoð mannes dagas
mawenum hege
æghwær anlice,
eorðan blostman;
swa his líf-dagas
læne syndan;

15. Quoniam spiritus pertransibit ab eo, et non erit; et non cognoscet amplius locum suum.

15. Þonne he gast ofgifeð,
syþþan hine gærs-bedd sceal
wunian wide fyrhð;
ne him man syððan wat,
æghwær elles,
ænige stowe.

16. Misericordia autem Domini a seculo est, et usque in seculum seculi super timentes eum.

16. Þin mildheortnes,
mihtig Drihten,
þurh ealra worulda woruld
wíslic standeð,

Digitized by Google

deorust and gedefust,
ofer ealle
þa þe ondrædað him.

17. Et justitia ejus super filios filiorum, custodientibus testamentum ejus, et memoria retinentibus mandata ejus, ut faciant ea.

17. Swa his soðfæstnyss
swylce standeð
ofer þara bearna bearn,
þe his bebodu healdeð,
and þæs gemynde
mycle habbað,
þæt heo his wîsfæst word
wynnum efnan.

18. Dominus in cælo paravit sedem suam; et regnum ipsius omnibus dominabitur.

18. On heofen-hame,
halig Drihten
his heah-setl
hror timbrade,
þanon he eorð-ricum
eallum wealdeð.

19. Benedicite Dominum, omnes angeli ejus; potentes virtute, qui facitis verbum ejus, ad audiendam vocem sermonum ejus.

19. Ealle his englas
ecne Drihten
bletsian bealde,
heora bliðne Frean;
mægyn and mihta,
þa his mære word
habbað and healdað,
and hyge fremmað.

20. Benedicite Dominum, omnes virtutes ejus; et ministri ejus, qui facitis voluntatem ejus.

20. Bletsian Drihten
eall his bearna mægen,
and his ðegna ðreat,
þe þæt þence nu,
þæt hi his willan
wyrcean georne.

21. Benedicite Dominum, omnia opera ejus; in omni loco dominationis ejus, benedic, anima mea, Dominum.

21. Eall his agen geweorc
ecne Drihten,
on his agenum stede,
eac bletsige,

Digitized by Google

þær him his egsa
anweald standeð;
bletsige, min sawl,
bliðe Drihten.

PSALMUS CIII.

Vox Ecclesiæ.

1. Benedic, anima mea, Dominum: Domine, Deus meus, magnificatus es vehementer.

1. Bletsa mine sawle
bliðe, Drihten;
þu eart, min Drihten God,
dædum swyþe,
meahtum mære,
ofer manna bearn.

2. Confessionem et decorem induisti; amictus lumine sicut vestimento:

2. Þu þe weorðlice
wlite andette
gode gegyredest;
eart nu gleawlice,
swa lîm-wǽdum,
leohte gegyrwed.

3. Extendens cælum sicut pellem; qui tegis in aquis superiora ejus.

3. Heofon þu aðenedest,
hyde gelice,
þone weardiað ufan
wætra ðryðe.

4. Qui ponit nubem ascensum suum; qui ambulat super pennas ventorum.

4. He wolcen eac
worhte and sette,
þæt he mihte eaðe
ûpp-astigan,
se fotum tredeð
fiðru winda.

5. Qui facit angelos suos, spiritus, et ministros suos, ignem urentem.

5. He his englas deð
æðele gastas,
and his frome ðegnas,
fyr byrnende.

6. Qui fundavit terram

6. He gefæstnude

Digitized by Google

super stabilitatem ejus; non inclinabitur in seculum seculi.

foldan staðelas,
eorðan eardas;
ne seo æfre nu,
on worulda world,
weorðeð ahylded.

7. Abyssus, sicut pallium, amictus ejus; super montes stabunt aquæ.

7. He nywolnessa,
neoðan swa swa ryfte,
he him to gewæde
woruhte swylce;
standað ofer mannum
muntas on wæterum.

8. Ab increpatione tua fugient; a voce tonitrui tui formidabunt.

8. Þa him þrea þine
þearle ondrædað;
fleoð forhtlice
þunres brogan,
þinre stefne
strangne egsan.

9. Ascendunt montes, et descendunt campi in locum, quem fundasti eis; terminum posuisti, quem non transgredientur, neque convertentur operire terram.

9. Beorgas and feldas,
bō astigað
on þæne stede,
þe þu gestaþulodest hī,
and on ðære stowe
standað fæste;
ne magon hi ofer gemære
mare gegangan,
þæt hi ðysse eorþan
awyht habban.

10. Qui emittis fontes in convallibus; inter medium montium pertransibunt aquæ.

10. Oft of denum yrnað
deope wyllan,
and of midle
munta swylce,
wæter awealleð,
wide floweð.

11. Potabunt omnes bestiæ silvarum, expectabunt

11. Of þam eorðan deor
ealle drincað,

onagri in siti sua, super ea volucres cæli habitabunt, de medio petrarum dabunt voces suas;

bidað assan
eac onþurste;
of þan heofon-fugelas
healdað eardas,
sendað of þam stanum
stefne mycle;

12. Rigans montes de superioribus suis; de fructu operum tuorum satiabitur terra;

12. Beorgas onfoð
blædum and wæstmum,
ufan eorð-wæstme
ealle growað;
swylce of wæstmum
weorca þinra,
eall eorðan cið
ufan bið gefylled;

13. Producens fœnum jumentis, et herbam servituti hominum;

13. Swylce þu of foldan,
fodder neatum
lætest alædan,
on þæm hi líf healdað;
wyrta þu geworhtest,
to wraðe manna.

14. Ut educat panem de terra, et vinum lætificet cor hominis;

14. Eac þu him of eorþan
út-alæddest
hláf to helpe;
heortan manna
must and win-drinc
myclum blissað.

15. Ut exhilaret faciem in oleo, et panis cor hominis confirmet.

15. Ele andwlitan
eac gescyrpeð,
and hláf trymeð
heortan mannes.

16. Satiabuntur omnia ligna silvarum, et cedri Libani, quas plantasti; illic passeres nidificabunt.

16. Swylce þu gefyllest
fægrum blædum,
telgum treow;
wæstme tydrað
ealle þa on Libanes

Digitized by Google

læde̕ð on beorge,
cwice ceder-beamas,
þa ðu cuðlice
sylfa gesettest;
on þam swylce nu,
mid heora spedum,
spearwan nystlað.

17. Fulicæ domus dux est eorum; montes excelsi cervis; petra refugium herinaciis.

17. Up-hebbe an hús,
hiora agen is
latteow on lande;
oft laðne beorg,
on hean muntum,
heortas wuniað;
erinaces fleoð
oft on stanas.

18. Fecit lunam in tempora; sol cognovit occasum suum.

18. Monan he geworhte,
on þa mǽran tid;
sunne hire setl-gang
sweotule healdeð.

19. Posuisti tenebras, et facta est nox; in ipsa pertransibunt omnes bestiæ sylvarum;

19. Þystru ðu gesettest,
on þearle niht;
on þære ealle wildeor
wide to-eornað;

20. Catuli leonum rugientes, ut rapiant, et quærant a Deo escam sibi.

20. And leon-hwelpas,
lange swylce,
grymetigað gnorne;
georne secað,
þæt him grædigum æt
God gedeme.

21. Ortus est sol, et congregati sunt, et in cubilibus suis se collocabunt.

21. Syþþan up cumeð
æðele sunne,
hí of siðum
eft gesamniað,
and hí on holum
hydað hi georne.

Digitized by Google

22. Exiet homo ad opus suum, et ad operationem suam usque ad vesperum.

22. Mægen-weorc on morgen
man onginneð,
and þæt geendað
on æfynne.

23. Quam magnificata sunt opera tua, Domine! omnia in sapientia fecisti; repleta est terra creatura tua.

23. Mycel wærun þine weorc,
mihtig Drihten!
ealle þa þu mid snyteru
sylfa worhtest;
is þeos eorðe eac
eall gefylled
þinra gesceafta,
Scyppend mære.

24. Hoc mare magnum, et spatiosum, illic reptilia, quorum non est numerus, animalia pusilla et magna; illic naves pertransibunt;

24. His is mycel sǽ,
and on gemærum wid;
þær is unrím on
ealra cwycra,
mycelra and mætra,
ofer þæne mægene;
oft scipu scriþende,
scrinde fleotað.

25. Draco iste, quem formasti ad illudendum ei; omnia a te expectant, Domine, ut des illis escam in tempore.

25. Dracan þu þysne,
dædum þinum,
geheowadest;
hete syððan
him bysmere
brade healdan;
ealle to ðe,
ece Drihten,
ætes on eorðan
eac wilniað.

26. Dante te illis, colligent; aperiente te manum

26. And him gesomnadum,

tuam, omnia replebuntur ubertate.

swylce wylle
þine þa halgan
hand ontynan;
ealle hi gefyllan
fægere góde.

27. Avertente autem te faciem tuam, turbabuntur; auferes spiritum eorum, et deficient, et in pulverem suum revertentur.

27. Gif þu þine ansyne
fram him
æfre awendest,
þonne hí gedrefde
deope weorðað,
and him gast weorðeð
georne âfyrred;
swylce teonlice
geteoriað,
on heora agen dust
æfter hweorfað.

28. Emitte spiritum tuum, et creabuntur; et renovabis faciem terræ.

28. Onsend þines sylfes
gâst,
sona weorþað
geedniwad;
and þu eac scyppest
eorðan ansyne
ealle swylce.

29. Sit gloria Domini in seculum seculi; lætabitur Dominus in operibus suis:

29. Wuldor sí wide
weruda Drihtne,
and on worulda woruld
wunie syððan;
blissie on his weorcum
bealde Drihten.

30. Qui respicit terram, et facit eam tremere; qui tangit montes, et fumigant.

30. He on ðas eorðan
ealle locað,
deð hí for his egsan
ealle beofian;
gif he mid his mihte

Digitized by Google

muntas hrineð,
hi ful ricene
reocað sona.

31. Cantabo Domino in vita mea; psallam Deo meo quamdiu ero.

31. Ic on minum life,
lustum Drihtne
singe soðlice,
and secge eac,
þenden ic wunige
on woruld-dreamum.

32. Suavis sit ei laudatio mea; ego vero delectabor in Domino.

32. Wese him herenes mîn
æt heortan weðe;
ic minne Drihten
deorne lufige.

33. Deficient peccatores a terra, et iniqui, ita ut non sint: benedic, anima mea, Dominum.

33. And þa fyrenfullan
frecne forweorðaþ,
þa on ðysse eorðan synt
ealle sniome,
þæt hio ne wunian
on world-life:
bletsa mine sawle
bliðe, Drihten.

PSALMUS CIV.

Vox Christi ad Apostolos, de Judæis.

1. Confitemini Domino, et invocate nomen ejus; annuntiate inter gentes opera ejus.

1. Andetað Drihtne,
and his ecne naman
cegað cymlice;
þæt cwyce secgeað
his wundor-weorc,
ofer ealle wer-þeode.

2. Cantate ei, et psallite ei; narrate omnia mirabilia ejus.

2. Singað him swylce,
and salletað,
secgað his wundor eall,
wide mæru.

Digitized by Google

3. Laudamini in nomine sancto ejus; lætetur cor quærentium Dominum.

3. Hergeað his naman,
neode swylce;
heorte hyge clæne
hlutre blissiað,
þam þe soðlice
secað Dryhten.

4. Quærite Dominum, et confirmamini; quærite faciem ejus semper.

4. Secað ge Drihten,
and ge syððan beoð
teonan gehwylce
ful trume æghwær;
secað his ansyne
symble georne.

5. Mementote mirabilium ejus, quæ fecit; prodigia, et judicia oris ejus.

5. Gemunað ge on mode,
hu he mænig wundor
worhte wræclice,
wundur unlytel;
and his muþes eac
mære domas.

6. Semen Abraham, servi ejus; filii Jacob, electi ejus.

6. Hwæt he Abrahames
cynn,
þe his esne wæs,
geweorðude
ofer wer-þeoda;
and Iacobes bearn,
þone he geara geceas.

7. Ipse Dominus Deus noster; in universa terra judicia ejus.

7. He is ure Drihten,
dædum spedig;
earun his domas
deore and mære,
geond þisse eorðan
æghwylcne dæl.

8. Memor fuit in seculum testamenti sui; verbi, quod mandavit in mille generationes;

8. He þæs on worulde
wearð gemyndig,
þæt he worde gecwæð
on gewitnesse,

Digitized by Google

þæt heo on þusende,
þæt sceoldan healdan,
þære cneorisse
cwyc se þe lifde.

9. Quod disposuit ad Abraham; et juramenti sui ad Isaac, et statuit illud Jacob in præceptum, et Israel in testamentum æternum;

9. Þæt he mid að-sware
to Abrahame,
and to Isáác,
eac gesohte;
and gleawlice
Iacobe bead;
þæt awa to feore
Israheles cyn
his gewitnesse
wel geheolde.

10. Dicens, Tibi dabo terram Chanaan, funiculum hæreditatis vestræ.

10. And him þa mid soðe
sægde, cweðende,
Ic eowrum cynne
Khananea land,
on agene æht,
yrfe gesylle.

11. Cum essent numero brevi, paucissimi et incolæ in ea; et pertransierunt de gente in gentem, et de regno ad populum alterum.

11. Wæs þæt mære cynn
mycel on rime,
ac on þam folce
feawe wæran ænige,
oððæt bigengum
beornas onwocan,
cynn æfter cynne
cende wæran;
oð þæt hio oðer folc
egsan geðiwdan.

12. Non permisit hominem nocere eis, et corripuit pro eis reges.

12. Ne let he him manna
mihte sceððan,
and he þearle for him
þrea geaf kyningum.

Digitized by Google

13. Nolite tangere christos meos, et in prophetis meis nolite malignari.

13. Ne sceolon ge mine
þa halgan
hrinan ne gretan,
ne on mine witegan
wergðe settan.

14. Et vocavit famem super terram, et omne firmamentum panis contrivit.

14. Cwom þa ofer eorðan
ermðu and hungor,
wurdon wide menn
wædlan hlafes.

15. Misit ante eos virum; in servum venumdatus est Joseph; humiliaverunt in compedibus pedes ejus, ferrum pertransiit animam ejus, donec veniret verbum ejus; eloquium Domini inflammavit eum.

15. He him snoterne beforan
sende æryst,
ful wísne
wer to scealce,
and þa bebohtan
bearn Iacobes
Ioseph on geoguðe,
þær hine grame æryst
hæfdon to hæfte,
oþ þæt hine halig God,
þurh his worda
wisdom, ahôf.

16. Misit rex, et solvit eum; princeps populorum, et dimisit eum.

16. Sende him soð cyning
sweotule are,
alysde hine lungre,
and hine þam leodum þa
to ealdormen
eallum sette.

17. Et constituit eum dominum domus suæ, et principem omnis possessionis suæ.

17. He sette hine on his
huse
to hâlf-wearde,
ealra him his æhta
anweald betæhte.

18. Ut erudiret principes

18. Þæt he his ealdormen

suos sicut seipsum; et senes suos prudentiam doceret.

ealle lærde,
swa he his sylfes mod
geseted hæfde,
and þa yldestan
ealle lærde,
þæt heo wisdomes
word oncneowan.

19. Et intravit Israel in Ægyptum; et Jacob habitavit in terra Chanaan.

19. Þær Israhel becwom
on Ægypta,
and se góda Iacob syþþan
eft eardude
eor'ðan Khanáán.

20. Et auxit populum suum nimis, et confirmavit eum super inimicos ejus.

20. He þæt eadige folc
ecte swy'ðe,
and hio ofer heora feond
fæste getrymede.

21. Convertit cor eorum ut odirent populum ejus, et dolum facerent in servos ejus.

21. Hiora heortan he ongan
hwyrfan æryst,
þæt heo his folc
feodan swy'ðe,
and his esnum eac
inwit fremedan.

22. Misit Moysen servum suum, et Aaron, quem elegit ipsum.

22. Þa he him þone mæran
Moyses sende,
his sylfes scealc,
samod ætgædere,
and Aáron eac,
þone he ær geceas.

23. Posuit in eis verba signorum suorum, et prodigiorum in terra Chanaan.

23. He sette on hī sylfe
so'ðne wisdom
worda und weorca,
wundor-tacna,
and fore-beacna,

þæt hio fromlice
cyðdan cneo-magum,
cystum gódum,
oð þæt heo geforan
folc Khananea.

24. Misit tenebras, et obscuravit eos; quia exacerbaverunt sermones suos.

24. He hi mid þystrum ongan
þrean æt frymþe;
forðon hio word heora
wel ne oncneowan.

25. Et convertit aquas eorum in sanguinem, et occidit pisces eorum.

25. And heora wæter swylce
wende to blode,
on ðam heora fisceas
frecne forwurdan.

26. Misit in terram eorum ranas, et in cubilibus regum ipsorum.

26. Sende on heora eorþan
ealle swylce
toscean teonlice,
þa teolum husum,
on cyninga cofum,
cwyce eardedan.

27. Dixit, et venit cœnomyia, et sciniphes in omnibus finibus eorum.

27. He sylfa cwæð;
sona cwoman
mysci manige,
mid wæran gnættas,
fleoh-cynnes feala
flugan on gemæru.

28. Posuit pluvias eorum in grandinem; ignem comburentem in terram ipsorum.

28. Sette him regnas
reþe swylce,
hate of heofenum
hagol byrnende,
se lige forgeaf
land Ægypta.

29. Et percussit vineas

29. Syððan forwurdan

eorum, et ficulneas eorum; et contrivit lignum finium eorum.

heora win-geardas,
and fic-beamas;
furþon ne mihton
blæda bringan,
ne bearwa treow.

30. Dixit, et venit locusta, et bruchus, cujus non erat numerus, et comedit omnem fructum terræ eorum.

30. He þa syþþan cwæð;
sona cwoman
gangan gærs-hoppan,
and grame ceaferas;
ne mihte þa on moldan
man geriman,
þe þær on foldan
fræton wæstmas.

31. Et percussit omne primogenitum in terra Ægypti, primitias omnis laboris eorum.

31. Syþþan he æfter sloh
æghwylc frum-bearn,
þe on Ægyptum wæs
ahwær acenned,
and frum-cynnes heora
frean swylce.

32. Et eduxit eos in argento et auro; et non erat in tribubus eorum infirmus.

32. And his þæt góde folc
golde and seolfre
geweorþade,
and hi wíslíce
leofe lædde;
næs þæra leoda ða
ænig untrum,
yldra ne gingra.

33. Lætata est Ægyptus in profectione eorum; quia cecidit timor eorum super eos.

33. Wurdon hi Ægyptas
æfter bliðe,
syððan hí on fore
folc sceawedan;
forðon him þær egesa
angryslic stod.

34. Expandit nubem in protectionem eorum, et

34. He hi wolcne bewreah,

Digitized by Google

ignem ut luceret eis per noctem.

wraðum ahredde,
het him neode,
nihta gehwylce,
fyrenne beam
beforan wisian.

35. Petierunt carnes, et venit eis coturnix; et pane cæli saturavit eos.

35. Flæsces hí bædon;
fuglas coman
of garsecge,
ganetas fleogan,
and hi heofon-hlafe
halige gefylde.

36. Disrupit petram, et fluxerunt aquæ, et abierunt in sicco flumina.

36. Het him of stane
streamas flowan,
wæter on willan;
na him gewættan fót,
þa hí on Jordane
gengdan æfter.

37. Quia memor fuit verbi sancti sui, quod locutus est ad Abraham puerum suum.

37. Ac he wæs þæra worda
wel gemyndig,
halig heofenes Weard,
þe he hleoðrade
to Abrahame his
agenum hysse.

38. Et eduxit populum suum in exultatione, et electos suos in lætitia.

38. And his folc lædde
fægere on blisse,
and his þone gecorenan heap,
clæne on wynne.

39. Et dedit illis regiones gentium; et labores populorum possederunt;

39. Sealde þam leodum
landes anweald,
on agene æht,
oðre þeode,
and hí folca gewinn
fremdra gesæton;

40. Ut custodiant justificationes ejus, et legem ejus exquirant.

40. Þær hī heoldan
halige dōmas,
and his soðfæst word
swylce georne,
and his ǣ-bebod,
awa to feore.

PSALMUS CV.

Vox Ecclesiæ ad Apostolos.

1. Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia ejus.

1. Ic andette
ecum Drihtne,
georne ðam gleawan;
forðan ic hine gōdne wat,
forþon he his mildheortnysse,
mannum cyðde,
on ðysse worulde,
wīs gestandeð.

2. Quis loquetur potentias Domini, auditas faciet omnes laudes ejus?

2. Hwylc mæg æfre
mihta Drihtnes
asprecan and aspyrian,
oððe spedlice eall
his lōf-mægen
leode gehȳran,
and his gehȳrnesse
her oncnawan?

3. Beati, qui custodiunt judicium, et faciunt justitiam in omni tempore.

3. Eadige beoð æghwær,
þa ðe a wyllað
soðe domas
sylfe efnan;
on ealle tid,
æghwæs healdan
heora soðfæstnysse
symble mid dædum.

4. Memento nostri, Do-

4. Gemune us, Drihten,

Digitized by Google

mine, in beneplacito populi tui; visita nos in salutari tuo;

on mód-sefan,
forð hycgende
folces þines;
and us mid hælo
her geneosa;

5. Ad videndum in bonitate electorum tuorum, ad lætandum in lætitia gentis tuæ; ut lauderis cum hæreditate tua.

5. And us tidlice
teala sceawige,
ceose mid gecorenum,
þenden wé cwice lifgen,
þæt we mid þinre ðeode
þær blissian,
and þæt yrfe þin
æghwær herige.

6. Peccavimus cum patribus nostris, injuste egimus, iniquitatem fecimus.

6. We gefyrnedan
mid urum fæderum ǽr,
and we unsoðfæste
ealle wæron,
and unrihtes
æghwær worhtan.

7. Patres nostri in Ægypto non intellexerunt mirabilia tua, et non fuerunt memores multitudinis misericordiæ tuæ.

7. Fæderas ure
fæste ne oncneowan
ealle þa wundor,
þe ðu on Ægyptum
worhtest wræclice,
wundor unlytel;
næron hi gemyndige
miltsa þinra,
þa ðu him on ðære mægðe
manige cyðdest.

8. Et irritaverunt ascendentes in Rubrum Mare; et liberavit eos propter nomen suum, ut notam faceret potentiam suam.

8. Hí bysmeredan,
þa hí on brád wæter,
on þone Readan Sǽ
randas bæron,
þær ðu hi alysdest,
lifes Ealdor,

and hi generedest,
on naman þinum,
þa ðu þine miht
mycle cyðdest.

9. Et increpavit Mare Rubrum, et siccatum est, et eduxit eos in aquis multis, sicut in deserto.

9. Þær ðu Readne Sǽ
ricene geðywdest,
and þær wæron þa
wareðas drige,
and hi betweonum wætera
weallas læddest,
swa hí on westenne
wæron on drigum.

10. Et liberavit eos de manu odientium, et redemit eos de manu inimicorum, et operuit aquis tribulantes eos ; unus ex eis non remansit.

10. Swa hí alysde
lifes Ealdor,
of heora feonda
fæcnum handum,
and of feogendra
folmum swylce,
and heora feondas
flód adrencte ;
þæt þæra æfre ne com
án spell-boda.

11. Et crediderunt in verbis ejus, et cantaverunt laudes ejus; defecerunt, et obliti sunt operum ejus, et non sustinuerunt consilium ejus.

11. Syððan hí his wordon
wel gelyfdan,
and him lóf-sangum
lustum cwemdan ;
and þæs eft hraðe
ealle forgeaton
weorca wræclicra ;
na hi wel syþþan
his geæhtunge
ahwær heoldan.

12. Et concupierunt concupiscentias in deserto, et tentaverunt Deum in inaquoso.

12. Hí on westenne,
wraðe ongunnan
gitsunge began ;

Digitized by Google

and gramlice,
heora Godes þær
geare costedan.

13. Et dedit eis petitiones eorum, et misit saturitatem in animas eorum.

13. He him bēen sniome
brohte and sealde,
sende on heora muþas
mete to genihte.

14. Et irritaverunt Moysen in castris, et Aaron sanctum Domini.

14. Ongunnon hī on þam wicum,
wraðe swylce,
mærne Moyses
ma bysmrian,
and Aāron mid,
eac þone halgan.

15. Aperta est terra, et deglutivit Dathan; et operuit super synagogam Abiron.

15. Þa eorðe togaan,
and eall forswealh,
on deope forwyrd,
Dathanes weorod,
and Abirones,
eall ætgædere.

16. Exarsit ignis in synagoga eorum, et flamma combussit peccatores.

16. Þær fyr abarn
frecne swylce,
on heora gemetinge;
and þær mān-sceaðan,
þa synfullan,
sniome forbærnde.

17. Et fecerunt vitulum in Choreb, et adoraverunt sculptile; et mutaverunt gloriam suam in similitudinem vituli comedentis fœnum.

17. Hi on Choreb swylce
cealf ongunnan,
him to gode-gylde
georne wyrcean;
onwendan heora wuldor
on þæne wyrsan hād
hæðen-styrces,
hīg etendes.

18. Obliti sunt Deum,

18. Godes hi forgeaton,

qui liberavit eos, qui fecit magnalia in Ægypto, mirabilia in terra Chanaan; terribilia in Mari Rubro.

þe hi of gramra ǽr
feonda folmum
frecne generede,
þe on Ægyptum,
æðele wundur,
and on Chananea,
cymu worhte,
and recene wundur,
on þam Readan Sǽ.

19. Et dixit ut disperderet eos; si non Moyses electus ejus stetisset in confractione in conspectu ejus; ut averteret iram ab eis, ne disperderet eos;

19. Þa hi wolde toweorpan
wuldres Aldor,
þær heora Moyses
mægene ne hulpe;
he þæt folc forstod,
feonda mægene;
forðon he him his yrre
of-acyrde,
þæt he hi ne towurpe
geond wer-þeoda.

20. Et pro nihilo habuerunt terram desiderabilem; et non crediderunt in verbis ejus, et murmuraverunt in tabernaculis suis; nec exaudierunt vocem Domini.

20. Ne hi for awyht,
eorþan cyste
þa selestan
geseon woldan,
ne his wordum eac
woldan gelyfan;
ac hi granedan,
and grame spræcan;
noldan his wordum
wel gehýran.

21. Et elevavit manum suam super eos, ut prosterneret eos in deserto, et ut dejiceret semen eorum in nationibus, et dispergeret eos in regionibus.

21. He his handa ahóf,
and hi hraðe wolde,
on þam westenne,
wide todrifan,
and heora swæs cynn
sendan on wid land.

Digitized by Google

22. Et consecrati sunt Beelphegor, et manducaverunt sacrificia mortuorum.

22. Hi Bel-phegor
bædon âre;
æton deadra lac,
swa hit gedefe ne wæs.

23. Et irritaverunt eum in studiis suis; et multiplicata est in eis ruina.

23. And hi bysmredon
bealde Drihten,
on heora gemetincge,
mægene ealle;
and þær healicne on
hryre gefremedan.

24. Et stetit Finees, et exoravit, et cessavit quassatio; et reputatum est illi ad justitiam, a generatione in generationem, usque in seculum.

24. Hi þæs feond-hetes
Finees awerede,
þa he on þam folce
feond-gyld gebræc;
he þæs hæl gehleât,
and helpe fand,
of cynna gehwam,
and on cneorisse.

25. Et irritaverunt eum ad aquas contradictionis, et vexatus est Moyses propter eos; quia exacerbaverunt spiritum ejus, et distinxit in labiis suis:

25. Eac hi gefremedan
oðer bysmer,
þær hi wiðer-cwyde
wæteres hæfdon;
þær Moyses wearð
mægene gebysgad,
for heora yfelum,
swa he oftor wæs
on his gaste gram;
ne mihte him Godes willan,
mid his welerum,
wîsne getæcean.

26. Non disperdiderunt gentes, quas dixerat Dominus illis; et commisti sunt inter gentes, et didicerunt opera eorum, et servierunt

26. Noldan hi toworpan
wraðe þeode,
swa him Drihten ǽr,
Dêma sægde,
ac hi wið mânfullum

Digitized by Google

sculptilibus eorum; et factum est illis in scandalum.

megndan þeode,
and leornedan
lað weorc Gode,
and sceucc-gyldum
swyþe guldan;
him þæt eall gewearð
to ǣ-swyce.

27. Et immolaverunt filios suos, et filias suas dæmoniis; et effuderunt sanguinem innocentem, sanguinem filiorum suorum et filiarum suarum, quas sacrificaverunt sculptilibus Chanaan.

27. Ongunnan heora bearn
blṓtan feondum,
sceuccum onsæcgean
suna and dohter;
agutan blṓd swylce
bearna feala,
þa unscyldige
ealle wærun,
syððan hī gecuran
Chananea God.

28. Et infecta est terra in sanguinibus eorum, et contaminata est in operibus eorum.

28. Þanon eorþe wearð
eall mid blode
mâne gemenged,
mid dædum fah.

29. Et fornicati sunt in adinventionibus suis; et iratus est animo Dominus in populum suum, et abominatus est hæreditatem suam.

29. Eall hī forheoldan
heah weorc Godes;
forðan him yrre wearð
ece Drihten,
and he his yrfe
eall forhogode.

30. Et tradidit eos in manus gentium; et dominati sunt eorum qui oderunt eos.

30. He hi on hand-geweald
hæðenum sealde,
and heora weoldan
þa him wyrrest ær,
on feondscipe,
fæste gestodon.

31. Et tribulaverunt eos inimici eorum; et humiliati

31. Heora costedan
cuþe feondas,

Digitized by Google

sunt sub manibus eorum: sæpe liberavit eos.

and under handum
hynþe þoledan:
hi alysde oft,
lifes Ealdor.

32. Ipsi autem exacerbaverunt eum in consilio suo; et humiliati sunt in suis iniquitatibus.

32. Hi hine on geþeahte
oft abylgdan;
wæron on unrihtum
oft gehynde.

33. Et respexit eos cum tribularentur, cum exaudiret orationes eorum.

33. Swa he furðum oncneow,
þæt heora fynd ehtan,
he heora bene
bealde gehýrde.

34. Et memor fuit testamenti sui, et pœnituit eum secundum multitudinem misericordiæ suæ.

34. Þonne he his wordgebeot
well gemunde,
hreaw hine sona,
þonne hi hynþa drugan,
æfter his miltsa
menigu godes.

35. Et dedit eis misericordiam in conspectu omnium qui eos ceperunt.

35. Syððan he him sealde
sona miltse,
þær hi ongesawon
ealle ætgædere,
þe ehtend him
ær gestodan.

36. Salvos nos fac, Domine, Deus noster, et congrega nos de nationibus; ut confiteamur nomini sancto tuo, et gloriemur in laude tua.

36. Dó us hale nu,
halig Drihten,
and us se góda God
georne gesamna
of wid-wegum,
þær we wean dreogað,
þæt we þinne naman
nede motan,
þone halgestan,

Digitized by Google

her andettan;
and we on lofe þinum,
lungre weorðan,
ofer wer-ðeode,
wuldre generede.

37. Benedictus Dominus Deus Israel, a seculo et usque in seculum; et dicat omnis populus: fiat, fiat.

37. Wese Israhela God
ââ gebletsad,
on worulda woruld,
Wealdend Drihten;
and þæt fægere becweðe
folca æghwylc:
wese swa, wese swa,
þurh eall wide ferhð.

PSALMUS CVI.

Vox Christi de Judæis.

1. Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia ejus.

1. Ic andette
ecne Drihten,
þæne gôôdan God,
forðan ic hine gleawne wat;
is his mildheortnes
mycel to worulde.

2. Dicant nunc qui redemti sunt a Domino, quos redemit de manu inimici; et de regionibus congregavit eos;

2. Secge þæt nu ða,
þæt he sylfa God
alysde, lifes Weard,
laðum of handa,
and hî of sid-folcum
gesamnade;

3. A solis ortu, et occasu, ab aquilone, et mari; erraverunt in solutudine, in siccitate; viam civitatis habitationis non invenerunt.

3. Fram upp-gange
æryst sunnan,
oþ þæt heo gewiteð
on west-rodur,
and fram sæ̂ norðan,
swycedan geond westen;

ne meahton ceastre weg
cuðne mittan,
þe hi eardunge
on-genaman.

4. Esurientes, et sitientes; anima eorum in ipsis defecit.

4. Hæfde hi hũngor and
þurst
heard gewyrded,
þæt him frecne ón
feorh aðolude.

5. Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur; et de necessitatibus eorum liberavit eos.

5. And hi þa on þære cos-
tunge
cleopedan to Dryhtne;
and he hí of þam earfeðum
eallum alysde.

6. Et eduxit eos in viam rectam; ut irent in civitatem habitationis.

6. Hi þa gelædde
lifes Ealdor,
þær hí on rihtne weg
ricene eodan;
oð þæt hi cuðlice
on becwoman
to hiora cestre
eardung-stowe.

7. Confiteantur Domino misericordiæ ejus, et mirabilia ejus filiis hominum;

7. Forðon hi mildheort-
nesse
mihtigan Drihtnes,
ealle andettað,
and eac sæcgeað
mycel wundur hys
manna bearnum;

8. Quia satiavit animam inanem, et animam esurientem satiavit bonis;

8. Forðon he gesedeð
sawle idle,
and þa hungrian
her mid gódum
fæste gefylleð,
to feore syþþan;

Digitized by Google

9. Sedentes in tenebris, et umbra mortis; vinculis ligatos in mendicitate, et ferro;

9. Þa þe her on ðystrum
þrage sæton,
and on deaðes scuan
deorcum lifdan,
gebundene
bealuwe feterum,
on wædle wrace,
and on iserne;

10. Quia exacerbaverunt eloquium Domini; et consilium Altissimi irritaverunt.

10. Forðon hi dydan
Drihtnes spræce
æghwæs ægype;
and his geðeaht swylce,
þæs heahstan him
hæfdan on bysmer.

11. Et humiliatum est in laboribus cor eorum; infirmati sunt, nec fuit qui adjuvaret.

11. Hiora heorte wæs
hean on gewinnum,
and untrume
ealle wæran;
næfdan þa on foldan
fultum ænne.

12. Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur; et de necessitatibus eorum liberavit eos.

12. Hi on costunge
cleopedan to Drihtne;
and he hi of þam earfoðum
eallum alysde.

13. Et eduxit eos de tenebris, et umbra mortis; et vincula eorum disrupit.

13. And he hi of þam þystrum
þanon alædde,
and of deaðes scuan
deorcum generede;
and heora bendas towearp
bitre sneome.

14. Confiteantur Domino misericordiæ ejus; et mirabilia ejus filiis hominum.

14. Forðan hí mildheort mód
mihtigan Drihtnes

Digitized by Google

ealle andettan;
and eac cweþan
mycel wundur his
ofer manna bearn.

15. Quia contrivit portas æreas, et vectes ferreos confregit.

15. Forðon he ǽren dór
eaðe gesceeneð,
and iserne steng
ana gebigeð.

16. Suscepit eos de via iniquitatis eorum; propter injustitias enim suas humiliati sunt.

16. He hí of unrihtum
ealle swylce,
þam wraðan wege
wís alædeð;
þær hí wæron on-wóó ǽr
wraðe besmitene.

17. Omnem escam abominata est anima eorum; et appropiaverunt usque ad portas mortis.

17. Hi onhysctan
æghwylcne mete,
mode mægen heora,
oð unmihte;
þæt hy wið deaða duru
drencyde wæran.

18. Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur; et de necessitatibus eorum liberavit eos.

18. Þa hí on costunge
cleopedan to Drihtne;
and he hí of þam earfoþum
eallum alysde.

19. Misit verbum suum et sanavit eos; et eripuit eos de interitu eorum.

19. He him wísfæstlic
word onsende,
þurh þæt hi hrædlice
hælde wæron;
and of heora forwyrde
wurdan generede.

20. Confiteantur Domino misericordiæ ejus; et mirabilia ejus filiis hominum;

20. Forðon hi nu andettan
ecum Drihtne,
þæt he milde wearð

manna cynne;
mycel ys his wundur
ofer manna bearn.

21. Et sacrificent sacrificium laudis, et annuntient opera ejus in exultatione.

21. Hi him sculon laces lóf
lustum bringan,
and his weorc wynsum
wide sæcgean.

22. Qui descendunt mare in navibus, facientes operationem in aquis multis,

22. Þa þe sǽ seceað,
mid scipe liðað,
wyrceað weorc mænig
on wæter-ðryþum,

23. Ipsi viderunt opera Domini, et mirabilia ejus in profundo.

23. Hi Drihtnes weorc
digul gesawon,
and his wundra wearn,
on wæter-grundum.

24. Dixit, et stetit spiritus procellæ, et exaltati sunt fluctus ejus.

24. Gif he sylfa cwyð,
sona ætstandeð
ystige gastas,
ofer ege-wylmum
beoð heora yþa
úp-astigene.

25. Ascendunt usque ad cælos, et descendunt usque ad abyssos; anima eorum in malis tabescebat.

25. Þa to heofenum up,
heah astigað,
nyþer gefeallað,
under neowulne grund;
oft þa on yfele
eft aþindað.

26. Turbati sunt, et moti sunt sicut ebrius; et omnis sapientia eorum devorata est.

26. Gedrefede þa
deope syndan,
hearde onhrerede,
her anlicast,
hu druncen hwylc
gedwæs spyrige;
ealle heora snytru beoð
yfele forglendred.

27. Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur; et de necessitatibus eorum liberavit eos.

27. Hí on costunge
cleopedan to Drihtne;
and he hi of earfeðum
eallum alysde.

28. Et statuit procellam in auram, et siluerunt fluctus ejus; et lætati sunt quod siluerunt.

28. He yste mæg
eaðe oncyrran,
þæt hí windes hweoðu
weorðeð smylte;
and þa yða
eft swygiað,
bliþe weorðað,
þa þe brimu weþað.

29. Et eduxit eos in portum voluntatis eorum; et de necessitatibus eorum liberavit eos.

29. And he hi on hælo
hyþe gelædde,
swa he hira willan
wyste fyrmest;
and he híg of earfoðum
eallum alysde.

30. Confiteantur Domino misericordiæ ejus; et mirabilia ejus filiis hominum.

30. Hi andettan
ealle Drihtne,
hu he milde wearð
manna cynne;
mære synd his wundur
ofer manna bearn.

31. Et exaltent eum in ecclesia plebis; et in cathedra seniorum laudent eum.

31. Forðon hine on cyrcean
cristenes folces
hean ahebbað;
and him hælu and lóf,
on sotelum soðfæstra,
secgean to worulde.

32. Quia posuit flumina in desertum, et exitus aquarum in sitim;

32. He on westenne,
wynne streamas
soðfæst sette,
þer he sárig

folc geðewde,
þurste þa blissade.

33. Terram fructiferam in salsuginem, a malitia inhabitantium in ea.

33. He þa weaxendan
wende eorðan
on sealtne mersc,
for synn-dædum
þara eardendra,
þe hine on-lifdan.

34. Posuit desertum in stagnum aquæ, et terram sine aqua in exitus aquarum.

34. Westen he geworhte
on wídne mere,
and swylce eorðan
eac butan wætre,
on út-gange,
æþelast burnan.

35. Et collocavit illic esurientes; et constituerunt civitatem habitationis.

35. Þær he hungrium
ham staðelude,
and þær gesetton
swylce ceastre,
þær hi eard namon,
awa syþþan.

36. Et seminaverunt agros, et plantaverunt vineas, et fecerunt fructum nativitatis.

36. Hí win-geardas
wyrcean ongunnon,
sæde seowan,
syþþan greowan;
lungre land heora
alóden wæstmum.

37. Et benedixit eos, et multiplicati sunt nimis; et jumenta eorum non sunt minorata.

37. Þa he bletsade,
and hí brade þá
weoxan weorðlice,
wide greowan;
næs heora neata
nan geyfelad.

38. Pauci facti sunt, et vexati sunt a tribulatione dolorum, et dolore.

38. Oft hi fea wurdan
feondum geswencte,
fram þære costunge,

Digitized by Google

þe him becwom æfter,
sâres and yfeles,
þe hî syþþan begeat.

39. Et effusa est contemtio super principes eorum; et seduxerunt eos in invio, et non in via.

39. Syððan hi forhogedan
halige lâre,
hiora ealdormen
ealle wæron
sâre beswicene;
swicedan oftust,
and on wegas werige
wendan hwilum of.

40. Et adjuvabit pauperem de inopia; et posuit sicut oves familias.

40. Þær he þearfendra
þa miltsude,
and hî of wædle
wean alysde;
sette heora staðol
sceapum anlice.

41. Videbunt recti, et lætabuntur; et omnis iniquitas oppilabit os suum.

41. Syþþan þæt soðfæste
geseoð
sniome æfter,
bliðe weorðað,
beot geþenceað;
þæt unrihta gehwylc
eft oncyrrað,
and his sylfes mûð
symble nemneð.

42. Quis sapiens et custodiet hæc? et tunc intelliget misericordias Domini?

42. Hwylc is wîsra nu,
wel snotera,
þe þas mid gehygde
healdan cunne?
and milde môd
mihtigan Drihtnes,
full gleawlice
ongite syþþan?

Digitized by Google

PSALMUS CVII.

Vox Ecclesiæ.

1. Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum; cantabo, et psalmum dicam Domino.

1. Ys min heorte gearu,
halig Drihten,
gearu is min heorte,
þæt ic Gode cweme,
sealmas singe
soþum Drihtne.

2. Exurge, Gloria mea, exurge psalterium, et cithara; exurgam diluculo.

2. Arís nu, Wuldur mín,
þæt ic wynlice,
on psalterio þe
singan mote;
and ic ðe on hleoðre
hearpan swylce,
on ær-mergen,
eac gecweme.

3. Confitebor tibi in populis, Domine; et psalmum dicam tibi inter gentes.

3. Ic þe andette,
ece Drihten,
on folca gehwam,
fægrum wordum;
and ic þe on ðeodum,
on þanc mote
sealmas singan
swyþ-geneahhe.

4. Quoniam magnificatur est usque ad cælos misericordia tua, et usque ad nubes veritas tua.

4. Is þin mildheort mód
mycel oð heofenas,
ahafen healice,
ofer hæleða bearn,
ys þin soðfæstnes
seted oþ wolcen.

5. Exaltare super cælos, Deus, et super omnem terram gloria tua; ut liberentur electi tui.

5. Ahafen þu eart ofer heofenas,
halig Drihten,
is wuldur ðin

Digitized by Google

wide swylce,
ofer þas eorðan
ealle mæ̂re;
and þine þa gecorenan wesan
clæne and alysde.

6. Salvum me fac dextera tua, et exaudi me: Deus locutus est in sancto suo, Lætabor, et dividam Sichimam, et convallem tabernaculorum metibor.

6. Do me þin swyðre hand
swylce hâlne,
and me gehŷre,
Hælynd Drihten,
þe on halgum spreceð
hêr on eorðan,
And ic blissige,
bu gedæle
þa sele-gesceotu,
þa on Sycîman nu,
and on Metibor
mæ̂re standeð.

7. Meus est Galaad, et meus est Manasses, et Effrem fortitudo capitis mei, Juda rex meus;

7. Min is Galââd,
gearwe Mannases,
is Effrem, his
agen broður,
efne heah strengðu
heafdes mines.

8. Moab olla spei meæ; in Idumæam extendam calceamentum meum; mihi allophili subditi sunt.

8. Ic me to cyninge
cenne Iudas,
syndan me Moabitingas
magas swylce;
ic Idumea
ealle cenne,
and min gescy þyder
sendan þence;
syndan me fremde cynn
fæste underþeoded.

Digitized by Google

9. Quis deducet me in civitatem munitam? quis deducet me usque in Idumæam?

9. Hwylc gelædeð me
on lifes byrig,
fæste getrymede?
þæt ic forð þanon,
on Idumea wese
eft gelæded.

10. Nonne tu, Deus, qui repulisti nos, et non egredieris, Deus, in virtutibus nostris?

10. Hwæt þu eart se sylfa God,
þe us synnige iu
adrife fram dome;
ne do þu æfre swá,
þæt þu of urum mægene
mód acyrre.

11. Da nobis auxilium de tribulatione; et vana salus hominis.

11. Syle us on earfoðum
eþelne fultum;
forþon hælu byð
her on eorðan,
manna gehwylces
mægene idel.

12. In Deo faciemus virtutem; et ipse ad nihilum deducet tribulantes nos.

12. Us sceal mægenes gemet
mihtig Drihten
soðfæst syllan;
and he sona mæg
ure feond gedon
fracuþe to nawihte.

PSALMUS CVIII.

Vox Christi de Judæis.

1. Deus, laudem meam ne tacueris; quia os peccatoris et dolosi super me apertum est.

1. Nelle ic lofes þines,
lifigende God,
geswigian;
þeah þe me synfulra,
inwitfulra,
muðas onganian.

Digitized by Google

2. Locuti sunt adversum me lingua dolosa, et sermonibus odii circumdederunt me; et expugnaverunt me gratis.

2. Hio þa innwit feala
ywdan on tungan,
and me wraðra wearn
worda spræcon,
fæcne firenlicu;
and afuhtan me
ealle earwunga,
ungemete swyðe.

3. Pro eo ut me diligerent, detrahebant mihi; ego autem orabam.

3. Hi me wið lufan,
laþum dædum,
torne telnysse,
teonan mænige;
ic him â gebæd
ungemete georne.

4. Posuerunt adversum me mala pro bonis, et odium pro dilectione mea.

4. Hi me yfel settan
â wið gôóde,
and feounge,
for minre lufan.

5. Constitue super eum peccatorem; et diabolus stet a dextris ejus.

5. Gesete him synnfulle
symble to ealdrum;
stande him on þa swyþeran
hand
swylce deoful.

6. Cum judicatur, exeat condemnatus; et oratio ejus fiat in peccatum.

6. Gange of dome gehwam,
deope gehyned;
and him his gebed
hweorfe to fyrenum.

7. Fiat habitatio ejus deserta, et in tabernaculis ejus non sit qui inhabitet.

7. Gewurðe him weste
eall his on-wunung,
and on his eardung-stowe,
næfre gewurþe,
þæt þær on-gewunige
awiht lifigendes.

8. Fiant dies ejus pauci; et episcopatum ejus accipiat alter.

8. Wesan him dagas de-
orce,
and dimme, and feawe;

Digitized by Google

and his bisceop-had
brucan feondas.

9. Fiant filii ejus orphani, et uxor ejus vidua.

9. Weorðan his agene bearn
ealle steop-cild,
and his wíf wyrðe
wydewe hreowlic.

10. Commoti amoveantur filii ejus, et mendicent; ejiciantur de habitationibus suis.

10. Syn his bearn swylce
toboren wide,
and he ut-weorpe
earme þearfan;
þonne hi to his huse
hleowes wilnian.

11. Scrutetur fœnerator omnem substantiam ejus; et diripiant alieni omnes labores ejus.

11. Ealle his æhta
unholde fynd,
rice reðe mann,
rycene gedæle;
and his feoh onfon
fremde handa.

12. Non sit illi adjutor; nec sit qui misereatur pupillis ejus.

12. Ne him ahwær wese
ænig fultum;
ne his steop-cildum
stande to helpe.

13. Fiant nati ejus in interitu; in generatione una deleatur nomen ejus.

13. Gangan ealle his bearn
on ece forwyrd;
and on anum cneowe,
eall gewyrðe
his nama nyhsta
nede adilgad.

14. In memoriam redeat iniquitas patrum ejus in conspectu Domini; et peccatum matris ejus non deleatur.

14. Eall þæt unriht,
þe his ealdras ǽr,
mánes gefremedan,
on gemynd cume;
and on ansyne
ures Drihtnes,

ne adilgode wesan
deorce fyrene,
þa his modur æ̂r
mâne fremede.

15. Fiant contra Dominum semper; et disperdat de terra memoria eorum:

15. Wesan hi wið Drihtne
dædum swylce;
and hine adilgie
dome ealne,
of ðysse eorðan,
awa to feore.

16. Pro eo quod non est recordatus facere misericordiam; et persecutus est hominem pauperem, et mendicum, et compunctum corde morti tradidit.

16. Næs him milde gemynd
on mod-sefan,
and he þearfendra
ðriste ehte;
symble þæt on heortan
hogode georne,
hu he mid searuwe
swylce acwealde.

17. Et dilexit maledictionem, et veniet ei; et noluit benedictionem, et prolongabitur ab eo.

17. He wolde wergðu
wyrcean georne,
and hine seo ylce on
eft gesette;
nolde he bletsunge
biddan ne tilian,
forðon hio him wæs afyrred
of ferhð-cofan.

18. Et induit se maledictione sicut vestimento, et intravit sicut aqua in interiora ejus, et sicut oleum in ossibus ejus.

18. He hine gegyrede mid
grame wyrgðu,
swa he hine wædum
wræstum geteode,
and sio his innað
ydwe swylce,
wan wætere gelic,
and wŷn ele,

Digitized by Google

se þe banes byrst
beteð and hæleð.

19. Fiat ei sicut vestimentum, quo operitur; et sicut zona, qua semper præcingitur.

19. Wese he hrægle gelic,
þe her hraðe ealdað;
and gyrdelse,
se ðe hine man gelome gyrt.

20. Hoc opus eorum, qui detrahunt mihi apud Dominum; et qui loquuntur mala adversus animam meam.

20. Þis is weorc þara,
þe oft wraðe mê
trage tældan;
tyne hine, Dryhten,
þam þe sâr sprece
sawle minre.

21. Et tu, Domine, Domine, fac mecum misericordiam propter nomen tuum; quia suavis est misericordia tua.

21. And þu, min Drihten God,
do me þine nû
mycle mildheortnesse,
for þinum þam mæran naman;
swa þu oft þin milde mod
manegum cyðdest.

22. Libera me, quoniam egenus et pauper sum ego, et cor meum conturbatum est in me.

22. Alys me, lifes Weard,
forþan ic eom lama þearfa,
is me heorte on
hearde gedrefed.

23. Sicut umbra cum declinat, ablatus sum; et excussus sum sicut locusta.

23. Ic eom scuan gelic,
swyþe ahylded;
oðlæded gôdum,
swa se gærs-hoppa.

24. Genua mea infirmata sunt a jejunio; et caro mea immutata est propter oleum; et ego factus sum opprobrium illis.

24. Me synt cneowu swylce
cwicu unhale,
for fæstenum;
is min flæsc swylce,
for fægrum ele,
frecne onwended;

Digitized by Google

eom ic to edwit-stæfe
eallum geworden.

25. Viderunt me, et moverunt capita sua; adjuva me, Domine, Deus meus; salvum me fac propter misericordiam tuam.

25. Swa hi me gesawon,
sona hig wegdan,
hrerdan heora heafod;
help min, Drihten God,
and me hâlne gedo,
Hælynde Crist,
for þinre þære myclan
mildheortnysse;

26. Et sciant quia manus tua hæc est; et tu, Domine, fecisti eam.

26. Þæt hi soð witan,
þæt si þin sylfes hand;
and þu þas gedydest,
Drihten usser.

27. Maledicent illi, et tu benedices; qui insurgunt in me, confundantur; servus autem tuus lætabitur.

27. Weorðan þa awyrgde,
wes þu gebletsad;
and þa þe me mid unryhte
ænige styrian,
and hi þær sceande
sylfe agon;
wese þin esne on þe
ungemete bliðe.

28. Induantur, qui detrahunt mihi apud Dominum, pudore; et operiantur sicut diploide confusione sua.

28. Syn ða butan are
ealle gegyrede,
þe me tælnysse
teonan ætfæstan;
and him si abrogden,
swa of brec-hrægle,
hiora sylfra sceamu,
swyþust ealra.

29. Confitebor Domino nimis in ore meo; et in medio multorum laudabo eum.

29. Ic on minum muðe,
mihta Drihtnes
ealle andette;
and eac swylce,
hine on midle
manna herige.

Digitized by Google

30. Qui astitit a dextris pauperis, ut salvam faceret a persequentibus animam meam.

30. He sylfa gestōd
on ðа swyðran hand,
þær he þearfendra
þinga teolode;
he mine sawle
swylce gehealde,
wið ehtendra
egsan griman.

PSALMUS CIX.

* * * * *

1. Dicit Dominus domino meo, Sede a dextris meis;
2. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.
3. Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion; et dominaberis in medio inimicorum tuorum.
4. Tecum principium in die virtutis tuæ in splendoribus sanctorum; ex utero ante luciferum genui te.
5. Juravit Dominus et non pœnitebit eum, Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.
6. Dominus a dextris tuis, confregit in die iræ suæ reges.

7. Judicabit in nationibus, implebit ruinas, conquassabit capita multa in terra copiosa.

7. * * *
hefige gefylleð,
heafod he gebreceð
hæleða mæniges,
and swa geweorðeð
wide geond eorðan.

8. De torrente in via bibet; propterea exaltabit caput.

8. Þa þe on wege weorðað,
wætres æt hlimman
deopes ondrincað,
beoð þy dǣd-fromran;
and forðon hiora heafod
hebbað syþþan.

Digitized by Google

PSALMUS CX.

Vox Ecclesiæ ad laudem Christi.

1. Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo; in consilio justorum, et congregatione, magna opera Domini;

1. Ic andette þe,
ece Drihten,
mid hyge ealle
heortan minre;
for gesamnuncge
þæra soðfæstra,
and on gemetingum,
mycel Drihtnes weorc.

2. Exquisita in omnes voluntates ejus; confessio et magnificentia opus ejus: et justitia ejus manet in seculum seculi.

2. Swylce ic his willan
wylle georne,
swyþe secean;
samed andettan,
hu his mægen-þrymmes
mycellic standeð,
and his soðfæstnyss
wunað symble ece.

3. Memoriam fecit mirabilium suorum, misericors et miserator Dominus; escam dedit timentibus se.

3. He gemynd dyde
mærra wundra;
mildheort he is and modig,
mihtig Drihten,
syleð eallum mete,
þam þe his ege habbað.

4. Memor erit in seculum testamenti sui; virtutem operum suorum annuntiabit populo suo, ut det illis hæreditatem gentium:

4. And he on worulde
weorð
gemyndig his gewitnesse,
þe he wel swylce myhtum,
and mær-weorcum,
fægrum gefylde;
and to his folce cwæð,
þæt he him wolde yrfe
ellþeodigra,

Digitized by Google

on agene æht,
eall gesyllan.

5. Opera manuum ejus, veritas et judicium; fidelia omnia mandata ejus; confirmata in seculum seculi, facta in veritate et æquitate.

5. Ys his hand-geweorc
hyge soðfæstra,
ryhte domas,
þa he ræran wyle;
wærun his bebodu
ealle treowfæste;
on ealra weorulda weoruld,
wurdan soðfæste,
and on rihtnysse
ræda getrymede.

6. Redemtionem misit populo suo; mandavit in æternum testamentum suum; sanctum et terribile nomen ejus.

6. He alysinge
leofum folce
soðe onsende;
and him swylce bebead,
þæt hī on ecnysse,
â syððan,
his gewitnesse
well geheoldan,
and his þone halgan naman
hæfdan mid egsan.

7. Initium sapientiæ timor Domini; intellectus bonus omnibus facientibus eum:

7. Þæt byð secga gehwam
snytru on frymðe,
þæt he Godes egesan
gleawe healde;
and þæt byð andgit góód
eallum swylce,
þe hine wyllað well
wyrcean and healdan.

8. Laudatio ejus manet in seculum seculi.

8. Herenes Drihtnes
her sceal wunian,
on worulda woruld,
wynnum standan.

Digitized by Google

PSALMUS CXI.

Alleluia, Conversionis Aggæi et Zachariæ. Vox Ecclesiæ de Christo.

1. Beatus vir, qui timet Dominum; in mandatis ejus cupit nimis.

1. Eadig byð se wer,
seþe him ege Drihtnes,
on ferhð-cleofan,
fæste gestandeð,
and his bebod healdeð
bealde mid willan.

2. Potens in terra erit semen ejus; generatio rectorum benedicetur.

2. He on eorðan byð
eadig and spedig,
and his cneorisse byð,
cyn gebletsad.

3. Gloria, et divitiæ in domo ejus; et justitia ejus manet in seculum seculi.

3. Him wuldur and wela
wunað æt huse,
byð his soþfæstnys
swylce mære,
þenden þysse worulde
wunaþ ænig dǽl.

4. Exortum est in tenebris lumen rectis corde; misericors, et miserator, et justus Dominus.

4. Leoht wæs on leodum
leofum acyðed,
þam þe on ðystrum
þrage lifdan,
and hiora heortan
heoldan mid rihte;
milde is on mode
mihtig Dryhten,
and he ys soðfæst
symble æt þearfe.

5. Jucundus homo qui miseretur et commodat, disponet sermones suos in judicio;

5. Glæd man gleaw-hydig,
gṓd and mildheort,
seteð soðne dṓm,
þurh his sylfes word,

Digitized by Google

se on ecnysse
eadig standeð.

6. Quia in æternum non commovebitur; in memoria æterna erit justus; ab auditione mala non timebit.

6. Byð on eceum gemynde
æghwylc þæra,
þe his soþ and riht
symble healdeð;
ne him on hlyste,
mycelum ondrædeð
awiht on ealdre
yfeles syððan.

7. Paratum cor ejus sperare in Domino, confirmatum est cor ejus; non commovebitur, donec videat inimicos suos.

7. Byð his heorte gearo,
hyhte to Drihtne
getrymed and getyhted,
þæt him teonan ne mæg,
fæcne ætfæstan
feonda ænig;
ac he ealle forsyhð
æghwær georne.

8. Dispersit, dedit pauperibus; justitia ejus manet in seculum seculi, cornu ejus exaltabitur in gloria.

8. Se þe his æhta
ealle tostredeð,
and þearfendum
þa gedæleð,
his soðfæstnyss wunað
symble oð ende,
byð his horn wended
her on wuldur.

9. Peccator videbit, et irascetur, dentibus suis fremet et tabescet; desiderium peccatorum peribit.

9. Swa þæt synfull gesyhð,
sona yrsað,
toþum torn þolað,
teonum grimetað,
þearle þindeð;
oþ þæt þonne byð,
þæt fyrenfulra lust
fæcne forweorðeð.

Digitized by Google

PSALMUS CXII.

Alleluia. Vox Ecclesiæ cum laude Christi.

1. Laudate, pueri, Dominum; laudate nomen Domini.	1. Herigean nu, cnihtas, Hælynd Drihten, and naman Dryhtnes neode herigan.
2. Sit nomen Domini benedictum, ex hoc nunc et usque in seculum.	2. Wese nama Dryhtnes neode gebletsad, of ðyssan forð, awa to worulde.
3. A solis ortu usque ad occasum, laudate nomen Domini.	3. Fram up-gange æryst sunnan, oð þæt heo wende on west-rodur, ge sculon Dryhtnes naman dædum herigean.
4. Excelsus super omnes gentes Dominus, et super cælos gloria ejus.	4. He is ofer ealle in geþeode, se heahsta hæleða cynnes, is ofer heofenas eac ahafen his wuldur.
5. Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, et humilia respicit in cælo et in terra?	5. Hwylc is anlic urum Dryhtne, þam halgan Gode, þe ôn heofon-rice eadig eardað, ofer ealle gesyhð þa eadmedu, æghwær begangeð, on eorð-wege, up on heofenum?

Digitized by Google

6. Suscitans a terra inopem, et de stercore erigens pauperem:

6. He of eorðan mæg
þone unagan
weccan to willan,
and of woruf-torde,
þone þearfendan
þriste areccan.

7. Ut collocet eum cum principibus, cum principibus populi sui.

7. And hine on ealdordôm
upp-asettan,
his folces fruman,
on fæger lîf.

8. Qui habitare facit sterilem in domo, matrem filiorum lætantem.

8. Se þe eard-seteð
unwæstmbære,
on modor-hûs
manigra bearna;
hio ofer hire suna
symblað and blissað.

PSALMUS CXIII.

Vox apostolica cum Judæis, increpans idola.

1. In exitu Israel ex Ægypto, domus Jacob de populo barbaro.

1. Þa ut eode
Israheles cynn,
and of Ægyptum
ealle foran,
Iacobes hûs,
of gramum folce,
þa elreordige
ealle wæron.

2. Facta est Judæa sanctificatio ejus, Israel potestas ejus; Israel regnavit in ea.

2. Þa wæs geworden
werude Iudea,
þæt heo hǣl gehlutan
haliges syþþan;
hæfdan ealdurdom
ofer Israhelas,
mihta mære,
and mycel rice.

Digitized by Google

3. Mare vidit, et fugit; Jordanis conversus est retrorsum.

3. Swa heo sǣ geseah,
he hio sniome fleah,
for him Iordanen
gengde on hinder.

4. Montes exultaverunt ut arietes, et colles velut agni ovium.

4. Hæfdan þær beorgas
bliðe sæle,
and rammum þa
restan gelice;
wæron geswyru
swyðe on blisse,
swa on sceapum beoð
sceone lambru.

5. Quid est, mare, quod fugisti? et tu, Jordanis, quare conversus es retrorsum?

5. Hwæt wæs þe, sǣ, swiþa?
forhwan fluge þu swa?
oððe þu, Iordanen, forh wi
gengdest on bæcling?

6. Montes, quare exultastis ut arietes, et colles velut agni ovium?

6. Beorgas wæron bliðe,
gebærdon swa rammas;
wurdan gesweoru
swa on sele dreame,
swa on sceapum beoð
sceone lambru.

7. A facie Domini mota est terra, a facie Dei Jacob.

7. For ansyne
ecan Dryhtnes,
þeos eorðe sceal
eall abifigan;
and for Iacobes Gode
geara forhtigean.

8. Qui convertit solidam petram in stagnum aquæ, et rupem in fontes aquarum.

8. He wendeð stān
on widne mere,
and clifu cyrreð
on cwicu swylce
wæteres wellan,
mid his gewealdendre hand.

9. Non nobis, Domine,

9. Nalæs ús, nalæs ús,

Digitized by Google

non nobis; sed nomini tuo da gloriam.	Nergend Dryhten, ac we naman þinum neode secgeað, wuldur wide, geond woruld-ricu.
10. Super misericordia tua, et veritate tua; nequando dicant gentes, Ubi est Deus eorum?	10. For ðinre þære myclan mildheortnysse, and for þinre soðfæstnysse, samed ætgædere; þy læs þæt æfre cweðan oðre þeode, Hwær is heora agen God ahwær nu ða?
11. Deus autem noster in cælo sursum; in cælo et in terra, omnia quæcumque voluit, fecit.	11. Ys ure se halga God on heofon-dreame, uppe mid englum; and he eall gedeð, swa his willa byð, on woruld-rice.
12. Simulacra gentium argentum et aurum, opera manuum hominum.	12. Þa wæron deoful-gild deorce hæþenra golde and seolfre, þa her geara menn worhtan wig-smiðas, wræste mid folmum.
13. Os habent, et non loquentur; oculos habent, et non videbunt.	13. Þa muð habbað, and ne magon hwæþere wiht hleoðrian, ne word sprecan; beoð on-foran eagan, ne magon feor geseon.
14. Aures habent, et non audient; nares habent, et non odorabunt.	14. Earan habbað swylce, and opene nose; ne magon eþian, awyht gehýran.

Digitized by Google

of ðyssan forð,
awa to worulde.

PSALMUS CXIV.

Alleluia. Vox Christi est.

1. Dilexi, quoniam exaudivit Dominus vocem orationis meæ.

1. Ic lufie þe,
leofa Drihten,
forþan þu mines gebedes
bene gehýrdest.

2. Quia inclinavit aurem suam mihi ; et in diebus meis invocabo eum.

2. And þu þin eare to me,
eadmodlice,
hold ahyldest,
and gehýrdest me,
þa ic þe, on dagum minum,
dyrne cigde.

3. Circumdederunt me dolores mortis, et pericula inferni invenerunt me.

3. Þar me ymb-sealde
swylde deaðes,
and me frecne ætfeah
fyrhtu helle.

4. Tribulationem et dolorem inveni ; et nomen Domini invocabo.

4. Me costung and sâr
cnyssedan geneahhe ;
þonne ic naman Drihtnes
nyde cigde.

5. O Domine, libera animam meam: misericors Dominus, et justus, et Deus noster miserebitur.

5. Eala þu, leofa God,
alys mine nu
sawle on gesyntum:
ic to soþan wat,
þæt þu wære mildheort,
mihtig Dryhten,
and ure God,
æghwæs soðfæst,
mihta us þine
milde weorðan.

6. Custodiens parvulos

6. Drihten gehealdeð

Dominus; humiliatus sum, et liberavit me.

dome þa lytlan;
ic hean geweard,
he me hraðe lysde.

7. Convertere, anima mea in requiem tuam; quia Dominus benefecit mihi.

7. Gecyr mine sawle
clæne on þine
rædes reste;
rice Drihten,
þu me wel dydest
on woruld-life.

8. Quia eripuit animam meam de morte, oculos meos a lacrymis, pedes meos a lapsu; placebo Domino in regione vivorum.

8. Forþon þu mine sawle
sylfa generedyst,
and hig ofer deopum
deaþe gelæddest,
eagan mine wið tearum
æghwær geheolde,
and fet mine
wið fǣr slide;
ic gelicie
leofum Drihtne,
on lifigendra
lande nu ða.

PSALMUS CXV.

Alleluia. Vox Pauli Apostoli.

1. Credidi, propter quod locutus sum; ego autem humiliatus sum nimis.

1. Ic þæt gelyfde,
forþon ic lyt sprece,
ic eom eadmede,
ungemete swiðe.

2. Ego dixi in excessu meo, Omnis homo mendax.

2. Swylce ic sylfa cwæð,
þa me swa ðuhte,
on mōd-seofan,
minum geþancum,
þæt wæron ealle menn
ungemete lease.

Digitized by Google

3. Quid retribuam Domino, pro omnibus quæ retribuit mihi?

3. Hwæt mæg ic to Gode
gýldan Dryhtne,
for eallum þam gódum,
þe he me ærur dyde?

4. Calicem salutaris accipiam; et nomen Domini invocabo.

4. Ic her hælu calic
hæbbe befangen,
and naman Dryhtnes
neode cige.

5. Pretiosa est in conspectu Domini mors sanctorum ejus.

5. Beorht ys and fæger
beacen Dryhtne,
on his gesyhðe
swylt haligra.

6. O Domine, quia ego servus tuus, ego servus tuus, et filius ancillæ tuæ.

6. Eala ic eom þin agen
ésne, Dryhten,
and þin swylce eom
scealc-ombehte,
and þinre þeowan sunu,
on ðe acenned.

7. Disrupisti vincula mea; tibi sacrificabo hostiam laudis, et nomen Domini invocabo.

7. Þu me tobræce
bendas grimme,
þæt ic þe laces lóf
lustum secge.

8. Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus; in atriis domus Domini, in medio tui, Hierusalem.

8. Ic min gehat
halgum Dryhtne,
on his getynum,
tidum gylde,
þe ymb Dryhtnes hús,
deore syndan;
þær hit eagum folc
eall sceawiað,
and on Hierusalem,
georne midre.

Digitized by Google

PSALMUS CXVI.

Alleluia. Vox Apostolorum ad gentes.

1. Laudate Dominum, omnes gentes; et collaudate eum, omnes populi.

1. Ealle þeode,
ecne Drihten,
mid hyge-cræfte,
herigan wordum;
and hine eall folc on-efn
æðelne herigan.

2. Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus; et veritas Domini manet in æternum.

2. Forþon his mildheortnyss is
mycel ofer us,
torhtlice getrymed,
til man-cynne;
and soðfæstnys
swylce Dryhtnes
wunað awa
to feore.

PSALMUS CXVII.

Alleluia. Ut ostendatur hominibus via, id est Christus, per quam ingreditur ad portam vitæ.

1. Confitemini Domino, quoniam bonus; quoniam in seculum misericordia ejus.

1. Ic andette
ecum Dryhtne,
þam gódan Gode;
ic hine gleawne wat,
ys his mildheortnys
mycel to worulde.

2. Dicat nunc Israel, quoniam bonus; quoniam in seculum misericordia ejus.

2. Þæt Israela cwæðan
ealle nu ða,
þæt he is se góda God,
and gearu standeð;
his mildheortnys ys
mære to worulde.

3. Dicat nunc domus Aaron, quoniam bonus; quoniam in seculum misericordia ejus.

3. Cweðe Aārones hūs
eac þæt sylfe;
he ys se gōda God,
and gearu standeð;
his mildheortnys is
mære to worulde.

4. Dicant nunc qui timent Dominum; quoniam in seculum misericordia ejus.

4. Cweðan ealle þæt,
unforcuðe,
þe him onstandeð
egsa Dryhtnes;
forðon he ys se gōda God,
and gearu standeð;
his mildheortnys ys
mære on worulde.

5. In tribulatione invocavi Dominum; et exaudivit me in latitudine Dominus.

5. Ic on costunge
cigde to Dryhtne,
and he me gehȳrde
on hearr brædu.

6. Dominus mihi adjutor; non timebo quid faciat mihi homo.

6. Nu me fultum is
fǣle Dryhten,
nis me ege mannes
for ahwæðer.

7. Dominus mihi adjutor est; et ego videbo inimicos meos.

7. Nu me fultum ys
fæle Dryhten,
ic fracuþe forseo
feondas mine.

8. Bonum est confidere in Domino, quam confidere in homine.

8. Gōd ys on Dryhten
georne to þenceanne,
þonne on mannan wese
mod to treowianne.

9. Bonum est confidere in Domino, quam sperare in principibus.

9. Gōd ys on Dryhten
georne to hyhtanne,
þonne on ealdormen
ahwær to treowianne.

10. Omnes gentes circum-

10. Ealle me ymbsealdon

Digitized by Google

dederunt me; et in nomine Domini quia ultus sum in eos.

side þeode;
and ic wæs, on Dryhtnes naman,
deorum gehæled.

11. Circumdantes circumdederunt me; et in nomine Domini vindicabor in eis.

11. Me ymb-stodan
strange manige;
and Godes naman on him
georne gehælde.

12. Circumdederunt me sicut apes, et exarserunt sicut ignis in spinis; et in nomine Domini quia ultus sum in eos.

12. Ða hi me ymb-sealdon,
samod anlice,
swa beon bitere,
oððe þu bærne eac
þornas þyre,
þicce fyre;
þær me nama Dryhtnes
neode scylde.

13. Impulsus versatus sum ut caderem; et Dominus suscepit me.

13. Ic wæs hearde cnyssed,
and ic me helpe fand,
þæt ic fæste ne feoll,
ac ic me frofre begeat;
þa me Dryhten onfeng,
swa hit gedefe wæs.

14. Fortitudo mea, et laudatio mea Dominus; et factus est mihi in salutem.

14. Me wæs strengðu strang,
stiþ on Dryhtne,
and herenes heah;
and he me eac ys,
a to worulde,
worden on hælu.

15. Vox lætitiæ et salutis, in tabernaculis justorum.

15. A byð blisse stefn
beorht gehýred,
on soðfæstra
swæsum muðe.

16. Dextera Domini fecit virtutem; dextera Domini

16. Dyde gedefe mægen
Dryhtnes swyðre,

Digitized by Google

exaltavit me.

and me seo swyðre
swylce Drihtnes,
ahóf hrædlice
æt heah-þearfe.

17. Non moriar, sed vivam; et narrabo opera Domini.

17. Ne swelte ic mid sâre,
ac ic gesund lifige;
and weorc Godes
wide secge.

18. Castigans castigavit me Dominus; et morti non tradidit me.

18. Se clænsude,
se þe him clæne wæs,
Dryhten ælmihtig;
nolde to deaðe me,
on ecnysse,
æfre gesyllan.

19. Aperite mihi portas justitiæ, et ingressus in eas confitebor Domino: hæc porta Domini, justi intrabunt per eam.

19. Undoð me sniome
duru soðfæstra eac,
þær ic gange ínn,
Gode andette;
soðfæste on þa duru
seceað inn-gang.

20. Confitebor tibi, Domine, quoniam exaudisti me; et factus es mihi in salutem.

20. Ic þe andette,
ece Dryhten,
forðon þu me gehýrdest,
æt heah-þearfe;
and me þa gewurde
wís on hǽlu.

21. Lapidem quem reprobaverunt ædificantes, hic factus est in caput anguli: a Domino factum est istud, et est mirabile in oculis nostris.

21. Þone sylfan stân,
þe hine swyðe ǽr
wyrhtan awurpan,
nu se geworden ís
hwommona heagost;
halig Drihten,
to wealles wraðe,
wís teofrade;
þæt is urum eagum
eall wundorlic.

Digitized by Google

22. Hæc est dies, quam fecit Dominus; exultemus, et lætemur in ea.

22. Þis ys se dæg,
þe hine Drihten us
wîsfæst geworhte,
wera cneorissum,
eallum eorð-tudrum,
eadgum to blisse.

23. O Domine, salvum me fac; o Domine, bene prosperare.

23. Eala þu, Dryhten God,
do me hâlne;
eala þu, Dryhten min,
do us gesunde.

24. Benedictus qui venit in nomine Domini; benediximus vobis de domo Domini; Deus Dominus, et illuxit nobis.

24. Gebletsad is se þe com
ofer bearna gehwylc,
on Dryhtnes naman,
dædum mærum;
we eow, æt Godes huse,
gearwe bletsiað;
nu us, Drihten God,
deore onlyhte.

25. Constituite diem solemnem in confrequentationibus, usque ad cornu altaris.

25. Wutan us to symbel-
dæge
settan georne,
and ðone gelome,
lustum healdan,
oð wig-bedes
wræste hornas.

26. Deus meus es tu, et confitebor tibi, Domine; Deus meus es tu, et exaltabo te.

26. Þu eart min Dryhten
God,
and ic dædum þe
ecne andette;
þu eart min Hælend God,
and ic herige ðe.

27. Confitebor tibi, quoniam exaudisti me, et factus es mihi in salutem.

27. Ic ðe andette,
ecne Dryhten,
forðon þu me gehŷrdest
æt heah-þearfe,

Digitized by Google

and þa wurde me
wís to hælu.

28. Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia ejus.

28. Eac ic andette
eceum Dryhtne,
forðon he ys se góda God,
and ic ful geare wat,
þæt þin mildheortnyss ys
mycel to worulde.

PSALMUS CXVIII.

ALEPH, id est Doctrina. Vox Christi ad Patrem de Judæis, et passione sua; et de adventu suo, et ejus regno et judicio.

1. Beati immaculati in via, qui ambulant in lege Domini.

1. Eadige beoð on wege,
þa þe unwemme,
on hiora Dryhtnes ǽ,
deore gangað.

2. Beati, qui scrutantur testimonia ejus; in toto corde exquirunt eum.

2. Eadige beoð swylce,
þa þe a wyllað
his gewitnesse
wise smeagan;
and hine mid ealle
innancundum
heortum hord-cofan,
helpe biddað.

3. Non enim qui operantur iniquitatem, in viis ejus ambulaverunt.

3. Ne magon mán-wyrhtan
mægene feran,
on his mærne weg,
mihtigan Drihtnes.

4. Tu mandasti mandata tua custodiri nimis.

4. Þu þine bebodu
bealde hete,
ealle eorð-buend
elne healdan.

5. Utinam dirigantur viæ

5. Ic þæs la wisce,

Digitized by Google

meæ, ad custodiendas justificationes tuas.

þæt wegas mine,
on ðinum willan,
weorþan gereahte;
þæt ic þin agen bebod
elne healde.

6. Tunc non confundar, dum respicio in omnia mandata tua.

6. Ne beo ic þonne on ealdre
æfre gescynded,
gif ic on ealle þine bebodu
elne locie.

7. Confitebor tibi, Domine, in directione cordis, in eo quod didici judicia justitiæ tuæ.

7. Ic þe andette,
ece Dryhten,
mid minre heortan
holde geþance,
on þan þe ic geleornode,
and gelæstan mæg,
þæt ic þine domas
dædum healde.

8. Justificationes tuas custodiam; non me derelinquas usquequaque.

8. And ic þine soðfæstnysse
swylce mote
on hyge healdan;
þæt þu huru me,
on ðyssum ealdre,
ænne ne forlæte.

9. In quo corrigit junior viam suam? in custodiendo sermones tuos.

9. On hwan mæg se iunga,
on gódne weg,
rihtan ne rædran
rǽd gemittan,
þonne he þine wisan
word gehealde?

10. In toto corde meo exquisivi te; ne repellas me a mandatis tuis.

10. Ic þe mid ealre
innancundre
heortan sece;
ne þu huru me

Digitized by Google

fram þinum bebodum
feor adrife.

11. In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi.

11. Forðon ic on minre heortan
hydde georne,
þæt ic þinre spræce
sped gehealde;
þy læs ðe ic gefremme
fyrene ænige.

12. Benedictus es, Domine; doce me justificationes tuas.

12. Þu eart gebletsud,
bliþe Dryhten;
lǽr me mid lufan,
hu ic læste well,
and ic þine soðfæstnysse
sweotule cunne.

13. In labiis meis pronuntiavi omnia judicia oris tui.

13. Ic on minum welerum,
wordum secge
ealles þines muðes
meahte domas.

14. In via testimoniorum tuorum delectatus sum, sicut in omnibus divitiis.

14. And ic on wege swylce,
wynnum gange,
þær ic þine gewitnesse
wât ful clæne,
swa ic ealra welena
willum bruce.

15. In mandatis tuis exercebor; et considerabo vias tuas.

15. Swa ic þine soðfæstnysse
soðe getreowe;
þæt ic ne weorðe
worda þinra
ealra ofergittul,
awa to feore.

16. In tuis justificationibus meditabor; non obliviscar sermones tuos.

16. Ic on þinre soðfæstnysse
symble me teode,

Digitized by Google

þæt ic þine wislicu
word geheolde.

GIMEL, Plenitudo, vel tributatio. Vox Confessorum.

17. Retribue servo tuo; vivam, et custodiam sermones tuos.

17. Gild þinum esne
gôde dæde;
ic on lîf-dagum
lustum healde
þinra worda waru,
mid wisdome.

18. Revela oculos meos, et considerabo mirabilia de lege tua.

18. Onwreoh þu mine eagan,
þæt ic wel mæge
on þinre ǣ
eall sceawian,
wundur wræclicu,
þa þu worhtyst ǣr.

19. Incola ego sum in terra; non abscondas a me mandata tua.

19. Ic eom on eorðan
earm bigenga;
ne do þu me dyrne þine
þa deoran bebodu.

20. Concupivit anima mea desiderare justificationes tuas, in omni tempore.

20. Þæt sawul min
symble wilnað,
þæt ic þin soðfæst word
gesund mote,
on ealle tîd,
elne healdan.

21. Increpasti superbos; maledicti qui declinant a mandatis tuis.

21. Þu oferhydige
ealle þreadest,
þa þu awyrgde
wistest gearuwe,
and þine bebodu
efnan noldan.

22. Aufer a me oppro-

22. Afyr þu fram me

brium, et contemtum; quia testimonia tua exquisivi.

facen and edwit,
oððe ic oferhydige
awiht wylle;
forðan ic þine gewitnesse
wylle secan.

23. Etenim sederunt principes, et adversum me loquebantur; servus autem tuus exercebatur in tuis justificationibus.

23. Ac nu ealdormenn,
ealle ætgædere,
sæton on seldum,
swyþe spræcon,
and wið me wraðum
wordum scirdan;
hwæþere þín esne
elnes teolode,
þæt he þine soðe word
snotur beeode.

24. Nam et testimonia tua meditatio mea est; et consolatio mea justificationes tuæ sunt.

24. Me wæs þin gewitnys
wyrð and getreowe,
and ic hi on mode
metegie georne;
and me to frofre wat,
þæt ic forð heonun,
his soðfæstnysse
sece georne.

25. Adhæsit pavimento anima mea; vivifica me secundum verbum tuum.

25. Ætfealh min sawul
flore geneahhige;
do me æfter þinum wordum
wel gecwician.

26. Vias meas enuntiavi tibi, et exaudisti me; doce me justificationes tuas.

26. Ic þe wegas mine
wise secge,
and þu me gehýrdest,
holde mode;
lǽr me on life,
hu ic lengest mæge
þine soðfæstnysse
selest gehealdan.

Digitized by Google

27. Viam justificationum tuarum insinua mihi; et exercebor in mirabilibus tuis.

27. Þu me soðfæstnysse weg
swylce getacna;
þæt ic on þinum wundrum me
wel begange.

28. Dormitavit anima mea præ tædio; confirma me in verbis tuis.

28. Min sawl aslép,
þa me sorh begeat,
for langunga;
læt me nu þa,
on þinum wordum
weorðan trumne.

29. Viam iniquitatis amove a me; et de lege tua miserere mei.

29. Afyr fram me
unryhte wegas;
and me on þinre ǣ geweorþ
ealles milde.

30. Viam veritatis elegi; judicia tua non sum oblitus.

30. Ic me wise geceas
wegas soðfæste;
ne weorðe ic þinra doma
gedweled æfre.

31. Adhæsi testimoniis tuis, Domine; noli me confundere.

31. Swa ic fæste ætfealh,
þæt ic forð heonun,
þine gewitnesse
wel geheolde;
ne wylt þu me on ealdre
æfre gescyndan.

32. Viam mandatorum tuorum cucurri, dum dilatasti cor meum.

32. Nu ic on wísne weg
worda þinra
reðne rinne,
and þu rice nu,
mine heortan geheald
on hyge brade.

HE, Ipsa, vel suscipiens. Vox monachorum.

33. Legem pone mihi, Domine, viam justificationum tuarum; et exquiram eam semper.

33. Æ þu me sete,
ece Dryhten,
þæt ic on soðfæste wegas
symble gange;
and ic þa secan
symble mote.

34. Da mihi intellectum, et scrutabor legem tuam; et custodiam illam in toto corde meo.

34. Syle me andgit eac,
þæt ic ǣ þine
smeage mid soðe;
swylce healde,
on ealre minre heortan,
holde mode.

35. Deduc me in semitam mandatorum tuorum; quia ipsam volui.

35. Geléd me on stige,
þær ic stæpe mine,
on þinum bebodum,
bryce hæbbe;
forðan ic hy mid soðe
symble wolde.

36. Inclina cor meum in testimonia tua, et non in avaritiam.

36. Ahyld mine heortan,
þæt ic halige nu
on þine gewitnysse
wise gecyrre;
nalæs me gitsung
forniman mote.

37. Averte oculos meos ne videant vanitatem; in via tua vivifica me.

37. Gewend þu mine eagan,
þy læs ic weorc idel
gese þurh synne;
ac me on soðne weg,
þinne þone leofan,
læde cwiculice.

38. Statue servo tuo eloquium tuum, in timore tuo.

38. Sete ðinum esne
oðer swylce,
þæt he þine spræce

spéd leornige;
and þa on ege þinum
ealle healde.

39. Amputa opprobrium meum, quod suspicatus sum; judicia enim tua jucunda.

39. Þú me scealt edwitt
min
of-awyrpan,
þæt me to incan
ahwær gangeð;
forþon ic eom on þinum domum
gedefe glæd.

40. Ecce concupivi mandata tua; in æquitate tua vivifica me.

40. Efne ic þine bebodu
bealde wolde,
wís wylle gegan;
wene ic swylce,
þæt þu me on rihtes
ræd gecwycige.

41. Et veniat super me misericordia tua, Domine; salutare tuum, secundum eloquium tuum.

41. And me ofercume,
ece Dryhten,
þæt milde mod;
mære hælu,
æfter þinre spræce,
spowendlice.

42. Et respondebo exprobrantibus mihi verbum; quia speravi in sermonibus tuis.

42. And ic andwyrde,
þam þe me edwit-stafas
wordum wrað-cweþað;
þæt ic gewene on ðe,
and on þinum wordum
wære hæbbe.

43. Et ne auferas de ore meo verbum veritatis usquequaque; quia in judiciis tuis speravi.

43. Ne afyr þu me æfre
fæle spræce,
þa ic me on muðe
mægene hæbbe,
and ic soðfæst word
on sylfan healde;

Digitized by Google

þæt ic on ðinra doma
dæde getreowige.

44. Et custodiam legem tuam semper, in æternum, et in seculum seculi.

44. And ic ǽ þine
efne an̄d healde,
and to worulde on ðære
wunian mote;
and on ecnysse
efnan and healdan.

45. Et ambulabam in latitudine; quia mandata tua exquisivi.

45. And ic on bealde
brædu gange;
forðan ic þine gewitnysse
wel getrymede.

46. Et loquebar in testimoniis tuis in conspectu regum; et non confundebar.

46. And ic þæt fore cyningum,
cyðan mote,
þær hig eagum
on-locian;
hu me þin gewitnyss ys
weorð and getreowe,
and on ðam ne beon
æfre gescynded.

47. Et meditabor in mandatis tuis, quæ dilexi nimis.

47. And ic on þinum bebodum
bealde mote
gemetgian
swyþe mærne rǽd;
forþan ic hī on lufan minre
lange hæfde.

48. Et levavi manus meas ad mandata tua, quæ dilexi vehementer; et exercebor in tuis justificationibus.

48. And ic mine handa
hóf gelome,
þær ic þine bebodu
brȳce lufade;
þa ic mid ðysse þeode
þearle begange,
and on ðine soð-cwydas
symble ic getreowige.

Digitized by Google

ZAI, Oliva, vel fornicatio. Vox virginum.

49. Memento verbi tui servo tuo, Domine, in quo mihi spem dedisti.

49. Gemun nu, Dryhten,
þines wordes,
on þam þu me þinum
þeowe hyht gesealdest.

50. Hæc me consolata est in humilitate mea; quia eloquium tuum vivificavit me.

50. Þas ic me on frofre
fæste hæbbe,
on minum eaðmedum
ungemete swyðe;
forðon me þin spræ̂c
spedum cwycade.

51. Superbi inique agebant usquequaque; a lege autem tua non declinavi.

51. Oftust ofermodige
unriht fremmað,
oþ þæt hí on eorðan
ealle forweorðað;
ic þinre ǣ
a folgode.

52. Memor fui judiciorum tuorum a seculo, Domine; et consolatus sum.

52. Ic wæs gemyndig
mærra doma,
þinra geþancol,
Ðeoden Dryhten;
þæt ic on worulde æt ðe
wurde afrefred.

53. Defectio animi tenuit me, pro peccatoribus derelinquentibus legem tuam.

53. Me wearð gemolten
mód on hreðre,
for fyrenfulra
facen-dædum,
þa hí ǣ þine
ânforleton.

54. Cantabiles mihi erant justificationes tuæ, in loco peregrinationis meæ.

54. Ac me to sange
symble hæfde,
hu ic þine soðfæstnysse
selest heolde,
þær ic on ele-lande
ahte stowe.

Digitized by Google

55. Memor fui in nocte nominis tui, Domine; et custodivi legem tuam.

55. Nede ic þæt gemunde,
nihta gehwylcre,
þæt ic naman þinne
nemde, Dryhten;
and ic æ̂ þine
elne heolde.

56. Hæc mihi facta est, quia justificationes tuas exquisivi.

56. Þas me andweardum
ealle gewurdan,
forþon ic þine soðfæstnysse
sohte georne.

57. Portio mea, Domine, dixi, custodire legem tuam.

57. Me ys on dæle
Dryhten user,
cwide cynlice,
þæt ic cwic wylle
þine æ̂ healdan
elne mycle.

58. Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo; miserere mei secundum eloquium tuum.

58. Ic bidde þinre ansyne
ungemete georne,
mid ealre gehygde
heortan minre;
þæt þu me on mode
milde weorðe,
æfter þinre spræce,
spowendlice.

59. Quia cogitavi vias tuas, et converti pedes meos in testimonia tua.

59. Swa ic wegas þine
wise þence
to ferenne,
fotum minum;
þæt ic on þinre gewitnysse
wel gefêre.

60. Paratus sum, et non sum turbatus; ut custodiam mandata tua.

60. Gearo ic eom symble,
nalæs grames modes;
þæt ic betst cunne þine
bebodu healdan.

61. Funes peccatorum

61. Me fyrenfulra

Digitized by Google

circumplexi sunt me; et legem tuam non sum oblitus.

fæcne rapas,
ungemet geneahhie,
oft beclyptan;
næs ic ofergittul,
þæt ic ǽ þine,
mid hyge cræfte,
heolde and læste.

62. Media nocte surgebam ad confitendum tibi, super judicia justitiæ tuæ.

62. Ic æt midre niht,
mæla gehwylce,
ricene arise,
and hraðe gange,
þær ic þe andette,
eall ætgædere,
secge þine domas
dædum rihte.

63. Particeps ego sum omnium timentium te, et custodientium mandata tua.

63. Ic eom dæl-neomend
þe heom ondrædað þe,
and þine halige bebodu
healdað georne.

64. Misericordia tua, Domine, plena est terra; justificationes tuas doce me.

64. Þeos eorðe is
eall gefylled
þinre mildheortnesse,
mihtig Drihten;
þine soðfæstnesse
þu me swylce lǽr.

TETH, bonum. Vox Sanctorum.

65. Bonitatem fecisti cum servo tuo, Domine, secundum verbum tuum.

65. Þu ymb þinne esne
æghwær dydest
wel weorðlice;
wene ic, Drihten, þæt þu
þin word wylle
wís gehealdan.

66. Bonitatem, et disciplinam, et scientiam doce

66. Þu me þeodscipe lǽr
þinne tilne,

me; quia mandatis tuis credidi.

and wisdomes
word to genihte;
forðon ic þin bebod
þriste gelyfde.

67. Priusquam humiliarer ego deliqui; propterea eloquium tuum ego custodivi.

67. Ærþon ic gehened
hean gewurðe,
ic agylte
ungemetum swiðe;
hwæðere ic þine spræce geheold
sped on mode.

68. Bonus es tu, Domine; et in bonitate tua doce me justificationes tuas.

68. Gód þu eart, Drihten,
and me gód swylce,
on þinum tile gelǽr,
þæt ic teala cunne
þin soðfæst weorc
symble healdan.

69. Multiplicata est super me iniquitas superborum; ego autem in toto corde meo scrutabor mandata tua.

69. Ys nu mænigfeald ofer me
mán and unriht
oferhydigra;
ic nu mid ealre minre
heortan hige
hycge swiðe,
þæt ic þin bebod
beorht atredde.

70. Coagulatum est sicut lac cor eorum; ego vero legem tuam meditatus sum.

70. Ys heora heorte nu
hér anlicast,
swa meoluc wese
mægene gerunnen;
ic ǣ þine,
ungemete georne,
on mód-sefan
minum healde.

71. Bonum mihi quod

71. Selre me wæs and seftre,

Digitized by Google

humiliasti me; ut discam justificationes tuas.

þæt þu sylfa me
heane gehnægdest;
and ic hraðe syþþan,
þin soðfæst weorc
wel leornade.

72. Bonum mihi lex oris tui, super millia auri et argenti.

72. Me is micle betere,
þæt ic bebodu healde
ðines muðes gemet,
þonne mon me geofe
geara ðusende
goldes and seolfres.

73. Manus tuæ fecerunt me, et plasmaverunt me; da mihi intellectum, et discam mandata tua.

73. Handa me ðine
holde geworhton,
and gehiwedan
mid hige-cræfte;
syle me nu andgyt,
þæt ic eall mæge
þine bliðe bebodu
beorhte leornian.

74. Qui timent te videbunt me, et lætabuntur; quia in verbum tuum speravi.

74. Þa ðe on feore forhtigað,
þa me on fægere geseoð,
and blissiað,
bu geðenceað,
þæt ic þinum wordum
wel getreowde.

75. Cognovi, Domine, quia æquitas judicia tua; et in veritate tua humiliasti me.

75. Ic þæt, Dryhten, ongeat,
domas þine,
reðe rihtwîse;
and ðu ricene me,
on ðinre soðfæstnesse dydest
samed eadmedne.

76. Fiat nunc misericordia tua, Domine, ut consoletur me, secundum eloquium tuum servo tuo.

76. Wese þin milde mốd
mihtum geswiðed,
and me to frofre
fæste gestande,
swa ðu on þinre spræce,
sped gehete
þinum agenum
esne æt þearfe.

77. Veniant mihi miserationes tuæ, et vivam; quia lex tua meditatio mea est.

77. Cumen me ðine miltsa,
mihtum geswyþede,
and ic lange on þam
lifian mote;
forðon me is metegung
on mốd-sefan,
hu ic ǣ þine
efnast healde.

78. Confundantur superbi, quia injuste iniquitatem fecerunt in me; ego autem exercebor in mandatis tuis.

78. Beon þa oferhydegan
ealle gescende,
þe me unrihte
ahwær gretan;
ic þine bebodu
bealde gegange.

79. Convertantur ad me qui timent te, et qui noverunt testimonia tua.

79. Gehweorfen to me,
þa þe hyldu to ðe,
egsan ahtan,
and ealle þa,
ðe þine gewitnesse
wise cuðan.

80. Fiat cor meum immaculatum in tuis justificationibus, ut non confundar.

80. Wese heorte min
on hige clæne,
and ic on þin soðfæst word
symble getreowige,
þæt ic on ealdre ne wese
æfre gescended.

Digitized by Google

CAPH, Manus. Vox pœnitentium hominum.

81. Defecit in salutari tuo anima mea; et in verbum tuum supersperavi.

81. Min saul gewearð
swancur on mode,
þær ic on þinre hælu
hogode and sohte,
hu ic on þinum wordum
wel getrywade.

82. Defecerunt oculi mei in eloquio tuo, dicentes, Quando consolaberis me?

82. Eagan me swylce
eac teoredon,
þær on þinre spræce
spede eodan;
cwædon cynlice,
Hwa cwicenne me,
on ðysum ealdre,
eft frefrade?

83. Quia factus sum sicut uter in pruina; justificationes tuas non sum oblitus.

83. Ic eom nu geworden
werum anlicast,
swa þu on hrime setest
hlance cylle;
ne eom ic ofergyttol,
þæt ic ealle nu
þine soðfæste weorc
smicere healde.

84. Quot sunt dies servi tui; quando facies de persequentibus me judicium?

84. Hwæt synt þinum esne
ealra dagena,
þe þu mine ehtend for me
ealle gedeme?

85. Narraverunt mihi iniqui fabulationes; sed non ita ut lex tua, Domine.

85. Me mân-wyrhtan
manige on spellum
sægdon soðlice;
na ic hit swa oncneow,
swa hit þin æ̂ hafað,
ece Dryhten.

Digitized by Google

86. Omnia mandata tua veritas; iniqui persecuti sunt me, adjuva me.

86. Wærun þine ealle gebann
æðele and soðfæst;
min ehtan oft
unriht-wyrhtan;
gefultuma me
fægere, Drihten.

87. Paulominus consummaverunt me in terra; ego vero non dereliqui mandata tua.

87. Hio me lytle læs
laþe woldan,
ðisses eorð-weges
ende gescrifan;
ic þin gebod
þa ne wolde,
on þysum ealdre,
ânforlætan.

88. Secundum misericordiam tuam vivifica me; et custodiam testimonia oris tui;

88. Æfter ðinre þære myclan
mildheortnesse,
weorð me, mihtig God,
milde and bliðe;
and ic gewitnesse
wel gehealde
muþes þines,
þe þû men lærdest;

89. In æternum, Domine, permanet verbum tuum in cælo.

89. On ecnesse,
awa, Drihten,
þin word wunað
weorð on heofenum.

90. In generationem et generationem, et in seculum seculi, veritas tua.

90. And on worulda woruld,
wunað ece forð
þin soðfæstnes
swylce, Dryhten.

91. Fundasti terram, et permanet; ordinatione tua

91. Ðu þas eorðan
ealle worhtest,

Digitized by Google

perseverat dies; quoniam omnia serviunt tibi.

swa heo nu to worulde
wunian ðenceað;
þurh þinra dæda sped,
dagas her gewuniað;
forðon ðu ealles
anweald hafast.

92. Nisi quod lex tua meditatio mea est; tunc forsitan periissem in humilitate mea.

92. Þær me þin ǽ
ânne hulpe,
ðe ic on mode
minum hæfde;
þonne ic wende
on woruld-life,
þæt ic on minum eadmedum
eall forwurde.

93. In æternum non obliviscar justificationes tuas; quia in ipsis vivificasti me.

93. Ne mæg ic þæs æfre
forgytan,
on ecnesse,
nymðe ic soð-word
symble gehealde;
forþon ic cuðice on ðæm,
her nu cwicu lifige.

94. Tuus sum ego, salvum me fac; quia justificationes tuas exquisivi.

94. Ic eom þin hold scealc,
do ðu hâlne me;
forðon ic þin soð weorc
sece geneahhe.

95. Me expectaverunt peccatores, ut perderent me; testimonia tua intellexi.

95. Me fyrenfulle
fæcne seceað,
wyllað me laðe
lifes asecean;
ic ðine gewitnesse
wat and sohte.

96. Omni consummationi vidi finem; latum mandatum tuum nimis.

96. Ic soð geseah,
and swylce wât,
ealre þysse worulde
wurðeð ende;

Digitized by Google

brad is þin gebann,
and beorht swyðe.

MEM, Ex quo, vel ex ipsis.

97. Quomodo dilexi legem tuam, Domine! tota die meditatio mea est.

97. Hu ic ǽ þine,
ece Drihten,
lustum lufode!
ic þæt lange dyde,
þæt ic þa on mode
metegade georne.

98. Super inimicos meos prudentem me fecisti mandato tuo; quia in æternum mihi est.

98. Þu me snoterne
gedydest swylce,
ofer mine feondas on foldan,
fæcne ealle;
forðon ic beorhtlice þine
bebodu læste.

99. Super omnes docentes me intellexi; quia testimonia tua meditatio mea est.

99. Ofer ealle þa
þe me ǽr lærdon,
ic þæs hæfde andgyt,
æghwær gleawast,
þæt ic þine gewitnesse
wise sohte.

100. Super seniores intellexi; quia mandata tua exquisivi.

100. Ic þæt ofer yldran
oncneow,
and þæt á geheold,
þæt ic þine bebodu
bliðe geheolde.

101. Ab omni via mala prohibui pedes meos; ut custodiam verbum tuum.

101. Ic minum fotum
fæcne siðas,
þa wraþan wegas,
werede georne;
þæt ic þine word mihte
wel gehealdan.

102. A judiciis tuis non declinavi; quia tu legem posuisti mihi.

102. Na ic fram þinum
domum
dædum swicade;

Digitized by Google

forðon þu me ǽ-bebod
ærest settest.

103. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua, super mel et favum ori meo!

103. Me is on gomum,
gód and swete
þin agen word,
ece Drihten;
hit is halwende
hunige mycle,
and beo-breade
betere and swetre.

104. A mandatis tuis intellexi; propterea odio habui omnem viam iniquitatis; quoniam tu legem posuisti mihi.

104. On bebodum ðinum,
ic me betst oncneow,
þæt ic unrihte wegas
ealle of-eode;
forðon þu me ǽ þine
ǽr gesettest.

105. Lucerna pedibus meis verbum tuum, Domine, et lumen semitis meis.

105. Þæt is fæle blæc-ern
fotum minum,
þæt ic þin word, Drihten,
wel gehealde,
and þæt ys þæt strange leoht
stige minre.

106. Juravi, et statui custodire judicia justitiæ tuæ.

106. Ic áðas swór,
and eac hycge,
þæt ic soðne dóm
symble healde.

107. Humiliatus sum usquequaque, Domine; vivifica me secundum verbum tuum.

107. And ic eadmedu,
ungemetum georne,
efnan þence;
forgif me, ece God, þæt ic,
æfter ðinum wordum,
weorðe bliðe.

108. Voluntaria oris mei beneplacita fac, Domine; et judicia tua doce me.

108. Mines muðes me
modes willa,
on heah-sælum,

hraðe gebringe;
and me þine domas alær,
Drihten, swylce.

109. Anima mea in manibus tuis semper; et legem tuam non sum oblitus.

109. Is sawl min
symble on ðinum
holdum handum;
ne ic þine þa halgan ǣ,
on ðysum ealdre forgitan
æfre þence.

110. Posuerunt peccatores laqueos mihi; et a mandatis tuis non erravi.

110. Me firenfulle
fæcne gyrene
awriþan wraðe;
and ne wolde ic
fram þinum bebodum
feor geswican.

111. Hæreditatem acquisivi testimonia tua in æternum; quia exultatio cordis mei sunt.

111. Ic me eowde begeat,
æðele hæbbe
þine gewitnesse
wel getreowe,
on ecnesse,
awa to feore;
þæt byð heah bliss
heortan minre.

112. Inclinavi cor meum ad faciendas justificationes tuas in æternum, propter retributionem.

112. Ahylde ic mine heortan,
holde mode,
þæt ic þin soðfæst weorc
symble worhte;
forðon ic ðæs ece
edlean hæbbe.

SAMECH, Adjutorium.

113. Iniquos odio habui, et legem tuam dilexi.

113. And ic synfulle
symble feode,
and ic ǣ þine
elne lufade.

114. Adjutor, et Susceptor meus es tu; et in verbum tuum speravi.

114. Þu me fultumian
scealt,
fæle gestandan,
and Andfenga,
æghwær æt ðearfe;
and ic on þin word
wel getreowe.

115. Declinate a me, maligni; et scrutabor mandata Dei mei.

115. Gewitað fram me,
þe awyrgede synt,
þenden ic Godes bebodu
georne smeage.

116. Suscipe me secundum eloquium tuum, et vivam; et non confundas me ab expectatione mea.

116. Onfoh me freondlice,
fæle Drihten,
æfter þam þe þu sylfa
sægdest and cwæde,
þæt ic sceolde lifigan
lange ðrage;
ne gescend me on siðe,
nu ic þin swa onbad.

117. Adjuva me, et salvus ero; et meditabor in justificationibus tuis semper.

117. Gefultuma me fæste,
ðonne beo ic fægere hâl;
and ic þine soðfæstnysse
symble þence.

118. Sprevisti omnes discedentes a justificationibus tuis; quia injusta cogitatio eorum est.

118. Ealle ðu forhogodest,
ða ðe unrihtes
wæran wyrhtan;
wat ic gearewe,
þæt heo on unriht
ealle þohtan.

119. Prævaricantes reputavi omnes peccatores terræ; ideo dilexi testimonia tua.

119. Ic oferhylmend
ealle getealde,
þa on eorðan her
yfele wæron;
forðon ic þine gewitnesse
wyrðe lufade.

Digitized by Google

120. Infige timore tuo carnes meas; a judiciis enim tuis timui.

120. Gefæstna þinne egsan
flæsce minum;
þæt ic me ondræde
domas ðine.

121. Feci judicium et justitiam; ne tradas me persequentibus me.

121. Ic soðne dôm
symble worhte;
ne syle þu me ehtendum
æfre minum.

122. Elige servum tuum in bonum; non calumnientur mihi superbi.

122. Onfoh þu þinum esne
fægere mid gôde,
þæt me oferhydige
æfre ne motan
hearm-cwyddian;
hyldo ne gymað.

123. Oculi mei defecerunt in salutari tuo, et in eloquio justitiæ tuæ.

123. Hwæt me eagan mine
atule gewurdan,
þær ic on ðinre hælo
hyldo sohte,
and on þinre spræce
sped soðfæste.

124. Fac cum servo tuo secundum misericordiam tuam; et justificationes tuas doce me.

124. Do þinum agenum
esne swylce
mycel milde mod;
and me mægene eac,
þin soðfæst word
sylfa lære.

125. Servus tuus sum ego; da mihi intellectum, ut sciam testimonia tua.

125. Ic eom esne þin;
syle andgit þæt ic
þine gewitnesse
wel leornige.

126. Tempus faciendi, Domine; dissipaverunt iniqui legem tuam.

126. Þis is wynne tid,
þæt man eac wel do
Drihten ure;
ne læt ðu dole æfre

Digitized by Google

þin ǽ-bebod
ahwær toweorpan.

127. Ideo dilexi mandata tua, super aurum et topazion.

127. Forðon ic þin bebod
beorhte lufode,
ða me georne synd
golde deorran,
topazion þæra
teala gimma.

128. Propterea ad omnia mandata tua dirigebar; omnem viam iniquam odio habui.

128. Forðon ic eall þin
bebod
elne healde,
and ic unrihte wegas
ealle feoge.

PHE, Os, ab ore; non ab osse.

129. Mirabilia testimonia tua, Domine; ideo scrutata est ea anima mea.

129. Wundorlic is ðin gewitnes,
Wealdend Dryhten;
forðon heo min sawl smeað,
and seceð georne.

130. Declaratio sermonum tuorum illuminat me; et intellectum dat parvulis.

130. Worda me þinra
wise onleohteð
beorhtnesse blæc-ern;
and þu bealde sylest
andgit eallum
eorð-buendum.

131. Os meum aperui, et attraxi spiritum; quia mandata tua desiderabam.

131. Mûð ic ontynde
minne wide,
þæt me min oroð
ût-afæmde;
þær ic ðin bebod
efnede mid willan.

132. Aspice in me, et miserere mei, secundum judicium diligentium nomen tum.

132. Beseoh þu on me,
and me syððan hraðe,
Mære, gemiltsa,
swa ðu manegum dydest,

þe naman þinne
nyde lufedon.

133. Gressus meos dirige secundum eloquium tuum; et non dominetur mei omnis injustitia.

133. Gerece ðu me swylce,
þæt ic on rihtne weg,
æfter þinre spræce,
spedum gange;
þy læs min ænig unriht
ahwær wealde.

134. Redime me a calumniis hominum, ut custodiam mandata tua.

134. Ahrede me hearm-cwidum
heanra manna;
þæt ic ðine bebodu
bealde healde.

135. Faciem tuam illumina super servum tuum; et doce me justificationes tuas.

135. Do þine ansyne
esne þinum
leohte and leofe;
lǽr me syþþan hu ic
ðin soðfæst word
selest gehealde.

136. Exitus aquarum transierunt oculi mei; quia non custodierunt legem tuam.

136. Eagan mine gesawon,
hu yða geláác,
wid gang wætera,
wundrum gangeð;
swa ðam ilcum byð,
þe ǽr nellað
þinre ǽ-bebod
elne healdan.

137. Justus es, Domine, et rectum judicium tuum.

137. Drihten is soðfæst,
synd his domas eac
reðe mid ræde,
rihte gecyðde.

138. Mandasti justitiam testimonia tua; et veritatem tuam nimis.

138. Hwæt ðu soðfæst weorc
symble hete,
on þinre gewitnesse

wel gehealdan;
ealles forgeaton,
þa me grame wæron,
worda þinra,
and me wa dydan.

139. Tabescere me fecit zelus domus tuæ; quia obliti sunt verba tua inimici mei.

139. Me heard ehtnes
huses þines,
on bearme me
gebrohte oft;
ða þin word noldan
wel gehealdan,
þa me feondas ǽr
fæste wæron.

140. Ignitum eloquium tuum vehementer; et servus tuus dilexit illud.

140. Is þin agen spræc
innan fyren,
sylf swiþe hât;
and symble ða,
þín esne her
ealle lufade.

141. Adolescentior ego sum, et contemtus; justificationes tuas non sum oblitus,

141. Ic wæs on geoguðe,
grame me forhogedon;
næs ic ofergittol
æfre hwæðere,
þæt ic þin soð weorc
symble heolde.

142. Justitia tua, Domine, justitia in æternum; et lex tua veritas.

142. Is þin soðfæstnes
symble, Drihten,
seo soðfæste,
and seo symble bið,
on ecnesse,
awa to feore;
is þin swylce æðeles,
and ǽ soðfæst.

143. Tribulatio et angustia invenerunt me; man-

143. Me costunga
cnysdan geneahhe,

153. Vide humilitatem meam, et eripe me; quia legem tuam non sum oblitus.

153. Ac min eaðmedu
geseah,
eall ful georne,
genere niode nu
me ned belǽg;
forþon ic wolde ǽ þine
elne healdan.

154. Judica judicium meum, et redime me; propter eloquium tuum vivica me.

154. Dém minne dóm,
and me deore alys;
for þinre spræce,
do me spedlice,
and cuðlice,
cwicne nu ða.

155. Longe est a peccatoribus salus; quia justificationes tuas non exquisierunt.

155. Wærun fyrenfulle
feor
fælre hælu;
forðon hi þine soðfæstnesse
secean noldan.

156. Misericordiæ tuæ multæ nimis, Domine; secundum judicium tuum vivifica me.

156. Miltsa synt þine,
mihtig Drihten;
æfter þinum domum,
do me cwicne.

157. Multi persequuntes me, et tribulantes me; a testimoniis tuis non declinavi.

157. Ic manige geseah,
þe min ehton;
nolde ic cwic æfre,
swa þeah hwæðere,
þine gewitnesse
wræste forlætan.

158. Vidi non servantes pactum, et tabescebam; quia eloquia tua non custodierunt.

158. Ic manige geseah
men þa þe noldan
heora friðo-wære
fæste healdan;
and ic þand wið þan,
þe hi teala noldan

Digitized by Google

þinre spræce
sped gehealdan.

159. Vide quia mandata tua dilexi, Domine; in misericordia tua vivifica me.

159. Swylce ic sylf geseah,
þæt ic þin soð bebod
lustum lufige,
leofa Drihten;
on þinre mildheortnesse,
me scealt acwician.

160. Principium verborum tuorum, veritas; in æternum omnia judicia justitiæ tuæ.

160. Þæt is weorðlic fruma
worda þinra,
þæt þær byð soð
symble meted;
and on ecnesse,
awa to feore,
ealle þine domas synt
dædum geseðde.

SIN, dentes.

161. Principes persecuti sunt me gratis; et a verbis tuis formidavit cor meum.

161. Min earwunga
ehtan ongunnon
ealdurmanna gehwylc,
ungemete swiðe;
weorð me heorte forht,
þær ic þin halig word,
on þinum egesan ǽrest
æðelu tredde.

162. Lætabor ego super eloquia tua; sicut qui invenit spolia multa.

162. Ic blissige,
bealde mode,
ofer ðinre spræce
spede þa myclan;
swa se bið bliðe,
se þe beorna reaf
manige meteð,
þær hit mannum losað.

Digitized by Google

163. Iniquitatem odio habui, et abominatus sum; legem autem tuam dilexi.

163. And ic unrihta gehwylc
elne feode,
and onhyscte;
æghwær georne
wolde ic ǣ þine
elne lufian.

164. Septies in die laudem dixi tibi, super judicia justitiæ tuæ.

164. Swa ic þe seofon siþum,
symble wolde
leofum lustice
lóf-sang cweðan,
daga æghwylce;
forþon ic þine domas wat,
on soð fæste,
smicere gefylde.

165. Pax multa diligentibus legem tuam, Domine; et non est illis scandalum.

165. Þam bið sib mycel,
þe him þenceð þæt
hi naman þinne
neode lufien;
ne bið him æ-swic on þon
æfre to feore.

166. Expectabam salutare tuum, Domine; et mandata tua dilexi.

166. Ic þinre hælu bad,
halig Drihten,
and þine bebodu
bealde lufode.

167. Custodivit anima mea testimonia tua; et dilexit ea vehementer.

167. Hafað sawl min
soð gehealden,
þinre gewitnesse
worda æghwylc;
and ic þa lustum
lufige swiðe.

168. Servavi mandata tua, et testimonia tua; quia

168. Heold ic þine bebodu
holde mode,

Digitized by Google

omnes viæ meæ in conspectu tuo, Domine.

and þine gewitnesse
wordum trymede;
forðon ealle mine wegas
wise syndan,
on þinre gesihðe
soðe, Drihten.

169. Appropiet oratio mea in conspectu tuo, Domine; secundum eloquium tuum da mihi intellectum.

169. Nu genealæceð
neode minum
gebedum bealde,
þæt ic bidde nu,
on þinre gesihðe
symble, Drihten;
æfter þinre spræce,
syle me spedlice,
þæt þu me generige
niða gehwylces.

170. Intret postulatio mea in conspectu tuo, Domine: secundum eloquium tuum eripe me.

170. Ingange min bēn,
ece Drihten,
on þinre gesihðe,
symble æt þearfe;
æfter þinre spræce,
dō spedlice,
ðæt ðu me generige
niða gehwylces.

171. Eructabunt labia mea hymnum, cum docueris me justificationes tuas.

171. Nu mine weleras ðe
wordum belcettað
ymnas elne,
gif þu me ærest wylt
þine soðfæstnesse
sylfa læran.

172. Pronuntiavit lingua mea eloquia tua; quia omnia mandata tua æquitas.

172. Hwæt tunge min
teala fore-sægde,
hu þinre spræce
spede eodan;

wærun eall þin bebodu
æghwær rihtwís.

173. Fiat manus tua ut salvum me facias; quia mandata tua elegi.

173. Syn me þine handa
on hǽlu nu,
and þæt dómlice
gedon weorðe;
forðon ic þine bebodu geceas
bealde æt þearfe.

174. Concupivi salutare tuum, Domine; et lex tua meditatio mea est.

174. Ic þinre hǽlu
her wilnade,
Drihten ælmihtig;
do me symble,
þæt ic ǽ þine
elne metige.

175. Vivet anima mea, et laudabit te; et judicia tua adjuvabunt me.

175. Leofað sawl min,
and þe lustum hereð;
and me þine domas
dædum fultumiað.

176. Erravi, sicut ovis quæ perierat: require servum tuum, Domine; quia mandata tua non sum oblitus.

176. Ic gedwelede
swa þæt dysige scep,
þætte forweorðan
wolde huru:
lá sece þinne esne
elne, Drihten;
forðon ic þinra beboda ne forgeat
beorhtra æfre.

PSALMUS CXIX.

Canticum graduum. Vox Christi ad Patrem in passione, de Judæis.

1. Ad Dominum dum tribularer clamavi, et exaudivit me.

1. Ic me to Drihtne
deorum cleopode,
þonne me costunga
cnysdon geneahhe,

Digitized by Google

and he me gehŷrde
holde mode.

2. Domine, libera animam meam a labiis iniquis, et a lingua dolosa.

2. Alys mine sawle,
lifes Drihten,
of þam welerum,
þe wom-cweðen,
and from þære tungan,
þe teosu wylle.

3. Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi a lingua dolosa?

3. Hwæt bið þe ealles
seald,
oþþe eced swa,
from þære inwitfullan
yflan tungan?

4. Sagittæ potentis acutæ, cum carbonibus desolatoriis.

4. Strele beoð scearpe,
strange and mihtige,
syððan of gledon wesað
gearwe ahyrde.

5. Heu me, quia incolatus meus prolongatus est; habitavi cum habitantibus Cedar; multum incola fuit anima mea.

5. Wa me þære wyrde,
þæt min wynn alæg,
and min bigengea gewât
bryce on feor-weg;
sceal ic eard niman,
swa me eðe nis,
mid Cedaringum;
nis min cyð þær;
he mine sawle
swiðe beeode.

6. Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus; dum loquebar illis, impugnabant me gratis.

6. Mid þam þe hi sibbe
swyþost feodan,
ic sibbe mid him
soðe hæfde;
þonne ic him spedlice to
spræc and hi lærde,
ðonne me earwunga
ealle onfuhtan.

PSALMUS CXX.

Vox Ecclesiæ ad Apostolos, vel ad Christum. Canticum graduum.

1. Levavi oculos meos in montes, unde veniat auxilium mihi.

1. Hóf ic mine eagan
to þam hean beorge,
þær ic fultum fand
fælne æt þearfe.

2. Auxilium meum a Domino, qui fecit cælum et terram.

2. Is min fultum eac
fæger æt Drihtne,
se ðe heofon worhte,
hrusan swylce.

3. Non det in commotionem pedem tuum; neque obdormiet qui custodit te.

3. Ne sylle he þinne fot
on feondes geweald;
ne hycge to slæpe,
se ðe healdeð þe.

4. Ecce non dormitavit neque obdormiet, qui custodit Israel.

4. Efne se on hygde
huru ne slæpeð,
ne swefeð swyðe,
se þe sceal healdan nu
Israela folc,
utan wið feondum.

5. Dominus custodit te, Dominus protectio tua, super manum dexteram tuam.

5. Gehealde þe
halig Drihten,
and þin mundbora
mihti weorðe,
ofer þa swiðran hand,
symble æt þearfe.

6. Per diem sol non uret te, neque luna per noctem; Dominus custodit te ab omni malo; custodiat animam tuam Dominus.

6. Ne þe sunne on dæge
solne gebærne,
ne þe mona on niht
minne geweorðe;
ac þe gehealde
halig Drihten,
wyð yfela gehwam,

Digitized by Google

æghwær georne,
and ðine sawle
swylce gealde.

7. Dominus custodiat introitum tuum, et exitum tuum; ex hoc nunc, et usque in seculum.

7. Ut-gang þinne and in-
gang,
ece Drihten,
sawla soð Cynincg,
symble gehealde,
of þisson forð,
awa to worulde.

PSALMUS CXXI.

Canticum graduum. Vox Ecclesiæ ad Apostolos.

1. Lætatus sum in his, quæ dicta sunt mihi; in domum Domini ibimus.

1. Ic on ðyssum eom
eallum bliðe,
þæt me cuðlice tó
acweden syndon;
and on Godes hús
gange syððan.

2. Stantes erant pedes nostri in atriis tuis, Hierusalem.

2. Wæron fæst stealle
fotas mine,
on þinum cafer-tunum,
þær ure cyðð wæs,
on Hierusalem,
geara ærest.

3. Hierusalem, quæ ædificatur ut civitas, cujus participatio ejus in idipsum.

3. Hierusalem,
geara ðu wære
swa swa cymlic
ceaster getimbred,
þær syndon dælas on
sylfre hire.

4. Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini; testimonium in Israel, ad con-

4. Þær cneorisse
cende wæron,
cynn æfter cynne;

Digitized by Google

fitendum nomini tuo, Domine.

cuðan þa Drihten,
and on þære gewitnesse
wæran Israelas,
þe his naman
neode sealdon,
him andetnes
æghwær habban.

5. Quia illic sederunt sedes in judicio, sedes super domum David.

5. Oft hi þær on seldon
sæton æt domum;
þu eart ðonne dema,
Dauides hûs,
þæt on heofenum siteþ,
heah gestaðelod.

6. Rogate quæ ad pacem sunt in Hierusalem; et abundantia diligentibus te.

6. Biddað eow bealde
beorhtere sibbe,
ða ðe on Hierusalem
gôde syndan;
and ge geniht agun,
þa þe neode þe,
on heora lufan,
lustum healdað.

7. Fiat pax in virtute tua, et abundantia in turribus tuis.

7. Si þe on þinum mægene sib,
mæst and fyrmest,
and on þinum torrum wese,
tidum genihtsum.

8. Propter fratres meos, et proximos meos, loquebar pacem de te;

8. For mine broðru
ic bidde nu,
and mine þa neahstan
nemne swylce,
þæt we sibbe on ðe
symble habbon;

9. Propter domum Domini Dei mei, quæsivi bona tibi.

9. And ic for mines Godes hûse
georne þingie,

Digitized by Google

and to minum Drihtne
deorum sece,
þæt ic gód æt him
begitan mote.

PSALMUS CXXII.

Canticum graduum. Vox Christi ad Patrem.

1. Ad te levavi oculos meos, qui habitas in cælo.

1. To þe ic mine eagan
hóf,
ece Drihten,
þu þe heofon-hamas
healdest and wealdest.

2. Ecce sicut oculi servorum, in manibus dominorum suorum;

2. Efne mine eagan synt
ealra gelicast,
þonne esne bið,
þonne ondrysnum
his hlaforde
hereð and cwemeð;

3. Et sicut oculi ancillæ, in manibus dominæ suæ; ita oculi nostri ad Dominum, Deum nostrum, donec misereatur nostri.

3. And swa eagan gað
earmre þeowenan,
þonne heo on hire hlæfdigean
handa locað;
swa us synt eagan to ðe,
ece Drihten;
urum þam gódan Gode
geare lociað,
oþ þæt us miltsige
mihta Wealdend.

4. Miserere nobis, Domine, miserere nobis; quia multum repleti sumus contemtione;

4. Miltsa us nu ða,
mihtig Drihten,
miltsa us swylce;
forþon we manegum synt

forhogednessum
hearde gefylde.

5. Et multum repleta est anima nostra; opprobrium abundantibus, et despectio superbis.

5. And we manegum synd
manna wordum,
ure sawl,
swiðe gefylled
mid edwite,
oft and geneahhe;
and us oferhydige forseoð,
oft and gelome.

PSALMUS CXXIII.

Canticum graduum. Vox Apostolorum.

1. Nisi quia Dominus erat in nobis, dicat nunc Israel; nisi quia Dominus erat in nobis,

1. Nymþe us on wese
ece Drihten,
cweþað Israhelas
ealle nu ða;
nymþe us eardige on
awa Drihten,

2. Cum insurgerent homines in nos, forsitan vivos deglutissent nos;

2. þonne us mânfulle
menn onginnað,
wên is þæt hi us lifigende
lungre wyllen,
sniome forsweolgan,
gif hi swa magon.

3. Cum irasceretur animus eorum adversum nos, forsitan velut aqua absorbuissent nos.

3. þonne us ðara manna
môd yrsade,
and us wiðerwearde
wæron geneahhe,
wên is þæt hi us woldan,
wætre gelice,
sona gesupan,
gif hit swa wolde.

Digitized by Google

4. Torrentem pertransivit anima nostra; forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem.

4. Oft ure sawl
swyþe frecne
hlimman gedegde
hludes wæteres;
wene ic forþon,
þæt heo wel mæge
þæt swyðre mægen,
sawel usser,
wæteres wenan,
ðæs wel gedegean.

5. Benedictus Dominus, qui non dedit nos in captionem dentibus eorum.

5. Drihten si gebletsad,
þe þæt ne dyde æfre,
þæt us on hearde
hæft-nyd sealde,
þam þe us mid toðum
toteon woldan.

6. Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium.

6. Wærun ure sawla
samod anlice
niþa generede,
swa swa neod spearuwa,
of grames huntan
grine losige.

7. Laqueus contritus est, et nos liberati sumus; adjutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit cælum et terram.

7. Grin bið on sadan
grame torænded,
and we synt alysde
lifes wyrðe;
we us naman Drihtnes
neode habbað,
on fultume
fæstne and strangne,
þæs þe heofon worhte,
hrusan swylce.

Digitized by Google

PSALMUS CXXIV.

Canticum graduum. Vox Ecclesiæ.

1. Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion; non commovebitur in æternum, qui habitat in Hierusalem.

1. Þa þe on Drihten heora
dædum getreowað,
hi beoð on Sion-beorge
swyþe gelice;
ne mæg hine on ealdre
ænig onhreran,
þe eardfæst byð
on Hierusalem.

2. Montes in circuitu ejus; et Dominus in circuitu populi sui, ex hoc nunc et usque in seculum.

2. Hi synd mund-beorgas
micle ymbutan;
haldeð heora ymbhwyrft
ece Drihten,
of ðisson nu,
awa to worulde.

3. Quia non derelinquet Dominus virgam peccatorum super sortem justorum;

3. Næfre forlæteð
lifes Drihten
firenfulra tán
furðon gangan,
þonne he soðfæstra
settan wylle.

4. Ut non extendant justi ad iniquitatem manus suas: benefac, Domine, bonis, et rectis corde.

4. Ne he soðfæste
swylce læteð,
þæt hi to unrihte,
ahwær willen
handum ræcean,
ac he him hraþe gyldeð;
do þu, Drihten, wel
þam þe gedefe her,
hiora heortan riht
healdeð mid góde.

5. Declinantes autem ad

5. Þa þe gearwe beoð

Digitized by Google

obligationem, adducet Dominus cum operantibus iniquitatem: pax super Israel.

to gramum bendum,
eft hi gelædeð
ece Drihten
mid þæm þe unriht
æghwær wyrceað:
sibb si Israhelum
symble ofer ealle.

PSALMUS CXXV.

Vox Apostolorum de impiis Judæis, ad Deum. Canticum graduum.

1. In convertendo Dominus captivitatem Sion, facti sumus sicut consolati.

1. Þonne Drihten wyle
gedon æfter,
þæt he of Sione
swære ahweorfe
hæft-ned hefige;
syððan we hraðe
weorðað afrefrede
fægere ealle.

2. Tunc repletum est gaudio os nostrum, et lingua nostra exultatione.

2. Sona beoð gefylde
mid gefean syþþan
muðas ure,
and we ma sprecað,
beoð ure tungan
teala wynsume.

3. Tunc dicent inter gentes, Magnificavit Dominus facere cum eis; magnificavit Dominus facere nobiscum; facti sumus lætantes.

3. Þonne hi geond þeode
cweðað þriste,
Æghwær hi gemiclade
mihtig Drihten,
þa he him wundur mid
worhte seldlic;
gemicla ðe swylce,
mihtig Drihten,
þæt þu wundur mid us
wyrce mære,

Digitized by Google

and we bealde on þam
bliðe weorðan.

4. Converte, Domine, captivitatem nostram, sicut torrens in austro.

4. Gehweorf ure hæftned,
halig Drihten,
swa suð healde
swiþe hlimman.

5. Qui seminant in lacrymis, in gaudio metent; euntes ibant et flebant, mittentes semina sua.

5. Þa her on tornlicum
tearum sawað,
hi eft fægerum
gefean sniðað;
gangende and ferende,
georne wepað,
and heora sylfra sæd
sniðað æfter.

6. Venientes autem venient cum exultatione, portantes manipulos suos.

6. Cumað þonne mid cumendum
cuðe mid blisse,
and on heora sceafas berað
swa hi gesamnedon.

PSALMUS CXXVI.

Vox Christi de futura Ecclesia: ad populum dicit.

1. Nisi Dominus ædificaverit domum, in vanum laborant qui ædificant eam.

1. Nymþe hûs timbrige
halig Drihten,
on idel gylp
oðre wuniað,
þe þæs huses
hrôf staðeliað.

2. Nisi Dominus custodierit civitatem, in vanum vigilant qui custodiunt eam.

2. Nymðe gehealde eac
halig Drihten
ceastre mid cynnum,
ne mæg hi cynlice,
wæccend * *
weard gehealdan.

Digitized by Google

3. In vanum est vobis ante lucem surgere; surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris;

3. Forhwan ge mid idelnesse
ealle arisað,
ærðon leoht cume
leoda bearnum?
arisað nu ricene,
and hraðe sittað,
þa ðe sares hláf
swiðe æton;

4. Cum dederit dilectis suis somnum; hæc est hæreditas Domini, filii, merces, fructus ventris.

4. Þonne he slæþ syleð
swiðe leofum;
þæt is yrfe eac
ecean Drihtnes,
and herde bearn,
þa her mannum beoð,
of innaðe
ærest cende.

5. Sicut sagittæ in manu potentis, ita et filii excussorum.

5. Swa seo stræle byð
strangum and mihtigum,
hrorum on handa,
heard ascyrped,
swa lyðra bearn
lungre gewitað.

6. Beatus vir qui implevit desiderium suum ex ipsis; non confundetur dum loquetur inimicis suis in porta.

6. Þæt bið eadig wer,
se ðe a þenceð,
þæt he his lust on ðon
leofne gefylle;
ne bið he on ealdre ealre
æfre gescended,
þonne he on gaton greteð
his grame feondas.

Digitized by Google

PSALMUS CXXVII.

Canticum graduum. Item Propheta de Christo, ad Ecclesiam dicit.

1. Beati omnes, qui timent Dominum, qui ambulant in viis ejus.

1. Eadige syndon ealle,
þe him ecne God
Drihten ondrædað,
and his gedefne weg,
on hyra lifes tíd,
lustum gangað.

2. Labores fructuum tuorum manducabis; beatus es, et bene tibi erit.

2. Þonne þu þines gewinnes
wæstme byrgest,
etest oretes;
and þu eadig leofast,
and þe wel weorðeð
on wyn-burgum.

3. Uxor tua sicut vitis abundans, in lateribus domus tuæ.

3. Beoð þines wifes
welan gelice,
swa on win-gearde
weaxen berigean,
and on þines huses
hwommum genihtsum.

4. Filii tui sicut novellæ olivarum, in circuitu mensæ tuæ.

4. Synd þine bearn swylce
samed anlicast,
swa ele-beamas
æþele weaxen,
ymb þinne beod utan
blæda standen.

5. Ecce sic benedicetur homo, qui timet Dominum.

5. Efne swa bið gebletsad
beorna æghwylc,
mann on moldan,
þe him Metodes ege,
on his dædum,
Drihten forhtað.

Digitized by Google

6. Benedicat te Dominus ex Sion; et videas quæ bona sunt Hierusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

6. Þe of Sion-beorge,
swylce Drihten
bealde bletsige,
and þu bruce eac,
on Hierusalem,
góda gehwylces,
ealle lange dagas
lifes þines.

7. Et videas filios filiorum tuorum: pax super Israel.

7. And þu þinra bearna
bearn sceawige;
geseo samed gangan
sibb ofer Israhel.

PSALMUS CXXVIII.

Canticum graduum. Vox Ecclesiæ.

1. Sæpe expugnaverunt me a juventute mea, dicat nunc Israel; sæpe expugnaverunt me a juventute mea; etenim non potuerunt mihi.

1. Oft me fuhtan to
fynd on geoguðe,
cweðan Israhelas nú
eac þæt sylfe;
oft me fuhtan to
fynd on geoguþe;
ne mihton hi awiht æt me
æfre gewyrcean.

2. Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores; prolongaverunt iniquitatem suam.

2. Ofer minum bæce,
bitere ongunnon
þa firenfullan
facen timbrian;
and heora unriht
eft gelengdon.

3. Dominus justus concidit cervices peccatorum; confundantur et revereantur omnes, qui oderunt Sion.

3. Drihten is soðfæst,
and gedeð sniome,
þæt he firenfullra
fæcne geðancas
wís toweorpeð;

Digitized by Google

weorðað gescende,
and hiora scamiað,
swiþust ealles,
þa to Sione hete
swiðost hæfdon.

4. Fiant sicut fœnum ædificiorum; quod priusquam evellatur, arescit.

4. Wesen hi hige
her gelicast,
þam þe on huses þæce
heah aweaxeð;
þæt bið forwisnad
wraðe sona,
ær hit afohten
foldan losige.

5. De quo non implevit manum suam qui metit, nec sinum suum qui manipulos colligit.

5. Of þam he ne gefylleð
folme æfre,
þeah þe he hit mawe
micle elne,
ne mid his sceafe ne mæg
sceat afyllan,
þeah þe he samnige
swiðe georne.

6. Et non dixerunt qui præteribant, Benedictio Domini super vos; benediximus vobis in nomine Domini.

6. And þæt ne cweðan,
þa his cwide weoldan
on ofergeate
æghwær hæbben,
Us gebletsige
bealde Drihten,
and ofer eow wese
eac his bletsung;
we eow neodlice,
on naman Drihtnes,
swylce bletsiað,
bliðe mode.

Digitized by Google

PSALMUS CXXIX.

Canticum graduum. Vox Christi.

1. De profundis clamavi ad te, Domine; Domine, exaudi orationem meam.

1. Ic of grundum to þe
geomur cleopode;
Drihten, Drihten,
do þu nu ða,
þæt þu mines gebedes
bene gehŷre.

2. Fiant aures tuæ intendentes in orationem servi tui.

2. Wesan þine earan
eac gehŷrende,
and beheldende
mid hige swylce,
on eall gebedd
esnes þines.

3. Si iniquitates observaveris, Domine; Domine, quis sustinebit?

3. Gif þu ure unriht wilt
eall behealdan;
Drihten, Drihten,
hwa gedeð æfre,
þæt he þæt geefne
eall mid rihte?

4. Quia apud te propitiatio est; et propter legem tuam sustinui te, Domine.

4. Ys seo mildheortnes
mid þe,
mihta Wealdend;
and ic for ðinre ǽ,
ece Drihten,
þas oþer eall
eaðe aræfnige.

5. Sustinuit anima mea in verbum tuum; speravit anima mea in Domino.

5. Hwæt þæt sawl min
symble aræfnede,
þæt ic on þinum wordum me
wel getreowde;
forðon min sawl on þe
symble getreoweð.

6. A custodia matutina

6. Fram þære mæran

Digitized by Google

usque ad noctem, speret Israel in Domino.

mergen-tide,
oð þæt æfen cume
ylda bearnum,
Israhelas on Drihten
a getreowen.

7. Quia apud Dominum misericordia; et copiosa apud eum redemtio.

7. Forðon is mildheortnesse
miht on Drihtne,
and he alyseð
lustum ealle,
þa ðe hiht on hine
habbað fæste.

8. Et ipse redimet Israel, ex omnibus iniquitatibus ejus.

8. He Israhelas
ealle alyseð
of unrihte,
æghwær symble.

PSALMUS CXXX.

Canticum graduum. *Vox Ecclesiæ regnantis; vel Sanctæ Mariæ.*

1. Domine, non est exaltatum cor meum; neque elati sunt oculi mei.

1. Nis min heorte wið þe
ahafen, Drihten,
ne mine eagan wið þe,
on oferhygde.

2. Neque ambulavi in magnis, neque in mirabilibus super me.

2. Ne ic on mægene
miclum gange,
ne wundur ofer me
wuniað ænig.

3. Si non humiliter sentiebam; sed exaltavi animam meam;

3. Ac ic mid eaðmedum
eall geþafige;
is min sawl on ðon
swyþe gefeonde;

4. Sicut ablactatus super matrem suam, ita retribues in anima mea.

4. Swa man æt meder bið
miclum feded,
swa þu minre sawle
symble gyldest.

Digitized by Google

5. Speret Israel in Domino, ex hoc nunc et usque in seculum.

5. Israhelas on Drihten
a getreowigen,
of ðyssum nû,
awa to worulde.

PSALMUS CXXXI.

Canticum graduum. Propheta ad Patrem, de Christo dicit.

1. Memento, Domine, David, et omnis mansuetudinis ejus;

1. Gemune þu, Drihten,
mærne Dauid,
and ealle his mannþwærnesse
micle and gôôde;

2. Sicut juravit Domino, votum vovit Deo Jacob;

2. Swa ic æt frymðe geswor,
ferhðe wið Drihten,
and gehat gehet,
he geheold teala
wið Iacobes
God þone mæran;

3. Si introiero in tabernaculum domus meæ, si ascendero in lectum stratus mei;

3. Þeah þe ic on mines huses
hyld gegange,
oþþe sele-gesceot
þænne swæs wese,
oððe on min rest-bedd
ricene gestige;

4. Si dedero somnum oculis meis, et palpebris meis dormitationem, aut requiem temporibus meis;

4. Gif ic minum eagum
unne slæpes,
oþþe minum breawum
beode hnappunga,
oþþe ic on þunwange
þriste gereste;

5. Donec inveniam locum Domino, tabernaculum Deo Jacob.

5. Oþ þæt ic gemete
mære stowe,
Drihtne gecorene,

Digitized by Google

dyre sele-gesceot,
Iacobes Gode
georne gecweme.

6. Ecce audivimus ea in Euphrata, invenimus ea in campis silvæ.

6. Efne we þas eall
on Eufraten
sæcgean gehŷrdon,
syððan gemitton
for wel manegu,
on wudu feldum.

7. Introibimus in tabernaculum ejus; adorabimus in loco, ubi steterunt pedes ejus.

7. We on his sele-gesceot
swylce gangað,
and þære stowe
stede ariað,
þær his fotas ǽr
fæste gestodan.

8. Exurge, Domine, in requiem tuam, tu et arca sanctificationis tuæ.

8. Aris on þinre reste
recene, Drihten,
þu earce eart
eall-haligra.

9. Sacerdotes tui induantur justitia, et sancti tui lætentur.

9. Synd þine sacerdas
on soðfæstnesse,
gôde gegierede,
and gleawe nu
þine þa halgan
her blissiað.

10. Propter David servum tuum, non avertas faciem christi tui.

10. For þinum agenum
esne swylce,
deorum Dauide,
þu ne do æfre,
þæt þu andwlitan
ût oncyrre
þines þæs halgan,
her on eorðan.

11. Juravit Dominus Da-

11. Þæs deopne âð

vid veritatem, et non frustrabitur eam;

Drihten aswor,
and þone mid soðe
swylce getrymede,
þæt he hine forhole
ǽr ne aswore,
gehet Dauide,
swa he him dyde syþþan;

12. De fructu ventris tui ponam super sedem meam; si custodierint filii tui testamentum meum, et testimonia mea hæc, quæ docebo eos;

12. Þæt he weorðlicne
wæstm gesette,
þe of his innaðe
agenum cwome,
ofer þin heah-setl;
gif nu healdað well
þines sylfes bearn
soðe treowa,
and þa gewitnesse,
þe ic hig wel lære;

13. Et filii eorum usque in seculum seculi, sedebunt super sedem tuam;

13. Þonne hiora suna
swylce motan
â þysse worulde
wynnum brucan,
and on þinum setle
sittan geneahhe;

14. Quoniam elegit Dominus Sion; præelegit eam in habitationem sibi.

14. Forðon him Sione geceas
sylfa Drihten;
and him to earde geceas
ærest æt frymðe.

15. Hæc requies mea in seculum seculi; hic habitabo, quoniam elegi eam.

15. Þis is min rest,
þe ic recene nu,
on worulda woruld,
wunian þence;
þær ic eard nime,
forðon ic hi ǽr geceas.

16. Viduam ejus benedi-

16. His wuduwan ic

Digitized by Google

cens benedicam; pauperes ejus saturabo panibus.

wordum bletsige,
and gesegnade;
sylle geneahhe
heora hungrium
hláf to fylle.

17. Sacerdotes ejus induam salutare; et sancti ejus exultatione exultabunt.

17. Ec his sacerdas
swylce mid hælu
georne gegyrwe;
and góde eac,
his þa halgan her
habbað blisse.

18. Illuc producam cornu David; paravi lucernam christo meo.

18. Þær ic Dauides horn
deorne bringe,
forð gelæde;
fægre gearuwe
byrnende blac-ern,
bere for minum
criste gecorenum,
þe ic hine cuðne wat.

19. Inimicos ejus induam confusione; super ipsum autem florebit sanctificatio mea.

19. Ic his feondas eac
facne gegyrwe,
mid scame swiðust;
ofer hine scír cymeð
minre segnunga
soðfæst blostma.

PSALMUS CXXXII.

Vox Ecclesiæ regnantis.

1. Ecce quam bonum, et quam jucundum, habitare fratres in unum;

1. Efne hu glædlic bið,
and gód swylce,
þætte broður on-an,
begen hicgen,
þær hig ænne sculan
eard weardian;

Digitized by Google

2. Sicut unguentum in capite, quod descendit in barbam, barbam Aaron,

2. Swa unguentum mæg,
æðele wyrt-cynn,
heafde healdan,
hrore stence,
mid þy Aăron his beard
oft asmyrede,

3. Quod descendit in oram vestimenti ejus; sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion.

3. Seo niðer astah,
on his reafes fnæd;
swa æþele deaw
on Hermone,
se ofer Sion-beorge
sneome astigeð.

4. Quoniam illic mandavit Dominus benedictionem, et vitam usque in seculum.

4. Forþon her bebead
halig Drihten
lifes bletsunga,
lange to feore,
of þisson nu,
awa to worulde.

PSALMUS CXXXIII.

Canticum graduum. Vox Ecclesiæ in futuro.

1. Ecce nunc benedicite Dominum, omnes servi Domini.

1. Efne bletsien nu
bliðe Drihten,
ealle his agene
onbyht-scealcas.

2. Qui statis in domo Domini, in atriis domus Dei nostri,

2. Ge þe on Godes huse
gearwe standað,
and on cafer-tunum
Cristes huses,
ures þæs halgan Godes
held begangeð;

3. In noctibus extollite manus vestras in sancta, et benedicite Dominum.

3. Hebbað neodlice,
nihta gehwylcere,
eowre handa
on halig lŏf,

Digitized by Google

and bletsiað
balde Drihten.

4. Benedicat te Dominus ex Sion, qui fecit cælum et terram.

4. Gebletsige
bliðe Drihten,
of Sion-beorge,
symble æt þearfe,
se þe heofon worhte,
hrusan swylce.

PSALMUS CXXXIV.

Alleluia.

1. Laudate nomen Domini, laudate, servi, Dominum.

1. Heriað naman Drihtenes,
neode swylce,
herigen hine his scealcas,
swiðe ealle.

2. Qui statis in domo Domini, in atriis domus Dei nostri,

2. Ge þe on Godes huse
gleawe standað,
and on cafer-tunum
Cristes huses,
þæs gódan Godes,
gearwe syndan,

3. Laudate Dominum, quia benignus est Dominus; et psallite nomini ejus, quoniam suavis est;

3. Lofiað ge Drihten,
forþon he lungre is
fæstræd and fremsum,
fira æghwam;
weorðiað his naman,
forþon he wyrðe is;

4. Quoniam Jacob elegit sibi Dominus, Israel in possessionem sibi;

4. Forðon him gódne geceas
Iacob Drihten,
and on agene æht,
Israeles cynn;

5. Quia ego cognovi quod magnus est Dominus, et

5. Ic þæt gearwe ongeat,
þæt is gód and mycel,

Digitized by Google

Deus noster præ omnibus diis.

Drihten ure;
forþon him dóm standeð,
ofer ealle gódu
eorð-buendra.

6. Omnia quæcumque voluit, Dominus fecit in cælo, et in terra, in mari, et in abyssis.

6. Ealle þa þe wolde,
worhte Drihten,
on heofon-ríce,
and her on eorðan,
on sidum sǽ,
swylce on eallum,
þær he dyrne wat
deorce grundas.

7. Et educens nubes ab extremo terræ; fulgura in pluviam fecit.

7. And he fram þysse eorðan
ende læðeð
wolcen wræclicu,
wind and liget,
and þa to regne
recene wyrceð.

8. Qui producit ventos de thesauris suis; qui percussit primogenita Ægypti, ab homine usque ad pecus.

8. Þe forðlæðeð
fægere windas,
of his gold-hordum,
gódra manegum;
se Ægipta slóh
æðele frum-bearn,
æghwylc ealra,
oð þa nytenu.

9. Misit signa et prodigia in medio Ægypti; in Pharaonem, et in omnes servos ejus.

9. He sige-tacen
sende manegum,
fore-beacn feala,
folce Ægipta;
and þa Pharaones
folce gecyðde,
and his scealcum,
samed ætgædere.

Digitized by Google

10. Qui percussit gentes multas, et occidit reges fortes,

10. Se sloh þeode folc,
þearle manige,
and eac acwealde
cyningas strange;

11. Sehon regem Amorrhæorum, et Og regem Basan; et omnia regna Chanaan occidit.

11. Wæs Seon efne
sum þara kynincga,
and Og kyning,
se þe æror wæs
on Basane
breme and mære.

12. Et dedit terram eorum hæreditatem, hæreditatem Israel populo suo.

12. Sealde heora eard-land
eall Israhelum,
and heora yrfe,
eac his folce.

13. Domine, nomen tuum in æternum; Domine, memoriale tuum in seculum seculi.

13. Ys þin nama, Drihten,
nemned ece,
and þin gemynd,
mihtig Drihten,
on ealra worulda woruld,
wynnum standeð.

14. Quia judicavit Dominus populum suum; et in servis suis consolabitur.

14. Forþon his folc demeð
fægere Drihten,
and he bið on his esnum
agenum frefriend.

15. Simulacra gentium argentum et aurum, opera manuum hominum.

15. Beoð deofol-gyld
dysigra þeoda
gold and seolfur,
þe her geotað menn,
and mid heora folmum
fægere wyrceað.

16. Os habent, et non loquentur; oculos habent, et non videbunt.

16. Þa mūð habbað,
and ne meldiað wiht;
fægere eagan ne magon
feor geseon.

17. Aures habent, et non

17. Earan habbað,

Digitized by Google

audient; nares habent, et non odorabunt;

ne hi awiht magon
holdes gehŷran,
þeah ðe him hleoðrige;
and nose habbað,
nawiht gestincað;

18. Manus habent, et non palpabunt; pedes habent, et non ambulabunt;

18. Handa hi habbað,
ne hi hwæðere magon
gegrapian
gôdes awiht;
habbað fet swylce,
ne magon fea gangan;

19. Non clamabunt in gutture suo; neque enim est spiritus in ore ipsorum.

19. Ne hi on hracan awiht
hlude ne cleopiað;
ne him gast warað
gomum on muðe.

20. Similes illis fiant qui faciunt ea; et omnes qui confidunt in eis.

20. Synt anlice þæm,
þe hi æ̂r worhtan;
and ealle þa ðe on hi
æfre getreowað.

21. Domus Israel, benedicite Dominum; domus Aaron, benedicite Dominum; domus Levi, benedicite Dominum.

21. Hûs Israela,
holdne Drihten
bletsien bealde,
biddan swylce þæt;
Aârones hûs,
ecne Drihten
bliðe bletsien;
beornas ealle,
þa on lifes hûs,
leof eordiað,
bletsien Drihten,
bliðe mode.

22. Qui timetis Dominum, benedicite Dominum; benedictus Dominus ex Sion, qui habitat in Hierusalem.

22. Þa þe him ondræden
Drihtnes egsan,
bletsien Drihten,
beornas ealle;

Digitized by Google

se Drihten is
deore gebletsad,
of Sion sniome,
þe soðfæst ǽr,
on Hierusalem,
God eardode.

PSALMUS CXXXV.

Alleluia. Vox Ecclesiæ.

1. Confitemini Domino, quoniam bonus; quoniam in seculum misericordia ejus.

1. Ic andette
ecum Drihtne,
forðon he gód is;
and ic ful gearwe wat,
þæt he to worulde byð
wís and mildheort.

2. Confitemini Deo deorum; quoniam in æternum misericordia ejus.

2. Eac ic andette,
þam þe ece is
ealra godena God;
forðon ic hine gódne wat.

3. Confitemini Domino dominorum; quoniam in æternum misericordia ejus.

3. Andette ic swylce,
þam þe ealra is
drihtna Drihten,
dædum spedigast;
forðon he gód is,
and ic gearwe wat,
þæt his mildheortnes is
mycel to worulde.

4. Qui facit mirabilia magna solus; quoniam in æternum misericordia ejus.

4. He wundur dyde,
weorðlice ana;

5. Qui fecit cælos in intellectu; quoniam in æternum misericordia ejus.

5. Se heofon worhte,
hæleða andgit;

6. Qui fundavit terram super aquas; quoniam in

6. He eorðan æfter wæter
ærest sette;

æternum misericordia ejus.

7. Qui fecit luminaria magna solus; quoniam in æternum misericordia ejus.

7. He leoht-fatu
leodum ana
micel geworhte,
manna bearnum;

8. Solem in potestatem diei; quoniam in æternum misericordia ejus.

8. Sette on miht dæges
mære sunnan;

9. Lunam, et stellas in potestatem noctis; quoniam in æternum misericordia ejus.

9. On miht nihte,
monan and steorran;

10. Qui percussit Ægyptum cum primogenitis eorum; quoniam in æternum misericordia ejus.

10. He Ægyptas sloh,
and eall heora frum-bearn;

11. Qui eduxit Israel de medio eorum; quoniam in æternum misericordia ejus.

11. And he Israhelas
ealle oðlædde,
of Ægyptum,
ealle gesunde;

12. In manu forti, et brachio excelso; quoniam in æternum misericordia ejus.

12. On mihtigre
mære handa,
and on eall mihte
earmes swylce;

13. Qui divisit Mare Rubrum in divisiones; quoniam in æternum misericordia ejus.

13. He Readne Sǽ
recene todælde;

14. Et eduxit Israel per medium ejus; quoniam in æternum misericordia ejus.

14. Lædde Israhelas
ealle þurh midne;

15. Et excussit Pharaonem, et exercitum ejus in Mari Rubro; quoniam in æternum misericordia ejus.

15. Þær Pharaon gefeol,
and his fæge werud,
on þam Readan Sǽ,
recene forwurdan;

16. Qui transduxit populum suum per desertum; quoniam in æternum misericordia ejus.

16. He gewealdendlice,
þuruh westen eft,
his þæt leofe folc
lædde swylce;

17. Qui eduxit aquam de petra rupis; quoniam in æternum misericordia ejus.

17. He of stān-clife,
stearce burnan
leodum lædde,
on leofne þanc;

18. Qui percussit reges magnos; quoniam in æternum misericordia ejus.

18. Swylce he acwealde
cyningas mycle;

19. Et occidit reges mirabiles; quoniam in æternum misericordia ejus;

19. And he eac ofsloh
æðele cyningas,
weras wræclice,
þa þe weoruld heoldan;

20. Sehon regem Amorrhæorum; quoniam in æternum misericordia ejus.

20. Þær Seon cyning
swylt dreorig fornam,
þe Amorrea
anweald hæfde;

21. Et Og regem Basan, [et omnia regna Chanaan occidit]; quoniam in æternum misericordia ejus.

21. And Og swylce,
þe æror wæs
swyþe breme cyning
on Basane;

22. Et dedit terram eorum hæreditatem; quoniam in æternum misericordia ejus.

22. Sealde heora eorþan
on yrfe-land;

23. Hæreditatem Israel servo suo; quoniam in æternum misericordia ejus.

23. Oþ þæt yrfe on
Israele,
þe his esnas
agene wæron;

24. Quia in humilitate nostra memor fuit nostri Dominus; quoniam in æternum misericordia ejus.

24. Forþon ure eaðmedu,
ece Drihten
gemyndgade,
and us mycel sealde;

Digitized by Google

25. Et redemit nos de manu inimicorum nostrorum; quoniam in æternum misericordia ejus.

25. And he us aferede
feondum of handa,
þa ðe wraðe
wæron ealle;

26. Qui dat escam omni carni; quoniam in æternum misericordia ejus.

26. He eac afedeð
flæcsea æghwylc;

27. Confitemini Deo cæli, quoniam bonus; quoniam in seculum misericordia ejus.

27. Andetað nu ealle
þam ecean Gode,
þe on heofonum is
heah eardiende;

28. Confitemini Domino dominorum; quoniam in æternum misericordia ejus.

28. And ge ealra godena
Gode
geara andettað;
forþan his mildheortnes is
mycel to worulde.

PSALMUS CXXXVI.

Lamentatio Hieremiæ. Vox Ecclesiæ.

1. Super flumina Babylonis, illic sedimus et flevimus; dum recordaremur Sion.

1. Ofer Babilone
bradum streame,
þær we sittað,
and sare wepað;
þonne we Sion gemunan,
swiðe georne.

2. In salicibus in medio ejus, suspendimus organa nostra.

2. On salig we sarige,
swiðe gelome,
ure organan
up-ahengan.

3. Quia illic interrogaverunt nos, qui captivos duxerunt nos, verba cantionum; et qui abduxerunt nos,

3. Forþon us þær frunon,
fæcnum wordum
meldedan, ða us
onweg læddan,

4. Hymnum cantate no-

4. Singað us ymnum

Digitized by Google

bis de canticis Sion. Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena?

ealdra sanga,
þe ge on Sione
sungan geneahhige.
Hu magon we singan
sangas Drihtne,
on þære foldan,
þe us fremde is?

5. Si oblitus fuero tui, Hierusalem, obliviscatur me dextera mea; adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui;

5. Gif ic þin, Hierusalem,
forgyten hæbbe,
forgyte min seo swyðre
symble æt þearfe;
ætfeole min tunge
fæste gomum,
gif ic ofergittol þin
æfre weorðe;

6. Si non proposuero Hierusalem, in principio lætitiæ meæ.

6. Gif ic ne forsette þe
symble æt frymðe;
ac ic on Hierusalem
georne blissie.

7. Memento, Domine, filiorum Edom, in die Hierusalem; qui dicunt, Exinanite, exinanite usque ad fundamentum in ea.

7. Gemune þu, Drihten,
manigra bearna,
þe ón Edom synt
eal lifigende,
þonne þu Hierusalem
gegodie;
þa nu oft cweðað,
Wutun hi idle gedon,
oð þæt hi heora
eard geceosan.

8. Filia Babylonis misera; beatus, qui retribuet tibi retributionem tuam, quam tu retribuisti nobis.

8. Hwæt þu eart, Babilone,
bitere ætfæsted,
ænge and yfele,
hire earm dohter;
eadig byð hwæðere,

Digitized by Google

se þe eft gyldeð
þa þu him on ealdre
ǣr forgeafe,
and us eallum
eac gesealdest.

9. Beatus, qui tenebit, et allidet parvulos suos ad petram.

9. Eadig byð se þe nimeð,
and eac seceð
his agen bearn
on þone æþelan stan.

PSALMUS CXXXVII.

Vox Christi ad Patrem.

1. Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo; quoniam exaudisti omnia verba oris mei; et in conspectu angelorum psallam tibi.

1. Ic þe andette,
ecne Drihten,
on minre gehygde,
heortan ealre;
forðon þu ealle mine word
earum gehȳrdest,
þa ic mid muðe,
and mid mode cweðe;
and on þinra engla
ealra gesihðe,
ic þe singe
swiðe geneahhige.

2. Adorabo ad templum sanctum tuum, et confitebor nomini tuo,

2. Eac ic þin tempel
tidum weorðige,
þæt halige hūs,
holde mode,
and þær þinne naman
on neod secge,

3. Super misericordia tua, et veritate tua; quoniam magnificasti super nos no-

3. Ofer þine þa miclan
mildheortnesse,
and soðfæstnesse,

Digitized by Google

men sanctum tuum.

samed ætgædere;
þu þinne þone halgan naman
neode gedydest,
ofer us ealle,
æghwær micelne.

4. In quacumque die invocavero te, exaudi me; multiplicabis in anima mea virtutem.

4. Swahwylce daga ic þe
deorne cige,
gehŷr me hwætlice,
and me hraðe gedo;
micle mine sawle,
on þines mægenes sped.

5. Confiteantur tibi, Domine, omnes reges terræ; quoniam audierunt omnia verba oris tui; et cantent in canticis Domini;

5. Ealle þe andettan
eorðan kyningas;
forðon þe hi gehŷrdon,
hlude reorde,
þines muðes
þa mæran word;
þa on sangum
singan Drihtne.

6. Quoniam magna est gloria Domini; quoniam excelsus Dominus, et humilia respicit, et alta a longe agnoscit.

6. Forþon wuldur is
wide geond eorðan,
micel and mære,
ofer middan-eard;
eart þu healice
ahafen, Drihten;
þu eadmodra
ealra locast on,
heofon-hame,
her on eorðan.

7. Si ambulavero in medio tribulationis, vivificabis me; et super iram inimicorum meorum extendisti ma-

7. Þeah þe ic on midle
mânes gange,
þær me costunga
cnysdan geneahhe,

Digitized by Google

num tuam, et salvum me fecit dextera tua.

a þu me weredest
wraþum feondum,
þe me woldan yrre
on-acyðan;
þu me geræhtest
recene mid handa,
and me þin swyðre
sneome hælde.

8. Domine, retribue pro me: Domine, misericordia tua in seculum; et opera manuum tuarum ne despicias.

8. Drihten, for me
dome gylde:
is his mildheortnes
mycel on worulde;
ne forseoh æfre,
þæt þu sylfa ǽr,
mid þinum handum
her geworhtest.

PSALMUS CXXXVIII.

Vox Petri Apostoli pœnitentis.

1. Domine, probasti me, et cognovisti me; tu cognovisti sessionem meam, et resurrectionem meam.

1. Þu min costadest
cynnum, Drihten,
and me ongeate,
gleawe mode;
þu min setl
swylce oncneowe,
and minne ærist
æfter gecyðdest.

2. Intellexisti cogitationes meas a longe; semitam meam, et directionem meam investigasti, et omnes vias meas prævidisti; quia non est dolus in lingua mea.

2. And mine geðohtas eac
þriste oncneowe,
feorran ongeate
fóre mine;
and mine gangas
gearwe atreddest,
and ealle mine wegas

wel fore-sawe;
forþan me inwit næs
ahwær on tungan.

3. Ecce tu, Domine, cognovisti omnia, novissima et antiqua; tu formasti me, et posuisti super me manum tuam.

3. Efne þu, Drihten,
eall oncneowe
þa ærestan,
eac þa nehstan;
þu gehiwadest,
handa þinre,
me ofer heafod
holde gesettest.

4. Mirabilis facta est scientia tua ex me; confortata est, nec potero ad eam.

4. Wundorlic is geworden
þin wisdom eall,
se is be-utan me
eac gestrangod;
ne mæg ic him on neóde
a neah cuman.

5. Quo ibo a spiritu tuo? et a facie tua quo fugiam?

5. Hwider mæg ic fram
þinum gaste
gangan ahwær?
oþþe þinne andwlitan befleon,
eorðan dæles?

6. Si ascendero in cælum, tu illic es; si descendero in infernum, ades.

6. Gif ic on heofenas up,
hea astige,
þu me þær on efn
andweard sittest;
gif ic on helle gedo
hwyrft ænigne,
þu me æt-byst,
efne rihte.

7. Si sumsero pennas meas ante lucem, et habitavero in postremo maris;

7. Gif ic mine fiðeru gefo,
fleoge ǽr leohte,
oþ þæt ic be-utan wese
eallum sæwum;

Digitized by Google

8. Etenim illuc manus tua deducet me; et tenebit me dextera tua.

8. Hwæt me þin hand
þyder,
ofer holma begang,
læde𝔡 lustum;
and me lungre eft,
þin seo swi𝔡re
þær gehende𝔡.

9. Et dixi, Forsitan tenebræ conculcabunt me; et nox illuminatio mea in deliciis meis.

9. Ic on mode cwæ𝔡
minum swylce,
Wén is þæt me þystru
𝔡earle forgripen;
and me on nihte
neode onlihte,
þæt ic minum bleom
bregde neahhige.

10. Quia tenebræ non obscurabuntur abs te, et nox quasi dies illuminabitur;

10. Ne beo𝔡 þeostru deorc,
butan þinre miht,
þu þa onlihtest niht,
þæt heo by𝔡 dæge gelic.

11. Sicut tenebræ ejus, ita et lumen ejus; quia tu, Domine, possedisti renes meos; suscepisti me de utero matris meæ.

11. Swa þragum gæ𝔡
þeostru wi𝔡 leohte;
forþon þu hi settest
swylce, Drihten,
canst mine ædre
ealle gearuwe,
onfenge me fægere,
swa ic fur𝔡um wæs,
of modur-hrife
minre acenned.

12. Confitebor tibi, Domine, quoniam terribiliter mirificatus es; mira opera tua, et anima mea novit nimis.

12. Ic þe andette,
ece Drihten,
forþon þu mid egesan eart
eall gewuldrad,
and þine weorc wæron
wræclice swyþe,

Digitized by Google

þa min saul oncneow
sona georne.

13. Non est occultatum os meum abs te, quod fecisti in occulto; et substantia mea in inferioribus terræ.

13. Nis min ban wið þe
deope behyded,
þæt þu wíslice
worhtest on diglum;
þeh min lic-hama,
lytle ðrage,
on niðer-dælum
eorðan wunige.

14. Imperfectum meum viderunt oculi tui, et in libro tuo omnes scribentur;

14. Eagan þine gesawon,
þæt ic ealles wæs
unfrom on ferhþe;
eall þæt forþ heonan,
on þinum wís-bocum
awriten standeð.

15. Dies firmabuntur, et nemo in eis. Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui, Deus; nimis confortatus est principatus eorum.

15. Dagas syndon try-
mede,
swa hi Drihten gesceop,
ne mæg ænig on þam
awa lifigean.
Me synd arwyrðe,
ealle swiðe,
þe þine frynd wærun
fæste, Drihten;
is heora ealdordom
ungemete swiðe,
on cneorissum
cuð gestrangod.

16. Dinumerabo eos, et super arenam multiplicabuntur; resurrexi, et adhuc tecum sum: si occideris, Deus, peccatores.

16. Gif ic hi recene nu
riman onginne,
hi beoð ofer sand corn
sniome manige;
syþþan ic arise,
and recene nu gyt

Digitized by Google

mid þe sylfum eom:
gif þu syþþan wylt
þa firenfullan
fyllan mid deaðe.

17. Viri sanguinum declinate a me; quia dicitis in cogitationibus vestris, Accipient in vanitate civitates tuas.

17. Blód-hreowe weras,
ge-bebugað me,
þe þæt on geþohtum
þenceað, cweðende,
Wutun, þurh idel searu,
ealle tiligean,
þæt we heora burh
tobrecan moton.

18. Nonne qui te oderunt, Deus, oderam illos; et super inimicos tuos tabescebam?

18. Ealle þa þe feodan
þurh facen God,
ic hi feode nu,
fæste mid niðe;
and ofer þine feondas beo
facne gebolgen.

19. Perfecto odio oderam illos; et inimici facti sunt mihi.

19. Swa ic hi mid rihte
recene feoge;
forþon hi me feondas
fæcne wurdan.

20. Proba me, Deus, et scito cor meum; interroga me, et cognosce semitas meas.

20. Costa min, God,
swa hit cyn wese,
and minre heortan gehygd
her gesceawa;
þone fælan geþanc
frine me syþþan,
and mine stige
ongit gestaðelode.

21. Et vide, si via iniquitatis in me est; et deduc me in via æterna.

21. And þu sylfa geseoh,
gif ic on swiculne weg,
oþþe on unrihte,
ahwær eode;
gelæd me þonne,

Digitized by Google

lifes Ealdor,
þæt ic on ecne weg,
æghwær gange.

PSALMUS CXXXIX.

In finem. Psalmus David. Vox Petri.

1. Eripe me, Domine, ab homine malo; a viro iniquo eripe me.

1. Genere me wið niþe,
on naman þinum,
fram yfelum menn,
ece Drihten,
and fram þam were,
þe wom fremme.

2. Qui cogitaverunt malitias in corde; tota die constituebant prælia.

2. Þa ealne dæg,
inwit and facen
hycgeað on heortan,
þurh hearme geþoht;
hi þæt to gefeohte georne
gefremed habbað.

3. Acuerunt linguas suas sicut serpentes; venenum aspidum sub labiis eorum.

3. And heora tungan,
torn-cwidum
neode serwað;
swa oft nædran doð,
and him aspidas,
ætrene wyrmas,
under welerum is
gewunad fæste.

4. Custodi me, Domine, de manu peccatoris; et ab hominibus iniquis libera me.

4. Geheald þu me, Drihten,
wið hete-niðas,
and wið firenfulles
folmum swylce;
and fram þam mannum,
þe mân fremmen,
alys þu me lungre,
lifes Ealdur.

Digitized by Google

5. Qui cogitaverunt supplantare gressus meos; absconderunt superbi laqueos mihi, et funes extenderunt in laqueum pedibus meis; juxta iter scandalum posuerunt mihi.

5. Þa on hyge þohtan,
þæt hi ahyltan me,
and minne gang,
georne swylce,
forhyddan oferhydge;
me inwit-gyrene
wraðan wealsadan,
wundrum rawum;
woldan mine fotas
gefæstnian,
settan me swyþe,
þær ic siþade.

6. Dixi Domino, Deus meus es tu; exaudi, Domine, vocem orationis meæ.

6. Ic þa to Drihtne cwæð,
þu me eart dyre, God;
gehŷr min gebed,
halig Drihten,
nu ic stefne to þe
styrme hlude.

7. Domine, Domine, virtus salutis meæ; obumbrasti caput meum in die belli:

7. Drihten, Drihten,
þu eart gedefe mægen
hælo minre;
and þu min heafod scealt,
on gefeoht-dæge,
feondum awergean.

8. Ne tradas me, Domine, a desiderio meo peccatori; cogitaverunt adversum me, ne derelinquas me, ne umquam exaltentur.

8. Ne alyf þu me æfre
ofer lust minne,
on fyrenfulra
fæcne geðancas,
þa wiðerwearde me
wraðe hycgeað;
ne forlæt þu me,
on lif-dagum,
þy læs hi ahafene ofer me
hwile weorðen.

9. Caput circuitus eorum;

9. Him ymb heafod

Digitized by Google

labor labiorum ipsorum operiet eos.

hefegast gewinna;
þæt he mid welerum
geworht habbað,
him þæt ilce sceal
on-gesittan.

10. Cadent super eos carbones, in ignem dejicies eos; in miseriis non subsistent.

10. Eac hi gefeallað
on fyres glede,
and þu hi mid fyre
facnes gehnegest;
þæt hi þam yrmðum
a ne wiðstanden.

11. Vir linguosus non dirigetur super terram; virum injustum mala capient in interitum.

11. Se getynga wer,
on teosu spræce,
ne bið se ofer eorþan
gereaht ahwær;
unsoðfæstne wer,
yfel gecnysseð,
oþþe he on eorðan
eall forweorðeð.

12. Cognovi quia faciet Dominus judicium inopum, et vindictam pauperum.

12. Ic þæt gearuwe ongeat,
þæt góde deð
Drihten domas,
þe on dagum þyssum
wædlum weorðað,
wreceð þearfendra.

13. Verumtamen justi confitebuntur nomini tuo; et habitabunt recti cum vultu tuo.

13. Soð is hwæðere,
soðfæste nu
þinne naman willað
þuruh neod herigean;
scylan eard niman,
on þinre ansyne,
þa mid ræde her
rihte lifigeað.

PSALMUS CXL.

Vox Ecclesiæ contra hæreticos.

1. Domine, clamavi ad te, exaudi me; intende voci orationis meæ, dum clamavero ad te.

1. Ic þe Drihten to
dyrum clypige;
gehȳr me hrædlice,
holdre stefne,
þonne ic bene to þe
bidde ceare full.

2. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo;

2. Sy on þinre gesihþe,
mines sylfes gebed
ful recene gereht,
swa ricels byð,
þonne hit gifre
gleda bærnað;

3. Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

3. Swylce ic ahafenes
handa minra,
þonne ic þe æfen-lac
estum secge.

4 Pone, Domine, custodiam ori meo; et ostium circumstantiæ labiis meis;

4. Sete swæse geheald,
swylce, Drihten,
muðe minum,
ne læt mân sprecan;
and æþele
dor ymbstandende,
þæt on welerum
wisdom healde;

5. Ut non declines cor meum in verbum malum, ad excusandas excusationes in peccatis,

5. Ne hyld þu mine heortan,
þæt ic hearme word,
þuruh inwit-stæf,
ût-forlæte,
and ic lædend wese
laðra firena;

Digitized by Google

6. Cum hominibus operantibus iniquitatem; et non comminabor cum electis eorum.

6. Ne ic æfre mid mannum
mân-fremmendum,
gemænnesse
micle hæbbe,
ne on heora gecorenesse
becume æfre.

7. Corripiet me justus in misericordia, et increpabit me; oleum autem peccatoris non impinguet caput meum.

7. Ac me soðfæst
symble gerecce,
and mildheorte
mode þreage;
ele synfulra
æfre ne mote
heafde minum
hrinan ahwær.

8. Quoniam adhuc est oratio mea in beneplacitis eorum; absorpti sunt juxta petram judices eorum: audient verba mea, quoniam potuerunt.

8. Forþon min gebed nu
gyt
becnum standeð,
þæt him on wisum is
wel lycendlice;
syndon hi æt strangum
stane forswolgene;
noldan heora deman
mine gedefe word
earan gehŷran,
eft ne mihton.

9. Sicut crassitudo terræ eructuat super terram, dissipata sunt ossa nostra secus infernum:

9. Swa unefne is
eorþe þicce,
syndon þas moras
myclum asprotene,
swa ure ban syndon
bitere toworpene,
be helwarena
hæfte neodum:

10. Quia ad te Domine, Domine, oculi mei; in te

10. Forþon ic, Drihten,
on þe,

speravi; ne auferas animam meam.

dædum minum,
eagum and mode,
æghwær gelyfe;
ne ascuf þu fram me
sawle mine.

11. Custodi me a laqueo, quem statuerunt mihi; et a scandalis operantium iniquitatem.

11. Geheald me wið þare
gryne,
þe me grame setton,
þæt me ne beswice
syn-wyrcende,
þa þe unrihtes
æghwær þenceað.

12. Cadent in retiaculo ejus peccatores; singulariter sum ego donec transeam.

12. Feallað firenfulle
on heora feng-nettum;
ic me syndrig eom,
oþ þæt ic swa fere.

PSALMUS CXLI.

Vox Christi ad Deum.

1. Voce mea ad Dominum clamavi; voce mea ad Deum deprecatus sum.

1. Min stefn to þe
styrmeð, Drihten,
and ic mid strangere
stefne swylce,
eam biddende
bealde Drihten.

2. Effundam in conspectu ejus orationem meam; et tribulationem meam ante ipsum pronuntio.

2. Ic mine bene
bealde swylce,
on his gesihðe
symble ageote,
and mine earfeþu
ealle full georne,
fore him sylfum
sæcge geneahhe.

Digitized by Google

3. In deficiendo in me spiritum meum, et tu cognovisti semitas meas.

3. Gif mine grame þenceað
gast teorian,
and þu mine stige
strange ongeate.

4. In via hac, qua ambulabam, absconderunt superbi laqueos mihi; considerabam ad dexteram, et videbam, et non erat qui agnosceret me.

4. On þyssum grenan wege,
þe ic gange on,
me oferhydige
æghwær setton
gearwe grine;
geara ic sceawade,
geseah on þa swyðran,
ne me sylfne þær,
ænig mid góde
ongitan wolde.

5. Periit fuga a me, et non est qui requiret animam meam; clamavi ad te, Domine; dixi, Tu es spes mea, portio mea in terra viventium.

5. Ða me eac frecne fram,
fleam gedydan,
næs þa þe mine sawle
secean wolde;
þa ic to þe, Drihten,
digle cleopode,
and sona cwæð,
Þu eart min se soða hiht,
eart þu on lifigendra
lande swylce,
se gedefa dæl,
Drihten, æghwær.

6. Intende in orationem meam; quoniam humiliatus sum nimis.

6. Beheald mine sawle,
hæle þa, Wealdend;
forþon ic geeadmeded eom
ungemete swiðe.

7. Libera me a persequentibus me; quia confortati sunt super me.

7. Alys me fram laþum,
hi me lungre synt,
ealle ofer me
ungemete strange.

Digitized by Google

8. Educ de carcere animam meam ad confitendum nomini tuo:

8. Alæd me of carcernes
cluse swylce,
mine sawle,
þæt ic syþþan forð,
þinne naman mote
neode sæcgean:

9. Me expectaverunt justi, donec retribuas mihi.

9. Min soðfæste
snotere bidað,
oþ þæt þu me edlean
eft forgylde.

PSALMUS CXLII.

Vox Christi ad Deum.

1. Domine, exaudi orationem meam; auribus percipe obsecrationem meam in veritate tua; exaudi me in tua justitia.

1. Drihten, min gebed
deore gehȳre,
and mid earum onfoh
ungemetum georne
mine halsunge;
heald me syððan
on þinre soðfæstnesse,
and me on soðe gehȳr.

2. Et non intres in judicium cum servo tuo; quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.

2. Ne ga þu mid þinum
esne
into dome;
forþon on þinre gesihðe ne
bið
soðfæst ænig,
þe on ðisse foldan
feorh-lif bereð.

3. Quia persecutus est inimicus animam meam; humiliavit in terra vitam meam.

3. Forþon mine sawle
swiðe feondas
ealle ehtan,
ungemete strange;
habbað me gehnæged

Digitized by Google

heanne to eorðan,
and min lif swylce
gelytlad is.

4. Collocavit me in obscuris sicut mortuos seculi; et anxiatus est in me spiritus meus; in me turbatum est cor meum.

4. Hi me on digle
deorce stowe
settan sarlice;
samed anlice,
swa þu woruld-deade
wrige mid foldan,
is me ænige gast
innan hreðres,
and me is heorte on
hearde gedrefed.

5. Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omnibus operibus tuis; in factis manuum tuarum meditabar.

5. Þonne ic on mode
gemyndgade,
hu me ærran dagas
oft alumpan;
metegade on mode,
hu ealle þine mæran weorc,
and ymbe þine hand-geweorc
hogode georne.

6. Expandi manus meas ad te; anima mea sicut terra sine aqua tibi; velociter exaudi me, Domine:

6. Þonne ic mine handa to þe
holde þenede,
and mine sawle
sette mid mode,
swa eorðan bið
ansyn wæteres;
gehȳr me hrædlice,
hǣl me syþþan:

7. Defecit spiritus meus; ne avertas faciem tuam a me, et ero similis descendentibus in lacum.

7. Nu me deope is,
Drihten leofa,
min sylfes gast
swær geworden;

Digitized by Google

ne awend fram me,
wuldres Ealdur,
þine ansyne;
wese ic earmum gelic,
þe on sweartne grund
syþþan astigað.

8. Auditam mihi fac mane misericordiam tuam; quia in te speravi, Domine.

8. Gedo þæt ic gehýre
holde on morgene
þine mildheortnesse,
mihtig Drihten;
forþon ic hycge to ðe
helpe gelyfe.

9. Notam mihi fac viam, in qua ambulem; quia ad te, Domine, levavi animam meam.

9. Đo me wegas wise
þæt ic wite gearwe
on hwylcne ic gange,
gleawe mode;
nu ic to Drihtnes
dome wille,
mine sawle
settan geornast.

10. Eripe me de inimicis meis, Domine; ad te confugi; doce me facere voluntatem tuam, quia tu es Deus meus.

10. Afyrr me, Frea Drihten,
feondum minum;
nu ic helpe to þe
holde gelyfe;
lær me hu ic þinne willan
wyrce and fremme;
forþon þu min God eart,
þu me gód dydest.

11. Spiritus tuus bonus deducet me in viam rectam; propter nomen tuum, Domine, vivificabis me, in æquitate tua.

11. Me þin se góda gast
gleawe lædde,
þæt ic on rihtne weg
reðne ferde;
for naman þines
neod-weorðunge,
Drihten usser,

Digitized by Google

do me hâlne,
þæt ic on ðinum rihte
rædfæst lifige.

12. Et educes de tribulatione animam meam; et in misericordia tua disperdes inimicos meos; et perdes omnes, qui tribulant animam meam; quoniam servus tuus ego sum.

12. And þu of costunge
clæne alæddest
sawle mine;
þær heo syððan forð,
on þinre mildheortnesse
mote wunian;
and þu mine feondas
fæcne todrife,
and eac forleose
laðra gehwylcne,
þe mine sawle
synne ætfæsten;
forþon ic þin esne eom
agen symble.

PSALMUS CXLIII.

David adversus Goliað.

1. Benedictus Dominus, Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, et digitos meos ad bellum.

1. Drihten is gebletsad,
min se deora God,
þe mine handa
to hilde teah,
and mine fingras,
to gefeohtanne.

2. Misericordia mea, et Refugium meum; Susceptor meus, et Liberator meus;

2. He is mildheortnes
min æt þearfe,
frið and fultum,
fæst Andfengea;
and Alysend is
lifes mines;

3. Protector meus, et in ipso sperabo; subjiciens populum meum sub me.

3. Min þu mære eart
mihtig Scyldend,
ic hiht on ðe

Digitized by Google

hæbbe fæste,
þæt þu me folc mænig
fægere underþeoddest.

4. Domine, quid est homo, quod innotuisti ei? aut filius hominis, quoniam reputas eum?

4. Hwæt is se manna,
mihtig Drihten,
þe þu him cuðlice
cyþan woldest?
oððe mannes sunu,
þæt hit gemet wære,
þæt þu him aht wið
æfre hæfdest?

5. Homo vanitati similis factus est; dies ejus sicut umbra prætereunt.

5. Man byð merwe gesceaft,
mihtum idel;
beoð his dagas swylce
démde gelice,
swa þu on scimiendre
sceade locige.

6. Domine, inclina cælos tuos, et descende; tange montes, et fumigabunt.

6. Ahyld þine heofenas,
halig Drihten,
onhrin þissum muntum,
and hi hraðe reocað.

7. Corusca coruscationes tuas, et dissipabis eos; emitte sagittas tuas, et conturbabis eos.

7. Þine ligetta
leohteð and beorhteð,
and þu hi toweorpest
wide æfter;
synd þine strele
strange swylce,
and ðu hi gedrefed hafast
deope syþþan.

8. Emitte manum tuam de alto; eripe me, et libera me de aquis multis, et de manu filiorum alienorum.

8. Onsend þine handa
of heanessum;
alys me and genere
wið lagu-streamum,
manegum wæterum,

Digitized by Google

and wið mân-folmum
fremdra bearna,
and frecenra.

9. Quorum os locutum est vanitatem; et dextera eorum, dextera iniquitatis.

9. Þara muðas sprecað
mân-idel word,
bið hyra seo swiðre
symble abysgod,
þæt hi unrihtes
elne tiligeað.

10. Deus, canticum novum cantabo tibi; in psalterio decem chordarum psallam tibi.

10. Ic niwlice,
niwne cantic,
þam godan Gode
gleawne singe
on psalterio,
þe him swynsað oft,
mid tyn strengum
getogen hearpe;
on þære þe ic þe singe
swiþe geneahhe.

11. Qui das salutem regibus, qui liberasti David servum tuum de gladio maligno;

11. Þu healdest and sylest
hælu cyningum,
þu alysdest eac
leofne Dauid,
þinne agenne
ombiht-mæcg,
of þam awyrgedan
wraðan sweorde;

12. Eripe me, et libera me de aquis multis, et de manu filiorum alienorum;

12. Alys me, and oðlæd
laðum wætrum,
manegum mere-streamum,
mærum handum,
þa me fremde bearn
fæcne syndan;

13. Quorum os locutum est vanitatem; et dextera

13. Þara muðas sprecað
mân-idel word;

Digitized by Google

eorum, dextera iniquitatis;

byð hyra seo swiðre
symble abysgad,
þæt hi unrihtes
awa tiligean;

14. Quorum filii, sicut novellæ plantationes stabilitæ a juventute sua.

14. Þara bearn swylce
begað æþelum
settum beamum,
samed anlice,
standan on staðule
stiðe wið geoguðe.

15. Filiæ eorum compositæ; circumornatæ ut similitudo templi.

15. Wærun heora dohtru
deore gesette,
and ymb frætwum
utan gegyrede;
efne anlicast
æþelum temple.

16. Promtuaria eorum plena, eructantia ex hoc in illud.

16. Heora frum-wæstme
fulle syndon,
þæt hi rûmlice
roccettað swiðe,
of þissan on þæt
þonne wendað.

17. Oves eorum fœtosæ, abundantes in egressibus suis; in itineribus boves eorum crassi.

17. Heora sceap wærun
swylce tydred,
and on sið-fatum
swiþe genihtsum;
heora oxan eac
ungemete fætte.

18. Non est ruina maceriæ, neque transitus, neque clamor in plateis eorum.

18. Ne hreosað hi to hrusan,
hearde gebiged,
ne þær fernes is
folca mænegum;
ne care micle
cleopiað on worðum.

19. Beatum dixerunt populum, cui hæc sunt; beatus populus, cujus est Dominus Deus eorum.	19. Eadig bið þæt folc, oðre hatað, þe him swa on foldan fægre limpeð; eadig bið þæt folc, þe ælmihtig wile, Drihten God, Déma weorðan.

PSALMUS CXLIV.

Laudatio ipsi David. Vox Ecclesiæ ad Christum.

1. Exaltabo te, Deus, meus Rex, et benedicam nomen tuum in æternum, et in seculum seculi.	1. Ic me heahne God hæbbe to kyninge, and ic naman þinne neode herige, on ecnesse, awa to worulde.
2. Per singulos dies benedicam tibi; et laudabo nomen tuum in seculum, et in seculum seculi.	2. Þuruh syndrige dagas, symble ic ðe bletsige; and naman þinne neode herige, on ecnesse, awa to worulde.
3. Magnus Dominus et laudabilis nimis; et magnitudinis ejus non est finis.	3. Mycel is Drihten, hine man mægene sceal, holde mode, herian swiðe; nis his micel-modes mægenes ende.
4. Generatio et generatio laudabit opera tua; et potentiam tuam pronuntiabunt.	4. Cneorissa kynn cwidum symble þin weorc herigen, wordum georne; and þine mihte eac micle sæcgeon.

Digitized by Google

5. Magnificentiam majestatis tuæ, et sanctitatem tuam loquentur; et mirabilia tua narrabunt.

5. Mycel-mod and strang
þines mægen-þrymmes,
and þine halignesse
holdes modes,
wise wordum spreca'ð;
weredum secgea'ð
eall þin wundur
wide mære.

6. Et virtutem terribilium tuorum dicent; et magnitudinem tuam narrabunt.

6. And hi mægen swylce,
mære and egeslic,
þinra wundra,
wîslic sæcgen;
and þine mægen-streng'ðu
mærsien wide.

7. Memoriam abundantiæ suavitatis tuæ eructabunt; et justitia tua exultabunt.

7. Gemune þines modes,
þa miclan geniht
þinre we'ðnesse,
wise sæcgenum
roccette,
and rǽd sprece;
and þine so'ðfæstnesse
sæcge geneahhe.

8. Misericors et miserator Dominus; patiens, et multum misericors.

8. Mildheort is Drihten,
and mannþwære;
and geþyldig eac,
þearle mildheort.

9. Suavis Dominus universis; et miserationes ejus super omnia opera ejus.

9. Swylce eallum is
ure Drihten,
manna cynne
milde and bli'ðe;
syndan his miltsa
ofer us mære,
weorc eall yldum cu'ð
awa to feore.

10. Confiteantur tibi, Do-

10. Andetten þe, Drihten,

Digitized by Google

mine, omnia opera tua; et sancti tui benedicent tibi.

ealle þine weorc;
and þe þine þa halgan
her bletsien.

11. Gloriam regni tui dicent; et potentiam tuam loquentur;

11. And hi þine mihte
manna bearnum
cyþan mid cynnum,
and mid cneorissum,
þines mægen-þrymmes
mære wuldur,
riht and reðe,
rices þines;

12. Ut notam faciant filiis hominum potentiam tuam, et gloriam magnificentiæ regni tui.

12. Þæt þu cuð gedydest,
ofer cneorisse,
þær synd manna bearn
manig ætsomne,
and þæt þin miht is
ofer middan-eard,
and þines rices
rǣdfæst wuldur.

13. Regnum tuum, Domine, regnum omnium seculorum; et dominatio tua in omni generatione et progenie.

13. Rice is þin, Drihten,
ræde gefæstnod,
and þu woruld-ricum
wealdest eallum;
is þin anweald eac
ofer eorðware,
of cynne on cynn,
and on cneorissum.

14. Fidelis Dominus in verbis suis, et sanctus in omnibus operibus suis.

14. Drihten is on wordum
dædum getreowe,
and on eallum his weorcum
wīs and halig.

15. Allevat Dominus omnes, qui ruunt, et erigit omnes elisos.

15. Ahefeð halig God
þa ðe hreosað ǣr,
and he ealle areceð
earme gebrocene.

Digitized by Google

16. Oculi omnium in te sperant, Domine; et tu das escam illis in tempore opportuno.

16. Eagan on þe
ealra, Drihten,
wīsra gewenað,
wiste to genihte;
and þu him mete sylest,
mæla gehwylce,
and þæs tīdlice
tīd gemearcast.

17. Aperis tu manum tuam, et imples omne animal benedictione.

17. Onhlidest ðu þine handa,
and hi hraðe fyllest,
ealra wihta gehwam,
wīs bletsunga.

18. Justus Dominus in omnibus viis suis, et sanctus in omnibus operibus suis.

18. Soðfæst is Drihten
on his sylfes wegum,
eallum on eorðan;
and he æfter þan,
on his weorcum is
wīs and halig.

19. Prope est Dominus omnibus invocantibus eum in veritate; voluntatem timentium se faciet, et orationes eorum exaudiet, et salvos faciet eos.

19. Neah is Drihten
niþum eallum,
þe hine mid soðe hige
seceað and ciegað,
and his willan her
wyrceað georne,
and his hyge swylce
elne ræfnað;
he heora bene
bealde gehȳreð,
and hi hrædlice gedeð
hale sona.

20. Custodit Dominus omnes diligentes se, et omnes peccatores disperdet.

20. Ealle gehealdeð
halig Drihten,
þe lufan wið hine
lustum healdeð,

Digitized by Google

and he synfulle
swylce todrifeð,
geond wid-wegas,
wearnum ealle.

21. Laudem Domini loquetur os meum; et benedicat omnis caro nomen sanctum ejus in æternum, et in seculum seculi.

21. Sceal lōf Drihtnes
on lust sprecan
min mūð mannum,
mæla gehwylce;
and flæsca gehwylc,
þurh fæle word,
his þone haligan naman
her bletsian,
on ecnesse,
awa to feore.

PSALMUS CXLV.

Alleluia Aggæi et Zachariæ. Vox Christi ad populum.

1. Lauda, anima mea, Dominum; laudabo Dominum in vita mea, psallam Deo meo quamdiu ero.

1. Herige, min sawl,
Hælend Drihten,
and ic on minum life,
lustum Drihten
herige haligne,
and holdum Gode
sealmas singe,
þenden ic sylf lifige.

2. Nolite confidere in principibus, in filiis hominum, in quibus non est salus.

2. Nelle ge on ealdur-menn
ane getreowian,
ne on manna bearn
nis þær mycel hælu.

3. Exiet spiritus ejus, et revertetur in terram suam; in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

3. Heora gast gangeð,
gearwe onwendeð,
on þa eorðan þe
hi of-comon;
of þam sylfan dæge,
syðþan forweorðað

ealle þa geþohtas,
þe hi þohtan ǣr.

4. Beatus, cujus Deus Jacob adjutor ejus, et spes ejus in Domino Deo ipsius;

4. Þonne bið eadig,
þe him æror wæs
Iacobes God
geara fultumiend,
and ær his hiht on God
hæfde fæste.

5. Qui fecit cælum et terram, mare, et omnia quæ in eis sunt.

5. Se þe heofon worhte,
hrusan swylce,
and sidne sǣ,
samed ætgædere,
and ealle þa þe him on
ahwær syndon.

6. Qui custodit veritatem in seculum, facit judicium injuriam patientibus, dat escam esurientibus.

6. He his soðfæst word
swylce gehealdeð,
and on worulde his
wise domas,
deð gedefe,
þe her deorce ær,
teonan manige
torne geþoledan;
syleð mete swylce,
þe her murcne ǣr
hungur heaðu-grimne
heardne geþoledan.

7. Dominus erigit elisos; Dominus solvit compeditos; Dominus illuminat cæcos; Dominus dirigit justos.

7. Wreceð to ræde
rice Drihten
þara manna bearn,
þe ær man gebræc;
swylce þa gefetredan,
fægre Drihten,
lungre alyseð,
and him lif geofeð;
and blinde eac,

Digitized by Google

bealde Drihten,
on heora eaguin
eft onleohteð ;
soðfæste Drihten
swylce lufade.

8. Dominus custodit advenam, pupillum et viduam suscipiet, et viam peccatorum exterminabit.

8. Þa elðeodigan
ealle Drihten
lustum healdeð,
and līf geofeð
weodewum wencelum,
he hiom wel onfehð ;
fyrenfulra weg
frecne toweorpeð.

9. Regnabit Dominus in æternum; Deus tuus, Sion, in seculum seculi.

9. Rixað mid ræde
rice Drihten,
on ecnesse,
awa to feore,
and þin, Sione, God,
symble to worulde.

PSALMUS CXLVI.

Vox Ecclesiæ et Apostolorum, ad novellum populum.

1. Laudate Dominum, quoniam bonus est psalmus; Deo nostro jucunda sit laudatio.

1. Heriað Drihten,
he is heah and gŏŏd ;
singað him sealmas
swiðe geneahhe,
and hine wlitegum
wordum herigeað.

2. Ædificans Hierusalem Dominus ; dispersiones Israelis congregans.

2. Eft Hierusalem,
georne Drihten,
timbreð tidum ;
and to-somnað
þa þe ût-gewitan
of Israhelum.

Digitized by Google

3. Qui sanat contritos corde, et alligat contritiones eorum.

3. Se hæleð eac
heortan geðræste,
and heora unrótnesse
ealle gewriðeð.

4. Qui numerat multitudinem stellarum, et omnibus eis nomina vocat.

4. He recene mæg
riman steorran,
and þa neodlice,
be naman sona,
full cuðlice
cigean ealle.

5. Magnus Dominus noster, et magna virtus ejus; et sapientiæ ejus non est numerus.

5. Rice is ure
mihtig Drihten,
and his mægen is micel,
and mihtum strang;
ne his snytru mæg
secgean ænig,
on þyssum ealdre,
æfre ariman.

6. Suscipiens mansuetos Dominus; humiliat autem peccatores usque ad terram.

6. Milde mode,
and he manþwære
onfehð fægere;
and fyrenfulle,
wið eorðan niþer,
ealle gehnegeð.

7. Incipite Domino in confessione; psallite Deo nostro in cithara.

7. Onginnað ge Drihtne
geare andettan;
singað Gode urum
gleawe be hearpan.

8. Qui operit cælum nubibus, et parat terræ pluviam.

8. Se þe heofen þeceð
hadrum wolcnum,
and regn þanon
recene sendeð,
þe þeos eorðe fram
æfter groweð.

9. Qui producit in mon-

9. He of beorgum út

Digitized by Google

tibus fœnum, et herbam servituti hominum.

blæde læde𝔡,
hio to helpe
hæle𝔡a bearnum.

10. Qui dat jumentis escam ipsorum, et pullis corvorum invocantibus eum.

10. Se þe mete syle𝔡
manegum neatum,
hrefnes briddum,
þonne heo hropende,
him cigea𝔡 to
cu𝔡es æses.

11. Non in viribus equi voluntatem habebit; neque in tabernaculis viri beneplacitum erit ei.

11. Nafast 𝔡u to manna
mægene willan,
ne þe on þinum sele-gescotum
swi𝔡e lica𝔡,
þeah þe weras wyrcean
wræst on eor𝔡an.

12. Beneplacitum est Domino super timentes eum; et in eos, qui sperant super misericordia ejus.

12. Ac wel lica𝔡
wuldres Drihtne,
þa þe hine him ondræda𝔡,
dædum and wordum,
and on his milde mod
mægene gewena𝔡.

PSALMUS CXLVII.

Alleluia. Vox Christi ad Ecclesiam.

1. Lauda, Hierusalem, Dominum, lauda Deum tuum, Sion.

1. Herige, Hierusalem,
georne Drihten,
here þu, Sion,
swylce þinne
so𝔡ne God.

2. Quoniam confortavit seras portarum tuarum; benedixit filiis tuis in te.

2. Forþon he getrymede
wi𝔡 teon-hete,
þæt þu þine doru mihtest
bedón fæste,

Digitized by Google

and gebletsade
bearna æghwylc,
þe on innan þe,
ahwær wæren.

3. Qui posuit fines tuos pacem, et adipe frumenti satiat te.

3. He þine gemæru
gemiclade,
þu on ût-landum
ahtest sibbe,
and þe gesadade,
mid þy selestan
hwæte-cynnes
holde lynde.

4. Qui emittit eloquium suum terræ; velociter currit sermo ejus.

4. He his spræce hider,
spowendlice,
on þas eorðan
ærest sendeð;
and his word yrneð
wundrum sniome.

5. Qui dat nivem sicut lanam; nebulam velut cinerem aspergit.

5. He snaw sendeð,
samed anlice
swa þu wulle flys
wolcnum bringe;
and þonne toweorpeð
wide swa æscean.

6. Mittit crystallum suam sicut frusta panis; ante faciem frigoris ejus quis subsistet?

6. He his cristallum
cynnum sendeð,
swylc swa hlâf-gebrece
of heofon-wolcnum;
for andwlitan celes,
þær æni ne mæg
him standan,
stiðe mode.

7. Mittit verbum suum, et liquefaciet ea; flabit spiritus ejus, et fluent aquæ.

7. He his word sendeð
þuruh windes gast;
blaweð beorhtlice,

Digitized by Google

burnan floweð,
and to wætere
weorðeð sniome.

8. Pronuntians verbum suum Jacob; justitias et judicia sua, Israel.

8. He his word eac,
ǽr mid wisdome,
gódum Iacobe
geara foresægde;
and Israhele,
eac his domas.

9. Non fecit taliter omni nationi; et judicia sua non manifestavit eis.

9. Ne dyde he ahwær swa
eldran cynne,
þæt he him his domas
digle gecydde.

PSALMUS CXLVIII.

Vox Apostolorum ad populum.

1. Laudate Dominum de cælis, laudate eum in excelsis.

1. Heriað, ge on heofenum,
Hælend Drihten,
heriað hlude,
on heanessum.

2. Laudate eum, omnes angeli ejus; laudate eum, omnes virtutes ejus.

2. Heriað hine, ealle
engla ðreatas;
lofige hine swylce,
eall his leod-mægen.

3. Laudate eum, sol et luna; laudate eum, omnes stellæ, et lumen.

3. Herigen hine swylce,
sunne and mona,
æghwylc steorra,
and þæt æðele leoht.

4. Laudate eum, cæli cælorum; et aquæ, quæ super cælos sunt, laudent nomen Domini;

4. Heofenas hine heofena,
herian georne;
and þa wæter swylce,
ðe ofer wolcnum synt,
on heofen-hame,
herigen Drihten;

Digitized by Google

5. Quia ipse dixit, et facta sunt; ipse mandavit, et creata sunt.

5. Forðon he sylfa cwæð,
sona wærun wræclice geworht
wætera ðryþe;
and gesceapene wærun,
þa he sylfa het.

6. Statuit ea in æternum, et in seculum seculi; præceptum posuit, et non præteribit.

6. Þa he on ecnesse
eall staðelade,
and on worulda woruld
wolde healdan;
he sette bebod,
syþþan heo þæt heoldon.

7. Laudate Dominum de terra, dracones, et omnes abyssi.

7. Herigen dracan
swylce Drihten,
of eorðan,
and ealle
neowelnessa herian
naman Drihtnes.

8. Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum, quæ faciunt verbum ejus.

8. Fyr, forst, hægel,
and gefeallen snaw,
ís and yste,
ealra gastas,
þe his word willað
wyrcean georne.

9. Montes, et omnes colles; ligna fructifera, et omnes cedri.

9. Muntas and geswyru,
micle beamas,
þa þe mæst and wæstm
mannum bringað,
and on eallum cedrum
cuð alædeð.

10. Bestiæ, et universa pecora; serpentes, et volucres pennatæ.

10. Deor and neat,
do þæt sniome;
nifle nædran cynn,
be naman ealle,

Digitized by Google

and fugla cynn,
fiðerum gescyrped.

11. Reges terræ, et omnes populi; principes, et omnes judices terræ.

11. Eorð-cyningas eac,
ealle swylce,
þe folcum her
fore-wisien;
and ealdormen,
ahwær syndan,
and ealle þe þas eorþan
ahwær demeð.

12. Juvenes et virgines, seniores cum junioribus, laudent nomen Domini;

12. Beon ge, hæge-stealdas,
and glade fæmnan,
ealde and geonge,
ealle ætsamne;
herian naman Drihtnes,
mid neod-lofe;

13. Quia exaltatum est nomen ejus solius; confessio ejus super cælum et terram.

13. Forþon his anes nama,
ofer ealle is
ahafen healice
hæleða ealra;
is úpp-ahafen
his andetness,
heah ofer myclum
heofone and eorðan.

14. Et exaltavit cornu populi sui: hymnus omnibus sanctis ejus; filiis Israel, populo appropianti sibi.

14. He horn hefeð
holdes folces,
he lofe leohteð
leofe þa halgan;
wese awa frið
on Israhela
fælum folce;
and hí forð-heonan,
on his neaweste,
neode wunian.

Digitized by Google

PSALMUS CXLIX.

Vox Christi.

1. Cantate Domino canticum novum; laudatio ejus in ecclesia sanctorum.

1. Singað sam-heorte,
sangas Drihtne,
and him neowne sang
nu ða singað;
wese his herenes,
on haligra
clænre cyricean
cyðe geneahhe.

2. Lætetur Israel in eo, qui fecit ipsum; et filii Sion exultent super regem suum.

2. Israhelas on hine
eac blissien,
and Sione bearn
symble hihtan,
swiðust ealra.

3. Laudent nomen ejus in choro; in tympano et psalterio psallant ei;

3. Herigan his naman
neode on ðreatum;
on timpano
tidum heriað,
and on psalterio
singað georne;

4. Quia beneplacitum est Domino in populo suo; et exaltavit mansuetos in salutem.

4. Forðon on his folce is
fægere Drihtne
wel licendlic;
and he wynlice þam
manþwærum syleð
mære hælu.

5. Exultabunt sancti in gloria; lætabuntur in cubilibus suis.

5. Þonne on wuldre gefeoð
wel þa halgan;
beoð on heora husum
bliðe gedreme.

6. Exaltationes Dei in faucibus eorum; et gladii

6. Him on gomum bið
Godes oft gemynd,

Digitized by Google

ancipites in manibus eorum;	heo þæs wíslice wynnum brucaꝺ, and sweord habbaþ swylce on folmum;
7. Ad faciendam vindictam in nationibus, et increpationes in populis.	7. Mid þy hi wrecan þenceaꝺ wraꝺum cynnum, and ꝺrea þearle þeodum eawan.
8. Ad alligandos reges eorum in compedibus, et nobiles eorum in vinculis ferreis.	8. And hio bindan balde þenceaꝺ cyningas on campum, and cuꝺlice, heora æꝺelingas dôn isene bendas.
9. Ut faciant in eis judicium conscriptum; gloria hæc est omnibus sanctis ejus.	9. Þæt hio dôm on him deopne gecyꝺan, and þæt mid wuldre awriten stande; þis is haligra, her on eorꝺan.

PSALMUS CL.

Vox Christi, post seculum devictum.

1. Laudate Deum in sanctis ejus; laudate eum in firmamento virtutis ejus.	1. Heriaꝺ on þam halgum his, holdne Drihten; heriaꝺ hine on his mægenes mære hælu.
2. Laudate eum in potentatibus ejus; laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.	2. Heriaꝺ hine swylce, on his heah-mihtum; heriaꝺ hine æfter mode his mægen-þrymmes.

Digitized by Google

3. Laudate eum in sono tubæ; laudate eum in psalterio, et cithara.

3. Heriað hine on hleoðre holdre beman;
* * * *

4. Laudate eum in tympano, et choro; laudate eum in chordis, et organo.

5. Laudate eum in cymbalis bene sonantibus; laudate eum in cymbalis jubilationis; omnis spiritus laudet Dominum.

Hoc Psalterii carmen inclyti regis Dauid, Sacer[a] *Dī Wulfwinus,* [*cognom̄to Cada*], *manu sua conscripsit. Quicumque legerit scriptum Animæ suæ expetiat*[a] *votum.* [Vide Fac-simile, No. 2.]

a Sic Cod.

Digitized by Google

Notæ breves, maximam partem, ad textus emendationem spectantes.

Psalm.

I. v. 6. *Vers. Lat. legitur in Cod.* resurgunt, *male.* V. 7. *Legendum omnino,* aut hwylce wege, *aut* hwylcne weg.

III. v. 5. *Cod.* mid *pro* min, *pessime.*

IV. v. 5. *Cod.* and ealra *repetitur.*

VI. v. 3. *Cod.* to *repetitur.*

VII. *Argumenti* l. 3. *Cod.* teonode, *litteris* od *lineola subscripta.* V. 6. *voci* sær *respondit fortasse nostra* soar.

IX. v. 6. *Cod. post* heora, *vox* ceastra *deest, quam supplevi.*

XI. v. 1. *Cod.* didum *pro* tidum. V. 5. yrðum *pro* yrmðum.

XII. v. 5. *Cod.* stenga.

XIII. v. 10. *Cod.* yrmingas, *postea a manu secunda in* yrmingæs *mutatum.*

XV. v. 1. *Cod.* hine *pro* þu me.

XVI. v. 2. l. 6. *Cod.* mine *pro* þine. V. 9. be *pro* me, *lineola subscripta.* V. 12. mira *pro* minra. V. 15. æeawed.

XVII. v. 3. *Cod.* fultumen. V. 12. lîtegu *pro* lîgetu. V. 14. stræl *pro* strælas. V. 26. ofermodenena. V. 33. ærene. V. 43. oftlugon, *littera* t *a manu secunda superscripta; legendum censeo* oft lugon. V. 48. þa þu *pro* þe þu; *it.* cyn *pro* cynne.

ent
XVIII. v. 6. *Cod.* gigant, *sic; glossa a manu veteri superscripta.*

XIX. v. 6. *Cod.* swiðan.

XXI. *Arg. Lat. Cod.* elevatum. V. 2. dægas. V. 5. leahtungre. V. 11. *pro* þæt, *Cod. male habet* he, *quod minus recte in* þæt *mutavi: sed* þe *omnino legendum.* V. 12. *Cod.* þær *pro* þæt.

XXIII. v. 1. *Cod.* gefylð. V. 7. eower. V. 9. eowru, *et* eowge.

XXIV. v. 15. *Cod.* mæge friðie, *pro* me gefriðie. V. 19. *Hujus versus initium minime est integrum, nec remedium adhibere queo.*

XXV. v. 6. *Cod.* þine *pro* þinne.

XXVI. v. 6. heane *pro* heanne.

XXVII. *Arg.* l. 7. *Cod.* sing. *pro* singð. V. 1. horige *pro* cleoƿige.

XXVIII. v. 3. *In Cod. post* halgan, *vox* healle (aula) *deest, quam ex glossa inter Codd. Bodl. Junianos supplevi.* V. 5. ceceder on L. *pro* ceder on L.

XXIX. v. 11. *Cod.* wlite *pro* hwite.

Digitized by Google

Psalm.

XXX. *Arg.* l. *ult. Cod.* Iudas *pro* Iudeas. V. 5. min *pro* mine. V. 21. hopað *pro* hopiað. V. 22. *vocem* hi *quæ Cod. deest, utpote ad sensum necessariam, supplevi.* V. 27. lufiað *pro* lufað.

XXXI. v. 8. l. 3. *Cod.* þa *pro* þe.

XXXII. *Arg.* l. 6. *Cod.* earforþum. V. 4. riht *pro* rihte.

XXXIII. v. 6. *Cod.* earforþum.

XXXIV. v. 1. *Cod.* Dême *pro* Dêm me. V. 4. þa þa *pro* þa þe. V. 13. l. *ult.* hi *pro* hine. V. 14. þeah *bis.* V. 21. ealne *pro* ealle.

XXXV. *Arg.* l. 1. *vocem* þysne *a librario omissam, utpote ad sensum necessariam, supplevi.* L. 5. Iudas *pro* Iudeas. V. 5. mildheort *pro* mildheortnes; it. rihtwîs *pro* rihtwîsnes. V. 10. Læc *pro* Læt. V. 12. þæt hi ne ma; *reliquam versus partem librarii incuria prætermissam, e conjectura supplevi.*

XXXVI. *Arg.* l. 2. *Cod.* þæ hyne *pro* þæt hy ne. V. 12. *Cod.* gristbatað. V. 26. ecyr *pro* Gecyr, *littera majuscula rubricatoris incuria prætermissa.* V. 33. gesyht. V. 35. n furþum *pro* ne furþum. V. 36. lærð *pro* læfð. V. 38. Yc. *pro* Ac.

XXXVII. v. 2. *Cod.* afæstnad. V. 11. min frynd. V. 19. *vocem* me, *quæ librarii incuria deest, supplevi.*

XXXVIII. v. 7. *Cod.* hid *pro* hit. V. 15. nifara, *inscitia librarii fortasse pro* nyd-fara.

XXXIX. *Arg. Lat. Cod.* populi *pro* Pauli. V. 2. stiðe *pro* swiðe. V. 5. þin wundru. V. 15. gearige, *male; legendum fortasse* me arige, *aut, quod et magis probabile est, voce* me *librarii negligentia prætermissa,* me ge arige: *judicet Lector.*

XL. v. 2. *Cod.* hanweald. V. 2. *Vers. Lat.* universi strati.

XLI. v. 3. *Cod. post* mine, *nom. subst. deesse videtur.* V. 4. *post* gemunde *vox* ic *deest.* V. 8. hefug.

XLII. v. 3. *Cod.* þa þe *pro* þa me.

XLIII. v. 3. *Cod.* þæ *pro* þa; foregengena *pro* foregengan. V. 7. bþurscon.

XLIV. *Arg.* l. 2. *Cod.* oferdren; *it.* l. 4. ealre *pro* ealle. V. 3. weras *pro* weleras. V. 13. gebide; *it.* gewelgoda. V. 14. Kyningra *pro* Kyninga.

XLV. v. 3. *Cod.* up ahafenas.

XLVI. *Arg.* l. 7. *Cod.* by *pro* be.

XLVII. *Arg.* l. 4. *Cod. vox* byð *post* gefriðod *librarii incuria deest.*

XLVIII. v. 11. *Cod.* onhyred. V. 16. nane ne. V. 19. þæs *pro* þær.

XLIX. *Arg.* l. 1. *Cod.* ægrum *pro* ægþrum. V. 16. gefriðe. V. 21. *vocem* broþor *quæ deest supplevi.*

LII. v. 1. *Cod.* gewordenne. V. 6. gehyrnede.

Digitized by Google

Psalm.

LIV. v. 13. *Cod. Pro* on-an mede, *fortasse* anmode, *syllaba* an *deleta, legendum.* V. 20. tadælde *pro* ut-adælde. V. 22. *pro* hreðre, *fortasse* hreðie (hreðige) *a* hreðian, ‘ sævire,’ *legendum.*

LV. v. 6. *Cod. pro* hælun, *vix dubito quin* hælan *legendum sit.*

LVIII. v. 17. *Cod.* æghær *pro* æghwær.

LIX. v. 2. *Cod.* ahreded *pro* ahrered. V. 5. *Cod.* Ðonne *pro* Do me, *it.* ommetibor. *Satis inepte hic hallucinatur Interpres Saxonicus verbum* metibor *nomen proprium esse ducens.* V. 7. *Lineam hic deesse, tam ex linearum numero impari quam ex defectu alliterationis manifestum est. It.* min gescy sende, *non intelligo.*

LX. v. 1. *Cod.* minegebed. V. 5. *vocem* he *post* on *e conjectura supplevi.*

LXII. v. 1. *Cod.* in sawl. *pro* min sawl. V. 9. *Cod.* driht.

LXIII. v. 1. *Cod.* costunce.

LXIV. v. 11. *Cod.* cynne. V. 13. gespiru.

LXV. v. 8. *Cod.* næ *pro* ne. V. 16. wealden. V. 17. srange.

LXVII. v. 2. *Cod.* Sece *pro* Rece, *inscitia rubricatoris.* V. 8. oðða.

LXVIII. v. 12. *Cod.* sæto *pro* sæton. V. 15. sæ grunges. V. 19. *Totus versus, incuria librarii, nonnullis in fine litteris exceptis, deest.*

LXIX. v. 5. *Cod.* þinæ *pro* þine.

LXXI. v. 9. *Cod.* Hine *pro* Þine, *rubricatoris inscitia.* V. 13. *hujus versus lineas duas intermedias, alliterationis gratia, mutato ordine legendas censeo.* V. 16. *Ex voce* yþa *liquet paraphrasten non* fructus, *sed* fluctus *legisse.*

LXXII. v. 1. *Cod.* ic *pro* is. V. 4. beswungenne. V. 9. Hu *repetitur.* V. 11. *vocis* ænigne *duæ ultimæ litteræ subjecto punctulo notantur, unde* ænig ne *legendum censeo; sed locum vitiosum esse minime dubito.* V. 14. þa hiwen dar ær; *it.* alysdon *pro* alysde. *Linea proxime sequenti legendum fortasse* laðum wiðferendum.

LXXIII. v. 14. *Cod.* Sigelhearwas. V. 15. adigdest. V. 18. syþe *pro* syle. V. 19. æghær.

LXXIV. v. 2. *Cod.* fæstlicas. V. 9. þo *pro* þa.

LXXVI. v. 12. *Cod. post* Ægyptum *liquet aliquid deesse.* V. 15. þonni.

LXXVII. v. 3. alle *pro* Ealle, *rubricatoris incuria.* V. 4. heo *pro* heora. V. 32. *locus vix est integer.* V. 33. *vocem* he, *quæ textui deerat, supplevi.* V. 39. moldan; *it.* l. *ult.* segeomæreft, *quo sensu nescio.* V. 62. sweorde.

LXXVIII. v. 5. *Cod. init. versus,* u *pro* Hu, *incuria rubricatoris, ut sæpius alibi. Vocem* lange *proxime sequentem, utpote ad sensum necessariam, interserui.*

LXXIX. v. 10. *Cod.* cedder. V. 11. *Pro* hit *fortasse* his *legendum.*

Digitized by Google

Psalm.

LXXX. v. 9. *Cod.* gehyrst; *it. pro* sylfa *vix dubito quin* frecne *legendum sit, quod et sensus et alliteratio postulant.* V. 13. *Pro* Þær *omnino* Gif *legendum.*

LXXXII. v. 6. *Cod.* Tele gesceotu: *it.* Isræhelita.

LXXXIII. v. 10. *Cod.* ic *pro* is.

LXXXIV. v. 12. *Cod.* Þine *pro* Hine.

LXXXV. v. 13. *Cod.* gesamnincge.

LXXXVII. v. 5. *Cod.* geworpenne. V. 13. Ic me þo þe, *pro* Ic me þonne to þe.

LXXXVIII. v. 5. *Cod.* Drihten. V. 11. *Pro* mode, *omnino* niode *legendum.* V. 14. æghær. V. 16. mihtine. V. 17. *Pro* halige *legendum censeo* haligne. V. 30. *liquet hic aliquid deesse.* V. 31. æne. V. 32. þon; *it. pro* and gewitnesse, *et* ealle gewemdest, *legendum censeo* ealle gewitnesse, *et* and gewemdest.

LXXXIX. v. 3. *Cod.* mænn. V. 13. *pro* soð ne *legendum fortasse* soðe. V. 15. *Cod.* hwæhwiga.

XC. *Arg.* Christum *et* Ecclesia. V. 1. *pro* me *non est dubium quin* Þe *genuina sit lectio.* V. 4. *voci* sceade *glossa* scuan *superscribitur.* V. 6. *pro* þæt þu, *sine dubio* þæt þe *legendum.* V. 14. *pro* mode, *lege* niode, *ut* LXXXVIII. 11. V. 16. geon.

XCI. v. 5. *Cod.* Donhydig, *inscitia rubricatoris.* V. 8. to frecene.

XCII. v. 5. *Cod.* wæge agangas. V. 7. use *pro* Huse.

XCIII. v. 8. *Cod.* ongeotan. V. 13. yrre *pro* yrfe: *linea sequenti vocem* tide *quæ Cod. deest supplevi.* V. 17. *Pro* þæs, *leg. fortasse* þus *vel* þis; *it.* nære *pro* wære.

XCV. v. 4. *Cod.* mæn *pro* men. V. 11. eofenas *pro* Heofenas. V. 13. onne *pro* Þonne.

XCVIII. v. 3. *Cod.* æghær. V. 5. cræfta. V. 6. et *pro* and. V. 10. *rectius* meahta.

C. v. 1. *Cod.* Ic *deest.* V. 2. Ac *pro* Ic.

CI. v. 1. *Cod.* mere *pro* mære. V. 3. forspyrcende *non intelligo.* V. 6. edwit spræcon. V. 13. wises *pro* woruld. V. 21. *Totus versus videtur a paraphraste male intellectus fuisse.*

CII. v. 6. *Cod.* and fult reaflice, *sed locum non intelligo; it.* ealle *pro* eallum. V. 12. Hwa *pro* Swa, *inscitia rubricatoris*; *it.* æghær. V. 17. þa þe þe.

CIII. v. 9. *Cod.* gestaludest. V. 17. *initium hujus versus videtur vitio laborare incurabili.* V. 26. Aand.

CIV. v. 3. *Cod.* mode *pro* neode, *ut sæpe antea; hic autem errorem correxi.* V. 17. *Lege omnino* hlâf- *pro* hâlf-. V. 24. heora *pro* his *male.* V. 26. toscean *non intelligo.* V. 40. sceoldan *pro* heoldan, *quod sensus plane exigit.*

Digitized by Google

Psalm.

CV. v. 11. *Cod.* hi *pro* him; *it.* forgeafon *pro* forgeaton. V. 16. þærma an sceaðan, *fortasse* þær maan sceaðan *legendum.* V. 18. *Pro* cymu *lege omnino* cynne. V. 20. *Cod.* He *pro* Ne. V. 24. feond ætes.

CVI. v. 1. *Cod.* myce *pro* mycel. V. 2. *hujus versus initium valde est vitiosum.* V. 3. wes *pro* west; *it. pro* þe, *fortasse* þær *legendum.* V. 5. Dryhte. V. 7. he *pro* hi. V. 10. ægype *non intelligo: verumtamen notandum est inter hanc lineam et proxime sequentem nullam esse alliterationem, unde liquet locum vitio aliquo laborare.* V. 14. is *pro* his. V. 26. forgledred. V. 28. yðe. V. 41. nemneð *non intelligo.*

CVII. v. 12. *Cod.* Is *pro* Us.

CVIII. v. 16. *Cod.* geornus *pro* georne.

CXI. v. 3. im *pro* Him.

CXII. v. 6. woruf *vel* weorf, *i. q.* orf. V. 8. unwæstmbære.

CXIII. v. 15. *Cod.* hio hio.

CXV. v. 8. *Cod.* getynum *non intelligo.*

CXVII. v. 2. *Cod.* þe *pro* þæt; *it.* ys, *quod Cod. deest supplevi.* V. 5. *pro* hearr brædu *omnino legendum* heah-brædu. V. 25. ut *pro* us.

CXVIII. v. 2. *Cod.* innandundum. V. 9. rihtan ne rædran, *locus proculdubio vitiosus.* V. 22. oððe ic oferhydige, *locus vitiosus.* V. 37. þylæc. V. 55. mihta *pro* nihta. V. 68. eard. V. 71. seftra. V. 94. *rectius* holda. V. 102. Þa *pro* Na. V. 111. *pro* eowde *omnino* yrfe *legendum.* V. 116. nfoh *pro* Onfoh. V. 150. gewitan. V. 161. eawunga; *it.* ungemte. V. 167. gewitnes; *it.* lufa.

CXX. v. 6. solne *et* minne (sol ne minne ?) *non intelligo.*

CXXI. v. 4. andetnes *omnino in* andetnesse *corrigendum.* V. 6. lufun.

CXXII. v. 5. *post* ure sawl *deest aliquid.*

CXXV. v. 3. he *pro* hi.

CXXVII. v. 6. *Cod.* He *pro* Þe.

CXXVIII. v. 4. *Cod.* afohten, *quo sensu nescius sum.*

CXXIX. v. 6. *Cod.* is Israhelas. V. 8. *Cod.* æghwæ.

CXXXI. v. 11. *Cod.* þæt he hine . . . . syþþan, *non intelligo.* V. 12. we *pro* þa; *it.* þa *pro* þe. V. 16. wuduan.

CXXXII. v. 2. *Cod.* oftassmyrede.

CXXXIV. v. 9. *Cod.* fala *pro* feala. V. 19. *Pro* fea *forte* feðe *legendum.*

CXXXV. v. 7. *Cod.* e *pro* He. V. 9. n mihte niht, *pro* On miht nihte. V. 11. et 19. nd *pro* And. V. 25. feondum of handa *pro* feonda of handum: *simili enallage utitur paraphrastes,* Ps. CVI. v. 2., *ubi dicit* laðum of handa.

Digitized by Google

Psalm.

CXXXVI. v. 7. geceosan; *de hujus lectionis integritate valde dubito.*

CXXXVII. v. 6. *Cod.* wundur *pro* wuldur: *legendum censeo* þin wuldur is; *it. post* eadmodra *aliquid deesse suspicor.*

CXXXVIII. v. 3. *Lege, sensu postulante,* þu me gehiwadest. V. 11. *rectius* ædra. *it.* of minre modur hrife acenned: *quarum vocum, rhythmi et alliterationis gratia, ordinem mutavi.* V. 12. Ic þe andetne, ece ece Drihten. V. 14. eagon.

CXXXIX. v. 2. *Cod.* heortað *pro* heortan. *Pro* hi þæt, *inverso ordine,* þæt hi *legendum censeo.* V. 7. heafod *a librario prætermissum textui restitui.*

CXL. v. 4. *Cod.* Gete *pro* Sete. V. 7. Ic *pro* Ac. V. 8. eft ne mihton *non intelligo.*

CXLII. v. 2. *Cod.* e *pro* Ne. V. 6. ansyn, *valde dubia est hæc lectio.*

CXLIII. v. 2. *Cod.* Me *pro* He. V. 5. Þan *pro* Man. V. 9. rihtes unelne *pro* unrihtes elne. V. 11. mæcgum. V. 18. wordum.

CXLIV. v. 6. *Cod.* mæge *pro* mægen. V. 9. syndas *pro* syndan.

CXLV. v. 6. *Cod.* teonan.

CXLVI. v. 11. *Cod.* Hafast *pro* Nafast.

CXLVII. v. 1. *Cod.* Godd.

CXLVIII. v. 3. *Cod.* sunna. V. 5. wlæclice. V. 11. Forð *pro* Eorð.

CXLIX. v. 2. *Lineam hic deesse, tam ex linearum numero impari quam ex textu Latino, satis patet.*

ERRATA CORRIGENDA.

Ps. XXI. ver. 11. *pro* þæt *lege* þe.
XXX. ver. 17. *pro* lenge *lege* lenga.
XLIV. ver. 7. *pro* scearþe *lege* scearpe.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google